'THE DESCENT' filminin büyük boy afişi

sinema

SAYI: 2006-04 5 YTL
KKTC Fiyatı 6 YTL MERKEZ
ISSN 1304-5695

35 YENİ FİLM PEK YAKINDA!

SUPERMEN RETURNS
DA VINCI ŞİFRESİ
KARAİP KORSANLARI 2
GÖREVİMİZ TEHLİKE 3
XMEN 3 ve diğerleri

DOSYA

OLAY FİLMLERİN OLAY YÖNETMENİ
PIER PAOLO PASOLINI

Bütün filmleriyle
SPIKE LEE

FELICITY HUFFMAN
ve Transamerica

JOYEUX NOEL
ATEŞKES

FESTİVALLERİ TİTRETEN
KORKU FİLMİ
THE DESCENT
TÜRKİYE'DE

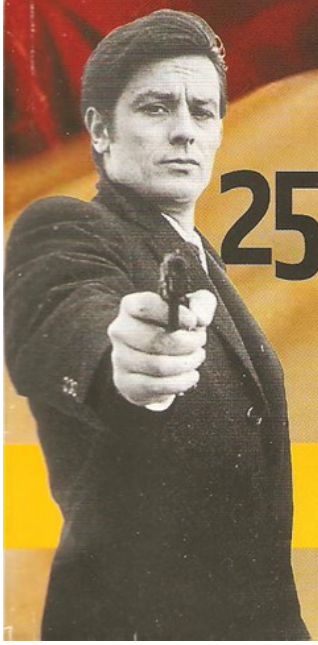

25. YILINDA
İSTANBUL FİLM FESTİVALİ

Yönetmenlerle söyleşiler, yorumlar
ve programdan özel seçkiler

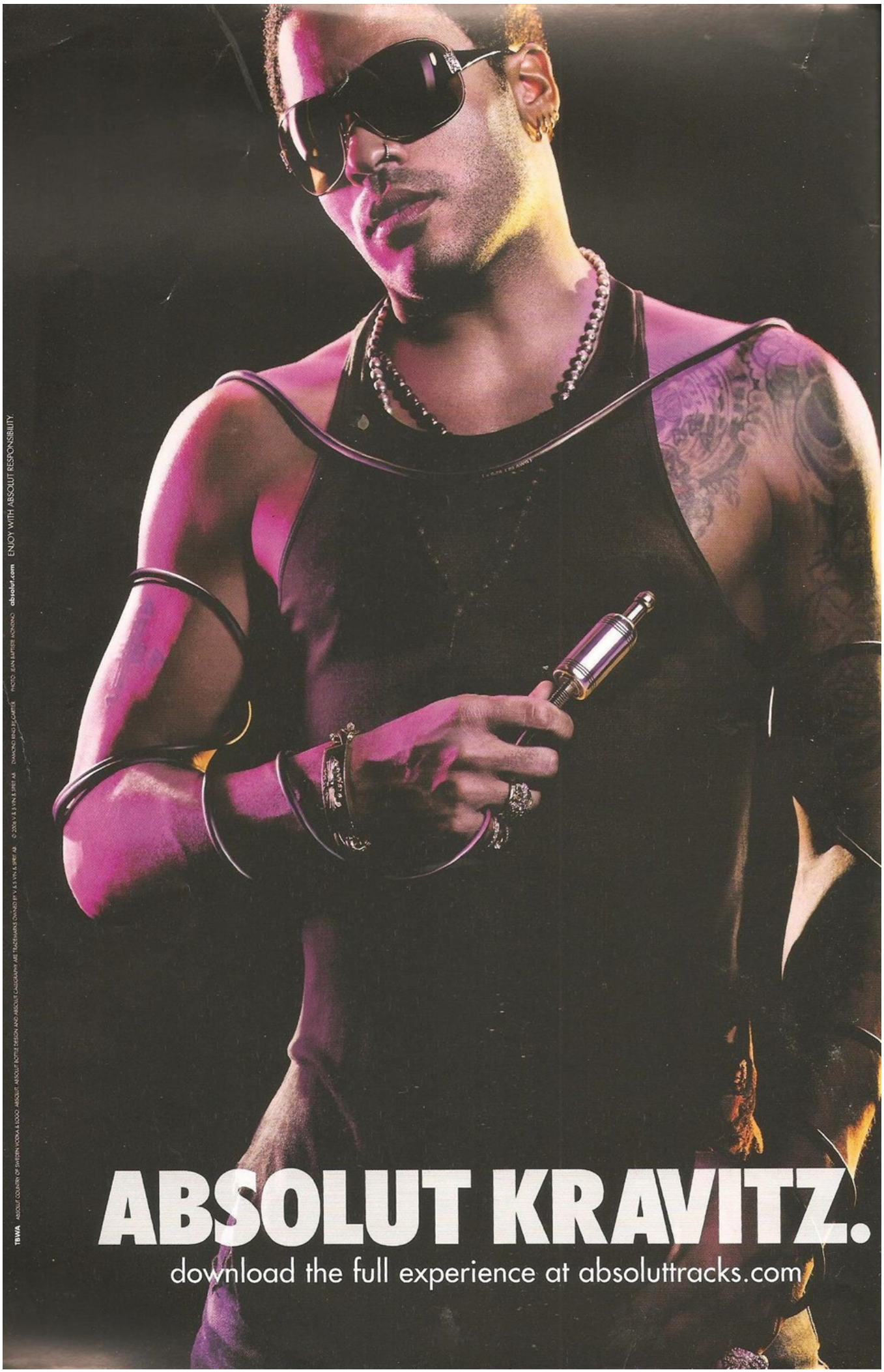
ABSOLUT KRAVITZ.
download the full experience at absoluttracks.com
TBWA ABSOLUT COUNTRY OF SWEDEN VODKA & LOGO, ABSOLUT, ABSOLUT BOTTLE DESIGN AND ABSOLUT CALLIGRAPHY ARE TRADEMARKS OWNED BY V.A.B. VIN & SPRIT AB © 2006 V.A.B. VIN & SPRIT AB DIAMOND RING BY CARTIER PHOTO: JEAN BAPTISTE MONDINO absolut.com ENJOY WITH ABSOLUT RESPONSIBILITY.

NOKIA
N91

www.nokia.com.tr

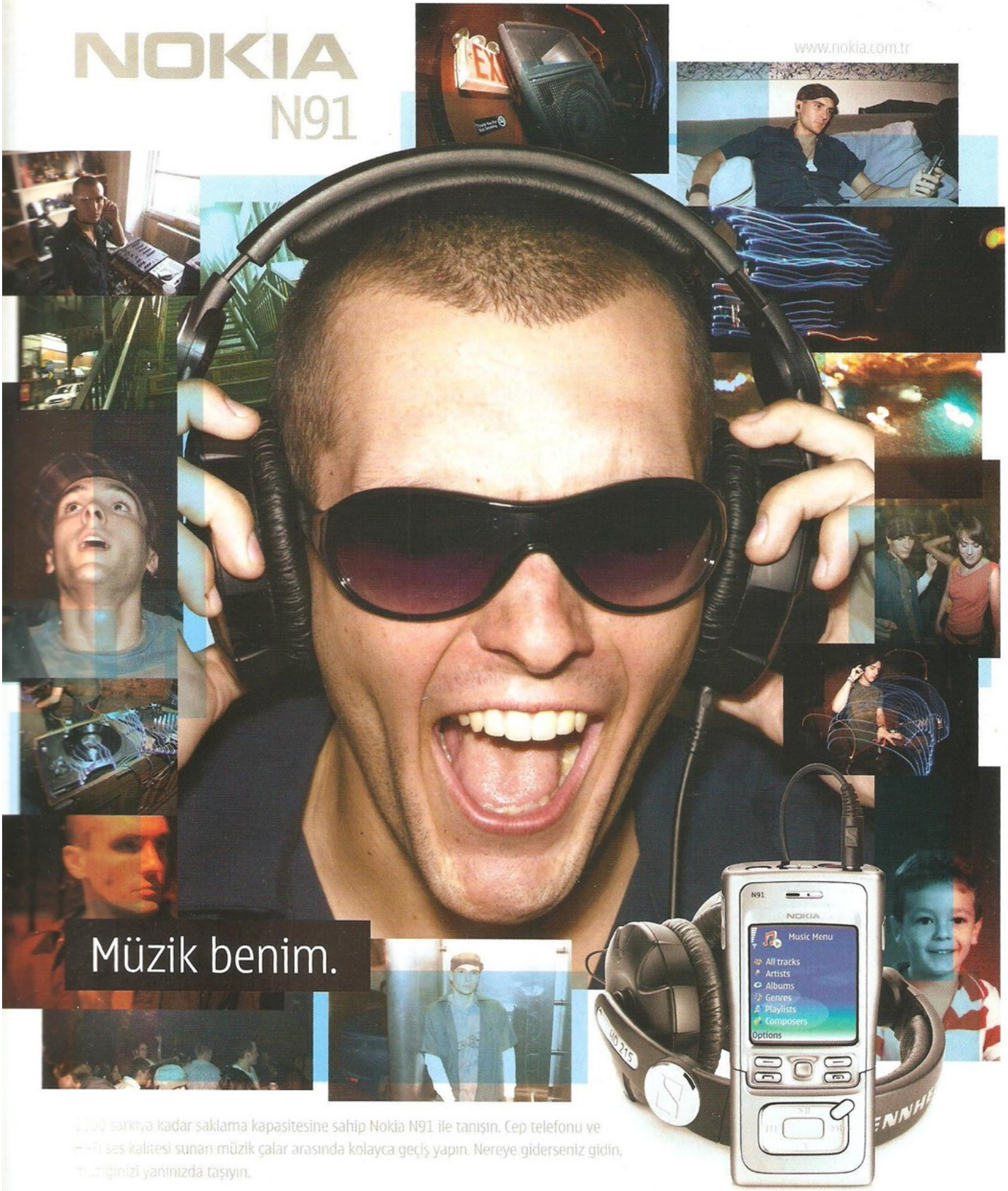

Müzik benim.

2 GB'a kadar saklama kapasitesine sahip Nokia N91 ile tanışın. Cep telefonu ve hi-fi ses kalitesi sunan müzik çalar arasında kolayca geçiş yapın. Nereye giderseniz gidin, müziğinizi yanınızda taşıyın.

NOKIA
Nseries

XpressMusic

visualradio

NOKIA
Connecting People

içindekiler

sinema

MERKEZ

Sahibi
Merkez Dergi Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner
Medya Grup Başkanı
M. Kenan Tekdağ
Genel Müdür
Mehmet E. Demirel
Genel Yayın Koordinatörü
Alev Er
Genel Yayın Yönetmeni ve Tüzel Kişi Temsilcisi
Mehmet Açar
Yazı İşleri Müdürü
Senem E. İsmen
Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu
Görsel Yönetmen
Murat Bayar
Editörler
Ebru Çeliktuğ
Müjde Isıl
Yönetim
Genel Müdür Yardımcıları:
Güray Çakır
Levent Tayla
Yonca Ertürk
Üretim: **Gamze Cin Demir**
Tanıtım Tasarım: **Naci Yavuz**
Teknik: **Engin Altuntaş**
Ofset Hazırlık: **Ercan Karaaslan**

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA

Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yardımcıları
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Serap Yakın *(Satış)*
Reklam Grup Koordinatörü
Hakan Yonsul
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Tetikbas
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları SİNEMA MERKEZ Dergisine, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Merkez Dergi Grubu Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Nisan 2006
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Merkez Matbaacılık Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul

Basıldığı Yer:
Printcity, Fatih Mah. Hasan Basri Cad. Samandıra/Kartal/İstanbul

İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0212 411 22 22 Faks: 0212 354 33 22
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta içi 09:00-18:00saatleri arası hizmet verilmektedir)

gündem

44 Avrupa'nın Noel birliği
Naif ve duygusal bir antimilitarizm: "Ateşkes"

48 Karanlıktan korkar mısınız?
İngiliz korkusu yükseliyor: "The Descent"

52 35 yeni film
Sonbahara kadar gösterime girecek filmlerden bir seçki: "Superman Returns", "X Men 3", "Da Vinci Code", "Karaip Korsanları" ve diğerleri....

68 Öfkenin sesi
Afro-Amerikan yönetmenlerin en önemli temsilcisi Spike Lee'nin bütün filmleri.

74 Derin Amerika'da bir transseksüel
"Transamerica" ve olağanüstü oyuncusu Felicity Huffman.

festival

78 25 filmle 25. yıl
Festival filmleri arasında seçim yapmak isteyenler için listeler

söyleşiler

86 Engin Ertan Atom Egoyan, Michael Winterbottom, Stuart Gordon, Sigourney Weaver, Jean Marc Valleee, Christoph Hochhäusler ve Thomas Clay ile konuştu...

dosya

96 İsyankar düşlerin yönetmeni
Dünya Sinemasının Ustalarında bu ay Pier Paolo Pasolini'yi ağırlıyoruz.

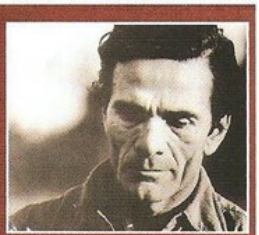

ayın filmleri

Bazı Çocuklar, Gen, Kurt Kapanı, Vahşi Doğa, Buz Devri 2, Telefondaki Yabancı, Aşka Sor, Şanslı Slevin, Kutup Macerası, Meleğim, Kaygan, İçerideki Adam, Kirli Adam, Date Movie, Hayatım Ellerinde, Son Durak 3, Fırtına, Guantanamo Yolu,

22 Box office
ve eleştirmenlerin yıldız tablosu

24 Eleştiriler
"Yeni Dünya", "Otel"

28 Özel seans
Yeni projeler, festivaller ve haberler...

42 Işık ve Gölge
Atilla Dorsay

106 80'lerde Yeşilçam
"Batak"

108 Gömülü hazineler
"Wavelength"

109 Bir film bir an
"Breakfast at Tiffany's"

110 DVD Rehberi
Filmografi, Klasik Sahne, DVD Kritik

130 Sinema çıkışı
Ali Düsenkalkar

Armağanlar

Koleksiyon kartı: **"Ve Tanrı Kadını Yarattı"**
Afişetler: **Mürekkep Balığı ve Balina, Ben ve Sen ve Diğerleri, E-k@til, Temel İçgüdü 2**
Büyük boy afiş: **Cehenneme Bir Adım**

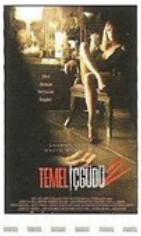

Her hayat bir film
Biz bu hayatı çok seviyoruz
FILM FESTIVALI
2006 SPONSORU
25. Uluslararası
İstanbul Film Festivali
Sponsoru Akbank
AKBANK

ayın filmleri nisan

BAZI ÇOCUKLAR CERTI BAMBINI

Yönetmen: Andrea Frazzi, Antonio Frazzi. Oyuncular: Gianluca Di Gennaro, Arturo Paglia, Carmine Recano, Sergio Solli, Rolando Ravello, Mario Giordano, Nuccia Fumo, Marcello Romolo, Terence Guida, Miriam Candurro. Senaryo: Diego De Silva, Marcello Fois, Andrea Frazzi, Antonio Frazzi, Ferdinando Vicentini Orgnani. Görüntü Yönetmeni: Paolo Carnera. Kurgu: Claudio M. Cutry. Müzik: Almamegretta. Yapım Tasarımcısı: Mario Di Pace. Yapımcı: Rosario Rinaldo. Süre: 94 dk. Yapım: İtalya. Dağıtımcı: 35 Milim. Gösterim Tarihi: 31 Mart

11 yaşındaki Rosario (Gianluca Di Gennaro), yaşlı ve hasta büyükannesine sevgiyle bakan bir çocuktur. Ama yaşadığı yoksul Napoli banliyösünde ezilmemek için yetişkin bir erkek gibi sigara ve içki içmek, karşı cinsle ilgilenmek, küçük suçlar ve hırsızlıkla başlayıp yeraltı dünyasına dahil olmaktan başka seçeneği yoktur.

NOTLAR Tam adı "Aşk ve Cinayet Eğitimi Gören Bazı Çocuklar" olan film, geçtiğimiz sene David di Donatello ödüllerinde En İyi Film ve En İyi Yönetmen dalında adaylık, En İyi Kurgu ve En İyi Yapımcı dallarında da ödül kazandı; 2004 Avrupa Film Ödülleri'nde ise Avrupa'da Yılın Keşfi seçildi. Geçtiğimiz sene İstanbul Film Festivali'nin Dünya Festivallerinden bölümünde seyirci karşısına çıkan film, video müzik stiliyle İtalyan Yeni Gerçekçiliği'ni başarıyla harmanlayan bir yapım olarak nitelendiriliyor.

GEN

Yönetmen: Togan Gökbakar. Oyuncular: Doğa Rutkay, Yurdaer Okur, Mahmut Gökgöz, Haldun Boysan, Sefa Zengin, Cemil Büyükdöğerli, Zeliha Güney, Mutlu Güney, Şahan Gökbakar, Melisa Doğu. Senaryo: Murat Toktamışoğlu. Görüntü Yönetmeni: Veli Kuzlu. Kurgu: İlker Canikligil. Müzik: Taner Onat, Serkan Sönmezocak. Sanat Yönetmeni: Savaş Özdemir. Yapımcı: Murat Toktamışoğlu, Kemal Kaplanoğlu. Süre: 85 dk. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 7 Nisan

Dağlık bölgede yer alan eski bir akıl hastanesinde psikiyatr olarak göreve başlayan Dr. Deniz, hastaneye geldiği ilk gün bir intihar vakası ile karşılaşır. Olayı araştırmak için hastaneye gelen iki polis ise bölgedeki yoğun yağış ve oluşan heyelan sonucu yolların ve telefon hatlarının hasar görmesinden dolayı mahsur kalmışlardır. Yıllar boyunca sakin ve kendi halinde varlığını sürdürmüş olan bu akıl hastanesi, 3 gün 2 gece içerisinde cinayetlerle sarsılacak ve herkesin herkesten şüphelendiği, korkunun hüküm sürdüğü bir karabasan haline dönüşecektir.

NOTLAR Yeni nesil televizyon komedyeni Şahan, kardeşi Togan Gökbakar'ın yönetiminde ve sevgilisi Doğa Rutkay'la beyazperdeye geliyor. "Şans Kapıyı Kırınca"daki kısa rolünden (seksi hostes) sonra ilk kez başrolde izleyeceğimiz Rutkay, Psikiyatri Derneği Başkanı Ercan Kesal'dan ders alarak filme hazırlanmış. Rutkay'ın basında yer alan açıklamalarına göre Şahan, onun isteği üzerine sonradan filmin kadrosuna katılmış. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sinema Televizyon mezunu, 21 yaşındaki Togan Gökbakar, 2004'de İsmet Kurtuluş ile birlikte "Koş Baba Koş"ı yazıp yönetmişti. "Gen", Doğa Rutkay'ın tecavüz sahnesi ve filmin "Dönüş Yok"a benzeyen afiş çalışması ile gündeme gelmişti.

KURT KAPANI
WOLF CREEK

Yönetmen: Greg McLean. Oyuncular: John Jarratt, Cassandra Magrath, Andy McPhee, Kestie Morassi, Guy Peterson, Nathan Phillips, Gordon Poole, Jenny Starwall, Aaron Sterns, Peter Alchin. Senaryo: Greg McLean. Görüntü Yönetmeni: Will Gibson. Kurgu: Jason Ballantine. Müzik: Frank Tetaz. Yapım Tasarımcısı: Robert Webb. Yapımcı: David Lightfoot, Greg McLean. Süre: 99 dk. Yapım: Avustralya. Dağıtımcı: Medyavizyon. Gösterim Tarihi: 7 Nisan

Üç üniversite arkadaşı tatil için Wolf Creek Ulusal Parkı'ndaki gizemli meteor kraterini görmek üzere parka gider. Geri döndüklerinde arabalarının çalışmadığını görürler. Hiç kimsenin olmadığı bu dev, boş alanda çaresizce kendilerini kurtaracak birilerini beklerler. Hava kararmaya başladığında, oranın yerlisi olan Mick (John Jarratt) gençleri kamyonuyla kurtarır. Sabah olduğunda Mick'in, arabalarını tamir etmek ve onların gitmelerine izin vermek gibi bir niyeti olmadığı ortaya çıkar. Üç arkadaş bir kaçış yolu ararken vahşet dolu gerçekle yüz yüze gelecektir.

NOTLAR Batı Avustralya'daki Wolfe Creek kraterinden adını alan film, tipik bir teen slasher... Her ne kadar yapımcılar tarafından suyu çıkarılsa da özellikle Amerikalı gençlerin büyük ilgisine mazhar olan bir tür bu. 1 milyon dolara mal olan Avustralya yapımı film ABD'de gösterime girdiği hafta sonu 4,9 milyon dolar hasılat elde etti.

ATEŞKES
JOYEUX NOEL

Yönetmen: Christian Carion. Oyuncular: Diane Kruger, Benno Fürmann, Guillaume Canet, Gary Lewis, Dany Boon, Daniel Brühl, Alex Ferns, Steven Robertson, Lucas Belvaux, Bernard Le Coq. Senaryo: Christian Carion. Görüntü Yönetmeni: Walther van den Ende. Müzik: Philippe Rombi. Yapım Tasarımcısı: Jean-Michel Simonet. Yapımcı: Christophe Rossignon. Süre: 115 dk. Yapım: Fransa, Almanya, İngiltere, Belçika, Romanya. Dağıtımcı: 1 Film. Gösterim Tarihi: 7 Nisan

Noel arifesi 1. Dünya Savaşı sırasında cephede birbirlerine 10 metre uzaklıkta siperlerde kaygılı bir kutlama başlar. Önce İskoçlar daha sonra Almanlar aslında hepsi için ortak melodiler mırıldanmaya başlayınca bu düşman askerlerini birbirine yaklaştıran bir yumuşama rüzgârı eser. Bunun üzerine komutanlar bir gecelik ateşkes için anlaşırlar ve tüm askerler noeli birlikte kutlar. Toplu noel ayininden sonra ertesi gün birbirlerine kurşun sıkacak olmalarının burukluğuyla ayrılırlar. Bu ortak kutlamayla tüm askerler aslında ne kadar çok ortak noktaları olduğunu ve içinde bulundukları savaşın anlamsızlığını keşfeder.

NOTLAR Bu sene En İyi Yabancı Film dalında Oscar adayı olan film yine aynı dalda Altın Küre ve BAFTA'da da aday gösterildi. 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin de açılış filmi olan "Ateşkes", savaşın insanların isteseler de içinden çıkamadıkları bir kapan haline gelişini ve dinin nasıl iktidar aracı olarak kullanıldığını çarpıcı şekilde gösteriyor. Filmin oyuncu kadrosunda "Truva"nın Helen'i Diane Kruger ve genç yıldız Daniel Brühl yer alıyor.

ayın filmleri nisan

VAHŞİ DOĞA
THE WILD

Yönetmen: Steve Spaz Williams. Seslendirenler: Kiefer Sutherland, Eddie Izzard, James Belushi, Greg Berg, Chris Edgerly, Bob Joles, Dominic Scott Kay, Jonathan Kimmel, Clinton Leupp, William Shatner. Senaryo: Mark Gibson, Philip Halprin, Ed Decter, John J. Strauss. Kurgu: Scott Balcerek, Steven L. Wagner. Müzik: Alan Silvestri. Yapım Tasarımcısı: Chris Farmer. Yapımcı: Clint Goldman, Beau Flynn. Süre: 94 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 7 Nisan

New York Hayvanat Bahçesi'nde yaşamını sürdüren Ryan adlı yavru aslan yanlışlıkla Afrika'ya gönderilen bir gemiye bindirilir. Onu kurtarmak için bir aslan, bir zürafa, bir anakonda yılanı, bir koala ayısı ve bir sincaptan oluşan beş kişilik ekip Afrika yollarına düşer. Hayvanat bahçesinin rahat ortamına alışmış olan sevimli dostlarımız, bu tehlikeli macera sırasında gerçek ormanın nasıl bir yer olduğunu keşfedecek, vahşi doğayla tanışacaklardır.

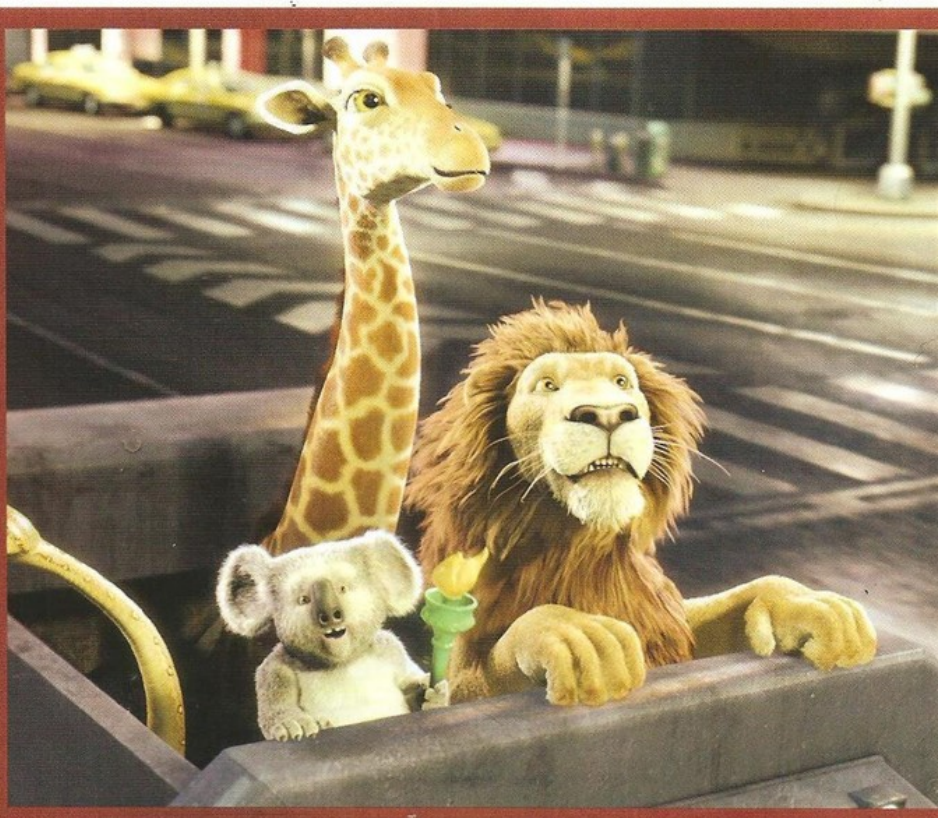

NOTLAR "DreamWorks"ün "Madagascar"ına Walt Disney "The Wild" ile cevap veriyor. Konu da oldukça tanıdık: New York'taki hayvanat bahçesinden transfer "evcimen" kahramanların Afrika'nın vahşi doğasındaki maceraları... Animasyonun yapımcısı; ILM adlı efekt şirketiyle yaptığı uzun işbirliği sırasında "The Mask", "The Abyss", "Jurassic Park", "Terminator 2: Judgment Day" gibi bilgisayar kökenli animasyon karakterlere imzasını atan Clint Goldman.

BUZ DEVRİ 2: ERİME BAŞLIYOR
ICE AGE 2: THE MELTDOWN

Yönetmen: Carlos Saldanha. Seslendirenler: Ray Romano, John Leguizamo, Denis Leary, Denny Dillon, Jason Fricchione, Queen Latifah, Jay Leno, Josh Peck, Seann William Scott, Chris Wedge. Senaryo: Jon Vitti. Müzik: John Powell. Yapımcı: Lori Forte. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 14 Nisan

Buz Çağı son bulmaktadır. Hayvanlar da yeni dünyanın eriyen cennetinde mutlu bir yaşam sürmektedir. Manny, Sid ve Diego ısınan iklimin korkunç etkisi olacağını fark eder. Tonlarca suyu vadilerinin gerisinde tutan buzdan baraj erimektedir. Tek kurtuluş şansı, vadinin diğer tarafındadır. Üç kahramanımız yanlarına Ellie, Crash ve Eddie'yi de alarak büyük bir maceraya atılırlar.

NOTLAR Chris Wedge'in Carlos Saldanha ile beraber yönettiği 2002 yapımı "Ice Age", hem sempatik kahramanları hem de zekice esprileriyle büyük küçük herkesin beğenisini kazanmıştı. İlk filmde yardımcı yönetmen sıfatıyla görev alan Carlos Saldanha, ikinci filmde tek başına yönetmen koltuğuna oturdu. İlk filmde 35 olan animatör sayısı ikincide 60'a çıkarıldı. İkinci filmde sevimli Scrat'ın rolü arttırılırken, hikâyeye yeni karakterler ilave edildi. Animasyonun bu kadar başarı olmasında büyük katkısı olan ana karakterleri hem orijinal dilinde hem de Türkçe seslendiren isimlerde ise değişiklik yok.

Kuzey'in Saflığı!

İşte lezzetini kuzey meyvelerinden alan, mavi renkli, hafif içimli, yepyeni Smirnoff North.

Please drink responsibly

ayın filmleri nisan

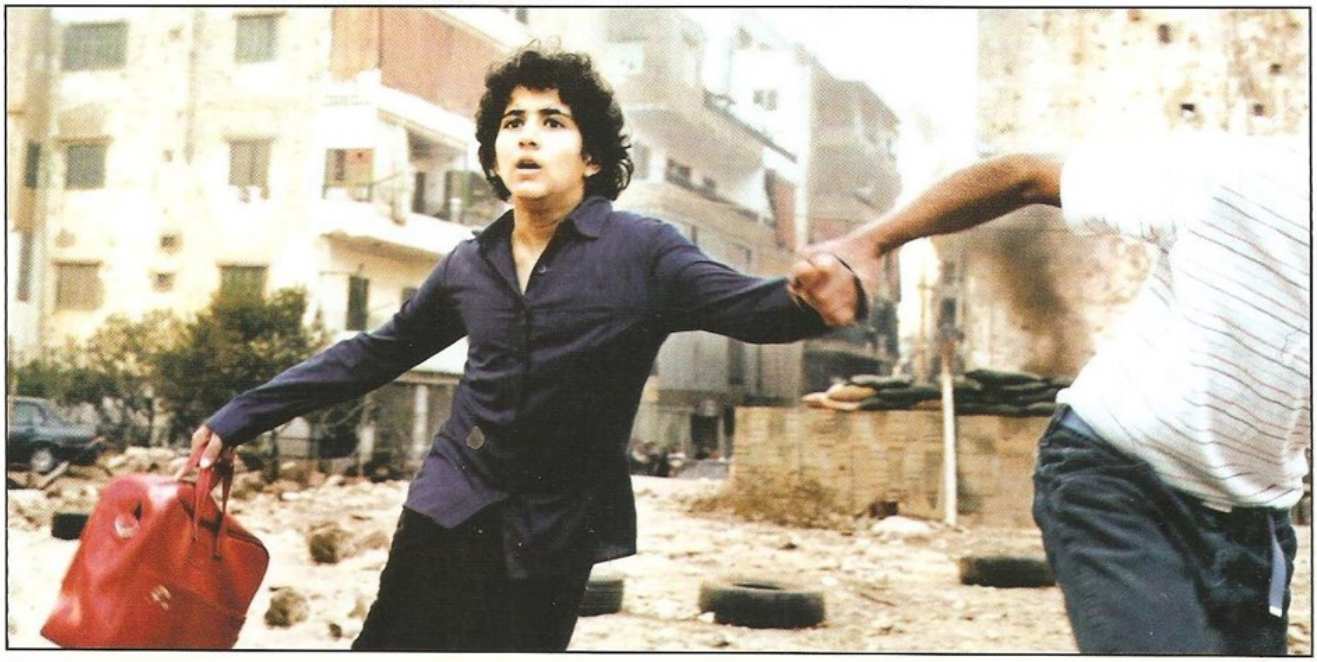

ZOZO

Yönetmen: Josef Fares. Oyuncular: Imad Creidi, Antoinette Turk, Viktor Axelsson, Elias Gergi, Charbel Iskandar, Yasmine Awad, Jad Stehpan, Tatiana Sarkis, Joy Andersson, Fares Fares. Senaryo: Josef Fares. Görüntü Yönetmeni: Aril Wretblad. Kurgu: Kristin Grundström, Michal Leszczylowski. Müzik: Adam Norden. Yapım Tasarımcısı: Anna Asp. Süre: 103 dk. Yapım: İsveç, İngiltere, Danimarka. Dağıtımcı: 35 Milim. Gösterim Tarihi: 14 Nisan

Beyrut'ta büyüyen küçük bir çocuk olan Zozo (Imad Creidi), iç savaşa rağmen ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte normal bir hayat sürdürmektedir. Fakat, bir gün inanılmaz bir trajedi yaşanır ve Zozo ailesinden ayrılıp kendi başının çaresine bakmak zorunda kalır. Tek umudu İsveç'e gidip kendine bir hayat kurmaktır; bilmediği, tamamen yabancısı olduğu bir ülkede...

NOTLAR "Zozo", 78. Oscar ödüllerinde En İyi Yabancı Film dalında İsveç'in adayı oldu ancak ilk 5'e giremedi. 1991 Beyrut doğumlu Imad Creidi'nin bu ilk rolü ve çekimlere başlamadan önce rolü için iki haftada İsveç dilini öğrenmiş.

TELEFONDAKİ YABANCI
WHEN A STRANGER CALLS

Yönetmen: Simon West. Oyuncular: Camilla Belle, Brian Geraghty, Tommy Flanagan, Tessa Thompson, Clark Gregg, Derek de Lint, Kate Jennings Grant, David Dennan, Arthur Young, Madeline Carroll. Senaryo: Jake Wade Wall. Görüntü Yönetmeni: Peter Menzies Jr. Kurgu: Jeff Betancourt. Müzik: James Michael Dooley. Yapım Tasarımcısı: Jon Gary Steele. Yapımcı: John Davis, Wyck Godfrey, Ken Lemberger. Süre: 87 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 14 Nisan

Lise öğrencisi Jill Johnson (Camilla Belle) sıradan bir bebek bakıcılığı işi için gözlerden uzak bir tepede, güzel bir evdedir. Çocukları uyuttuktan, kapıları kilitleyip alarmı çalıştırdıktan sonra koca ev kendine kalmıştır. Ama bir yabancı, tedirgin edici bir şekilde defalarca arayarak "çocukları kontrol etmesini" söyleyince, Jill paniğe kapılır. Genç kız arayan numarayı takip ettirip, aramaların evin içinden yapıldığını öğrendiğinde korkusu dehşete dönüşür.

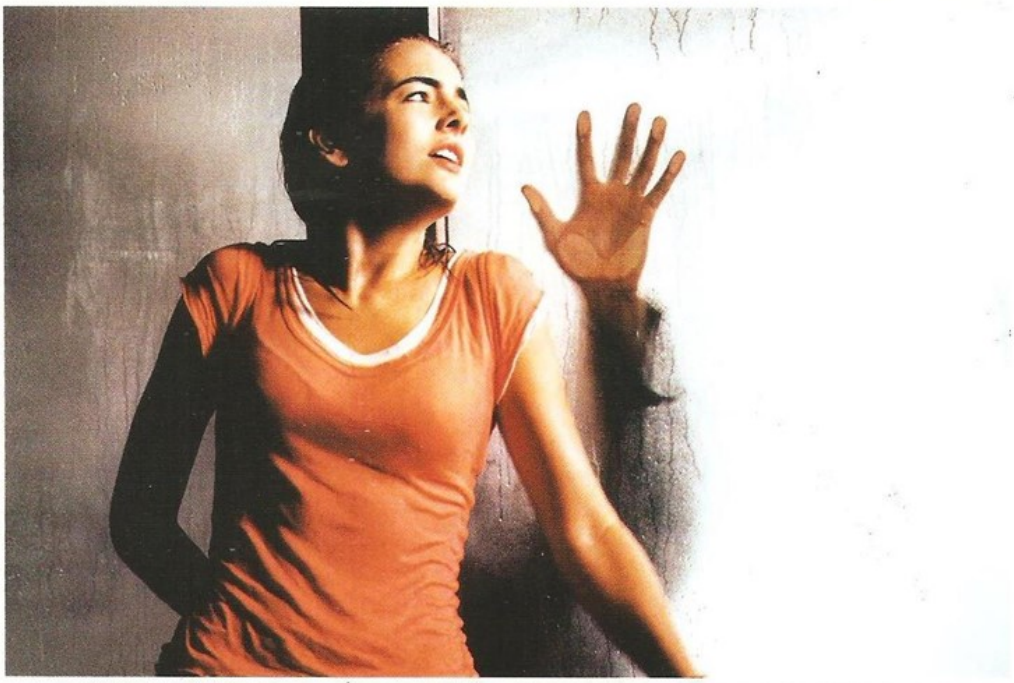

NOTLAR Fred Walton'ın yönettiği ve başrolünde Carol Kane'in oynadığı 1979 yapımı "When a Stranger Calls"un yeniden çevrimi. Simon West (Con Air, The General's Daughter, Lara Croft: Tomb Raider) tarafından otuz yedi günde çekilen filmin tamamı tek bir evde geçmekte. Evin içi altı, dışı ise beş haftada inşa edildi. İç mekân Culver Stüdyoları'nda bir platoda, dış mekân seti ise Los Angeles'ta bir eyalet parkı olan Franklin Canyon'da kuruldu. Zamanında oldukça beğenilmiş ve "Çığlık" gibi yapımlara ilham kaynağı olmuş klasik filmin yeniden çevrimi, birçok "remake"in akıbetinden kurtulamadı ve kötü eleştirilere aldı.

AŞKA SOR
ASK THE DUST

Yönetmen: Robert Towne. Oyuncular: Colin Farrell, Salma Hayek, Justin Kirk, Donald Sutherland, Eileen Atkins, Idina Menzel, Dion Basco, Jeremy Crutchley, William Mapother, Tamara Craig Thomas. Senaryo: Robert Towne (John Fante'nin romanından). Görüntü Yönetmeni: Caleb Deschanel. Kurgu: Robert K. Lambert. Müzik: Ramin Djawadi, Heitor Pereira. Yapımcı: Tom Cruise, Jonas McCord, Paula Wagner. Süre: 117 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 14 Nisan

1930'ların Los Angeles'ı... Meksikalı güzel Camilla (Salma Hayek), zengin bir Amerikalı ile evlenerek sınıf atlama hayalleri kurmaktadır. Camilla'nın planlarını alt üst edecek kişiyse, büyük bir yazar olma ve sarışın mavi gözlü bir güzel bulma hayalleri içinde Los Angeles'a gelen İtalyan asıllı genç Arturo Bandini (Colin Farrell) olur. Garsonluk yapan Camilla, Arturo ile arasında başlayan ilişkiye rağmen, onun tüm hayatını adayacağı erkek olma ihtimalini reddeder ama bu durum Arturo'nun ona her geçen gün daha çok bağlanmasına engel olmaz.

NOTLAR Kendilerini Amerikan düşüne kaptırmış bir grup göçmene odaklanan film, John Fante'nin aynı isimli Bunalım Dönemi romanından Robert Towne tarafından beyazperdeye uyarlandı. 1975'te "Chinatown" ile En İyi Orijinal Senaryo dalında Oscar, BAFTA ve Altın Küre kazanan Towne, Fante'nin romanıyla "Chinatown"un senaryosunu yazdığı yıllarda yani yaklaşık 30 sene önce tanışmış. Eserdeki dönem tasvirinden ve karakterlerin gerçekliğinden oldukça etkilenen Towne, 4. yönetmenliğini bu yapımla gerçekleştirdi. Filmin çekimleri Güney Afrika'da yapıldı.

ŞANSLI SLEVIN
LUCKY NUMBER SLEVIN

Yönetmen: Paul McGuigan. Oyuncular: Josh Hartnett, Lucy Liu, Bruce Willis, Morgan Freeman, Ben Kingsley, Stanley Tucci, Janet Lane, Kevin Chamberlin, Oliver Davis, Victoria Fodor. Senaryo: Jason Smilovic. Görüntü Yönetmeni: Peter Sova. Kurgu: Andrew Hulme. Müzik: Joshua Ralph. Yapım Tasarımcısı: François Séguin. Yapımcı: Christopher Eberts, Andreas Grosch, Kia Jam, Robert Kravis, Tyler Mitchell, Anthony Rhulen, Chris Roberts. Süre: 109 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 21 Nisan

Konu: Slevin'ın (Josh Hartnett) hayatı ardı ardına gelen sorunlarla doludur: Sevgilisi tarafından aldatılır; bunu öğrendikten sonra da yıllardır yaşadığı evini boşaltmak zorunda kalır. Ancak her şey bu kadarla kalmayacak; New York'a bir arkadaşını ziyaret için gelen genç Slevin şanssızlığı sonucunda çete savaşlarına dahil olacak ve kendisini New York'un en büyük çetelerinden birinin patronunca organize edilen bir cinayetin ortasında bulacaktır.

NOTLAR Ülkesinde "Yanlış zaman, yanlış yer, yanlış numara" sloganıyla vizyona giren film, yıldızlardan oluşan oyuncu kadrosu ve Hitchcockvari "başı derde giren masum adam" temasıyla dikkat çekiyor. Film yurt dışında, "kült olma potansiyeli taşıyan eğlenceli bir aksiyon" olarak nitelendiriliyor.

KUTUP MACERASI
EIGHT BELOW

Yönetmen: Frank Marshall. Oyuncular: Paul Walker, Bruce Greenwood, Moon Bloodgood, Jason Biggs, Wendy Crewson, Gerard Plunkett, Connor Christopher Levins, Malcolm Stewart, Megan McKinnon, Brenda Campbell. Senaryo: David DiGilio. Görüntü Yönetmeni: Don Burgess. Kurgu: Christopher Rouse. Müzik: Mark Isham. Yapım Tasarımcısı: John Willett. Yapımcı: Armyan Bernstein, Basil Iwanyk, Jonathan Shestack. Süre: 120 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 21 Nisan

Antarktika'da araştırma görevine çıkan ve kurtarma rehberi Jerry Shepard'ın (Paul Walker) yönettiği ekip, ölümcül bir kazadan sekiz kızak köpeğinin sayesinde kurtulur. Oradan bir an önce uzaklaşmak zorunda kaldıkları için köpeklerini donmuş arazide terk etmek zorunda kalırlar. Buzlar arasında mahsur kalan köpekler, yüzyılın en acımasız kışına karşı yaşam mücadelesi vermektedir. Jerry Shepard, maceraperest ruhlu güzel pilot Katie'nin (Moon Bloodgood) yardımıyla köpekleri kurtarmak için olanaksız gibi görünen bir kurtarma operasyonuna girişir.

NOTLAR 1957 yılındaki gerçek Antarktika yolculuğundan esinlenen, 1983'ün gişe şampiyonu Japon filmi "Nanykoku Monogatari"nin Amerikan versiyonu... Bu sefer filmin konusu, Antarktika'da kızak köpeklerinin çalıştırılmasının yasaklandığı yıl olan 1993'de geçiyor. "Kutup Macerası"nın çekimleri -25 dereceye ulaşan dondurucu havada, Kanada ve Grönland'da yapıldı.

MELEĞİM
MON ANGE

Yönetmen: Serge Frydman. Oyuncular: Vanessa Paradis, Vincent Rottiers, Eduardo Noriega, Eric Ruf, Claude Perron, Thomas Fersen, Anne-Marie Loop, Jean-Benoit Ugeux, Nathalie Laroche, Sandrine Laroche. Senaryo: Serge Frydman. Görüntü Yönetmeni: Vilko Filac. Kurgu: Philippe Bourgueil, Valérie Deseine. Müzik: Colin Towns. Yapım Tasarımcısı: Pierre-François Limbosch. Yapımcı: Claudie Ossard. Süre: 94 dk. Yapım: Fransa, Hollanda. Dağıtımcı: 1 Film. Gösterim Tarihi: 21 Nisan

Colette (Vanessa Paradis) fahişelik yapan genç ve güzel bir kadındır. Colette bir akşam tanımadığı, hapisten yeni çıkmış bir kadından telefon alır. Kadın ertesi gün için bir saat verip o saatte oğlunu alıp tren istasyonuna getirmesini söyler. Colette, sesi çok telaşlı olduğu için bu tanımadığı kadına kayıtsız kalamaz. Ertesi gün Billy'yi (Vincent Rottiers) alır ama kadınla buluşamazlar ve ellerinde tek varlıkları olan yüklü bir parayla başbaşa kalırlar. Colette genç çocuğu yetimhaneye götüremez. Billy ve Colette arasında şefkat ve aşkla karışık bir sevgi gelişir.

NOTLAR Yazarlıktan yetişme Serge Frydman'ın ilk yönetmenlik denemesi. Çekimleri Hollanda'da yapılan filmin oyuncu kadrosu Avrupa'nın ünlü isimlerini biraraya getiriyor.

Hayatın en lezzetli
anlarında da
özel avantajlarınız var.

CardFinans özel avantajları 1000'i aşkın markada ve 35.000'e yakın alışveriş noktasında.
Telefon Bankacılığı: 444 0 900 • İnternet Bankacılığı: www.finansbank.com.tr • www.cardfinans.com.tr

CARDFİNANS
BURADA
ÖZEL AVANTAJLARINIZ
VAR

AICW

CEHENNEME BİR ADIM
THE DESCENT

Yönetmen: Neil Marshall. Oyuncular: Shauna Macdonald, Natalie Mendoza, Alex Reid, Saskia Mulder, Nora-Jane Noone, Myanna Buring, Oliver Milburn, Molly Kayll, Craig Conway, Leslie Simpson. Senaryo: Neil Marshall. Görüntü Yönetmeni: Sam McCurdy. Kurgu: Jon Harris. Müzik: David Julyan. Yapım Tasarımcısı: Simon Bowles. Yapımcı: Christian Colson. Süre: 99 dk. Yapım: İngiltere. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 21 Nisan

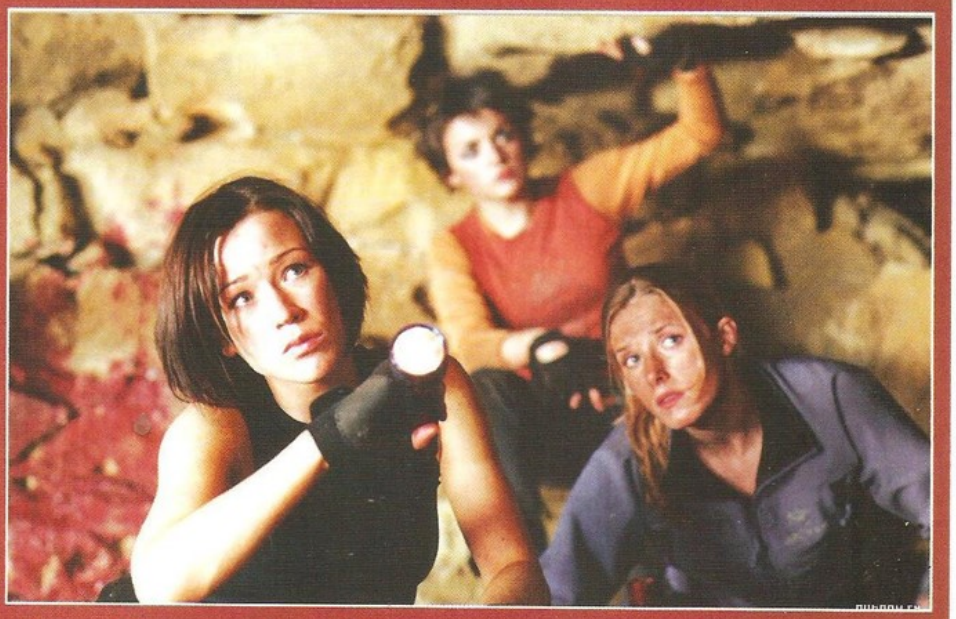

Sarah (Shauna Macdonald), ailesinin ölümü üzerine girdiği yalnızlık sendromundan henüz kurtulamamıştır. Beş kız arkadaşıyla, mağara inişi yapacakları korkusuz bir tatil için biraraya gelir. Bir kayanın düşüşü, girdikleri mağarada çıkış yollarını kapatır. Labirenti andıran tünellerde çıkış yolunu ararlarken, kendilerini bir anda karanlıkta yaşamaya adapte olmuş aç ve saldırgan yaratıkların avı olarak bulurlar. Hayatta kalmak için tek yapmaları gereken, en az yaratıklar kadar vahşi olmaktır.

NOTLAR Hep alışkın olduğumuz üzere sıradan bir Hollywood seri üretimi değil halis muhlis bir korku filmiyle karşı karşıyayız. İngiliz Sinema Yazarları Birliği tarafından "Yılın En İyi Korku Filmi" seçilen, çeşitli fantastik ve korku filmleri festivallerinde gösterilen bu İngiliz yapımı, şok eden sürprizleri ve sarsıcı atmosferiyle seyirciyi ve eleştirmenleri avucunun içine almış görünüyor. Oyuncu kadrosunun filme hazırlık için Derbyshire'daki merkezde tırmanış eğitimi aldığını da not düşelim.

KAYGAN
SLITHER

Yönetmen: James Gunn. Oyuncular: Michael Rooker, Nathan Fillion, Elizabeth Banks, Gregg Henry, Rheagan Wallace, Tania Saulnier, Brenda James, Don Thompson, Jennifer Copping, Jenna Fischer. Senaryo: James Gunn. Görüntü Yönetmeni: Gregory Middleton. Kurgu: John Axelrad. Müzik: Tyler Bates. Yapım Tasarımcısı: Andrew Neskoromny. Yapımcı: Paul Brooks, Eric Newman. Süre: dk.. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UNP Film. Gösterim Tarihi: 21 Nisan

Weelsy kasabasının birkaç liderinden biri olan, zengin işadamı Grant Grant'ın (Michael Rooker) güzel karısı Starla (Elizabeth Banks) ile mutlu bir evliliği vardır. Çift, dolgun banka hesapları ve geniş evlerinde konforlu bir yaşam sürmektedir. Bir süre sonra Grant'ın davranışlarında gariplikler başlar. Zira, tehlikeli bir parazit, hayatta kalabilmek için ihtiyaç duyduğu insan taşıyıcısını bulmuş ve onu etkilemiştir. Starla, kana susamış bir yaratık gibi hareket eden ve insani özelliklerini kaybeden kocasına karşı, eskiden sevgilisi olan polis şefi Bill Pardy'den (Nathan Fillion) yardım ister.

NOTLAR George Romero klasiği "Dawn of the Dead"in yeniden çevriminin senaryosunu yazan James Gunn, çok sevdiği korku türünün ve canavarlı filmlerin klişelerini kullanarak bu türün ünlü yapımlarını ti'ye alan korku ve bilimkurgu komedisiyle karşımızda. Gunn'ın hem yazar hem de yönetmen olarak imza attığı bu filmde uzaydan gelmiş, yapışkanları üstlerinden akan kocaman böcekler, Romero'nun zombileri ve "İnvasion of the Body Snatchers"ın insan bedenini ele geçiren organizmaları başroldeler.

Dünyanın 1 numaralı ve ödüllü votkası.

Smirnoff un orjinal tadının sırrı,
üretildiği ilk günden beri
21 numaralı formülde gizlidir.

Sadece
ödüllü Smirnoff'u
içmek için
bir sebep bana.

2003 Gold Award Winner. San Francisco World Spirits Competition.

Güvenilir ve tutarlı tek uluslararası
alkollü içecek veritabanı olarak kabul edilen
Impact Databank verilerine göre Smirnoff,
dünyanın en çok tüketilen premium votka markasıdır.

Please drink responsibly

İÇERİDEKİ ADAM
INSIDE MAN

Yönetmen: Spike Lee. Oyuncular: Denzel Washington, Clive Owen, Jodie Foster, Christopher Plummer, Willem Dafoe, Chiwetel Ejiofor, Jonnie Brown, Yaffit Hallely, Frank Harts, Heather Male. Senaryo: Russell Gewirtz. Görüntü Yönetmeni: Matthew Libatique. Kurgu: Barry Alexander Brown, Adam Erbacher. Müzik: Terence Blanchard. Yapım Tasarımcısı: Wynn Thomas. Yapımcı: Brian Grazer. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

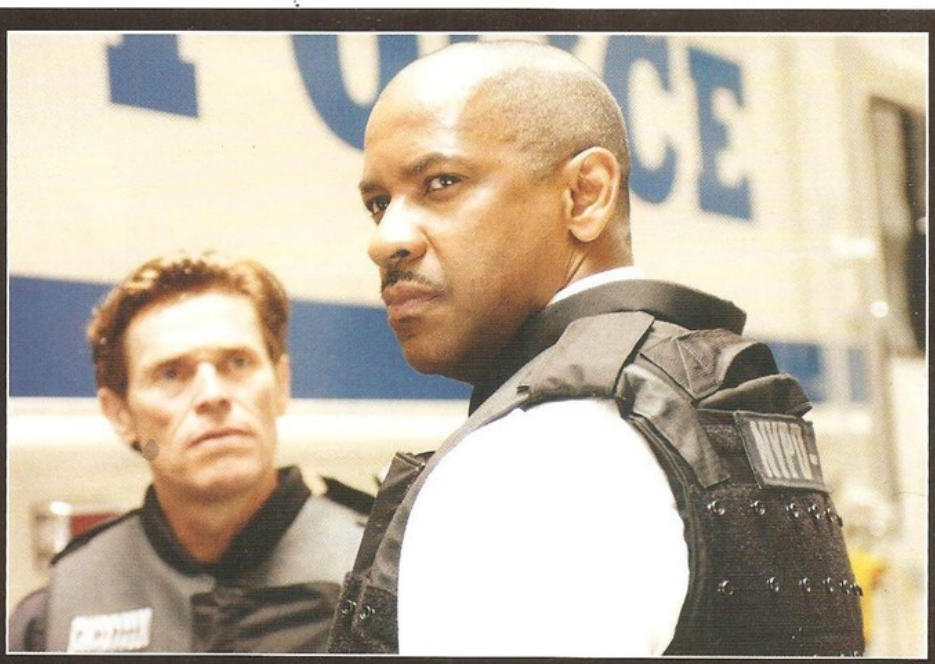

Dalton Russell'ın (Clive Owen) liderliğini yaptığı çete, gerçekleştirdikleri banka soygunu sonrasında bankadakileri rehin almıştır. New York Polis Departmanı dedektiflerinden arabulucu Keith Frazier (Denzel Washington) ve Bill Mitchell (Chiwetel Ejiofor), Russell'la iletişime geçip, onu rehineleri serbest bırakması konusunda ikna eder. Ancak işler polislerin düşündüğü gibi yolunda gitmez. Zira Russell'ın titizlikle uyguladığı planı ve zekice hamleleri polisi zor durumda bırakmıştır. Madeliene White'ın (Jodie Foster) Russell'la özel bir görüşme isteğiyle ortaya çıkması, bu tehlikeli kedi-fare oyununu daha da gizemli bir hale getirir.

NOTLAR "25th Hour"dan beri beyazperdede izleyemediğimiz Spike Lee, uzunca bir aradan sonra yeniden sinemalarımızda. Sosyo-politik filmleri ve belgeselleriyle tanınan, Afro Amerikan sinemacıların ustası Lee, bu sefer soygun-rehin alma temalı bir yapıma imza atıyor. Lee, en sevdiği filmlerden biri olan "Dog Day Afternoon"a benzerliği nedeniyle ve bu türün çağdaş bir versiyonu olduğu için "İçerideki Adam"ı yönetmeyi kabul etmiş.

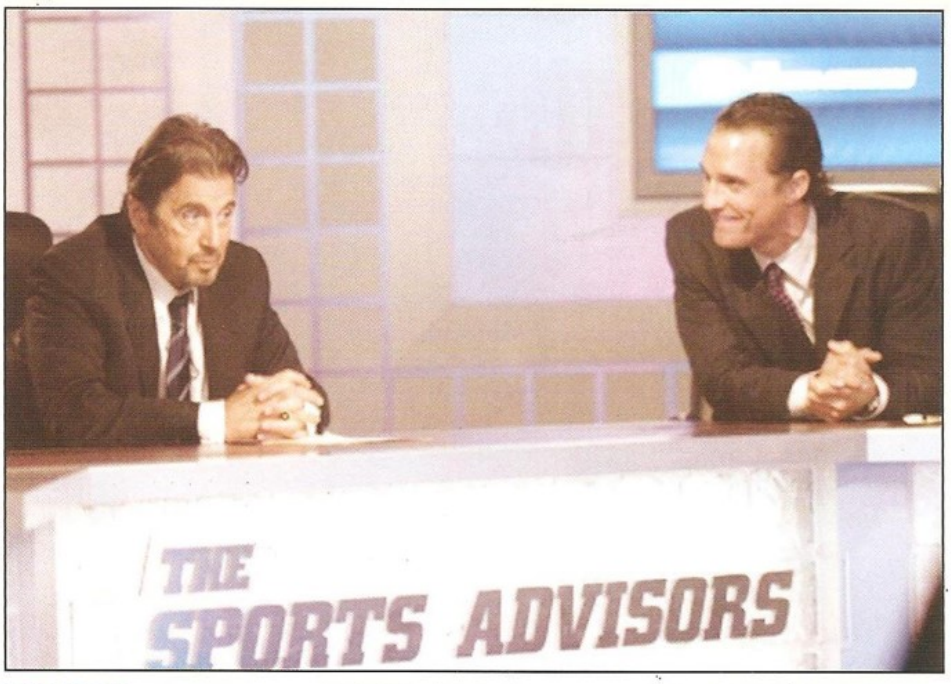

KİRLİ PARA
TWO FOR THE MONEY

Yönetmen: D.J. Caruso. Oyuncular: Al Pacino, Matthew McConaughey, Rene Russo, Armand Assante, Jeremy Piven, Jaime King, Kevin Chapman, Ralph Garman, Gedde Watanabe, Carly Pope. Senaryo: D.J. Caruso. Görüntü Yönetmeni: Conrad W. Hall. Kurgu: Glen Scantlebury. Müzik: Christophe Beck. Yapım Tasarımcısı: Tom Southwell. Yapımcı: Jay Cohen, David C. Robinson, James G. Robinson. Süre: 122 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

Brandon Lang (Matthew McConaughey) minikler liginden başlayıp üniversiteye kadar sürekli futbolcu olmayı düşlerken, bacağındaki sakatlık nedeniyle profesyonel liglerde oynama hayallerine veda eder. Brandon'un futbol maçlarının galiplerini doğru bilebilme yeteneği vardır. Ülkedeki en büyük spor danışmanlık şirketinin sahibi Walter Abrams (Al Pacino) tarafından işe alınır. Walter taşralı sporcuyu, vitrine çıkarılabilecek biri haline getirirken, Brandon'ın tahmin yetenekleri de Walter'ın şirketini büyütmeye ve müşteri portföyünü genişletmeye başlar. Brandon artık John Anthony takma ismini kullanan ünlü bir spor danışmanı haline gelmiştir. Milyonlarca dolar bahis oynanırken, Brandon ve Walter kendi aralarında bir mücadeleye girişir.

NOTLAR Amerikan futbolunda oynanan bahisleri, dönen dolapları ve bu sektörde bahis oynayanlardan geçinen insanları konu alan filmi, kendisi de bir spor düşkünü olan ve arada sırada bahis oynayan D.J. Caruso (Taking Lives) yönetti. Al Pacino'nun varlığına rağmen film, 20 milyon dolarlık maliyetini gişede ancak karşılayabildi.

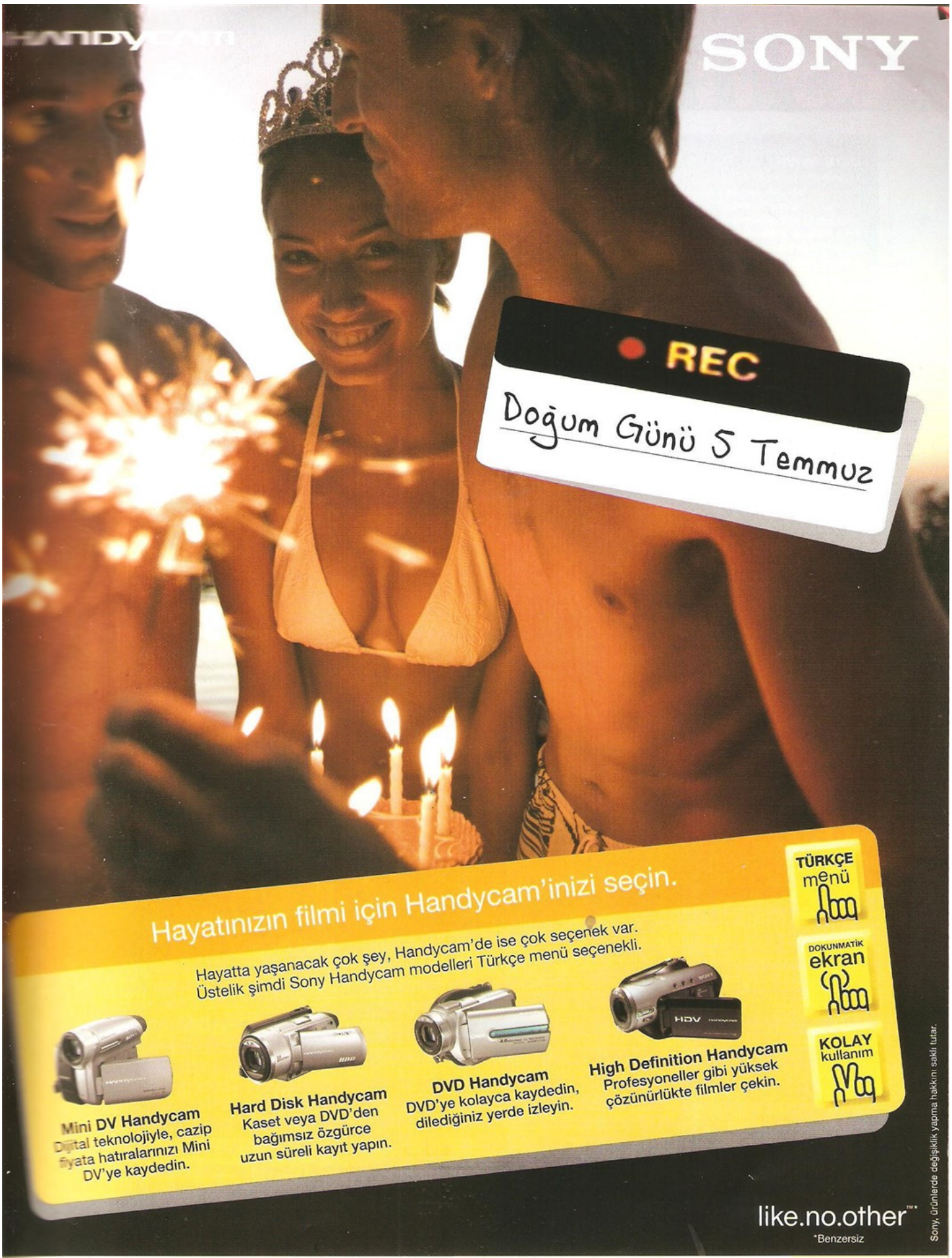

Hayatınızın filmi için Handycam'inizi seçin.

Hayatta yaşanacak çok şey, Handycam'de ise çok seçenek var.
Üstelik şimdi Sony Handycam modelleri Türkçe menü seçenekli.

TÜRKÇE menü

DOKUNMATİK ekran

KOLAY kullanım

Mini DV Handycam
Dijital teknolojiyle, cazip fiyata hatıralarınızı Mini DV'ye kaydedin.

Hard Disk Handycam
Kaset veya DVD'den bağımsız özgürce uzun süreli kayıt yapın.

DVD Handycam
DVD'ye kolayca kaydedin, dilediğiniz yerde izleyin.

High Definition Handycam
Profesyoneller gibi yüksek çözünürlükte filmler çekin.

like.no.other™
*Benzersiz

Sony, ürünlerde değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Detaylı bilgi için:
www.sony.com.tr/handycam
Sony Eurasia Müşteri Merkezi: 216 531 9850

Sony, Sony Eurasia yetkili satıcılarından alınır.
Sony'nizi alırken garanti kartını ve hologramını kontrol edin.

ayın filmleri nisan

DATE MOVIE

Yönetmen: Jason Friedberg, Aaron Seltzer. Oyuncular: Alyson Hannigan, Adam Campbell, Jennifer Coolidge, Tony Cox, Fred Willard, Eddie Griffin, Bridget Ann Brno, Josh Meyers, Edward Moss, Tony Cox. Senaryo: Jason Friedberg, Aaron Seltzer. Görüntü Yönetmeni: Shawn Maurer. Kurgu: Paul Hirsch. Müzik: David Kitay. Yapım Tasarımcısı: William A. Elliott. Yapımcı: Paul Schiff. Süre: 83 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

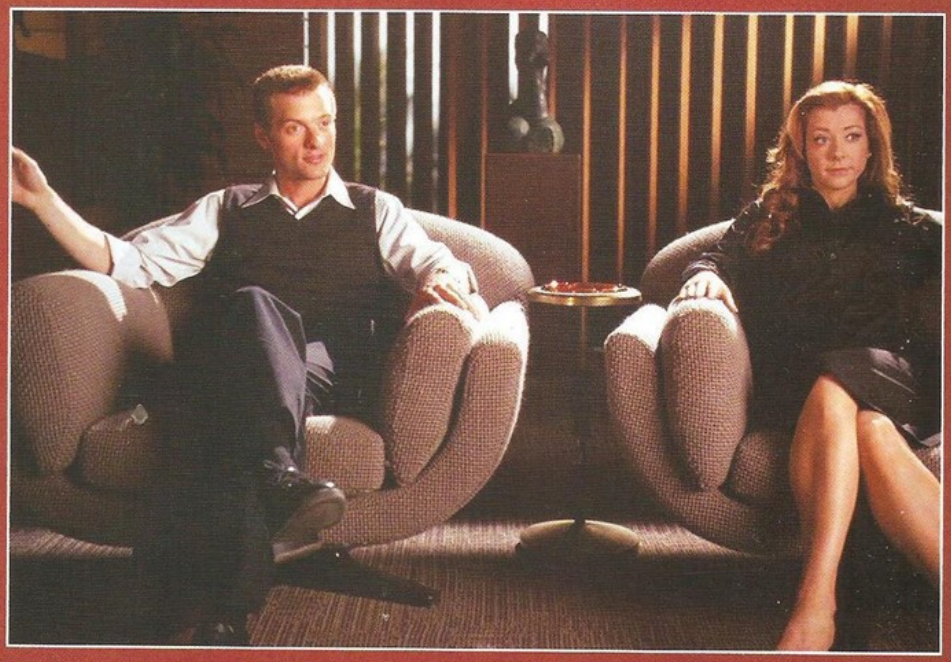

Julia Jones (Alyson Hannigan), beyaz atlı prensiyle bir gün mutlaka karşılaşacağını hayal eden iflah olmaz bir romantiktir. Sonunda düşleri gerçek olur ve yakışıklı İngiliz Grant Funckyerdoder (Adam Campbell) ile tanışır. Birbirlerine aşık olan Julia ve Grant, vakit kaybetmeden evlenmeye karar verirler. Ancak bunun için önce anne-babalarla tanışmak, devamlı tavsiyelerde bulunup akıl karıştıran akraba ve arkadaşlarla başa çıkmak, gelinlik ve damatlık seçimi ve düğün organizyonu yapmak zorundadırlar. Bunlar yetmezmiş gibi Grant'ın eski kızarkadaşı Andy'nin (Sophie Monk) dahil olmasıyla Julia kendini içinden çıkılmaz bir durumda bulur.

NOTLAR İlk "Scary Movie"den sonra ekip dağılmış, seri sürekli değişen isimlerle yoluna devam etmişti. İlk filmin altı senaristinden ikisi Aaron Seltzer ve Jason Friedberg, uzun bir aradan sonra yeniden biraraya geldi. "Scary Movie 4", ABD'de Nisan ayında vizyona çıkmaya hazırlanırken Seltzer ve Friedberg, senarist ve yönetmen olarak imza attıkları "Date Movie" ile Şubat'ta izleyici karşısına çıktı. Komedi seviyesi oldukça düşük bulunan film; "Big Fat Greek Wedding", "Meet the Parents", "The Wedding Planner", "My Best Friend's Wedding" gibi popüler yapımları ti'ye alıyor.

HAYATIM ELLERİNDE
ENTRE SES MAINS

Yönetmen: Anne Fontaine. Oyuncular: Benoit Poelvoorde, Isabelle Carre, Jonathan Zaccai, Valerie Donzelli, Agathe Louvieaux, Bernard Bloch, Veronique Nordey, Michel Dubois, Martine Chevallier, Jean-Chretien Sibertin Blanc. Senaryo: Anne Fontaine, Julien Boivent (Dominique Barbéris'in Les Kangourous adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Denis Lenoir. Kurgu: Luc Barnier, Philippe Ravoet. Müzik: Pascal Dusapin. Yapım Tasarımcısı: Sylvain Chauvelot. Yapımcı: Philippe Carcassonne, Bruno Pésery. Süre: 90 dk. Yapım: Fransa, Belçika. Dağıtımcı: 1 Film. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

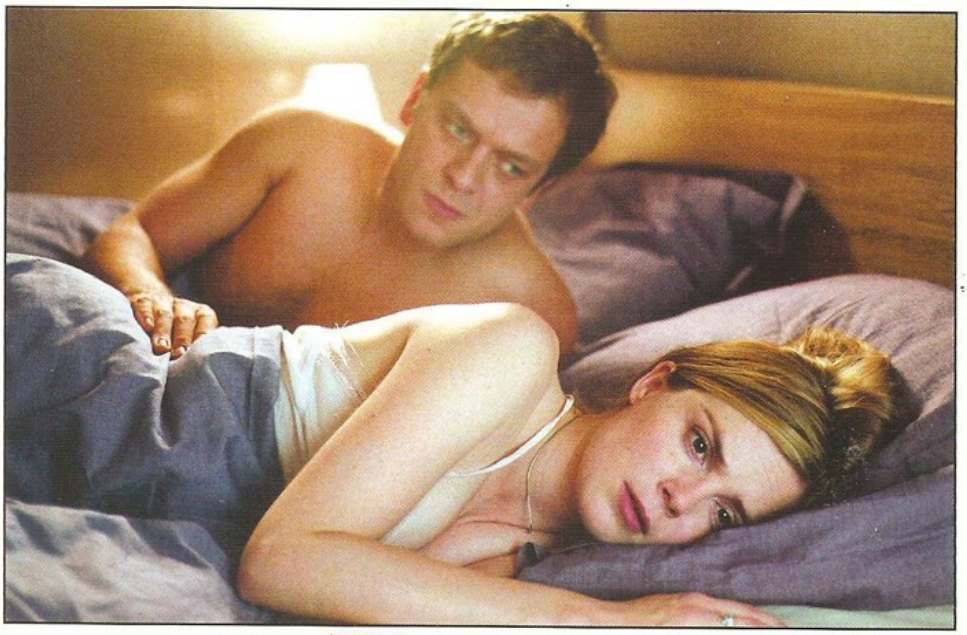

30 yaşındaki Claire Gautier (Isabelle Carre), bir sigorta şirketinin doğal afetler departmanında çalışmaktadır. Kocası ve küçük kızıyla birlikte tekdüze bir hayat sürmektedir. Claire, bir gün kendisine bir su baskınından kaynaklanan hasarla ilgili danışmaya gelen playboy Laurent Kessler (Benoit Poelvoorde) ile tanışır. Aynı günlerde şehirde terör estiren bir adam kadınları öldürmektedir. Claire, Laurent ile bu katil arasında bir bağlantı kurmaktan kendini alamaz. Ancak şüpheleri kuvvetlendikçe Laurent'e daha çok bağlanır.

NOTLAR Film, Dominique Barberis'in Les Kangorous adlı romanından serbest bir uyarlama... "Nathalie..." ile beğeni toplayan Anne Fontaine'in yönettiği "Hayatım Ellerinde", kronolojik olarak çekilmiş ve yönetmeni tarafından "romantik polisiye" olarak tanımlanmış. Film, 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin Fransız Baharı bölümünde gösterildikten sonra vizyona giriyor.

SON DURAK 3
FINAL DESTINATION 3

Yönetmen: James Wong. Oyuncular: Mary Elizabeth Winstead, Ryan Merriman, Kris Lemche, Amanda Crew, Alexz Johnson, Texas Bat, Jesse Mos, Chelan Simmons, Sam Easton, Gina Holden. Senaryo: Glen Morgan, James Wong. Görüntü Yönetmeni: Robert McLachlan. Kurgu: Chris G. Willingham. Müzik: Shirley Walker. Yapım Tasarımcısı: Mark S. Freeborn. Yapımcı: Glen Morgan, Craig Perry, James Wong, Warren Zide. Süre: 93 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

Son sınıf öğrencisi Wendy (Mary Elizabeth Winstead), arkadaşlarıyla birlikte bir lunaparkta düzenlenen mezuniyet gecesine katılır. Ancak tam hız trenine binerken Wendy, hız treninin kendisi ve arkadaşları için bir ölüm kapanına dönüştüğü korkunç bir hayal görür. Gözünde beliren bu hayalden etkilenerek trenden inmek ister. Onunla birlikte inen öğrenciler treni aşağıdan seyretmeye başlarlar. Ancak az sonra Wendy'nin gördüğü hayal gerçeğe dönüşür ve tren kontrolden çıkar; tüm yolcular korkunç bir şekilde ölür. Felâketten kurtulanlar, kısa sürede kaderden kaçamayacaklarını öğreneceklerdir. O kazada ölmeleri gerekmektedir ve ölüm kandırılmaya gelmez.

NOTLAR Havada infilak eden yolcu uçağı ve otoyoldaki zincirleme trafik kazasından sonra Azrail, lunaparktaki hız treninde... Hem alaycı hem de kaderci bir anlayışla ölümü başkahraman yaparak, sapık ve manyak katillerin ortalığı kan gölüne çevirdiği teen slasher türüne yeni bir soluk getiren "Final Destination" serisi 3. filmiyle devam ediyor. 2003'ten beri gündemde olan ve "Final Destination 2"nun DVD'sinde de bahsi geçen 3. film, yepyeni bir oyuncu kadrosu ile karşımızda. İkinci filmde yerini David R. Ellis'e teslim eden James Wong, uzun bir suskunluk döneminden sonra yeniden yönetmen koltuğunda. ABD'den gelen seslere bakılırsa 3. film, serinin fanatiklerini memnun etmiş gibi görünüyor.

GUANTANAMO YOLU
THE ROAD TO GUANTANAMO

Yönetmen: Michael Winterbottom, Mat Whitecross. Oyuncular: Riz Ahmed, Steven Beckingham, Nancy Crane, Christopher Eccleston, Farhad Harun, Duane Henry, Mark Holden, Naser Nawaz Ranjha, Arfan Usma. Görüntü Yönetmeni: Marcel Zyskind. Kurgu: Mat Whitecross, Michael Winterbottom. Yapımcı: Andrew Eaton, Melissa Parmenter, Michael Winterbottom. Süre: 95 dk. Yapım: İngiltere. Dağıtımcı: Pi Film. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

İngiliz uyruklu dört Müslüman genç, Eylül 2001'de Afganistan'a gider. 11 Eylül'ün yarattığı kargaşa, onların da hayatını karartır. Amerikalı askerler tarafından El Kaide militanı olmakla suçlanarak Küba'daki Guantanamo'ya götürülürler. Buradaki hapishanede işkence görürler; iki yılı aşan zaman zarfında buradaki insanlık dışı koşullarda hayatta kalmaya çalışırlar.

NOTLAR Afgan mültecileri konu alan "In This World" ile 2003'te Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı kazanan Michael Winterbottom, aynı festivalde bu sefer "Guantanamo Yolu" ile Gümüş Ayı'ya layık görüldü. Film, basında çıkan fotoğrafları ile postmodern bir Nazi toplama kampı olduğu anlaşılan ve bütün tartışmalara rağmen halen varlığını sürdüren Guantanamo'daki hapishanede yaşananları yarı belgesel tarzla anlatıyor. Film, Mart ayında İngiltere'de gösterime girdikten bir ay sonra Türk sinemaseverlerle buluşuyor.

ayın filmleri nisan

FIRTINA
STORM

Yönetmen: Mans Marlind, Björn Stein. Oyuncular: Eric Ericson, Eva Röse, Jonas Karlsson, Lina Englund, Sasha Becker, Joel Kinnaman, Karl Norrhall, Matias Padin, Per Ragnar, Jacqueline Ramel. Senaryo: Mans Marlind. Görüntü Yönetmeni: Linus Sandgren. Kurgu: Bjorn Stein. Müzik: Carl Michael Herlofsson. Yapım Tasarımcısı: Roger Rosenberg. Yapımcı: Karl Fredrik Ulfung, Gunnar Carlsson, Tomas Eskilsson, Lena Rehnberg. Süre: 110 dk. Yapım: İsveç. Dağıtımcı: Pi Film. Gösterim Tarihi: 28 Nisan

DD (Eric Ericson) 30'lu yaşlarında, kibar olduğu kadar alaycı bir adamdır. Günün birinde hayatına garip bir kadın olan Lova (Eva Röse) girer. Kadının peşinde ona zarar vermek isteyen kötü adamlar vardır. DD istemeden kendini giderek daha ürkütücü hale gelen bir dizi olayın içinde bulur. Bu işin içinden tek parça halinde çıkabilmesi için geçmişiyle ilgili bir bulmacayı çözmesi gerekmektir. Bu esrar perdesini ardındaki yanıt, zamanla onun için ölüm kalım meselesi haline gelir.

NOTLAR Şubat ayında İ'fte seyirci karşısına çıkan "Fırtına", reklam filmi yönetmenliğinden gelme Mans Marlind ve Bjorn Stein'in ilk uzun metrajlı filmleri. İkili daha önce 12 bölümlük bir televizyon dizi (De Drabbade) ve kısa metrajlı filmde (Disco Kung Fu) beraber çalışmışlardı. İsveçli yönetmenlerin deyimiyle "Odyssey'in yolculuğunu andıran bir öykü" anlatan "Fırtına"da; çizgi roman ve bilgisayar oyunlarının bariz izleri görülüyor.

OPERADAKİ HAYALET
THE PHANTOM OF THE OPERA

Yönetmen: Joel Schumacher. Oyuncular: Gerard Butler, Emmy Rossum, Patrick Wilson, Miranda Richardson, Minnie Driver, Ciarán Hinds, Simon Callow, Victor McGuire, Jennifer Ellison, Murray Melvin. Senaryo: Andrew Lloyd Webber, Joel Schumacher (Gaston Leroux'nun Le Fantôme de L'Opéra adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: John Mathieson. Müzik: Andrew Lloyd Webber. Kurgu: Terry Rawlings. Yapım Tasarımcısı: Anthony Pratt. Yapımcı: Andrew Lloyd Webber. Süre: 143 dk. Yapım: ABD, İngiltere. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 7 Nisan

Paris opera binasını mesken tutan Hayalet (Gerard Butler), zamanının çoğunu org çalarak ve opera binasını gezerek geçirir. Genç opera sanatçısı Christine'in (Emmy Rossum) açılış gecesindeki büyüleyici performansı hem izleyicileri hem de tiyatronun hayaletini çok etkiler. Operanın Hayaleti kendisini bu yıldızı korumaya adar. Fakat bu genç sopranoya sahip çıkmak isteyen tek güçlü erkek o değildir. Operanın sahibi Vicompte Raoul de Chagny'nin (Patrick Wilson) de gözü Christine'dedir.

Bu filmle ilgili detaylı bilgiyi Aralık 2005 sayımızda bulabilirsiniz.

MART SÜRPRİZİ

16 BLOK
16 BLOCKS

Yönetmen: Richard Donner. Oyuncular: Bruce Willis, Mos Def, David Morse, Jenna Stern, Cylk Cozart, Tig Fong, Michael F. Keenan, Joseph Siravo, David Sparrow, Conrad Pla. Senaryo: Richard Wenk. Görüntü Yönetmeni: Glen MacPherson. Müzik: Klaus Badelt. Kurgu: Steve Mirkovich. Yapım Tasarımcısı: Arvinder Grewal. Yapımcı: Randall Emmett, Avi Lerner, Arnold Rifkin, John Thompson, Jim Van Wyck, Bruce Willis. Süre: 105 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 17 Mart

New York Polis Teşkilatı'ndan dedektif Jack Mosley (Bruce Willis), saat 08:02'de oldukça basit görünen bir görev alır. Suçlu Eddie Bunker'ı (Mos Def) saat 10:00'da jüri önüne çıkmadan önce 16 blok öteye götürecek ve Bunker orada itirafta bulunacaktır. Eddie'den bir an önce kurtulmak isteyen Jack, onu arabaya bindirir. İkisi de bu kısa yolculuğun kendileri için ölüm kalım savaşına dönüşeceğinden habersizdirler.

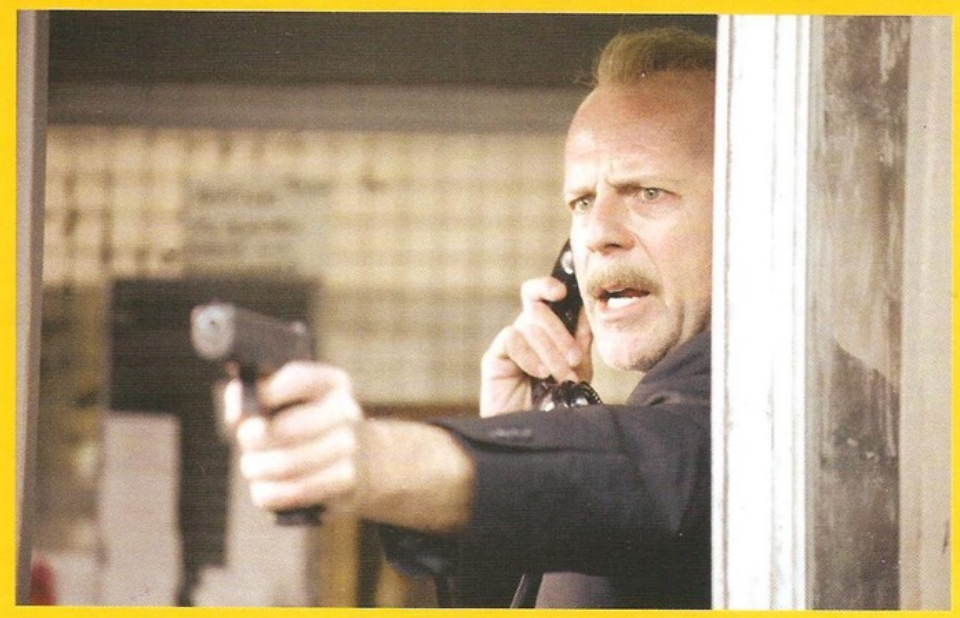

Bir içki dükkanı önünde durup bir şeyler almak için Eddie'yi arabada kilitli bırakan Jack, kötü bir sürprizle karşılaşır: Suratına doğrultulmuş bir silah...

NOTLAR "Cehennem Silahı" serisinin yönetmeni ile "Die Hard" serisinin John McClane'i birarada... "16 Blok"un çekimleri Nisan 2005'te Toronto'da başladı. Toplam 55 günde tamamlanan çekimlerin bazı sahneleri Manhattan'da yapıldı. Bruce Willis, rolüne hazırlanmak için gerçek bir New York polisiyle gece vardiyasına çıkmış. Ayrıca, sağ ayağındaki sorundan kaynaklanan acıyı gerçekçi bir şekilde yansıtabilmek amacıyla sağ ayakkabısının içine yerleştirilmiş sivri bir çakıl taşı ile çekimleri tamamlamış.

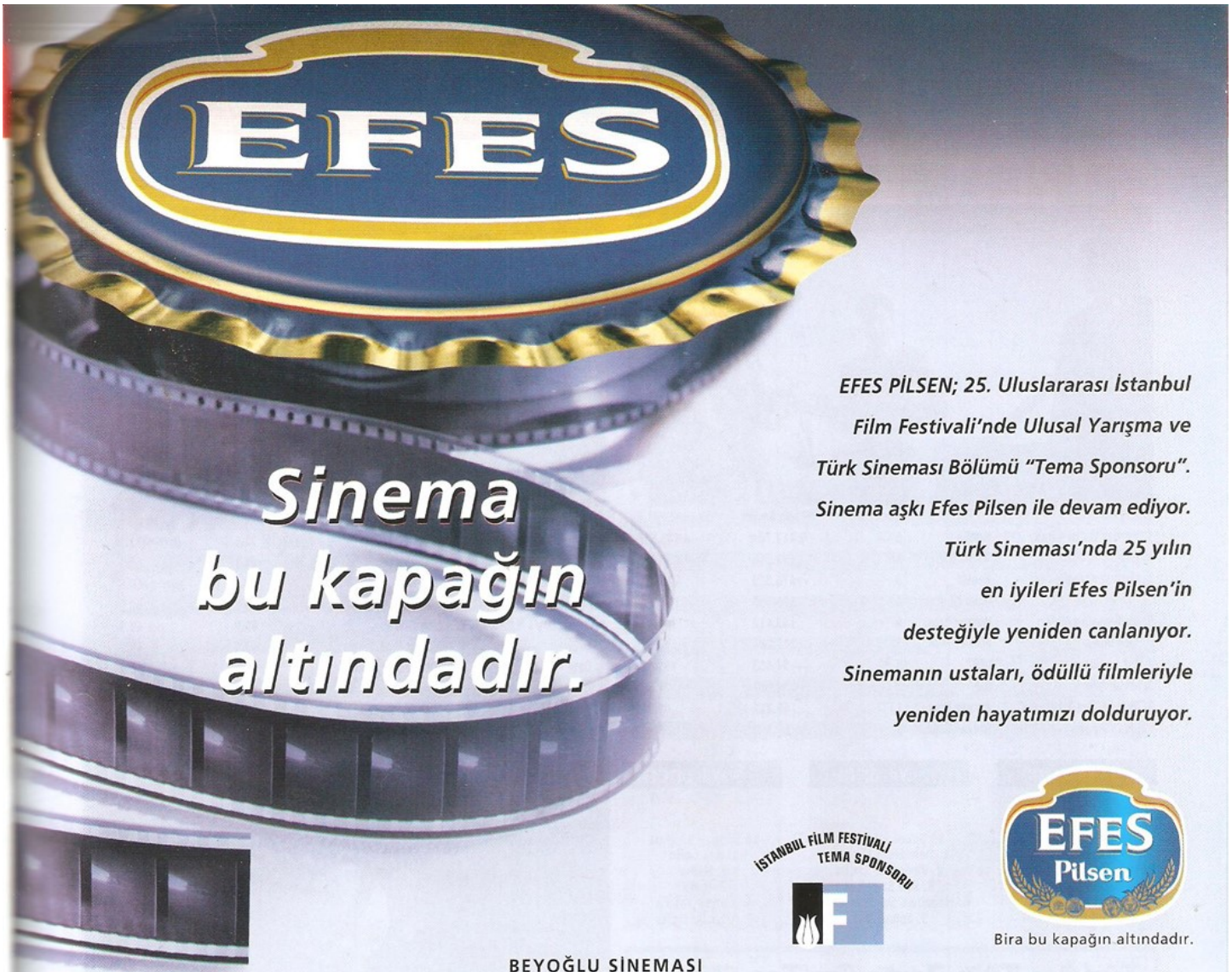

EFES PİLSEN; 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde Ulusal Yarışma ve Türk Sineması Bölümü "Tema Sponsoru". Sinema aşkı Efes Pilsen ile devam ediyor. Türk Sineması'nda 25 yılın en iyileri Efes Pilsen'in desteğiyle yeniden canlanıyor. Sinemanın ustaları, ödüllü filmleriyle yeniden hayatımızı dolduruyor.

İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
TEMA SPONSORU

EFES Pilsen

Bira bu kapağın altındadır.

BEYOĞLU SİNEMASI

FİLM ADI	TARİH	SAAT	FİLM ADI	TARİH	SAAT	FİLM ADI	TARİH	SAAT	FİLM ADI	TARİH	SAAT
Dantelci Kız	1 Nisan	11.00	Küçük Kudüs	5 Nisan	13.30	Bab'aziz*	9 Nisan	13.30	Anayurt Oteli	13 Nisan	16.00
Biri Kalır Biri Gider	1 Nisan	13.30	Yolcu	5 Nisan	16.00	Ayva Ağacının Güneşi	9 Nisan	16.00	Nâze*	13 Nisan	19.00
Sınır Arası	1 Nisan	16.00	Yıldırım Aşkı	5 Nisan	19.00	Bahçe	9 Nisan	19.00	Babam ve Oğlum*	13 Nisan	21.30
Takvimi	1 Nisan	19.00	Kâbusların Gücü	5 Nisan	21.30	Café Transit	9 Nisan	21.30	Bir Yudum Sevgi	14 Nisan	11.00
Kâbusların Gücü	1 Nisan	21.30	Lili ve Baobab Ağacı	6 Nisan	11.00	Züğürt Ağa	10 Nisan	11.00	Mavi Sürgün	14 Nisan	13.30
Lili ve Baobab Ağacı	2 Nisan	11.00	Viva Zapatero!	6 Nisan	13.30	Hakkâri'de Bir Mevsim	10 Nisan	13.30	Yeni Başlayanlar İçin İtalyanca	14 Nisan	16.00
Nâzım - Çeçenistan + Savaş Zamanı Aşk	2 Nisan	13.30	Csontváry	6 Nisan	16.00	Paramparça "Aşklar-Köpekler"	10 Nisan	16.00	Sihirli Ayna	14 Nisan	19.00
Yolcu	2 Nisan	16.00	Kralın Kızları	6 Nisan	19.00	Kış Bahçesi*	10 Nisan	19.00	Seremoni	14 Nisan	21.30
Nereye Gidiyorsun Yavrum?	2 Nisan	19.00	Meydan Okumalar + Arı Kovanının Ruhu	6 Nisan	21.30	Sıradan Âşıklar	10 Nisan	21.30	Gece Bekçisi	14 Nisan	24.00
Meydan Okumalar + Arı Kovanının Ruhu	2 Nisan	21.30	Biri Kalır Biri Gider	7 Nisan	11.00	Beyza'nın Kadınları*	11 Nisan	11.00	Mazeppa	15 Nisan	11.00
Aşk ve Karşı Dur	3 Nisan	11.00	Bab'aziz	7 Nisan	13.30	Adı Vasfiye	11 Nisan	13.30	Aura	15 Nisan	13.30
Prospero	3 Nisan	13.30	Kibritçi Kız	7 Nisan	16.00	Sen Ne Dilersen*	11 Nisan	16.00	Piyanist	15 Nisan	16.00
Sessiz Terör	3 Nisan	16.00	İşçinin Ölümü	7 Nisan	19.00	Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü?*	11 Nisan	19.00	En İyi Türk Filmi	15 Nisan	19.00
Sonsuz Günlük Dua	3 Nisan	19.00	Beyaz Terör	7 Nisan	21.30	Mükemmel Bir Gün	11 Nisan	21.30	İşçinin Ölümü	15 Nisan	21.30
Ayva Ağacının Güneşi	3 Nisan	21.30	Benimle Ol	7 Nisan	24.00	İki Genç Kız*	12 Nisan	11.00	Aura	16 Nisan	11.00
Ben Seks Bağımlısıyım	4 Nisan	11.00	Kahraman	8 Nisan	11.00	Ayna	12 Nisan	13.30	Taksi Hırsızı	16 Nisan	13.30
Sınır Arası	4 Nisan	13.30	Özgürlük Nerede?	8 Nisan	13.30	Sinema Bir Mucizedir	12 Nisan	16.00	Vaat Edilen Hayat	16 Nisan	16.00
Nâzım - Çeçenistan + Savaş Zamanı Aşk	4 Nisan	16.00	Madame Bovary	8 Nisan	16.00	5 Vakit*	12 Nisan	19.00	Aniden	16 Nisan	19.00
Viva Zapatero!	4 Nisan	19.00	Léolo	8 Nisan	19.00	Kan	12 Nisan	21.30	Altın Lale'yi Kazanan Film	16 Nisan	21.30
Hiç Kimselerin Onuru	4 Nisan	21.30	Sihirli Ayna	8 Nisan	21.30	Dondurmam Gaymak*	13 Nisan	11.00			
Sonsuz Günlük Dua	5 Nisan	11.00	Ayrılık	9 Nisan	11.00	Uçurtmayı Vurmasınlar	13 Nisan	13.30			

*Yönetmenin ya da oyuncunun katılımıyla.

FRANSIZ KÜLTÜR

FİLM ADI	TARİH	SAAT	FİLM ADI	TARİH	SAAT	FİLM ADI	TARİH	SAAT	FİLM ADI	TARİH	SAAT
Benim İstanbul	3 Nisan	11.00	Masumiyet	5 Nisan	19.00	Bertrand Blier Master Class	8 Nisan	16.00	İki Genç Kız	13 Nisan	13.30
Vaat Edilen Hayat	3 Nisan	13.30	Akrebin Yolculuğu	6 Nisan	11.00	Ayrı Odalar	8 Nisan	19.00	Hisar Kısa Film Seçkisi	13 Nisan	16.00
Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak	3 Nisan	16.00	Seremoni	6 Nisan	13.30	Camdan Kalp	9 Nisan	11.00	Sen Ne Dilersen	13 Nisan	19.00
Uzak	3 Nisan	19.00	80. Adım	6 Nisan	16.00	Yıldırım Aşkı	9 Nisan	13.30	5 Vakit	14 Nisan	11.00
İz	4 Nisan	11.00	İz	6 Nisan	19.00	Karartma Geceleri	9 Nisan	16.00	Karanlıkta Diyaloglar + Söyleşi	14 Nisan	13.30
Piyanist	4 Nisan	13.30	Bir Sonbahar Hikâyesi	7 Nisan	11.00	Biri ve Diğerleri	9 Nisan	19.00	Beyza'nın Kadınları	14 Nisan	16.00
Herkes Kendi Evinde	4 Nisan	16.00	Ayrılık	7 Nisan	13.30	Amansız Yol	10 Nisan	11.00	Herkes Başının Çaresine Baksın	14 Nisan	19.00
Dar Alanda Kısa Paslaşmalar	4 Nisan	19.00	İki Kadın	7 Nisan	16.00	Madame Bovary	10 Nisan	13.30	Sinema Bir Mucizedir	15 Nisan	11.00
Hikâyenin Sıkıntısı	5 Nisan	11.00	Gizli Yüz	7 Nisan	19.00	Ayrı Odalar	10 Nisan	16.00	Babam ve Oğlum	15 Nisan	13.30
Kralın Kızları	5 Nisan	13.30	Loulou	8 Nisan	11.00	Soğuk Büfe	10 Nisan	19.00	Dondurmam Gaymak	15 Nisan	16.00
Güneşe Yolculuk	5 Nisan	16.00	Soğuk Büfe	8 Nisan	13.30	Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü?	13 Nisan	11.00	Dantelci Kız	15 Nisan	19.00

ANADOLU GRUBU

www.efespilsen.com.tr

box office

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@merkezdergi.com.tr

TÜRKİYE box office — 10 Subat - 09 Mart 2006

Filmin Adı		Hafta Sayısı	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Kurtlar Vadisi - Irak	KenDa	5	2.117.764	4.045.516
2. Babam ve Oğlum	Özen Film	16	521.566	2.992.896
3. Hacivat Karagöz	KenDa	3	476.529	476.529
4. Dabbe	Özen Film	4	398.559	398.559
5. Bir Geysanın Amları	Warner Bros.	4	142.412	142.412
6. Yeni Dünya	Warner Bros.	2	111.284	111.284
7. Ask ve Gurur	UIP	5	97.463	151.684
8. Sihirli Dadı	UIP	2	74.857	74.857
9. Dick ve Jane İsbasında	Warner Bros.	1	69.211	69.211
10. Maç Sayısı	Warner Bros.	3	59.112	59.112

ABD box office — 10 Subat - 09 Mart 2006

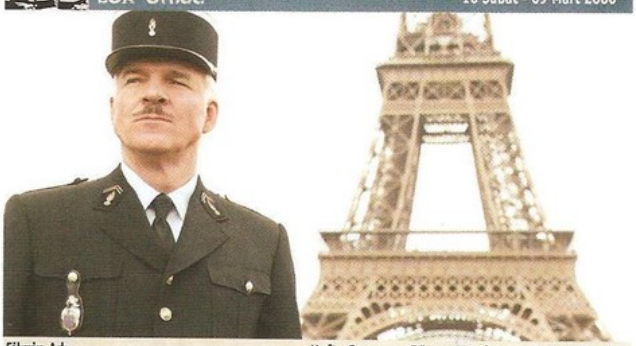

Filmin Adı		Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. Pembe Panter	Sony	4	71.1	71.1
2. Kutup Macerası	BuenaVista	3	61.1	61.1
3. Son Durak 3	New Line	4	50.5	50.5
4. Curious George	Universal	4	50.2	50.2
5. Tyler Perry's Madea's F. R.	Lions Gate	2	49.9	49.9
6. Firewall	Warner Bros.	4	43.5	43.5
7. Date Movie	20th Century Fox	3	41.7	41.7
8. Telefondaki Yabancı	Sony	5	22.4	47.2
9. Vay Anam Vay 2	20th Century Fox	6	19.5	67.5
10. Brokeback Dağı	Focus	13	17.3	79.7

Rakamlar milyon dolar.

...1 Yıl önce — 2005
11 Subat - 10 Mart
1. Eğreti Gelin
2. Hababam Sınıfı Askerde
3. Zor Baba ve Dünür
4. Oceans Twelve
5. Göklerin Hakimi

...2 Yıl önce — 2004
13 Subat - 11 Mart
1. Neredesin Firuze?
2. Vizontele Tuuba
3. Son Samuray
4. Hababam Sınıfı Merhaba
5. Soğuk Dağ

...3 Yıl önce — 2003
14 Subat - 13 Mart
1. Rus Gelin
2. Halka
3. 8 Mil
4. Sıkıysa Yakala
5. Aska İki Hafta

İNGİLTERE box office — 10 Subat - 05 Mart 2006

Filmin Adı		Hafta Sayısı	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Cesur Civciv	BuenaVista	4	11.9	11.9
2. Son Durak 3	Entertainment	4	8.1	8.1
3. Vay Anam Vay 2	20th Century Fox	4	7.8	7.8
4. Sınırları Aşmak	20th Century Fox	5	5.3	7.2
5. Date Movie	20th Century Fox	2	2.8	2.8
6. Zathura: Bir Uzay Macerası	Sony	5	2.5	4.1
7. Lucky Number Slevin	Entertainment	2	2.5	2.5
8. Brokeback Dağı	Entertainment	9	1.8	9.4
9. Münih	UIP	6	1.5	4.8
10. İyi Geceler, İyi Sanslar	Redbus	3	1.5	1.5

*Rakamlar milyon pound.

Türkiye Tüm Zamanlar Top 30

2005'te vizyona giren "Babam ve Oglum" ile 2006'da vizyona giren "Kurtlar Vadisi - Irak" yapılamaz, geçilemez denen rakamları geçti. İki film de ilk üce girerek büyük başarılar yakaladı. Özellikle bağımsız dağıtımcı KenDa'nın dağıtımı yaptığı iki filmin ilk 10'da yer alması, sektörde yaşanmaya başlanan köklü değişimlerin en önemli kanıtı oldu.

Filmin Adı	Dağıtım	Vizyon Tar.	Hafta	Toplam Kisi
1. Kurtlar Vadisi - Irak	KenDa	03.02.2006	6	4.113.588
2. G.O.R.A.	Warner Bros.	12.11.2004	35	4.001.711
3. Babam ve Oğlum	Özen Film	18.11.2005	17	3.560.008
4. Vizontele	Warner Bros.	02.02.2001	50	3.308.120
5. Vizontele Tuuba	Warner Bros.	23.01.2004	34	2.894.802
6. Titanik	Özen Film	20.02.1998	181	2.844.022
7. Hababam Sınıfı Ask.	Özen Film	14.01.2005	32	2.586.636
8. Eskiya	Warner Bros.	29.11.1996	57	2.571.133
9. Organize İşler	KenDa	23.12.2005	12	2.552.550
10. Kahpe Bizans	Özen Film	21.01.2000	38	2.472.162
11. Hababam Sınıfı Üçb.	Özen Film	06.01.2006	9	2.035.088
12. Asmalı Konak Hayat	Warner Bros.	17.10.2003	25	1.791.396
13. Yüzüklerin Efendisi 1	Warner Bros.	21.12.2001	50	1.755.997
14. Truva	Warner Bros.	14.05.2004	28	1.692.458
15. O Simdi Asker	Warner Bros.	21.03.2003	28	1.657.051
16. Hababam Sınıfı Mrb.	Özen Film	16.01.2004	35	1.580.557
17. Matrix Reloaded	Warner Bros.	16.05.2003	21	1.470.316
18. Yüzüklerin Efendisi 2	Warner Bros.	20.12.2002	40	1.456.883
19. Altıncı His	UIP	04.02.2000	39	1.428.659
20. Matrix	Warner Bros.	03.09.1999	59	1.354.812
21. Komser Sekspir	Özen Film	16.02.2001	37	1.331.462
22. Güle Güle	Warner Bros.	04.02.2000	43	1.275.967
23. Yüzüklerin Efendisi 3	Warner Bros.	05.03.2004	31	1.248.734
24. Her Sey Cok G. O.	Warner Bros.	27.11.1998	50	1.239.015
25. Propaganda	Warner Bros.	05.03.1999	46	1.238.878
26. Harry Potter 1	Warner Bros.	01.02.2002	30	1.173.068
27. Mumya	UIP	18.06.1999	61	1.113.193
28. Harry Potter 2	Warner Bros.	29.11.2002	32	1.111.378
29. Cesur Yürek	Özen Film	22.09.1995	189	1.111.249
30. Neredesin Firuze?	UIP	20.02.2004	28	1.064.162

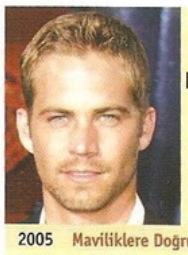

Paul Walker
Kutup Macerası

2005	Maviliklere Doğru	27.731
2004	Yeni Yıl	24.328
2004	Zaman Ötesi	78.233
2003	Daha Hızlı Daha Öfkeli	178.006
2002	Yabancılarla Oynama	65.350

Jodie Foster
İçerideki Adam

2005	Uçus Plam	337.066
2002	Panik Odası	276.259
2000	Genç Kız ve Kral	257.547
1997	Mesaj	271.012
1995	Nell	161.254

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Talip Ertürk	Burak Göral	Ege Görgün	Nihal B. Karaca	Çiğdem Kömürcüoğlu	Esin Küçükkeçeçinar	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Yeşim Tabak	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Ben ve Sen ve Diğerleri		2.5	3	4.5		3.5	3		3.5	3.5	3.5						2.5	4		3	4	3	3			3.32
Beyza'nın Kadınları		1.5	2			1	2	2.5	1		2	2.5	2.5	2	2			2			2		2.5	2		1.96
Brokeback Dağı	3.5		3.5	3.5		4	4		5		4	4.5	3.5	3	4	3.5	3.5	3.5			4	5	3.5	4		3.86
Büyük Yolculuk			2.5			2.5	1		3			3		4				3			4	2	4	2.5	1	2.70
Capote	3			3.5		4	3.5	3	4		2.5	3		3.5	4		3	3.5		2	3.5	4	3.5	3.5	3.5	3.36
Casanova	2.5	3		3		2	1	3	3		2.5	2	3.5		4		2	2.5		1.5	2.5	3.5		2	2.5	2.55
Çarpışma	2.5	4	4	2.5	3	3.5	3	4.5	3.5	2	3.5	4.5	5	4.5	4.5	3	3.5	4	2.5	2	5	3.5	4	4	3	3.56
Dick ve Jane İşbaşında		3.5	2			3		3	3			3.5	3	3	2	3	2.5				3	3.5		3		2.92
E Katil		3.5	2	1.5		1	1		2.5			2		2				1.5			1	3.5	2		2	1.96
Fırtınalı Hayatlar		4	3	3.5		4	3	4.5	4		3	2	4.5				3	3			3.5	3.5	3.5		4	3.50
Kadersizlik		3	2.5			2	4		4					3	4.5	2.5	2.5	2.5		3	3	4.5	2.5	2.5		3.06
Kırmızı Başlıklı Kız									4			2.5		3.5				2.5			4	4.5				3.50
Korkuyorum Anne	4	3.5		3.5	2.5	3	5	4	4	4	4.5	4	5	3.5	3	4		3.5	4	4	4	4	4	2.5	4	3.80
Kutsal Bakire		2	1.5			1.5		1.5	2			1.5	3.5					1.5			2	2	2.5			1.95
Lavanta Kokulu Kadınlar		2.5				4	2	3	2.5		3			3.5	3.5	3	3.5	2.5		3	3.5	3.5	3	2.5		3.03
Mürekkep Balığı ve Balina	3.5	4	3.5	4		4	3	3	4	3.5	3.5	4	4	4	4	3.5	3	4			4	3.5	3.5	3.5	4.5	3.70
Ne Biliyoruz Ki?	3.5	2	2			4	0.5	1	1			3.5		3	4			0.5			3	3		2	1.5	2.30
16 Blok		3	2																							2.50
Otel	1.5	2.5	2	1.5		1	2	1	1		1	1.5	3	2.5	1			1.5				1	1	1.5	2.5	1.61
Oyun	3	1.5		3		3	4.5	4	3	4.5	3	3.5	3.5		3	3.5		3.5		4	5	4	3		4	3.50
Syriana	3	2.5	4	3.5		2	3.5	5	4		4.5	4.5	4	4	5		3	4		3	5	4.5	3.5	4		3.82
Vay Anam Vay 2		1	1			2			1				3	2								2				1.71
Yeni Dünya: Amerika'nın Keşfi	3	5	3	4		4	2.5	4.5	4.5	2.5	3	4	4.5	3	4	3	2.5	4.5		3	3	4.5	3	4.5	3	3.58

Yeni Dünya

Ağır ama davetkar bir yolculuk

Kutlukhan Kutlu

Terrence Malick'in sinemaya uzun bir süre ara verdikten sonra etkileyici bir şekilde geri dönüşünü damgalayan "The Thin Red Line" hâlâ hafızanızda tazeyse, "The New World" size birçok açıdan hayli tanıdık gelecek demektir. "The Thin Red Line"da savaşın karmaşası başlamadan önceki bölümlerde, Malick'in bize neredeyse bir tür "ana rahmi huzuru" biçiminde sunduğu sahnelerle, "The New World"de yerlilerin yaşamını anlatan sahneler birbirini birçok açıdan andırıyor. Aslında geneline bakınca bu iki filmin pek fazla ortak noktası yok. Ancak Malick'in sinemasının çekirdeğini oluşturan takıntılar filmlerini biçimlendirmede öylesine etkili ki, hepsinde tanıdık ve ortak bir doku, hatta ortak bir meram görebiliyor, aralarında alttan alta bir bağlantı hissedebiliyorsunuz.

Öncelikle, Malick'in sinemasını bazı seyirciler için katlanılması zor bir sinema haline getiren o temel faktör: Malick'in sinemasının, gayet dolambaçsız bir şekilde, "varoluş" ile ilgili bir meselesi var. Hatta Tanrı ile ilgili... O ağır ağır ve çoğu zaman büyüleyici bir şekilde akan filmlerini izlerken, bazen bir kareyi, bir sahneyi, hatta bir sekansı öyküsünün içine yerleştirmedeki amacını tam olarak açıklayamayabilirsiniz. Ama her zaman bu sahneleri birbirlerine bağlayan bir tür üst doku, bir duygu buluyorsunuz. Tematik açıdan da bağlantılı bütün sahneleri - örneğin burada, Pocahontas'ın öyküsünde, masumiyetten tecrübeye doğru atılan her yeni adımın Pocahontas'ın karakter gelişiminde önemli bir yeri var... Ve tabii ki sömürgeci İngiltere ile Yeni Dünya, teknolojileşmiş insan ile doğa arasındaki ilişkinin gelişiminde de.

Malick'in sinemasını biçimlendiren şey, "izah etmek"ten çok, "göstermek" üzerine kurulu bir sinema olması. Sinemanın büyüleyici öğelerini biraraya getirerek perdede seyirciye açık, yaşayan bir dünya yaratmak üzerine kurulu onun sineması. Bir şekilde, ustalıkla ve kurnazlıkla planlanmış gibi değil de, o dünyada yaşamış birinin zihninde yankılanan resimlerden ve seslerden inşa edilmiş hissi veriyor. Öncelikle, medyanın giderek daha da baş döndürücü bir güce sahip olduğu ve seyircinin medyaya daha düşkün hale gelse de, manipüle edilmemek için giderek kendini daha da uyanık ve külyutmaz hale getirmesi gerektiğine inandığı bir çağda, çok ferahlatıcı bir sinemasal tutum bu. Bu açıdan Malick'in öykü anlatımı mefhumuyla öyle rahat bir ilişkisi var ki, onun elinde karakterlerin iç sesleri bile (ki "The Thin Red Line"da da ziyadesiyle örneğini görmüştük), mesaj taşıyan birer ünlem değil, birer soru işaretine, söz konusu karakterin o anki ruh halinin bir fotoğrafına dönüşüyor. Bu sayede kendimizi bir nevi izlenim denizinin içinde buluyoruz.

Evet, nihayetinde Terrence Malick'in bu Pocahontas öyküsü ile bize gösterdiği iki temel tablo, insanın doğanın çocuğu ve kendi eserlerinin çocuğu olarak iki ayrı resmi. Üstelik "resim" burada salt bir metafor da değil; Malick'in filmlerinde temalar ağırlıklı olarak repliklerden çok resimler ve sesler ile iletildiği için, bu iki ayrı "tablo"yu "anlamak" yerine deneyimliyoruz. Örneğin yerlilerin dünyasında hep, bir "doğanın içinde olma" hissi var: ağaçların altındalar, upuzun otların arasındalar, suyun içindeler. Yerlilerin şefinin genç ve masum kızıyla geçirdiği "saadet anları"nda İngiliz kolonist John Smith de bu tür bir varoluşa çekiliyor. Kendi dünyasından bu dünyaya geçiş öylesine keskin bir geçiş ki, birinden birinin "yalan", diğerinin "gerçek" bir varoluş biçimi olduğu şeklindeki saplantısının hiç üstesinden gelemiyor. Onun dünyası ise, çok da uzakta olmamasına rağmen, insanların ağaçları kesip kale yaptığı, doğanın içinde değil, üzerinde dimdik ayakta durulan bir dünya. Tabiata boyun eğdirme üzerine kurulu bu dünya ile tabiatı tam anlamıyla "anne" gibi kabul edip kucağında yaşama üzerine kurulu olan yerlilerin dünyası arasındaki temel zıtlık, bu filmin can damarını oluşturuyor.

Burada Malick'in bir öykü anlatıcı olarak belki de en büyük becerisi, bu zıtlığı basit bir alegoriye dönüştürmemesi. Ne karakterleri karikatürleştiriyor, ne de aslında iki dünyadan birini büyük bir netlikle "öcü" gösteriyor. Her cepheyi kendi tasaları, çaresizlikleri ve öncelikleriyle görüyoruz. Açıkçası, Pocahontas'ın masum dünyasının içine rahatlıkla çekilen herkes için Londra'nın ihtişamı bir tür "panayır" hissi, hakikaten de "gerçek değilmiş" hissi verebilir... Ama nihayetinde onun da kendine has bir büyüleyiciliği var... Kral ve Kraliçe tarafından kabülün müthiş teatralliğinin üzerine, Pocahontas'ın daracık korsesinin içinde, müthiş bir itinayla kırpılıp şekil verilmiş yeşilliklerin arasında, su kenarında dolaştığı sahne muhtemelen filmin bu konudaki tutumunun en iyi ifadelerini oluşturuyorlar.

"The New World" her şeyden önce bir aşk öyküsü tabii. Üstelik neredeyse mitik bir "aşina"lığa sahip, büyümenin her safhasının neredeyse bunaltıcı bir kaçınılmazlıkla yaşandığı bir aşk öyküsü. Öte yandan, masumiyetten tecrübeye, huzurdan yıkıma uzanan bu aşk öyküsünde, sadece Pocahontas ile John Smith (ve daha sonra John Rolfe) arasındaki aşk değil, Avrupalılar ile o zamanın "keşfedilmemiş toprakları" arasında ve genel olarak insan ile doğa arasındaki ilişki de tabloda aynı derecede önemli bir yer buluyor kendine... Hiçbirinin bir diğerinin simgesi ya da eşlikçisi gibi durmaması, her öğenin büyük bir doğallıkla içiçe geçmesiyse, filmin bütün bunların birbiriyle organik bağlantılı konular olduğu şeklindeki bakış açısını iyice perçinliyor. Evet ağır ama - ısrarcı olmasa da - çok davetkâr bir yolculuk.

The New World

✪✪✪✪

Yönetmen: Terrence Malick. **Oyuncular:** Colin Farrell, Q'Orianka Kilcher, Christopher Plummer, Christian Bale, August Schellenberg, Wes Studi, David Thewlis, Yorick van Wageningen, Raoul Trujillo. Senaryo: Terrence Malick. **Görüntü Yönetmeni:** Emmanuel Lubezki. Kurgu: Richard Chew, Hank Corwin, Saar Klein. **Müzik:** James Horner. **Yapım Tasarımcısı:** Jack Fisk. **Yapımcı:** Sarah Green, Terrence Malick. **Süre:** 150 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** WB. **Gösterim Tarihi:** 24 Şubat

kutlukhankutlu@merkezdergi.com.tr

TEPE (0322) 271 02 62 **ANKARA**•CINEBONUS BİLKENT (0312) 266 16 27•CINEBONUS ARCADIUM-ÇAYYOLU (0312) 241 12 41 **ANTALYA**•CINEBONUSMİGROS (0242) 230 14 14 **AYDIN**•DORA BALIKESİR•SAN (0266) 241 22 66 **BOLU**•KARDELEN (0374) 215 09 27 **BURSA**•MEGAPOL (0224) 261 57 67 **DİYARBAKIR**•CINEMALL (0412) 252 52 35 **ESKİŞEHİR**•ARI (0222) 231 24 12 **GAZİANTEP**•ARI İSTANBUL•CİNEBONUS FLYINN-FLORYA (0212) 662 98 40•CINEBONUS TEPE NAUTILUS-KADIKÖY (0216) 339 85 85•CINEBONUS G-MALL MAÇKA (0212) 232 44 40•SHOP&MILES MOVIE THEATRE-SHOP&MILES MOVIE THEATRE-KEMERBURGAZ (0212) 322 51 00•EMEK BEYOĞLU (0212) 245 01 66•ALKAZAR BEYOĞLU (0212) 293 24 66•SİNEPOP BEYOĞLU (0212) 251 11 76 **İZMİR**• 446 90 40 **KAHRAMANMARAŞ**•CINEMALL (0344) 221 77 70 **KARABÜK**•ATAMERKEZ SAFRANBOLU (0370) 712 60 10 **KAYSERİ**•KASSERIA (0352) 233 71 34 **KOCAELİ**•DOLPHIN-İZMİT (0262) 323 50 24• SİNEMASI (0262) 335 39 39 KONYA•CINEBONUS M1 TEPE (0332) 265 21 90 **MUĞLA**•ZEYBEK (0252) 212 29 69 **SİVAS**•POLAT CENTER MEGAPOL (0346) 221 71 56 **TRABZON**•ROYAL (0462) 323 33 77

Otel

Son zamanların en fütursuz filmi

Alkan Avcıoğlu

Üzerindeki Quentin Tarantino Sunar ibaresinden motive olan birçok sinemaseverin "Otel"de hayal kırıklığı yaşadığı veya yaşayacağı aşikar. Ancak "Otel"in reklam kampanyasıyla kurduğu beklentileri karşılayamaması bir tarafa, karşımızda şaşırtıcı derecede düstursuz ve düşüncesiz bir film duruyor. Hikayesini kurarken gösterdiği özensizlik aynı şekilde sinemasal anlatımında da vuku buluyor. Nihayetinde Eli Roth'un ikinci filmi "Otel", kadın ve yabancı düşmanlığı sergilemekten çekinmeyen homofobik bir seks ve şiddet istismarı olmaktan öteye gidemiyor (Yönetmen tersini yapmaya çalıştığını iddia etse de).

"Otel"in vizyona girmeden hemen önce ise durum oldukça iştah kabartıcıydı. Tarantino destekli bu filmin Uzakdoğu korku filmlerinin ve de özellikle Takashi Miike'nin radikal stilinin izinden giden bol şiddetli ve bol kanlı bir film olduğu duyumları herkesin kulaklarına geldi. Tarantino filme sayısız methiyeler düzen demeçler verirken filmde ufak bir rol de üstlenen Takashi Miike "Otel"in kendi filmlerine göre bile sert olduğunu söyledi. Filme gelince "Otel", Amsterdam'da seks ve kolay eğlence peşindeki 2'si Amerikalı 3 erkeğin "yabancılar için deliren Slovak kadınları" söylentileri üzerine Bratislava'ya gidişlerini ve maceralarını softcore porno ile seks komedisi arasında anlatan manasız bir 40 dakikalık bölüm ile başlıyor. Ardından da burada insanlara para karşılığı işkence edip öldürebilecekleri kurbanlar sunan bir organizasyona kurban olmalarını anlatan daha da manasız bir Slovakya aşağılaması bölümü ile tamamlanıyor. En sonunda kahramanımız Paxton iki parmağını kaybetse de akıllara zarar bir şekilde son derece güçlü olan bu şebekenin elinden kaçıp, şiddete şiddetle karşılık verip işkencecilerden bazılarını öldürerek intikamını alıyor.

Hedeflerini ve beklentileri ıskalaması bir filmi kötü kılar diye bir koşul yok. Fakat "Otel" özünde ne bir korku filmi olmayı başarabiliyor ne hikayesine hakim olabiliyor ve de tüm bunlar yetmezmiş gibi yobazlığın doruklarına çıkıyor. Filmde baştan sona tüm kadın temsilleri kadınları aşağılamaktan başka bir işe yaşamıyor. Aynı şekilde filmin Slovakya'ya karşı gösterdiği fütursuzluk da şaşkınlık yaratacak cinsten. Gelişmemiş, fakir bir Doğu Avrupa ülkesi olarak sunulan Slovakya'nın Bratislava'sı bir masaldan bile daha fazla gerçekten uzak. Hiçbir devlet organı yokmuş, olanlar da zaten suç şebekesiyle berabermiş gibi tüm şehir manyaklarla dolu olarak resmedilmiş. Nedenini kestirmek güç (belki de yönetmenin filmde gösterdiği Slovakya'nın adını bile duymamış basmakalıp Amerikan gençliğinden bir farkı olmadığı içindir) ancak filmde de belirtildiği gibi teknik ekipte de bir şekilde Slovakya'daki savaş nedeniyle şehrin fakir ve kadınlarının da yalnız olduğu düşüncesi mevcut. Bu düşünce filmin Bratislava'sının çürüyen birtakım eski binalarla, 20 yıldan bu yana kullanılmayan eski arabalarla, 1960'lardan kalma televizyonlarla dolu olmasına neden olmuş. Bu esnada medeniyetten gelmiş kahramanlarımız gelişmiş cep telefonları ile birbirilerine kadınlarla yaptıklarını fotoğraf çekip göndermeyi ihmal etmiyor tabii. Bir de, gerçekte hiçbir zaman savaş olmamış Slovakya topraklarındaki sokak çocuklarını unutmak pek mümkün değil(!). Şeker ve sakız için adam öldürmekten çekinmeyen, suç şebekesinin adamlarını bile alt eden bu sürreal fantezi ürünü çocuklar ile filme nasıl bir motif katılmak istenmiş, anlamak gülmemek için kendini tutmak güç. Teen slasher türünün zaten genellikle kadın düşmanı alt-metinler taşıdığı metaforik anlatımları muhafazakar söylemle birleştirdiği çoğu film okumasında karşınıza çıkabilir. Ama "Otel"de bunun ötesindeki kör göze parmak sokan pervasız bir anlatımdan söz ediyoruz. Öyle ki "Otel" bu yabancı düşmanlığını taşımak yerine kurmaca bir manyak katil gibi klişe bir fikre sadık kalsa bile çok daha masum kalırdı. Çünkü zaten üzerine hiçbir yeniliğin eklenmediği ve hatta elde olan halihazırdaki konvansiyonların bile

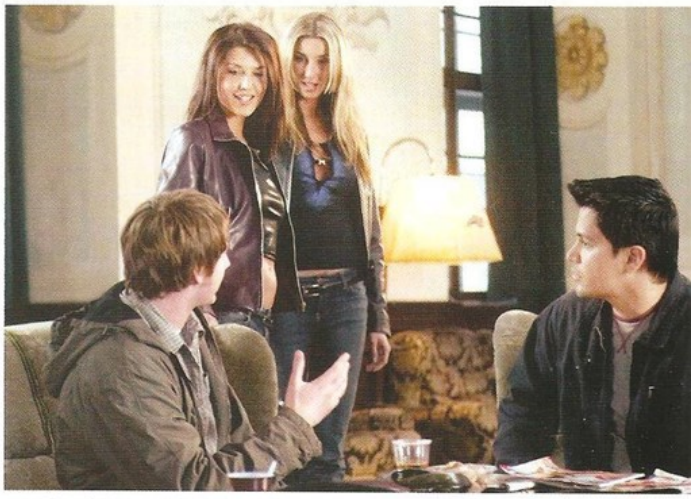

yeterince işlenmediği bir teen slasher yapısını Doğu Avrupa'ya eklemlemenin ne anlamı olabilir? Ama zaten sorun da bu: Bu soruyu filmi izleyip üzerine 10 dakika düşünmüş insanların soruyor olması; filmi ve hikayesi üzerine aylarını vermesi gereken yaratıcının sorma veya düşünme özeni göstermemesi. Oli ve bu yüzden İzlandalı insanların filmdeki temsil ediliş şekli nedeniyle gelen tepkilerin üzerine Eli Roth'un zaten bir özür dilediğini de unutmayalım.

Anlatıdaki özensizliğe ve umursamazlığa filmin anlatımında da rastlanıyor. Bir korku filmi yönetmeni için ilginç ancak Roth'un gerilim yaratma konusunda ufacık bir başarısı mevcut değil. Kamerasının neyi gösterdiği ile sadece bir çift göğüs veya kopmuş insan organları açısından ilgilenen Roth, neyin gösterilip gösterilmeyeceğini, eliptik anlatımın bir korku filminde nasıl kullanılacağı açısından pek düşünmemiş. Paxton'ın bir depoda kilitli kalıp sızdığı bir sahneden kararma ile yüzüne maske geçirildiği ve kaçırıldığı belli olan birisinin odada gördüklerini içeren plana geçişteki düşüncesizlik bunu en saf haliyle belli eden sahnelerden. İzleyici haliyle Paxton'ın sızdıktan sonra kaçırıldığını düşünürken Josh'a geçildiğini idrak ediyor. Filmin üç karakter arasındaki geçişleri, izleyiciye verilecek bilgilerin kullanılışı çoğu zaman gerek Amerikan usulü korku gerek de Asya korku sinemasının temel prensipleriyle çelişiyor. Seyircinin yaşayacağı asıl özdeşleşme durumu da filmin ancak finalinde sadece Paxton hayatta kalana kadar dikkatsiz bir kullanım sergiliyor. Bu tutum sinemasal anlatım tercihleri yerine filmin yabancı nefreti üzerinden bir özdeşleşme yaratmasına neden oluyor. Evlerinden uzak olan ve zaten başlarına hak etmediği şeyler gelen 3 erkek tarafından tutulmak zorunda kalıyoruz. Bu yaklaşım filmin finaline doğru Paxton gibi izleyicinin de intikam güdüsünü ateşliyor. Öyle ki izleyici, Paxton'ın istasyonda yaptıklarını onaylamak ve arzulamak durumunda bırakılıyor. Biraz geçmişe uzandığımızda "Dönüş Yok"ta Gaspar Noe'nun filmin kronolojisiyle oynayan anlatımının en temelde, intikamı ve şiddeti haklı ve arzulanır kılmaktan azade ettiğini hatırlayabiliriz. Ya da geçtiğimiz aylarda "Münih"in itici olacak kadar fazlasıyla sorguladığı gibi şiddete şiddetle karşılık vermeyi düşündürten örnekleri hatırlayabiliriz. Bu filmler ve benzerleri şiddete şiddetle karşılık verme olgusunu sorgularken "Otel" bu sorunun cevabını bu arzuyu tahrik edecek bir şekilde umarsızca net olarak veriyor. Ve zaten "Otel" her şeye olduğu gibi ana teması üzerine odaklanmayı da ihmal ediyor: Şiddet.

Hostel

Yönetmen: Eli Roth. **Oyuncular:** Jay Hernandez, Derek Richardson, Eythor Gudjonsson, Barbara Nedeljakova, Jana Kaderabkova, Jan Vlasák, Jennifer Lim, Lubomir Silhavecky, Paula Wild, Lubomir Bukovy. **Senaryo:** Eli Roth. **Görüntü Yönetmeni:** Milan Chadima. **Kurgu:** George Folsey Jr.. **Müzik:** Nathan Barr. **Yapım Tasarımcısı:** Franco-Giacomo Carbone. **Yapımcı:** Chris Briggs, Mike Fleiss, Eli Roth. **Süre:** 95 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** WB. **Gösterim Tarihi:** 10 Mart

film izlemeye
doyamayanlara...

Coca-Cola
light
ışığını yansıt

Coca-Cola light ve Dinamik Kırgılık, The Coca-Cola Company'nin tescilli markalarıdır.

PEK YAKINDA

Vahşi Batı ondan sorulur

Zamanımızda yapımcıların pek yüz vermediği western türü, Brad Pitt'li "The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford" ile yeniden canlanıyor.

Azrail (Meet Joe Black), Aşil (Truva) derken şimdi sıra geldi Jasse James'e... Pek çok filme esin kaynağı olan, Tyrone Power'dan Robert Wagner'a, Rob Lowe'dan Colin Farrell'a kadar birçok aktör tarafından beyazperdede canlandırılan efsane haydut, Brad Pitt'in bedeninde hayat buluyor. "The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford" 19.yy'da yaşamış; öldürdüğü adamlar, soyduğu banka, posta arabası ve trenlerle Vahşi Batı'da bir efsane haline gelmiş Jasse James'in hikâyesini anlatıyor. James, çete arkadaşı Robert Ford tarafından (rivayete göre 20.000 dolar ödül için) sırtından vurularak öldürülmüştü. Adını bu olaydan alan film, Ron Hansen'in aynı adlı kitabından uyarlandı. Casey Affleck, James'in katili Robert Ford'u, Sam Shepard da kardeş Frank James'i canlandırıyor. Brad Pitt, eski eşi Jennifer Aniston ve arkadaşı Brad Grey'le beraber kurduğu Plan B Entertainment ile filmin yapımcılığını da üstleniyor. Filmin senaristi ve yönetmeni ise, ilk filmi olan Eric Bana'lı "Chopper - Kasap" ile eleştirmenlerin övgüsünü kazanan Andrew Dominik.

TALLADEGA NIGHTS: THE BALLAD OF RICKY BOBBY

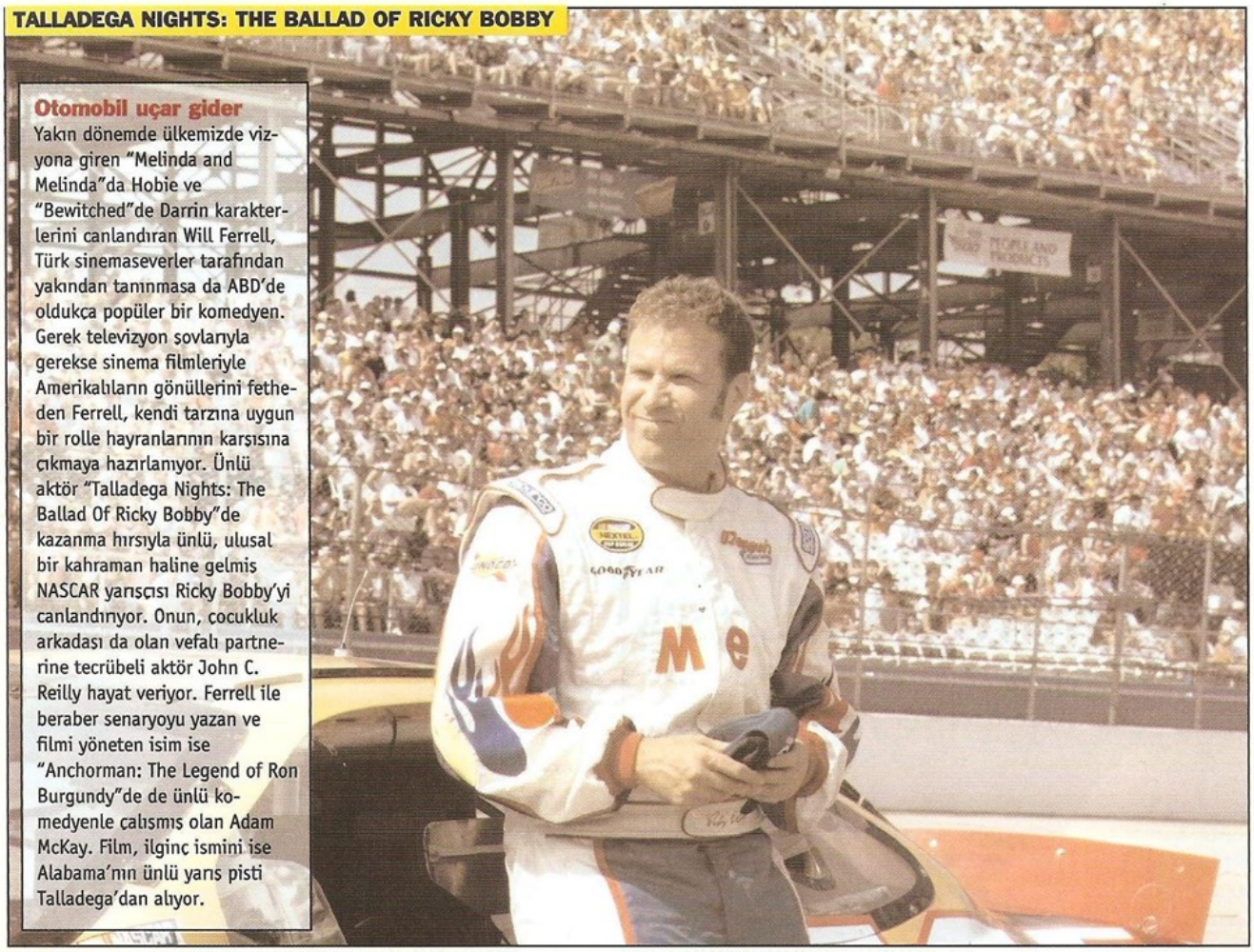

Otomobil uçar gider

Yakın dönemde ülkemizde vizyona giren "Melinda and Melinda"da Hobie ve "Bewitched"de Darrin karakterlerini canlandıran Will Ferrell, Türk sinemaseverler tarafından yakından tanınmasa da ABD'de oldukça popüler bir komedyen. Gerek televizyon şovlarıyla gerekse sinema filmleriyle Amerikalıların gönüllerini fetheden Ferrell, kendi tarzına uygun bir rolle hayranlarının karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Ünlü aktör "Talladega Nights: The Ballad Of Ricky Bobby"de kazanma hırsıyla ünlü, ulusal bir kahraman haline gelmiş NASCAR yarışçısı Ricky Bobby'yi canlandırıyor. Onun, çocukluk arkadaşı da olan vefalı partnerine tecrübeli aktör John C. Reilly hayat veriyor. Ferrell ile beraber senaryoyu yazan ve filmi yöneten isim ise "Anchorman: The Legend of Ron Burgundy"de de ünlü komedyenle çalışmış olan Adam McKay. Film, ilginç ismini ise Alabama'nın ünlü yarış pisti Talladega'dan alıyor.

YOU, ME AND DUPREE

Bir sen bir ben bir de başbelamız

Carl (Matt Dillon) ve Molly (Kate Hudson) yeni evli bir çifttir. Carl, eski arkadaşı olan müzmin bekâr Randy Dupree'yi (Owen Wilson) kısa süreliğine evinde misafir eder. Ancak geçici olarak başlayan bu misafirlik, bir süre sonra kalıcı olunca Dupree, genç karı koca için tam bir başbelası haline gelir. "You, Me And Dupree" adlı bu komedinin gözde oyunculardan oluşan kadrosunda Michael Douglas (Molly'nin babası rolünde) da yer alıyor. Filmin yönetmenleri ise ünlü televizyon dizisi "Arrested Development" ile 2004 yılında Emmy kazanan Anthony ve Joe Russo kardeşler.

Miller
Music factory 2006
awards
dinamo 103.8
Katıl, kazan
müziğini dünya duysun!
the Miller way
MAKE IT EASY
MGD
Miller
GENUINE DRAFT
En iyi prodüksiyon • Dance • Electronica
En iyi performans • DJ • MC • VJ • Hip Hop Act
Son katılım tarihi 3 Mayıs 2006
Yarışmaya katılmak için 18 yaşını doldurmuş ve T.C. vatandaşı olmak gerekmektedir.
Katılım şartları ve detaylı bilgi için:
www.clubeer.com

Miniklere özel festival

TÜRSAK ve Garanti Bankası işbirliğiyle gerçekleştirilen 3. Mini Bank Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali 21 - 24 Nisan 2006 tarihleri arasında küçükleri, uzun ve kısa metrajlı 100'e yakın filmle buluşturuyor.

Türkiye'nin ilk çocuk filmleri festivali olan Mini Bank Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali'nin bu sene üçüncüsü gerçekleşiyor. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK) ve Garanti Bankası işbirliğiyle düzenlenen festival, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen filmleriyle küçük sinemaseverlere dünyanın farklı kültürlerini, farklı renklerini gelenek ve yaşam tarzlarını anlatıyor.

Festival programı hazırlanırken, çocukların gelişim basamakları ve psiko-pedagojik yapısı dikkate alınarak 3-5, 6-9, 9 yaş ve üzeri yaş gruplarına yönelik farklı filmler seçildi. Festival boyunca, dünyanın pek çok ülkesinden aralarında çizgi ve kukla filmlerin de bulunduğu uzun ve kısa metrajlı 100'e yakın film çocuklarla buluşuyor.

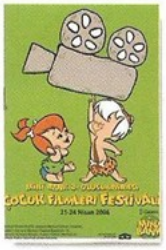

Festival filmleri 21 - 24 Nisan tarihleri arasında Cinebonus Maçka G-Mall ve Kadıköy Cinebonus Tepe Nautilus ile Fransız Kültür Merkezi sinemalarında gösterilecek. Garanti Mini Bank üyeleri, tüm filmleri Garanti Mini Bank kartlarını göstererek ücretsiz izleyebilecek. Kültür merkezlerindeki gösterimlerin ücretsiz gerçekleştirileceği festivalde, G-Mall ve Tepe Nautilus Cinebonus sinemalarında yapılacak gösterimlere giriş ücreti 5 YTL olacak.

Festivalden önce, 7-11 yaş grubundaki çocuklar arasında düzenlenen Filmimin Hikâyesi öykü yarışmasında, çocukların hayallerindeki filmin öyküsünü yazarak katıldıkları yarışmada seçilen 50 öykünün yazarı, 22 Nisan Cumartesi günü yapılacak festival açılışı ödül töreninde açıklanacak. Öyküler; Kenan Işık, Berna Laçin, Nevra Serezli, Sevinç Baloğlu, Gülten Dayıoğlu, Naciye Günal, Cem Mumcu ve Sevin Okyay'dan oluşan jüri tarafından değerlendirilecek. Seçilen 50 öykü bir kitapta toplanacak. Diğer adı Festivalin En Sevilen Çocuk Filmi yarışması olan etkinlikte; yaşları 9-11 arasında değişen Fransız, İngiliz, İtalyan, Alman ve Türk çocuklardan oluşan Uluslararası Çocuk Jürisi, Sevin Okyay yöneticiliğinde Bir Jüri Üyesi Nasıl Olunur? konulu atölye çalışmasına katılacak. Jüri üyesi çocuklar bu atölye çalışmasının ardından yarışmaya katılan kısa filmleri izleyip değerlendirerek En Sevilen Kısa Çocuk Filmini seçecek.

Festivalde neler var?

3. Mini Bank Uluslararası Çocuk Filmleri Festivali'nde filmler; Minik Öyküler, Uzun Öyküler, Şarkılı Öyküler, Komik Hayvanlar, Simdi Okullu Olduk, Ben Artık Büyüdüm başlıkları altında gösteriliyor. Festivalde ilgi çekici yapımlar yer alıyor. Tchaikovsky'nin dünyaca ünlü balesine de konu olan, E.T.A. Hoffman'ın ünlü öyküsünden uyarlanan "Fındıkkıran ve Fareler Kralı" küçük büyük herkesin keyifle izleyebileceği bir animasyon. "Kahraman Fare Ali", Avrupa'nın en başarılı animatörlerinden biri olarak kabul edilen Jannik Hastrup'un dünyaca ünlü çizgi film serisinin bir bölümünü oluşturuyor. Danimarka yapımı film, Berlin Çocuk Filmleri Festivali'nde gösterilmiş ve büyük ilgi toplamıştı. Ergenlik döneminin en önemli sorunlarından birini beyazperdeye taşıyan ve Berlin, Montreal iel Toronto Çocuk Filmleri Festivalleri'nden ödülle dönen "Mavi Kus", yalnızca çocuklar için değil, aileler için de yol gösterici nitelik taşıyan bir film. Küçük bir kızın midillilere olan sevgisini konu alan "Winky'nin Atı", Berlin ve Montreal'in de aralarında bulunduğu onun üzerinde festivalde gösterildi. 2006 yılında Berlin'de büyük başarı yakalayan film, simdi İstanbul seyircisiyle buluşuyor. Tam kırk yıl boyunca televizyon ekranında çocukları büyüleyen "Büyülü Atlıkarınca", simdi de beyazperdede seyircilere görsel bir sölen sunmaya devam ediyor. Seslendirme kadrosunda ünlü sarkıcılar Kylie Minogue ve Robbie Williams'ın yer aldığı bu keyifli animasyon, yalnızca çocukları değil büyükleri de oldukça eğlendirecek.

"Winky'nin Atı"

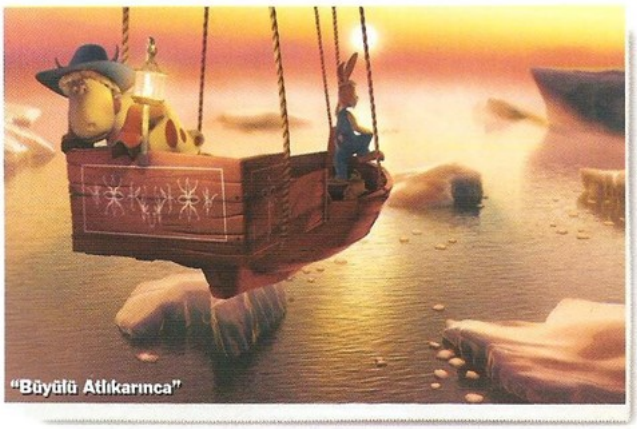
"Büyülü Atlıkarınca"

Organize DVD'ler

BKM çok fazla vakit kaybetmedi ve "Organize İşler"in çift disklik doyurucu DVD'sini piyasaya sürdü

Türk sinema tarihinin "prodüksiyon kalitesi" açısından en önemli filmlerinden biri olduğu su götürmeyen "Organize İşler"in DVD'si, yurtdışında olduğu gibi filmin sinema salonlarındaki gösteriminin hemen ardından tezgahlardaki yerini aldı.

DVD'de Almanca dublajlı versiyonun yanısıra altyazı seçenekleri dört dili kapsıyor: İngilizce, Almanca, Fransızca ve Felemenkçe... İşitme engelliler için Türkçe altyazı seçeneği de ihmal edilmemiş.

Ayrı bir ekip tarafından hazırlanmış, Kamera Arkası Belgeseli doyurucu, eğlenceli ve yer yer komik. Ama filmin prodüksiyon kalitesi hakkında daha net bir fikir edinebilmek için Ekip Röportajları başlıklı bölümdeki kısa belgeselleri seyretmek gerekiyor. Görüntü yönetmeni Uğur İçbak ve sanat yönetmeni Yaşar Kartoğlu'nun ortaya koydukları işlerin inceliklerini ve zorluklarını bu bölümlerde görmek mümkün. DVD'de ayrıca filmin fragmanı, TV spotları ve fotoğraf galerisi de var.

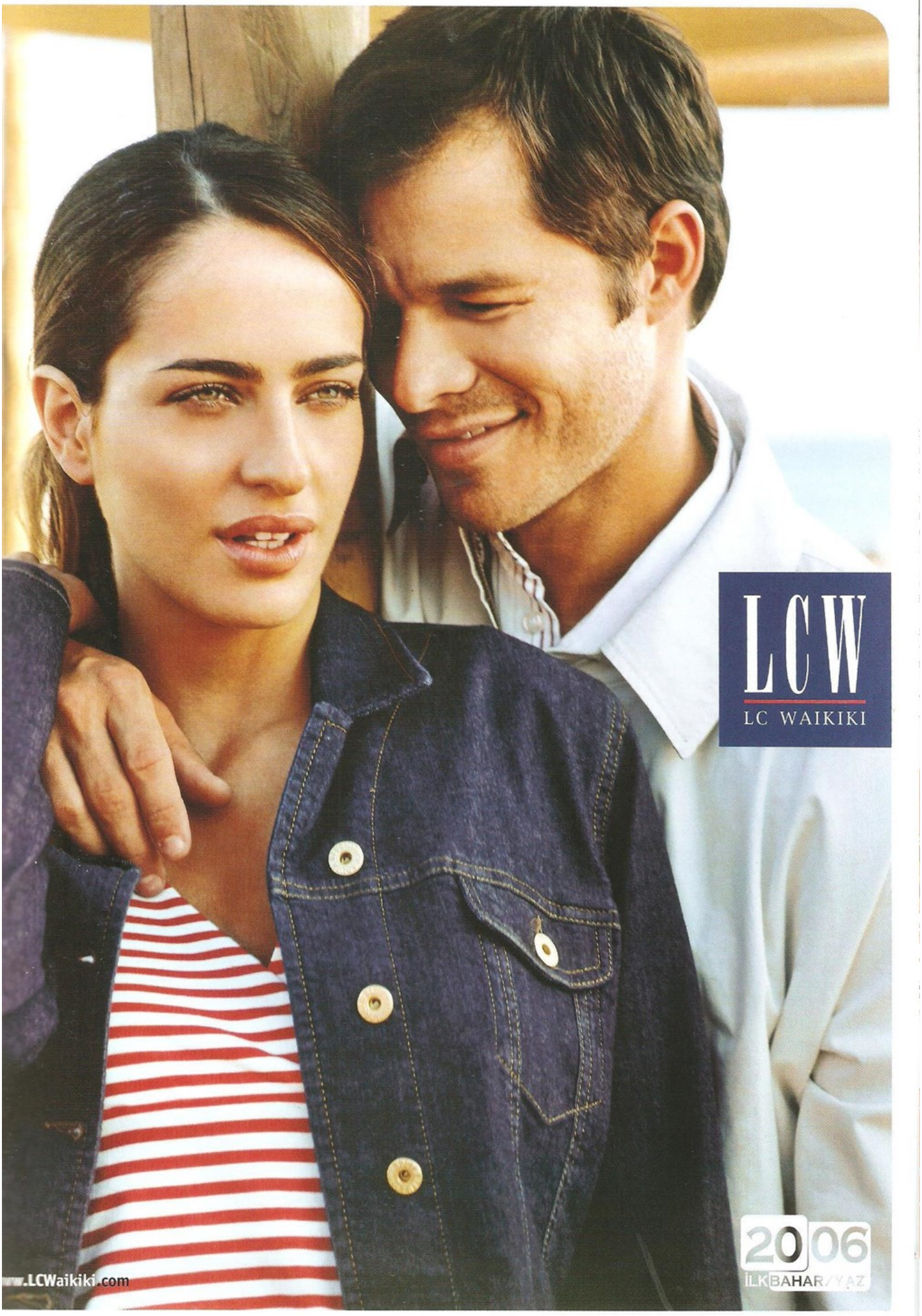
LCW
LC WAIKIKI
2006
İLKBAHAR/YAZ
.LCWaikiki.com

İlhan Arakon'u kaybettik

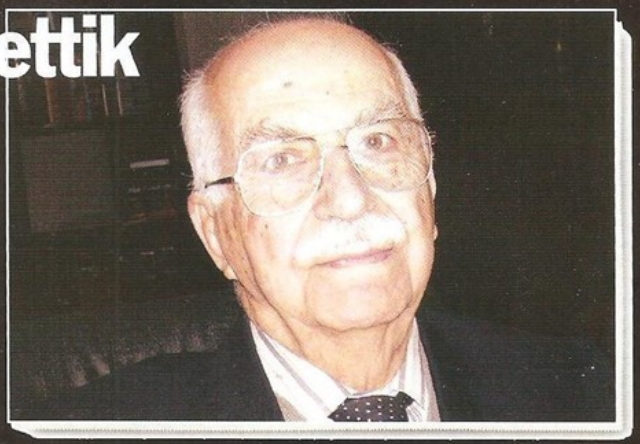

Türk sineması 3 Şubat 2006 günü bir ustasını daha kaybetti. Görüntü ve sanat yönetmenliğinin ülkemizdeki öncülerinden İlhan Arakon 90 yaşında aramızdan ayrıldı; ardında birbirinden yetkin sayısız film, yetiştirdiği yüzlerce öğrenci, ışık tutmaya devam edeceği koca bir nesil bırakarak...

PINAR TINAZ GÜRMEN

Görüntü yönetmenliği denince akla ilk gelen isimlerden biriydi İlhan Arakon. 1944 yılında kardeşi Aydın Arakon ile birlikte başladığı meslek yaşamında Lütfi Ö. Akad'dan Şadan Kamil'e, Halit Refig'den, Orhan Aksoy'a dek pek çok değerli yönetmenle çalışmış, estetik duygusunu mükemmel biçimde birleştirdiği teknik bilgisi ile Türk sinemasının en güzel örneklerine görüntü yönetmeni olarak imza atmıştı. Meslekteki başarılarının yanısıra, başka bir özelliği daha vardı İlhan Arakon'un. O, Türkiye'nin ilk sinema okulu olan Sinema Televizyon Enstitüsü kurulurken Sami Şekeroğlu'nun yanında yer alan üç isimden biriydi. Şekeroğlu, Lütfi Ö.Akad ve Halit Refig'den senaryo ve yönetmenlik alanında destek alırken, İlhan Arakon'un görüntü yönetmenliğindeki bilgi ve tecrübelerine güvenmişti. Son nefesini verene dek bugünkü adıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sinema Televizyon Bölümü'nde dersler vermeyi sürdürdü Arakon... Onun vefatı, hiç kuşkusuz Türk sinemasında yeri doldurulamayacak bir boşluk yarattı. Ama ben ve benim gibi, öğrencisi olma şansını yakalamış pek çok kişi için bambaşka bir hüznü vardı İlhan hocanın gidişinin. O eşine zor rastlayacağınız, tanıdıktan sonra asla aynı kalamayacağınız, özel insanlardan biriydi...

Ölüm yaşamın diğer yüzü elbette. Ölüm yoksa, hayatın anlamı da yok; doğru. Ama bazı insanların öleceği hiç aklımıza gelmez, ölüm onun üzerinde eğreti durur ya, İlhan Arakon için de durum tam olarak böyleydi. Son derece neşeli, şakacı, hoş sohbet, içindeki çocuğu canlı tutmayı başarmış biriydi İlhan hoca. Her an bir sürprize gebeydi. Kimi zaman sessizce süzüldüğü koridorda bir köşeye saklanır, aniden ortaya çıkıp, yüreğimizi ağzımıza getirir, kimi zaman bahçede oynadığımız oyunlara katılır, espirileri ile kantin sohbetlerini neşelendirirdi. Laboratuarda koca kazanların başında kimyasal maddeleri eritmeye çalışırken, bize "Macbeth'in cadıları!" diye takılırdı. O sıra biz yirmili yaşların başındaysak, o da yetmişini çoktan devirmişti. Ama aramızdaki yaş farkını asla hissetmedik. İlhan hocamızı hep bir dost, bir arkadaş olarak gördük... Ders sırasında ise o şakacı İlhan bey gider, yerine zor beğenen, tavizsiz, sert bir öğretmen gelirdi. Dostluk başkaydı, iş başka! Onun bu tavrının anlamını zamanla çözdük. Mesleğinin inceliklerini öğrencilerine aktarma konusunda o kadar titizdi ki, bizlere sunduğu bu hazinenin değerini bilmemizi beklerdi. En çok onun dersine çalışırdık; bu güzel arkadaşı kırmamak, küstürmemek için belki de...

Bir tarihti İlhan bey. 1916'da Osmanlı'da açmıştı dünyaya gözlerini, iki dünya savaşı görmüş, Atatürk'ün mucizelerine bizzat tanık olmuştu. Öğlen yemeklerini her zaman öğrencileri ile yer, birbirinden renkli anılarını bu meraklı gençlerle paylaşırdı. Ama geçmişte yaşamakta inat eden, yeniliklere direnenlerden asla değildi. Boş zamanlarını kütüphanede geçirir, yerli, yabancı pek çok yayını takip eder, Hollywood'da yeni bir kamera mı kullanılmaya başlanmış, görüntü efektlerine bir yenisi mi eklenmiş, ilk o öğrenirdi. Zaten görüntü yönetmenliği yaptığı yıllarda da bu özelliği ile dikkat çekmişti hep. Türkiye'deki ilk renkli film çekilirken kameranın arkasında o vardı. Sinemaskop çekimi de ilk o gerçekleştirmiş, sette karşılaşılan teknik sorunlara her zaman bilgisi ve kıvrak zekası ile mükemmel çözümler üretmişti. Anıları içinde en keyif alarak anlattıklarından biri, bugün görüntü yönetmenlerinin vazgeçilmez aygıtlarından pozometreyi kullanmaya başladığı yıllara aitti. Işığın şiddetini ölçen bu alet, oyunculara verilecek ışığı ayarlamaya yarıyordu ama o dönemde doğal olarak bu teknik yenilikten haberdar olan pek kimse yoktu. Oyuncular aralarında "Yeni bir kameraman geldi. Önce bize bir şey koklatıyor, sonra çekiyor!" diye konuşurlarken kulak misafiri olmuştu İlhan bey...

İlhan Arakon'u tanımadan önce "İstanbul beyefendisi" sözünün anlamını o kadar iyi bilmiyordum. Mükemmel Türkçe'si, torna atölyesinde bir cihazı tamir etmeye çalışırken bile koruduğu şıklığı ve zarafeti, herkesle hem samimi hem de mesafeli olmayı başaran tavrı ile bunu onda gördüm ilk kez. İlhan Arakon kendisine fahri profesörlük verildiğinde, bu unvanı büyük bir mutlulukla kabul etmişti. Oysa o ilk günden beri bizler için tüm akademik unvanların üzerinde bir değere sahipti...

Dört Şubat günü, M.S.G.S.Ü Sinema-Televizyon bölümünde düzenlenen bir törenin ardından, ailesi, dostları, mesai arkadaşları ve öğrencilerinden oluşan kalabalık bir grubun gözyaşları eşliğinde uğurlandı son yolculuğuna İlhan Arakon. Kaderin tuhaf bir cilvesi; benim doğum günümdü dört şubat. Her yıl mutlulukla kutladığım bu gün, artık asla aynı tadı vermeyecek, İlhan hocamın buruk anısı bu günü ömrüm boyunca sarıp sarmalayacak... Nur içinde yatsın, eserleri ile yaşasın...

Çocuklar için!

Çocuk ve çevre temalı "Fırtına Çocuklar - Limbo" adlı kısa çocuk dizisinin VCD'leri küçük izleyicilerin huzurlarında...

Etkin Prodüksiyon tarafından gerçekleştirilen Fırtına Çocuklar - Limbo adlı kısa dizi film, 10 bölüm olarak planlanan bir proje. Dizi film, çevre temasının sinema ve görsel yollarla toplumu bilgilendirmeye ve eğitmeye yönelik olarak kullanılması amacıyla eğitici ve eğlendirici özellikler taşıyor. VCD ve DVD formatlarında sunulması hedeflenen projenin ilk 4 bölümünün çekimleri tamamlandı ve ilk iki bölümün VCD'leri satışa çıktı. Ticari olarak yapılan ilk kısa film çalışması olan "Fırtına Çocuklar - Limbo"nun ilk iki bölümünde, Atatürk'ün Yalova'daki evinin bahçesindeki ağacın dalının eve dayanması üzerine, ağacı kesmek ya da budamak yerine evin ağaçtan uzaklaştırılması anlatılıyor. Yapım ve yönetmenliğini Vural Cavusoglu ile Murat Şener'in yaptığı dizinin oyuncu kadrosu Bakırköylü Sanatçılar Derneği (BASAD) tarafından sağlandı.

7 yönetmenle film başlıyor

TRT 2'de yayınlanmaya başlayan "Film Başlıyor" adlı belgesel, Türk sinemasının son dönemdeki 7 ünlü yönetmenini konu alıyor.

Fatih Akın, Ferzan Özpetek, Nuri Bilge Ceylan, Yeşim Ustaoğlu, Dervis Zaim, Zeki Demirkubuz ve Kutluğ Ataman... Son dönemlerde Türk sinemasına yeni bir soluk getiren, aldıkları ödüllerle uluslararası alanda adlarını duyuran bu yönetmenler kendi sinema dillerini yaratmayı başarmış isimler... Peki onlar nasıl çalışır, ekiplerini nasıl oluştururlar, popüler kültüre bakışları nasıldır? Film Başlıyor, bu yedi yönetmeni konu alan bir belgesel... Belgeselin her bölümü, bir yönetmene ve onun çalışmalarına ayrılmış. Her bölümde bir yönetmenin A'dan Z'ye film üretme süreci konu alınıyor. Her yönetmenin samimiyetle anlatıkları bu süreç, onların hiç bilinmeyen yönlerinin de öğrenilmesini sağlıyor. Yapımcılığını ve yönetmenliğini Ankara Televizyonu Belgesel Programlar Müdürlüğü prodüktörlerinden Fehmi Serdar Eralp'in üstlendiği belgeselin danışmanlığını Mehmet Açar, araştırmasını ise Özlem Yayla yaptı.

Ferzan Özpetek

Tüm yönetmenlerin filmlerinden bölümlerin yanısıra o filmlerin kamera arkası görüntülerinin yer aldığı belgeselin çekimleri, yurt içinde ve yurtdışında gerçekleştirildi. Fatih Akın'ın çekimleri, son filmi "İstanbul Hatırası"nın miksajı sırasında Hamburg'da yapıldı. Ferzan Özpetek'in çekimleri ise Roma'da "Kutsal Yürek"in setinde ve evinde gerçekleştirildi. Zeki Demirkubuz, çekimlere bir sinema salonunda katılırken; Kutluğ Ataman, Dervis Zaim, Yeşim Ustaoğlu ve Nuri Bilge Ceylan bu belgesel için evlerini açtılar. Mart ayında Fatih Akın, Nuri Bilge Ceylan ve Ferzan Özpetek'in yer aldığı belgesel 4 Nisan'da Yeşim Ustaoğlu, 11 Nisan'da Kutluğ Ataman, 18 Nisan'da Zeki Demirkubuz ile devam edecek; 25 Nisan'da ise Dervis Zaim ile son bulacak.

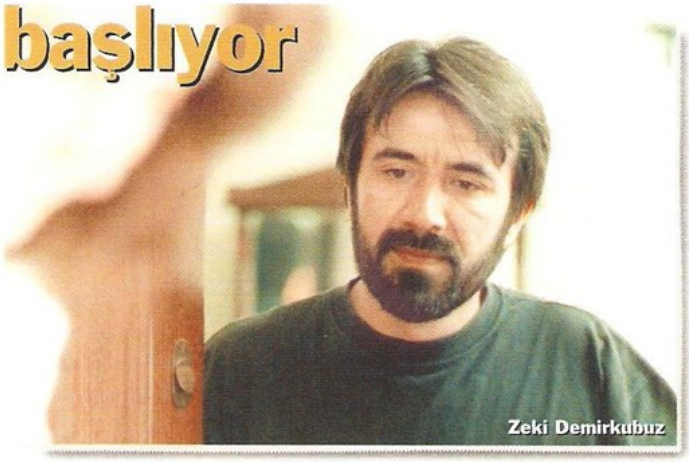
Zeki Demirkubuz

Boğaziçi'nde sinema seminerleri

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film Merkezi tarafından düzenlenen Sinema Temel Eğitim Seminerleri'nin ikincisi 15 Nisan -14 Mayıs 2006 tarihleri arasında yapılıyor.

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film Merkezi, sinema sanatının gelişimi ve film yapım sürecini merak eden sinema izleyicileri ile bu sürecin yaratıcılarını, tarihçilerini ve eleştirmenlerini ikinci kez biraraya getiriyor. Bilinçli sinema izleyicileri yaratmayı hedefleyen Sinema Temel Eğitim Seminerleri'nin ikincisi 15 Nisan -14 Mayıs 2006 tarihleri arasında düzenleniyor. Film analizi, film yönetimi, senaryo, görüntü yönetimi, kurgu, sinema tarihi, film müziği, bilgisayar destekli görsel efekt ve animasyon gibi 17 ana başlık altında sinemanın temelini oluşturan konuların kuramsal ve teknik olarak anlatılacağı seminerlerde dersler toplam 5 hafta sürecek. Amatör ve profesyonel tüm sinemaseverlere açık olarak yapılacak olan ve hiçbir katılım şartının aranmadığı seminerler cumartesi ve pazar günleri 10.30-15.00 saatleri arasında Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film Merkezi'nde yapılacak. Seminer ücreti 400 YTL olarak belirlenmiş olup; öğrenciler, öğretim görevlileri ve Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği (BÜMED) üyelerine % 25 indirim uygulanacak.

Ayrıntılı bilgi için:
Telefon: (0212) 287 70 76 - (0212) 287 70 86
E-mail: filmcenter@boun.edu.tr
www.filmcenter.boun.edu.tr

Cinecity'lerde 23 Nisan şenliği

Cinecity Sinemaları, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda küçüklere renkli bir gün yaşatacak.

Cinecity Sinemaları, 23 Nisan Çocuk Bayramı'nda "Buz Devri 2", "Vahşi Doğa" gibi çocuk filmlerini izlemeye gelen miniklere özel menüler ve animatörler eşliğinde çeşitli sürprizler sunacak. Bu eğlence dolu günde sinemanın büyülü dünyasını tercih eden çocuklar; Etiler-Alkent ve Kozyatağı-Trio'daki Cinecity Sinemaları'nın fuayesinde kendileri için özel hazırlanan aktivitelere de gün boyunca katılabilecekler.

5 yıldızlık haber

Dergimizin iki yazarı Burcu Aykar ve Uygar Şirin, 18 Mart'ta hayatlarını birleştirdiler...

Her şey Sinema dergisinin yıldız tablosuyla başladı... Popüler Sinema dergisi Balmumcu'dayken, Burcu askere giden Burçin'in yerine nöbeti devraldığında tanıştılar. Burcu telefonla yıldız alıyordu Uygar'dan. Baktılar telefon sohbetleri kesmiyor, birlikte sinemaya gitmeye başladılar... Ve genç çift geçtiğimiz ay Kandilli'de Adile Sultan Sarayı'nda yapılan sık bir törenle nikah memuruna "evet" dedi. Bu ay yazılarını aksatan ve yıldızlarını ihmal eden Aykar-Şirin çiftini mazaretleri nedeniyle affediyor, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.

"Babam ve Oğlum"un Çinli kardeşi

"2005 yılı Çin sineması açısından da hayli dikkat çekici ilerlemelere sahne olmuş. Başlı başına dev bir sinema sektörüne sahip bulunan Hong Kong ve Çin'in kendi toprağı kabul ettiği Tayvan hariç, geçen yıl Çin'de toplam 260 öykülü film üretilmiş." TUNCA ARSLAN Pekin'den bildiriyor.

Ulusal marşın ("Gönüllüler Ordusu") bile 1930'lu yıllardaki Japon işgali döneminde yapılan ve yurtseverlik duygularını körükleyen "Fırtınalı Yılların Kahramanları" adlı filmin müziğinden kaynaklandığı düşünülürse, Çin'de sinema sanatının yaşam ve tarihle ne denli iç içe olduğu daha iyi anlaşılabilir. Gerçi günümüzde Pekin, Şangay, Guangzhou gibi büyük kentlerin, dev alışveriş merkezi ve plazalarındaki lüks sinema salonlarında film seyretmek isteyen yoksul bir Çinli işçi iki, bazen de üç günlük yevmiyesini gözden çıkarmak zorunda ama elbette ki her keseye göre sinema salonu mevcut ve film izlemek Çinlilerin yaşamının çok önemli bir parçasını oluşturuyor. Örneğin başkent Pekin'deki ünlü Xidan Caddesi'nde bulunan, her hafta sonu ve bayram günlerinde 24 saat film gösteren tarihi salon, yaşlı çiftleri olduğu kadar genç sevgilileri ve yolu her nasılsa oraya düşmüş yabancıları da aynı nezaketle ağırlıyor. Üstelik bilet fiyatları da "sosyetik" Wangfujing Caddesi'nin salonlarından çok daha ucuz.

"İlerleme", son dört beş yıl içinde Çin'de en çok kullanılan, adeta tılsımlı sözcüklerden biri. Ekonomide, sanayide, bilimde, tarımda, eğitimde vb. sürekli "ilerlemek"ten söz ediyorlar. Herhangi bir sanat dalı söz konusu olunca "gelişme" kavramı belki daha uygun düşüyor ama kısa süre önce açıklanan verilere bakılırsa, 2005 yılı Çin sinemasının açısından da hayli dikkat çekici ilerlemelere sahne olmuş. Başlı başına dev bir sinema sektörüne sahip bulunan Hong Kong ve Çin'in kendi toprağı kabul ettiği Tayvan hariç, geçen yıl Çin'de toplam 260 öykülü film üretilmiş. Bu sayının 2004'te 212 olduğu açıklanırken, 260 filmin Çin sinema tarihi açısından bir rekor olduğu da vurgulanıyor. Yurtiçi ve yurtdışı pazarlarından elde edilen gelirin, ülkedeki sinema salonu (1243) ve perde sayısının (2668) da artmasıyla birlikte, 1990'ların sonu ve 2000'lerin hemen başındaki "iniş"ten yakayı sıyıran Çin sinema sektörünün yelkenlerini iyice şişirdiği ve bundan sonra kolay kolay hız kesmeyeceği söylenebilir.

"Ayçiçeği"

"O uğursuz 1976 yılı..."

Tümü de devlet destekli ve en büyükleri Şangay Birleşik Sinema Gösterim Hattı olan dört dağıtım ağı tarafından (diğer üçü Pekin Yeni Sinema Birliği, Xing Mei Gösterim Hattı, Guangdong Zhujiang Sinema Hattı) kontrol edilen Çin sinema dünyası, son aylarda onlarca filmle yurtdışı festivallerde bayrak dalgalandırdı ama bunların içinde özellikle bir tanesi, Çağan Irmak'ın "Babam ve Oğlum"unun etkisindeki biz Türkleri bir kez daha farklı duygulara sürükledi. Dünya sinema tarihindeki baba-oğul öyküleri kalın bir cilt oluşturacak kadar çok ve bu filmler arasında doğal olarak ilginç paralellikler olsa da Zhang Yang'ın yönettiği "Ayçiçeği- Xiang Ri Kui", gerek içerdiği yoğun duygusallık, gerekse de Çin toplumunun çok çalkantılı bir dönemini fon olarak kullanmasıyla "Babam ve Oğlum"un Çinli kardeşi sayılabilir. 1976, Çin tarihi açısından çok önemli olaylarla dolu bir yıl. Mao Zedung, Zhou Enlai ve Zhu De gibi Çin Halk Cumhuriyeti'ni kuran üç büyük liderin ardı ardına ölmesi ve ülkenin kuzeyindeki Tang Shen kentinde yüzbinlerce kişinin yaşamına mal olan büyük deprem nedeniyle, "uğursuz" kabul edilen 1976, aynı zamanda da Kültür Devrimi'nin sona erdiği ve "Dörtlü Çete"nin tutuklandığı yıl. 1966'da başlayıp 10 yıl süren ve bugün Çinlilerin "büyük kargaşa, büyük gerileme" olarak niteledikleri Kültür Devrimi'nin elestirisi temelinde gelişen "Ayçiçeği", pozisyon ve anlam değişikliklerine uğrayan "eski-yeni çatışması"na odaklanarak bir baba-oğul öyküsü getiriyor karşımıza. Türkiye'de de bir grup şanslı seyircinin 8. Sinema-Tarih Buluşması'nda görebildiğini öğrendiğim film, dokuz yaşındaki bir çocuğun, Kültür Devrimi yıllarını cezaevinde geçiren, hayal meyal hatırladığı babasıyla ilişkilerini anlatıyor. Ancak "Ayçiçeği"ndeki baba-oğul ilişkileri ve gerginlik alışılmışın biraz dışında. Baba, kaybettiği yıllarını oğlu aracılığıyla tekrar kazanmak istemektedir sanki. Örneğin, oğlunun ressam olmasını istemektedir, çocuk ise "değişen Çin"in bir simgesi olarak, ticaret yapmayı arzulamakta, babasının önerdiği yolu tercih etmemektedir. Baba, oğlunun üniversitede okumasını ister, çocuk buna da direnir... Baba, oğlunu "adam etmeyi" değil, kendi başarısızlıklarını, hayal kırıklıklarını oğlu aracılığıyla telafi etmeyi amaçlar. "Babam ve Oğlum"da gördüğümüz çelişkinin ters orantılısına tanıklık ederiz "Ayçiçeği"nde.

Kendisi de filmin ana karakteri gibi Pekin'deki bir "hutong"da (daracık sokaklardan oluşan Çin tipi mahalle) büyümüş olan 38 yaşındaki yönetmen Zhang Yang, deprem sahnesi dahil pek çok sahneyi doğrudan kendi yaşamından uyarladığını söylüyor. Filmin adı da ayçiçeğinin Çin kültüründe umudu simgelemesinden kaynaklanıyor. Zhang Yang'e San Sebastian'da en iyi yönetmen ödülü kazandıran, Kanada, İtalya, Japonya'daki festivallerde de olumlu değerlendirmeler alan "Ayçiçeği", 40 yaşlarındaki Çinlilerin, özellikle de Kültür Devrimi'ni sıcak biçimde yaşamış olanların ilgisini geniş biçimde çekti, hayli mendil ıslattırdı.

"Kesinlikle aynı şey değil!"

Çin'de son günlerin hararetli sinema konusu ise hiç yok ki "Bir Geyşanın Anıları"nın yasaklanması oldu. Film, belli başlı birkaç büyük markette raflardan indirildiyse de sokak tezgahlarında, "peynir-ekmek"in Çin'deki karşılığı sayılabilecek "dofu-manto" gibi satılıyor. Özellikle Zhang Yimou'nun filmlerinde canlandırdığı karakterlerle efsanelesen Gong Li, yıllar boyunca Hollywood'dan gelen tekliflere direnmişti, direnişi kırıldıktan sonra rol aldığı Rob Marshall imzalı "Bir Geyşanın Anıları" da ülkesinde yasaklanıverdi. Çin sinemasının genç ve güzeller güzeli yıldızı Zhang Ziyi'nin de yer aldığı filmin yasaklanması, Çin'in "ezeli ve ebedi" düşmanı Japonya'ya yönelik bitmeyen tepkinin bir yansıması tabii ki. Gerekçe şu: "Çinli yıldızların Japonya tarihini anlatan bir filmde geyşaları canlandırması, milli duyguları incitir, tepkiye yol açabilir". Çin basınında, "Ama bu bir film ve onlar da oyuncu..." diyen birkaç yazara rastlansa da Çin'in resmi haber ajansı Xinhua'daki yorum çok daha netti: "Çinli sanatçıların filmlerde Japonları canlandırması ancak figürasyon söz konusu olduğunda kabul edilebilir. Ötesi, Amerikalıların ya da İngilizlerin, beyazperdede Nazi subayı rollerine girmeleriyle, kesinlikle aynı şey değildir!"

SİNEM GÜVEN

Sinem'in çekmecesi içini döküyor!

Bu sayıda konuğumuz Sinem Güven'in çekmecesine masum müdahalede bulunuyoruz! Sinem çalışma masasının çekmecesinde neler bulundurur? Onları neden bulundurur? Elinin altında nelerin olmasını ister? Biz bunları sorduk, çekmece de içini döktü!

Piko'dan özel hayata masum müdahale!

Ne yani? İnsan hem güzel hem akıllı olamaz mı?

Eyvah, burada unutmuş! Ne dinleyecek şimdi asansörde, kuliste, sette, spor yaparken, cilt bakımı yaptırırken, alışverişte, köpeğini gezdirirken, yemek yaparken?

Aslında daha profesyonel bir makine istiyor. Bu ısınma turları için...

Ne zamandır arıyordu bunu. Bak buradaymış demek ki! Siiiiiiiiiiem!

Günlük... (Ne yazdığını bize de söylemedi.)

Sinem Güven pirinç patlaklı, meyve parçacıklı **MASUM ÇİKOLATA!** (PARDON... PİKOLATA) yiyor.

Oscarlar "çarpıştı"

"Çarpışma - Crash", 78. Oscar töreninde sürpriz yaparak En İyi Film ödülünün sahibi oldu.

78. Oscar ödülleri 5 Mart'ta düzenlenen törenle sahiplerini buldu. Tahminlerin aksine "Crash" En İyi Film seçilirken, bu filmle birlikte "Brokeback Mountain", "Memoirs of a Geisha" ve "King Kong" 3'er dalda Oscar kazandı. İşte sonuçlar:

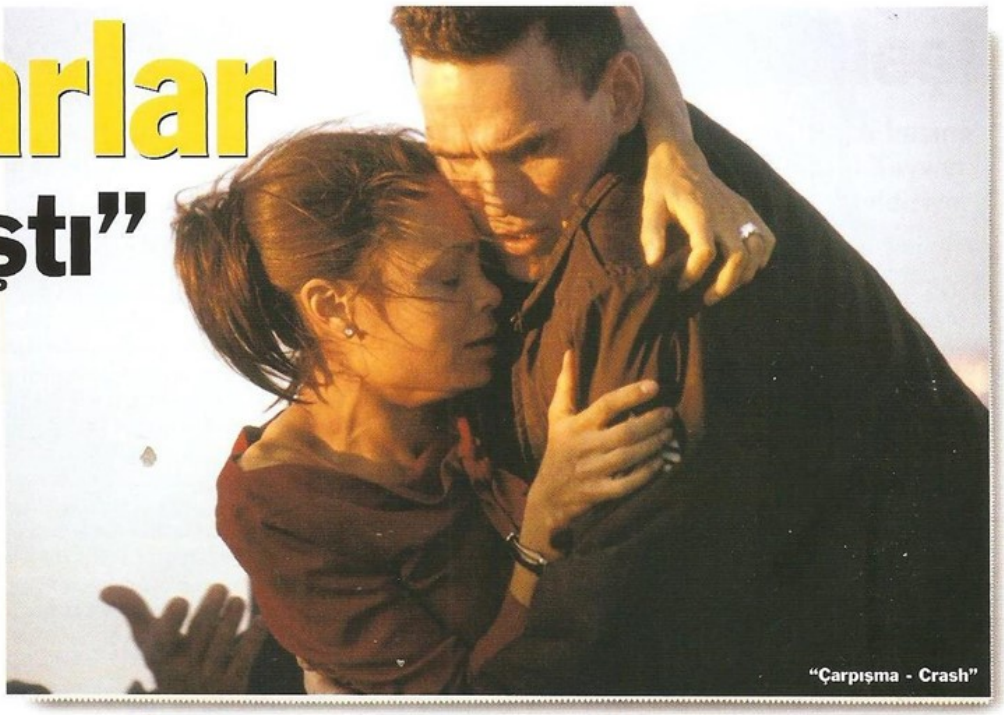
"Çarpışma - Crash"

En İyi Film: Crash
En İyi Yönetmen: Ang Lee (Brokeback Mountain)
En İyi Erkek Oyuncu: Philip Seymour Hoffman (Capote)
En İyi Kadın Oyuncu: Reese Witherspoon (Walk the Line)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: George Clooney (Syriana)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Rachel Weisz (The Constant Gardener)
En İyi Orijinal Senaryo: Crash
En İyi Uyarlama Senaryo: Brokeback Mountain
En İyi Görüntü Yönetimi: Memoirs of a Geisha
En İyi Sanat Yönetimi: Memoirs of a Geisha
En İyi Kostüm Tasarımı: Memoirs of a Geisha
En İyi Müzik: Brokeback Mountain
En İyi Film Şarkısı: It's Hard Out Here For a Pimp (Hustle & Flow)
En İyi Makyaj: The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch and the Wardrobe
En İyi Kurgu: Crash
En İyi Ses: King Kong
En İyi Ses Kurgusu: King Kong
En İyi Görsel Efekt: King Kong
Yabancı Dilde En İyi Film: Tsotsi (G.Afrika)
En İyi Animasyon: Wallace & Gromit in The Curse of the Were-Rabbit
En İyi Kısa Metraj Animasyon: The Moon and the Son
En İyi Belgesel: La Marche de l'empereur
En İyi Kısa Metraj Belgesel: A Note of Triumph: The Golden Age of Norman Corwin
En İyi Kısa Metraj Film: Six Shooter

"Babam ve Oğlum"un SİYAD zaferi

27 Şubat'ta verilen Sinema Yazarları Derneği (SİYAD) Türk Sineması Ödülleri'nin galibi "Babam ve Oğlum" oldu ve En İyi Film başta olmak üzere 6 dalda ödül kazandı.

"Babam ve Oğlum"

En İyi Film: Babam ve Oğlum
En İyi Yönetmen: Çağan Irmak (Babam ve Oğlum)
Mahmut Tali Öngören En İyi Senaryo: Çağan Irmak (Babam ve Oğlum)
En İyi Erkek Oyuncu: Çetin Tekindor (Babam ve Oğlum)
Cahide Sonku En İyi Kadın Oyuncu: Hümeyra (Babam ve Oğlum)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Timuçin Esen (Gönül Yarası)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Şerif Sezer (Babam ve Oğlum)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Mehmet Aksın (Anlat İstanbul)
En İyi Müzik: Gökhan Kırdar (Anlat İstanbul) ve Replikas (İki Genç Kız)

"Eğreti Gelin"le oyunculuk kariyerine başlayan Onur Ünsal, Umut Veren Genç Oyuncu Ödülü'nün sahibi olurken; Gülşen Bubikoğlu, İzzet Günay, Şakir Eczacıbaşı, Türker İnanoğlu ve Yalçın Tura, SİYAD Onur Ödülü aldılar.

Ödüllerin sahipleri belli oldu

9. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali kapsamında verilecek Bilge Olgaç Başarı Ödülleri'nin bu seneki sahipleri, senaryo yazarı Feride Çiçekoğlu ve Prof. Dr. Oğuz Onaran.

9. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali 4 -12 Mayıs 2006 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilecek. Festival kapsamında her yıl verilen ödüllerden biri de Bilge Olgaç Başarı Ödülleri. Sinemanın çeşitli alanlarında yıllarca emek vermiş, başarılı olmuş ve kendini "görünür" kılmış kişilere verilen Bilgi Olgaç Başarı Ödülü'nün bu yılki sahipleri senaryo yazarı Feride Çiçekoğlu ve Prof. Dr. Oğuz Onaran. Bilge Olgaç Başarı Ödülleri, festivalin 13 Mayıs'ta yapılacak kapanış töreninde sahiplerini bulacak.

Festival, yaşamı boyunca gerçek bir sinemasever olduğu, yetiştirdiği öğrencileri ve verdiği eserleri ile sinemanın gelişmesine katkıda bulunduğu, sinema kuramını genç kuşaklara öğrettiği ve sinemayı sevdirdiği için Prof. Dr. Oğuz Onaran'ı; yazdığı senaryolarla gerek ülkemizde gerekse uluslararası sinema ortamında verdiği eserlerle çıtayı yükselten, birikimlerini genç kuşaklara aktaran ve bu alanda genç yazarlara örnek olan Feride Çiçekoğlu'nu bu çabalarından dolayı Bilge Olgaç Başarı Ödülü'ne değer buldu. Festival çerçevesinde Feride Çiçekoğlu'nun senaryosunu yazdığı "Uçurtmayı Vurmasınlar", "Suyun Öte Yanı" ve "Melekler Evi" izleyicilere sunulacak. İzleyiciler film gösterimlerinin ardından Feride Çiçekoğlu ile sohbet etme imkânı bulacaklar.

EV SİNEMASI KEYFİ SONY İLE YAŞANIR!

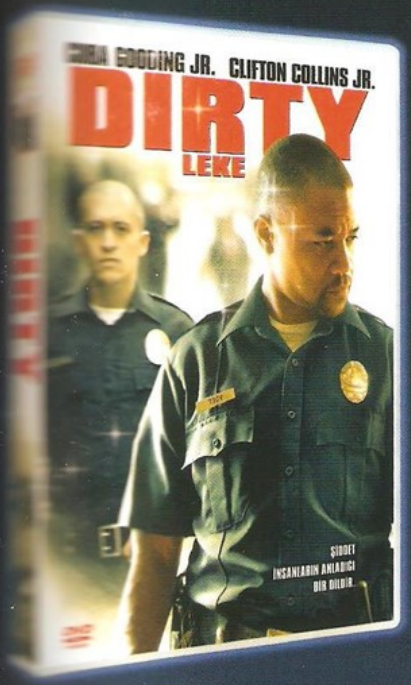

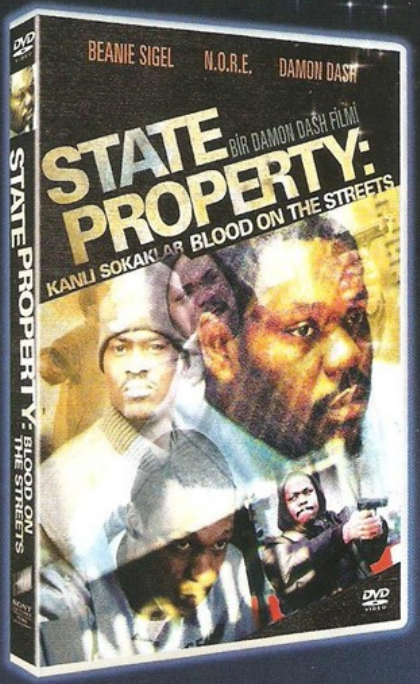

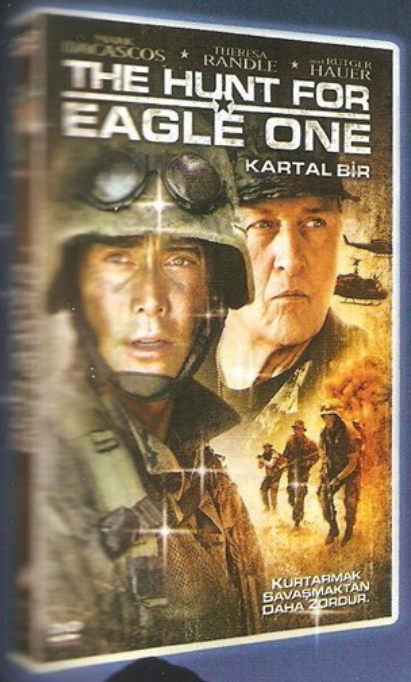

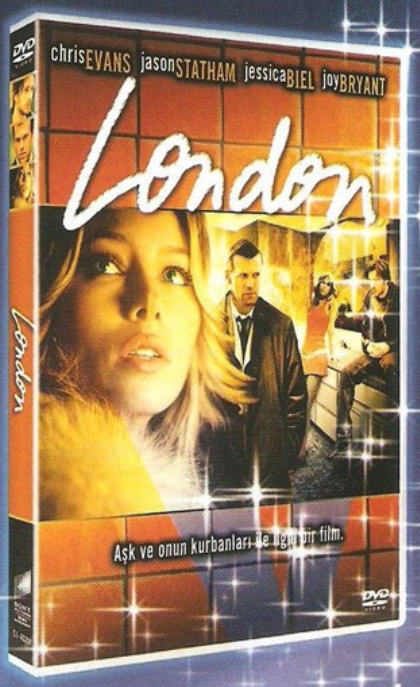

DVD VIDEO VCD VIDEO **SATIŞ NOKTALARINDA!**

SONY PICTURES HOME ENTERTAINMENT

Berlin'de zafer kadınların

9-19 Şubat tarihleri arasında düzenlenen 56. Uluslararası Berlin Film Festivali'nde büyük ödüller henüz ilk filmlerini yönetmiş genç kadınlara gitti. Her festivalden sonra olduğu gibi, bu sefer de jürinin kararları bolca tartışıldı. ENGİN ERTAN

"Elementarteilchen"

Geçtiğimiz ay düzenlenen 56. Uluslararası Berlin Film Festivali'nin ödül töreni ertesinde sonuçlar üzerine konuşurken sevgili Alin Taşçıyan şöyle dedi; "Her jüriye kadın bir başkan lazım". Alınan kararlarda jüri başkanı Charlotte Rampling'in kadınlara iltimas geçmek istemesinin bir rolü var mıydı, bilemiyoruz. Ancak başlıkta da belirttiğimiz gibi, 2006'nın Altın Ayı rekabetinde zafer hiç kuşkusuz kadınlarındı.

2005 yılındaki festivalin jürisi Altın Ayı'yı, yarışmadaki filmler arasında sözü en az edilenine, tahminlere bakıldığında ödüle en uzak duranına (U-Carmen e-Khayelitsha) takdim etmiş ve herkesi şaşırtmıştı. Bu yılki şaşkınlık geçen yılkiyle kıyas kabul etmez ama ne yalan söyleyelim, altından yapılmış Berlin simgesini kucaklamasını beklediğimiz filmlerden birisi değildi "Grbavica". Filmin yönetmeni Jasmila Zbanic'in ödül töreni sonrasındaki basın toplantısında söylediklerine bakılırsa, filme her anlamda destek olan Avusturyalı yapımcısı Barbara Albert (kendisini "Nordrand" ve "Böse Zellen"in yönetmeni olarak hatırlayabilirsiniz) ile yıllar öncesine dayanan bir arkadaşlıkları vardı. Bir bakıma "Grbavica", savaş sonrasında sorunları bitmemiş olan Boşnak kadınlar üzerine, kadın dayanışmasıyla çekilmiş bir filmdi. Yiğidi öldür, hakkını yeme demişler... Savaş sırasında esirken defalarca kez Sırp çetniklerin tecavüzüne uğrayan, hamile kaldığındaysa bebeğini bırakmaya içi elvermeyen anne ile kızının dramı gerçekten etkileyiciydi. İlk uzun metraj filmini yöneten Zbanic, gerçeği ısrarla saklayan anneyle yıllardır babasının bir şehit olduğuna inanmış ergen kız arasındaki sevgi/nefret ilişkisini başarıyla peliküle taşımıştı. Ancak "Grbavica" seyircisini şaşırtmayan, zorlamaktan kaçınan ve düz bir anlatımla işini sağlama almayı tercih eden bir filmdi. Dolayısıyla pek eksisi olmadığı gibi, artılarının sayısı da fazla değildi. Bu ay 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde de gösterilecek bu film, seyircinin aklında uzun süre yer edecek mi, bittiği andaki duygusal etki baki kalacak mı, hep beraber göreceğiz.

Jüriye göre yarışmadaki en iyi ikinci film de bir kadının imzasını taşıyordu ve yine bir ilk uzun metrajdı. Pernille Fischer Christensen'in yönettiği "En Soap", ayrı bir jüri tarafından verilen En İyi İlk Film ödülünü de kaptı. Açıkçası Christensen'in filmi yüzeyde hem tematik açıdan, hem de anlatımıyla daha cesur sularda seyrediyordu. Sevgilisinden yeni ayrılan bir kadının, cinsiyet değiştirme ameliyatı için onay bekleyen travesti komşusuyla yaşadığı aşk ilişkisini anlatan film, yapısıyla ismine de kaynak olmuştu. Şöyle ki, film çeşitli bölümlerden oluşuyor ve bu bölümlerinin her birinin öncesinde, tıpkı "soap operalarda" (veya ülkemizdeki daha yaygın adıyla "pembe dizi") olduğu gibi bir öncekinin özeti veriliyordu. Peki niye? Bu konuda bizim de net bir fikrimiz yok. Acaba Christensen'in anlattığı öyküyü pembe dizi yapısıyla sunması, "soap"ları ciddiye almamız için bir talep miydi? Yoksa esasında gayet dramatik olan öyküsünü hafifletmek için seçilmiş bir yol mu? En nihayetinde "En Soap", cinsel kimlikleri ve tercihleri altüst eden, bu kavramlarla sonuna kadar oynayan hâliyle kuşkusuz takdire layıktı. Ancak ödül için doğru bir seçim miydi, ona emin değiliz.

Neyse ki Jüri Özel Ödülü'nü "En Soap" ile paylaşan "Ofsayt" (Offside) bizim de yüzümüzü güldürdü. Başyapıtı "Daire" ülkemizde de gösterime girmiş olan Jafar Panahi, bir kez daha İranlı kadınların sorunlarına el atıyordu. İran millî futbol takımının dünya kupası eleme maçını izlemek için stada erkek kılığında girmeye çalışan kadın fanatikler, bu hoş filmin başkahramanlarıydı. Panahi belki "Daire"de yakaladığı etkiye ulaşamıyordu ama "Ofsayt"ın neredeyse gerçek zamanlı (süresi uzatmalara kalmayan standart bir futbol maçıyla aynı) hâliyle denemeye açık olduğunu bir kez daha gösteriyordu. Özellikle erkek egemen ülkelerde kadınların pek yakın durmadıkları bu spor alanına başka bir noktadan bakmasıysa hem çarpıcı, hem de eğlenceli bir sonuç veriyordu. Erkeklere ait kabul edilen sosyal bir mekân üzerindeki cinsel hâkimiyeti delmeye çalışan bu kadınların öyküsüne arka çıkmamak, filmi izlerken onların heyecanını paylaşmamak neredeyse imkânsız. Finale doğru futbolun ülkenin durumu üzerine bir metafor olduğu iyiden iyiye ortaya çıktıkça işin tadı kaçmıyor değil ama 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin programına da dahil edilen bu taze ödüllü filmi kaçırmayın deriz.

Kısmen ödüllerle de tasdik edilen bir diğer zaferse Alman sinemasınındı. Bir süredir biz de yeri geldiğinde, son yıllarda gayet dikkate değer Alman filmleri olduğunu dile getiriyoruz ama pek kimse kulak asmıyor. Ancak bu yılki Berlinale ertesinde yazılıp çizilenler durumu değiştirebilir. Festivalin orijini Almanya olunca elbette her yıl yarışmada da birkaç Alman filmi yer alıyor. Ancak bu yıl tam dört Alman filmi Altın Ayı için yarışmaktaydı ve henüz filmler izlenmeden bile bu durum dikkat çekti. Toparlamak gerekirse, bu dört filmden seyirciye ilk ulaşanı "Elementarteilchen" seyirci ve eleştirmenleri ikiye böldü. Michel Houellebecq'in ülkemizde de "Temel Parçacıklar" adıyla yayımlanan romanından uyarlanan filmi, romanı okumuş olanlar pek tutmadılar. Diğer yandan yönetmen ve senarist Oskar Röhler'in romana getirdiği yorumu beğenen-

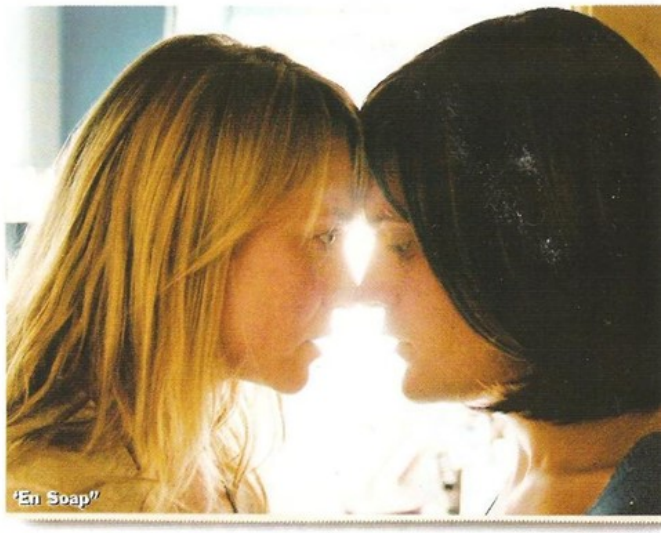
'En Soap"

ler de yok değildi. Bize sorarsanız, Röhler'in '68'liler ve çocukları arasındaki kuşak çatışmasını, "siz hippiler çok seks yaptınız ama o cinsel özgürlük ortamından bize bir şey kalmadı" gibi bir argüman üzerinden işlemesi ve bir kuşağın varoluş sorununu sadece cinsel tatminsizlik üzerinden ele alması pek ciddiye alınır bir sosyal elestiriye kaynak olmuyordu. Açıkçası benzer konuları bir önceki filmi "Agnes ve Erkek Kardeşleri"nde (Agnes und seine Brüder) çok daha tutarlı şekilde işlemiş Röhler'den daha iyisini beklerdik. Unutmadan ekleyelim, filmin başrol oyuncularından Moritz Bleibtreu En İyi Erkek Oyuncu dalında Gümüş Ayı'ya layık görülerek ödül töreninden eli dolu ayrıldı.

Yarışmada seyirci karşısına çıkan ikinci Alman filmi "Der Freie Wille" ise deyim yerindeyse övgülere boğuldu. '90'ların ortalarından bu yana Alman sinemasının gözde erkek oyuncularından birisi olan Jürgen Vogel sadece başrolü üstlenmekle kalmamış, ayrıca filmin senaryosunun yazımına da katkıda bulunmuş ve yapımcılık görevini de üstlenmişti. Bu nedenle Olağanüstü Sanatsal Katkı ödülüne layık görüldü, bizceyse hakkı En İyi Erkek Oyuncu idi. İki buçuk saatten uzun süren bu karamsar ve zor filmi büyük ölçüde o ve rol arkadaşı Sabine Timoteo taşıyordu ne de olsa. Baştan sona gayet tutarlı şekilde ilerleyen, anlattığı hikâyeye ve karakterlerine karşı belirli bir mesafeyi korumayı beceren, ahlak dersi vermeye soyunmayan bu film, finalinde seyircisini duygusal açıdan sarsmaktansa mideye inen sert bir yumruk etkisi bırakmayı tercih ediyordu.

Yarışmadaki bir diğer Alman filmi olan "Sehnsucht" genelde beğenildi ama fazla ses de getirmedi. Minimal şekilde anlatılmış ve merkez noktasına üçlü bir ilişkiyi yerleştiren bu dram, hem kendi içinde tutarlı hem de eli yüzü düzgündü ama finalde ne yazık ki su koyveriyordu. Ancak hemen peşinden gelen Altın Ayı adayı dördüncü Alman filmi "Requiem" son dakikada favoriler arasına giriverdi. Geçtiğimiz aylarda ülkemizde de gösterime giren, bir noktadan sonra ucuz bir din propagandasına dönüşen "Şeytan Çarpması"nı (The Exorcism of Emily Rose) hatırlıyorsunuzdur. Bu filme aslen Almanya'da yaşanan bir olayın kaynak olduğunu da... Hans-Christian Schmid, '70'lerde yaşanan bu trajik olayı anlatırken işin doğaüstü boyutuyla veya alıştığımız anlamıyla korku türüyle hiç ilgilenmiyor. Zira onun derdi körü körüne dinî inancın, kökten dinciliğin, bazı cemaatlerde kişisel inanç özgürlüğünü aşarak etraftaki herkesin hayatını birtakım mitlere esir etmenin ne kadar feci bir şey olduğunu göstermek. Bu anlamda "Requiem"in bir bakıma son derece ürkütücü olduğunu, hatta "Şeytan Çarpması"ndan çok daha fazla korkuttuğunu bile söyleyebiliriz. Filmin başrolündeki Sandra Hüller'in de hakkıyla En İyi Kadın Oyuncu ödülüne uzandığını ekleyelim.

Yarışma dışındaki bölümlerde de gayet dikkate değer Alman filmleri olduğunu belirtmemiz gerek. Örneğin Panorama dahilinde gösterilen ve FIPRESCI ödülü kazanan Detlev Buck'un "Knallhart"ı turistik Berlin imgelerini bir yana bırakarak, seyircisini Neukölln'deki suç dünyasının içine bırakıyordu. Suç işlemenin bireysel bir tercih olmaktan çıktığını, etraftaki koşulların herkesi bu noktaya getirebileceğini iddia eden bu güçlü sosyal dram, muhtemelen ülkemizde de ya vizyonda, olmadı festival programlarında seyirci karşısına çıkacaktır. Ancak Forum bölümünde gösterilen, yine son derece başarılı iki Alman filminin Türk seyircisiyle buluşma ihtimali pek yüksek olmayabilir. İlk filmi "Bungalow"a (ülkemizde gösterilmedi) sahsen bayıldığım Ulrich Köhler'in yeni filmi "Montag kommen die Fenster" bir orta sınıf ailesinin parçalanmasını mekân üzerinden anlatıyor, özenli çerçeveleriyle işini bilen bir sinemacının varlığını baştan sona hissettiriyordu. Henner Winckler'in "Lucy"sini ise ne yazık ki göremedim, ancak izleyen hemen herkes bu minimal sosyal gerçekçi dramdan övgüyle bahsediyordu.

Son yılların yükselen değeri Uzak Doğu sineması da programda yerini almıştı elbette. Az önce Forum bölümünden bahsetmistik, yine bu seçkide yer alan Sono Shion'un "Kimyo na sakasu" isimli filmi, "aşırı" Asya filmlerini sevenleri kendinden geçirebilir. Ensest, tecavüz, fiziksel deformasyon, cinsiyet değişimi, mutasyon, akla gelmeyecek cinsel fanteziler, hepsi birarada. Biraz David Lynch, biraz da Cronenberg tadında, uzaktan uzağa Jennifer Lynch'in "Boxing Helena"sını da anımsatan dört başı mamur bir "geceyarısı sineması" örneği. Asya sinemasının

"Grbavica"

yarışmadaki temsilcisiyse "Invisible Waves" ile Taylandlı Pek-Ek Ratanaruang idi. "6ixtynin9" ve "Evrendeki Son Yaşam" (Ruang rak noi nid mahasan) gibi filmleriyle tanıdığımız Ratanaruang, görüntü yönetmeni olarak tekrar Christopher Doyle ile çalışmış ve mizah duygusu bütünüyle mizansen üzerinden gelişen, absürd bir komediye ima atmıştı. Kendi adıma, her ne kadar "Evrendeki Son Yaşam" ayarında olmasa bile, bu filme ana ödüllerden birisinin gitmesini arzu ederdim.

Tekrar yarışma ve ödüllere dönmüşken, "Invisible Waves"in jüriye yeterince cazip gelmemiş olmasını belki anlasak bile, Robert Altman'ın "A Prairie Home Companion"ının neden eli boş kaldığını çözmek güç. Evet, söz konusu olan yeni bir "Nashville" veya "Short Cuts" değildi ama yine de ustanın yeni filmi pek çok rakibinden daha iyiydi. Kimi spekülasyonlara göre, belki de jüri bir Amerikan filmine özellikle ödül vermemek ve "politik" olmak istemişti. Yine de Michael Winterbottom'ın farklı tepkiler çeken ve hayli politik kurmaca belgeseli "The Road to Guantanamo" (ülkemizde bu ay vizyona girecek) ile En İyi Yönetmen ödülünü kucaklamasına bir kulp takılamadı, çünkü çoğunluğun beğendiği bu film de ödüle yakın görülen Altın Ayı adaylarından birisiydi.

Yine de bir kez daha söylemeden geçemeyeceğiz, elemanları arasında son yılların en önemli ve en yaratıcı multimedya sanatçılarından Matthew Barney'nin de yer aldığı bir jüriden daha cesur bir karar beklerdik. Belki alışılmış sinema dilini ve anlatım kalıplarını zorlayan, sinemanın farklı sanat dallarıyla arasındaki ilişkiyi irdeleyen bir filmin ödüle uzanmasını... Aslında bu tanıma uyan bir filmi yarışmada değil ama Panorama bölümünde izleme imkânı bulduk. Baştan sona neredeyse bir video-art çalışması gibi tasarlanmış, video-klip estetiğinden bolca faydalanan, sık sık belirli tablolara gönderme yapan çerçeveler sunan, sıçramalı kurgusu, tekrarlanan planları veya bilinçli devamlılık hatalarıyla şaşırtan "Stay"den bahsediyoruz. Sakın bunu kendi hâlinde bir deneysel sinema örneği sanmayın. "Kesişen Yollar" (Monster's Ball) ve "Düşler Ülkesi" (Finding Neverland) gibi filmlerinden tanıdığımız Marc Forster'ın yönettiği, başrollerinde Ewan McGregor, Naomi Watts, Ryan Gosling ve Bob Hoskins gibi isimlerin yer aldığı, ülkemizde de vizyona girmesi kuvvetle muhtemel bir stüdyo filmi söz konusu olan. Bir yerden sonra stille ilgili girdiği tüm çabaları, son yılların modası "sürpriz son"a bağlayan, giderek su "sözde zeki" gerilimlerden bir diğerine dönüşen, tatsız bir hayal kırıklığı. Evet, dünyanın en önemli festivallerinden birisinde ana ödüllerin çoğu işini sağlama alan, yenilikçi ve zorlayıcıdan çok "uzlaşmacı" olmayı tercih eden filmlere gidiyor. Sonra bir bakıyorsunuz, başka bir filmdeki yenilikçi bazı çabalar bir stüdyo filmine evrilme aşamasında heba ediliyorlar. Belki de dünya sinemasının gidişatı gerçekten pek iç açıcı değil. Ancak umutsuzluğa kapılmadan önce yukarıda bahsettiğimiz, gündelik ve sıradan olanın etkisini yeniden keşfeden minimal Alman filmlerini ve başka ülkelerden gelen benzerlerini bir izleyin deriz. Bazen "az", "çok"tan çok daha etkileyici olabiliyor.

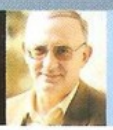

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

Festivalden seçilmiş 20 özel film

Bu yılki festivalin programı yine çok zengin. Gelin elimizi torbaya daldırıp yakaladıklarımızı, yani kabaca 20 filmi sizlere özellikle tanıtmaya çalışalım. Ama bunun raslantıyla elimin değdiği filmler olmayıp, bunca zengin bir festivalden özenle, dikkatle seçtiğim ve kendi adıma çok, çok sevdiğim filmler olduğunu da işin başında belirteyim.

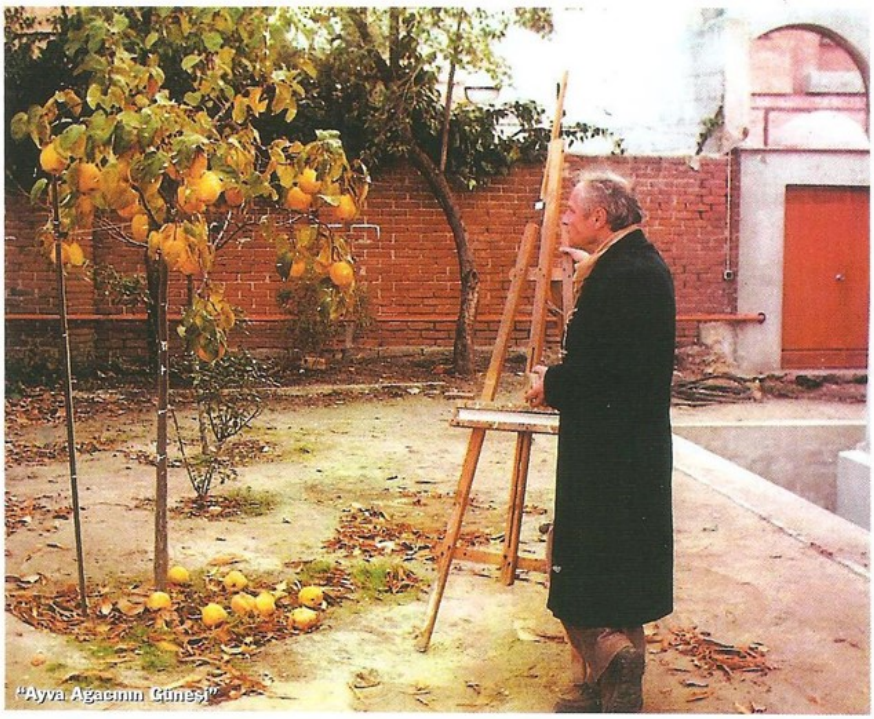

"Ayva Ağacının Güneşi"

"M. Klein- Kaderden Kaçan Adam", Alain Delon hatırına sunuluyor. Oysa bu ayni zamanda Joseph Losey denen ve günümüzde nerdeyse biraz unutulan/ unutturulan büyük ustanın da en önemli filmlerinden biri. 1940'larda işgal altındaki Fransa'da özellikle Yahudilerin elinden ucuza kapattığı tablo alış-verişiyle uğraşan, siyasal olaylara ilgi duymayan, yakışıklı, güvenli ve haz düşkünü bay Klein nasıl olup ta kendisini birden Nazilerin hedefi ve toplama kampına gitmesi olası bir Yahudi olarak bulur? Losey, bir siyasal gerilim içinde kahramanını K. diye adlandırıp bir tür Kafka atmosferi yaratmaya ve bir büyük toplumsal dalganın içine düşen sıradan insanı anlatmaya çalışıyor. Ayni zamanda toplumsal olaylar karşısındaki bireysel sorumluluğumuzu da... Delon, Jeanne Moreau, Michael Lonsdale gibi oyuncularıyla seçkin bir film.

Belçikalı Dardenne kardeşlere birkaç yıl içinde ikinci Altın Palmiye'lerini getiren "Çocuk", çağdaş bir ana-baba öyküsü. En küçük bir sorumluluk duygusu taşımayan işsiz-güçsüz bir genç adam, gencecik bir kızdan doğan bebeğini ne yapar? Onu, belki birazcık esrar için en kolay biçimde paraya dönüştürmesi ne gibi olaylara yol açabilir? Uygar bir toplumda, çocuk sahibi olmak gibi önemli bir eylemin sorumsuz ruhlardaki acılı serüvenini işleyen Dardenne'ler, yine en acı gerçeklerden belli bir hüzünlü şiirin fışkırdığı bir dünya yaratmayı başarıyorlar. Son derece başarılı genç oyuncularının da katkısıyla...

Berlin 2006'da biraz sürpriz bir Altın Ayı kazanan "Grbavica", aslında "Çocuk"la yakın akraba. Genç Bosnalı kadın yönetmen Jasmila Zbanic de ülkesinin ve halkının acı gerçeklerinden yola çıkmış. Ve son derece sade, yalın bir filme dünyanın tüm ıstırabını sığdırmış. Soykırımdan yıllar sonra, savaşta Sırp askerlerini tecavüzüne uğramış ve babasız bir kız doğurmuş bir annenin hikayesi bu... Babasını bir 'şehit' sanan genç kızın gerçekleri öğrenmesi ve bunun yolaçtığı dram. Savaşı göstermeden onun korkunçluğunu duyurmayı başaran ender filmlerden biri...

"Dantelci Kız", Isabelle Huppert hatırına izleyeceğimiz bir İsviçre sineması başyapıtı. Claude Goretta'nın 1977'den gelen filmi, entelektüel bir genç adama aşık olan kültürsüz, eğitimsiz bir genç kızın dramını anlatıyor. Genç adamın hem sevip hem sürekli hor gördüğü genç kadın için acıklı bir sondan başka türlüsü olabilir mi? Aşkın öldürdüğü sakin, içedönük, gösterişsiz, adeta çırılçıplak gibi donanımsız bir ruhun, aşk oyunlarına alışık olmayan masum bir kişiliğin hüzünlü hikayesi.

Yine Huppert hatırına gelen "Herkes Başının Çaresine Baksın", bence en iyi Jean-Luc Godard filmlerinden biri. Yönetmen, uzun süre video işleriyle oyalanıp uzak kaldığı sinemaya dönüş filmi olan bu 1981 yapımı filmde, üç ana kahraman getiriyor karşımıza: kent hayatından taşraya sığınan Nathalie Baye, fahişeliği denemek isteyen taşralı Isabelle Huppert ve karısı tarafından terkedilince dünyası kayan Jacques Dutronc. Ustanın bu kez yaptığı, içiçe örülü hayatlardaki dramı gözlemlerken, yine didaktik ve entelektüel bir sinemayı da unutmaması ve bu ikisini şaşılası bir ustalıkla hamur etmesi. Özellikle Godard ve Yeni-Dalga düşkünleri için...

Ve bir Huppert filmi daha. Bu kez bir Claude Chabrol başyapıtı olan "Seremoni". Burjuvazinin amansız düşmanı Chabrol, ünlü polisiye yazarı Ruth Rendell'den yaptığı bu uyarlamada, burjuvaziyi bu kez cellat değil, kurban olarak gösteriyor. Zengin evin hizmetçisiyle en yakın kız arkadaşı, evsahiplerine acıklı ve giderek trajediye kayan bir oyun oynamayı deniyorlar. Bu tüyler ürpertici kara komedide Sandrine Bonnaire ve Jacqueline Bisset de var.

Bir 'sinema dersi' için aramızda olacak Bertrand Blier'yi belki en ünlü, en garip, en kışkırtıcı ve en irkiltici filmiyle tanımak istemez misiniz? "Soğuk Büfe" gerçekten herşeyiyle soğuk bir film. Alkolik ve yalnız bir adam, trende tanıştığı bir muhasebeciyi öldürüyor (öldürüyor mu?), karısının katilini kendi evinde ağırlıyor, suçla farklı bir ilişkisi olan bir polis müfettişiyle dost oluyor. Tam anlamıyla gerçek-üstücü, hatta absürd bir senaryonun büyük bir ciddiyetle anlatılması, Gerard Depardieu, Jean Carmet, Michel Serrault ve Carole Bouquet gibi görkemli oyuncular. Bir deneyin bakalım!...

Roberto Rossellini'nin 100. doğum yıldönümü nedeniyle festival programına alınması ne hoş!... Üzerinde hala fikir birliği oluşmamış yönetmenlerden biri o...Yeni-Dalga'cılara göre modern sinemanın gerçek babalarından biri, Amerikan eleştirmenlerine göre sıkıcı ve ilkel bir sinemanın yaratıcısı. Festivalde her sinemaseverin mutlak bir kez gör-

müş olması gereken iki başyapıtı özellikle göze çarpıyor: "Stromboli" ve "İtalya'da Yolculuk". Hadi, "Stromboli"yi ele alalım. Savaş sonrasında bir toplama kampında kalan Litvanyalı güzel bir kadının Stromboli adasındaki bir balıkçının evlenme teklifini kabul ederek adaya gelin gelmesi ve burdaki çetin koşullara karşı çaresizliği. Rossellini, bu filmle yalnızca Ingrid Bergaman'ı şöhretinin zirvesinde Hollywood'dan koparıp İtalya'ya kaçırmakla kalmadı. Ayni zamanda, doğanın ve insanların düşmanlığıyla boğulan bir yalnız ruhun, finalde inanç seçeneğine de uzanan hüzünlü öyküsünü büyük bir şiirsellikle vermeyi de başardı. Has sinemaseverler için...

İşte yine çok özel bir sinemacı. Öylesine ki, sadece yarım düzine filmiyle sinema tarihinde özel bir yeri var. İspanyol Victor Erice'den söz ediyorum. Ve onu tanımanın çok büyük bir fırsat olduğunu hatırlatıyorum. Erice'nin en ünlü üç filmi var şenlikte... Sonuncusu olan "Ayva Ağacının Güneşi", bu son derece estetik ve özel yönetmeninn başyapıtı sayılıyor. Çağdaş ressam Antonio Lopez'in bir tablo yapmasının hikayesi bu... Ayva ağacı, tablo aracılığıyla ölümsüzleşirken, yönetmen de onun çevresindeki tüm doğayı, dünyayı ve yaşamı yeniden biçimlendiriyor. Dikkat ve özen isteyen bir küçük şaheser.

Nicolas Roeg bu yılki şenliğin bir diğer önemli ismi. Görüntü yönetmenliğinden gelen İngiliz ustanın herkesçe kabul görmesi, zaman aldı. Ama onun eşsiz görselliğinin ardında yatanın yalnızca 'kitsch' değil, gerçek sinema olduğu artık kesin gibi. Gösterideki tüm filmleri ilginç. Ama belki "Don't Look Now- Büyü" en ilginci. Venedik sokaklarında hem geçmişle, hem de gelecekle karşılaşan karı-kocanın hikayesi, ürpertici ve barok bir ölüm-kalım serüvenine dönüşüyor. Donald Sutherland ve Julie Christie'nin oyunlarıyla...

Geldik "25 Yılın En İyileri"ne... Festivalin en mütevazi biçimiyle başladığı 1982 yılından itibaren her yıl bir filmle temsil ediliyor. Seçimler hep tartışılır, ama hemen hemen tümünün başyapıt düzeyinde filmler olduğu tartışma ötesi. Gelin gönlümüzün en çok kaydığı birkaç tanesini hatırlatalım.

"Basileus Dörtlüsü", bir müzik ve tutku filmi. Fabio Carpi'nin eşsiz filmi, dünyaca ünlü bir klasik müzik dörtlüsünün üyelerinden biri ölünce yerini alan yakışıklı, küstah, seks düşkünü, ama son derece yetenekli bir genç kemancının üç yaşlı sanatçının hayatlarını nasıl altüst ettiğini anlatıyor... "Nostalghia" ise Andrei Tarkovsky'nin belki en yoğun ve mükemmel filmi. İtalya'da sanat tarihinden izler ararken kendi geçmişini bulan Rus müzikologunun öyküsü, Rus yönetmene bu güzel filmin esinini getirmişti.

"Paris Texas", Wim Wenders'in Almanya'daki filmlerinden sonra ABD'de çektiği en iyi film, kimilerine göre tüm eserinin en iyisi. Wenders, hayranı olduğu bu kültürü bir yol filmi aracılığıyla deşerken, koca ülkedeki yalnızlık ve yozlaşmışlık izlerini de keşfediyor. Harry Dean Stanton ve Nastassja Kinski'nin oyunlarıyla... "Caravaggio"da AİDS'den ölen eşcinsel İngiliz yönetmeni Derek Jarman, en iyi filmini yapıyor ve bize ünlü Rönesans ressamının öyküsünü anlatırken, perdede görülmüş en etkileyici eşcinsel estetiği de yakalıyor.

Tengiz Abuladze imzalı "Nedamet" de eşsiz bir film. Gürcü yönetmenin 1986 yapımı 'yasaklı filmi', birtürlü ölmek bilmeyen ve her seferinde 'mezarından kaçan' bir valinin öyküsünü taptaze bir mizahla anlatırken, Stalin döneminin insanlık suçlarını da ciddi biçimde eleştiriyor. Çok az görülebilen, 150 dakikalık bir büyük serüven...

Ya İngiliz Terence Davies'in "Uzak Sesler, Durgun Yaşamlar"ı? Bu kadar anti-sinema olan bir film nasıl oluyor da sonunda eşsiz bir sinema olayına dönüşebiliyor? Geçmiş yılları tablolar ve popüler şarkılar aracılığıyla canlandırmaya kalkışan ve perdede tam bir nostalji duygusu yaratan bu film de, sinemaya giden yolların çeşitliliğini hatırlatıyor... Emir Kusturica'nın "Çingeneler Zamanı" için de benzer şeyler söylenebilir: bir görsellik fırtınası, bir görüntü şöleni. Ve kolayca 'kitsch' olabilecekken, gerçek sinemaya dönüşen bir büyük deneyim...

"Çıplak- Naked", Mike Leigh'yi bize tanıtan ve sevdiren film olmuştu. Umutsuz, alkolik, serseri emekçi Johnny'nin öyküsü, tam bir modern zamanlar epiğine dönüşüyor. Bu alaycı film, İngiliz usulu sınıfsallığı da tuzla buz ediyor sanki... Rus Aleksander Sokurov'un "Ana ve Oğlu" ise, ölmekte olan anasına kendini adamış bir oğlu anlatırken, perdede görülegelmiş en güçlü ana-oğul ilişkilerinden birini yaratmakla kalmıyor. Sanki tüm perdeyi bir büyük şiire dönüştürmeyi ve tüm duygularımızı kıpırdatmayı başarıyor. Yönetmenin sonraki filmi "Baba ve Oğlu"yla tamamlanan bir büyük görsel şölen...

Ve de, birkaç başyapıtı hainceatlayarak, son yılların en güzel filmlerinden olan "Paramparça Aşklar/Köpekler". Meksikalı Alejandro Gonzalez İnarritu'nun bir araba kazasıyla başlayıp üç ayrı öyküyü, kıpır kıpır bir omuzda kamerayla anlatmasının bunca etkili olacağı ve aralarında Oscar galibi "Crash-Çarpışma"da bulunan çağdaş başyapıtlara yol açacağı kestirilebilir miydi? Başarısı üzerinde yeniden düşünülmesi gereken bir film... ■

"Dantelci Kız"

"Don't Look Now"

Savaşma, Noel'i kutla!

Avrupa'nın Noel birliği

Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan gerçek bir olayı konu alan "ATEŞKES" (Joyeux Noël) gösterildiği ülkelerin tümünde ilgi görmüş bir barış ve kardeşlik çağrısı. En iyi Yabancı Film dalında ilk beş adayın arasına girmeyi başaran filmin, Avrupalı yıldızları barındıran kadrosu ve naif duygusallığıyla ülkemizde de ilgi çekeceği kesin. ENGİN ERTAN

Bir gelenek mi, yoksa artık bir sektör mü olduğu tartışılabilecek Noel'in esas dertlerinden birisi paylaşmayı bir değer olarak yaymak. Paylaşılacak olan Noel ağacı altına toplanmış hediyeler olduğu gibi, huzurlu ve mutlu bir an da olabilir elbette. Tıpkı 1914 Noel'inde, I. Dünya Savaşı sırasında yaşanan istisnai durum gibi. Tarihe geçmiş olan, Ypres bölgesindeki siperlerde yaşanan olay kaynaklara göre şöyle gelişmiş. Alman askerler kendilerine gönderilen minyatür Noel ağaçlarını siperlerinin etrafına yerleştirince, üç ayrı ülkeden gelen askerler bir ağızdan Noel şarkıları söylemeye başlamışlar. Daha sonra İngiliz, Alman ve Fransız komutanlar biraraya gelerek Noel süresince ateşkes ilan etmeye karar vermişler. Resmi olmayan bu antlaşma askerlerin beraber yemelerine ve içmelerine, hep beraber düzenlenen bir ayine, futbol maçlarına ve şehitlerin tarafsız bölgeden kendi siperlerine taşınmalarına kadar varmış. Christian Carion'un yönettiği, ülkemizde bu ay gösterime girecek olan "Ateşkes" (Joyeux Noël) işte bu özel olayı konu almakta.

Carion, bu dokunaklı hikâyeyi anlatırken mümkün olduğunca tarihsel gerçeklere sadık kalmaya çalışmış. Ancak tahmin etmenin zor olmayacağı gibi öykü kurmaca karakterler etrafında şekillendirilmiş. Örneğin ünlü Noel şarkısı "Sessiz Gece"yi söylemeye başlayan ve elinde bir Noel ağacıyla Fransızlara doğru ilerleyen Alman tenor Nikolaus Sprink (Benno Fürmann) ve sevgilisi Anna Sörensen (Diane Kruger) gibi. Yönetmen Carion bu konuyla ilgili şunları söylüyor; "Olayın aslında gerçekten Alman bir tenor varmış ve şarkı söylemiş. Ben onu kafamda Nikolaus Sprink olarak canlandırdım. Ancak ilk senaryo taslağında kadın bir karakter yer almıyordu. Çekimlere başladıktan sonra 'Aylardır üniformalı erkekler çekiyorum', diye düşündüm ve öyküye bir kadın eklemeye karar verdim. Bu konuda bana ilham veren en önemli etkenlerden birisiyse, 1914 yılında gerçekten de kocalarını veya sevgililerini görmek için cephelere giden, cesur kadınların olduğunu öğrenmem oldu. Diane'ye 'Sen bizim güneşimiz olacaksın', dedim. Anna çok özel bir kadın. O aşık ve bu nedenle savaştan

korkmuyor bile. Sadece sevdiği erkeği görebilmek için bütün Avrupa'yı dolaşıyor ve daha sonra beraberce bu kardeşlik öyküsünün içine çekiliyorlar", diyor. Alman cephesinden üçüncü önemli karakter ise Daniel Brühl'ün canlandırdığı Horstmayer isimli komutan. Görece daha kuralcı ve sert olan bu Yahudi asker bile, kendisine bir şey ifade etmeyen Noel kutlamalarından etkilenmeden edemiyor ve yumuşuyor. Benzer şekilde Fransız ve İngiliz cephelerinde de öykülerine tanıklık ettiğimiz kişiler var. Guillaume Canet'nin canlandırdığı Komutan Audebert ve Gary Lewis'in canlandırdığı İskoç asıllı papaz Palmer diğer önemli karakterlerimiz.

Carion'un filminin en önemli meziyetlerinden birisi, üç tarafta yaşananların akıcı bir kurguyla birbirlerine bağlanması. Sırasıyla Fransız, İngiliz ve Alman çocukların okulda ant içme törenleriyle başlayan film, üç ayrı cephede yaşananları paralel bir kurguyla gösteriyor. Carion, kurgu aşamasında ısrarla ya ses bandında köprü kurmayı veya birbirini takip eden sahnelerde benzer imgelere yer vermeyi tercih etmiş. Böylece, bir nevi popüler Avrupa sineması örneği diyebileceğimiz "Ateşkes" gayet rahat izlenir bir hâl alıyor. Elbette yönetmen düşman olan üç tarafın ortak ruh hâline de ince bir şekilde değinmiş oluyor.

Söylediklerine bakarsak, aslında ticari başarı ve seyircinin suyuna gitmek Carion için öncelikli değil. "Bencil birisi olduğumu söyleyebilirim", diyor verdiği bir röportajda. "Bu filmi öncelikli olarak kendim için yaptım. Bu kurmaca bir film, bir belgesel değil. Genellikle benim de keyif alarak izleyeceğim filmler çekmeye çalışırım. Açıkça söylemek gerekirse, evet Diane'yi peredede görmek hoşuma gidiyor. Bu nedenle onun karakterini senaryoya ekledim ve askerlerle biraraya gelmesi için bir yol bulmaya çalıştım. Öyle sanıyorum ki, onu izlemek ve şarkı söylerken görmek seyircilerin de hoşuna gidecektir. Bir filmle ilgili olarak 'Bunu seyirci için mi yapıyoruz?' gibi sorulara takılırsanız duvara toslarsınız. Seyircinin neyi beğeneceğini önceden kesitirmek gerçekten çok zordur. Bize düşen görev, öncelikle kendi sevdiğimiz şeylere, izlemekten keyif alacağımız filme karar vermek. Eğer sonuç seyircinin de hoşuna gidiyorsa, ne âlâ".

Bu noktada ufak bir ekleme yapmamızda fayda var. Carion, Diane Kruger'i şarkı söylerken izlemenin seyircilerin hoşuna gideceğini söylemiş ancak hem o, hem de Fürmann "Ateşkes"deki söz konusu sahnelerde kendi sesleriyle yer almıyorlar. Opera sanatçısı olan bu karakterlerin şarkı söyledikleri anlarda ses bandında devreye Natalie Dessay ve Rolando Villazón giriyorlar. Yine de, verdikleri röportajlarda söylediklerine bakılırsa her iki oyuncu bir süre şan dersi alarak çekimlere hazırlanmışlar. En azından dudak hareketlerinin uyması için. Kruger'de alınan sonuç başarılı olsa da, Fürmann için aynı şeyi söylemek zor. Ne yazık ki oyuncunun bu sahnelerde başka birisinin ses kaydına playback yaptığı fazlasıyla belli oluyor. Buna takılıp filme yabancılaşmak ise seyirciye kalmış bir şey.

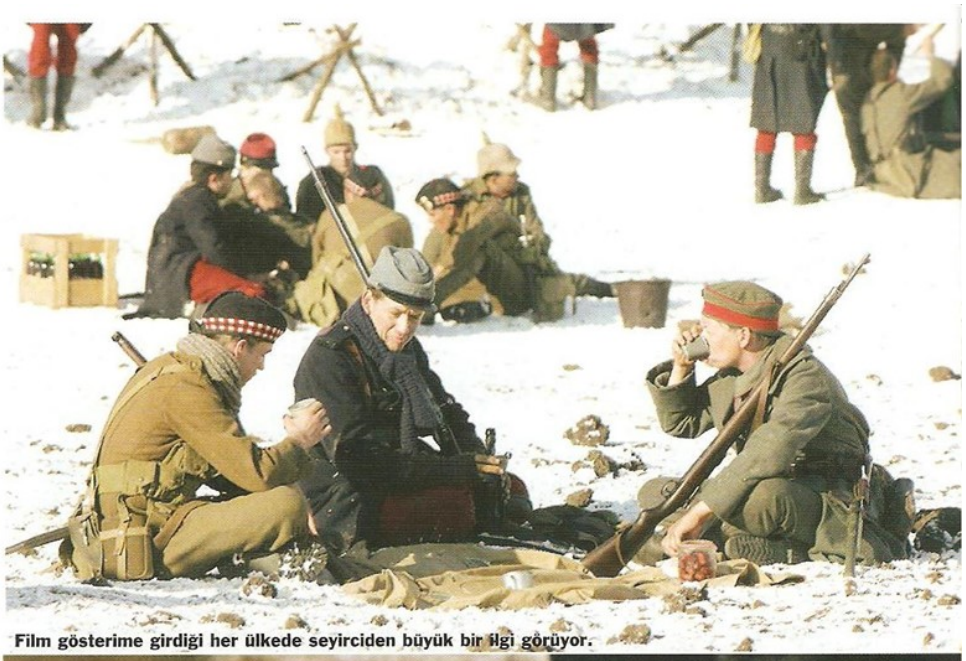

Film gösterime girdiği her ülkede seyirciden büyük bir ilgi görüyor.

Alman tenor Nikolaus Sprink rolünde Benno Fürmann oynuyor.

Ancak bu şarkı söyleme mevzuu bir yana, "Ateşkes"i yer yer fazla naif, hatta kitsch bulmak bile mümkün. Bu aşırı romantize edilmiş kardeşlik ve arkadaşlık hikâyesi, tüm iyi niyetine rağmen yer yer biraz fazla sulu bir hâl alıyor. Carion'un bu tepkilere cevabıysa şöyle; "'Kitsch' ne demek? Aşık olmak kitsch mi? Eğer öyleyse, ben inanılmaz derecede kitsch bir insanım. Bence bu insanlar ve insan olmak üzerine bir film. Korkanlar, aşık olanlar, korkaklar, cesurlar... Filmimde Fransız, Alman veya İskoç karakterlerin hepsine insani bir boyut ve derinlik katmaya çalıştım. Örneğin genç İskoç asker kardeşinin ölümünü unutamıyor ve Almanlara yanaşamıyor, bunu anlayabiliyorum. Veya Anna savaşı önemsemiyor, çünkü aşık. Bunu da anlayabiliyorum. Diğer insanları anlamaya çalışmak ve onlarla ilgilenmek kitsch mi? Peki öyle olsun. O zaman 'Ateşkes' kitsch bir film".

Yönetmenin iyi niyetine elbette inanıyor ve saygı duyuyoruz ama keşke her şey peliküle ⇨

"Ateşkes"

Cephede bir kadının (Diana Kruger) ne işi olabilir?

aktarıldığında kağıt üzerinde veya zihinde tasarlandığı gibi durabilse. Özellikle Fransa'da çok iyi bir hasılat rakamına ulaşan ve gösterildiği hemen her yerde seyirciden olumlu tepkiler alan "Ateşkes"in bizim için yer yer fazla naif kaldığını ne yazık ki bir kez daha tekrar etmemiz gerekiyor. Carion'un, bizzat ifade ettiği üzere aşkın her şeye derman olacağı ve en zor anlarda herkesin kardeşlik duygusuna sarılabileceği inancı ne yazık ki tarihte sağlaması çoğunlukla alınmış bir dilek değil. Fatih Özgüven, "Cennetin Krallığı" üzerine Radikal'de yayımlanan yazısında, Ridley Scott'ın filminin bir UNICEF kartı etkisi bıraktığını söylemişti. Benzer bir saptamayı biz de "Ateşkes" için yapabiliriz. Filmin barış ve kardeşlik çağrısını hafife alıyor değiliz ancak bunu ifade ediş tarzı epey yavan kaçıyor. Aşık olduğu erkeği görmek için cepheye giden kadın, bir ağızdan söylenen Noel şarkıları, yumuşayan Yahudi komutan ve göz yaşartan birkaç ölümle maalesef yeterince güçlü bir savaş karşıtı söylem gelişmiyor.

Elbette bu filmin günümüz ortamında nereye denk düştüğü üzerine de düşünmek gerek. "Ateşkes"deki barış çağrısının öylesine yapıldığını, filmin hedefsiz olduğunu pek zannetmiyoruz. Ancak Carion bu konuda yöneltilen sorulara verdiği cevapla aksini iddia ediyor ve "Benim için bu filmin bir mesajı yok", diyor. "Bu bizlerden uzun süre saklanmış bir hikâye. Benim onu anlatmayı seçmiş olmamın nedeniyse, bu olayın kahramanı olan askerleri takdir etmek, onlara saygı duruşunda bulunmak. Bence onlar bize insan olmanın çok önemli bir yönünü göstermişler. Filmi izleyen kimi insanlar bana 'Bugün yaşadığımız dünyada böyle bir film şunu şunu temsil ediyor', gibi şeyler söylüyorlar. Benim onlara cevabımsa şöyle: 'Bu filmden anlamak istediğiniz şeyi anlayabilir, görmek istediğiniz şeyi görebilirsiniz'. Ama kimseye 'Ateşkes'den ne anlaması gerektiğini açıklamıyorum. Bu her şeyden önce duygulara hitap eden bir film".

Bizim "Ateşkes"ten anladığımız, daha doğrusu filmin iyimser barış çağrısını günümüzle ilgili bir yere oturtmaya çalışırken kafamıza takılan soru ise şu... Eğer Carion'un filmi bugün, en basit tabiriyle "doğu" ve "batı" arasında süregelen savaşla ilgili bir yere denk düşüyorsa, burada ciddi bir sorun var. Çünkü bu askerleri biraraya getiren ve onlara barış duygusunu anımsatan şeyin Noel kutlamaları ve şarkıları olması biraz garip kaçıyor. Şeytanın avukatlığına soyunacak olursak, Carion'un bilinçli veya bilinçsiz şekilde, barış ve medeniyet kavramlarının köklerini Batı'da, onların geleneklerinde ve Hıristiyan dininde aradığını söyleyebiliriz. Her şeyi hazmetmek mümkün ama üç ayrı Avrupa ülkesinden gelen askerler birarada Latince bir Noel ayini düzenleyince ister istemez işin tadı kaçıyor, filmin iyi niyet elçiliği ağızda kekremsi bir tat bırakıyor. Filmiyle ilgili konuşurken politik konulara girmekten pek hazzetmeyen Carion'un şu söyledikleri de bu anlamda önemli: "Bugünlerde Avrupa'dan bahsetmek çok moda. Avrupa ile ilgili süregelen tartışmalarda, 1914 yılındaki bu Noel gecesinde gördüğüm duygusallığı bulamıyorum. Artık aynı şartlar söz konusu değil. İnsanlar paradan, bankalardan, dışişlerinden ve uluslararası siyasetten bahsediyorlar. 'Bizi birleştiren nedir? Beraber hareket etmemizi sağlayan değerler nelerdir?' sorusunun yerini avro üzerine tartışmalar almış durumda". Özetle, "Ateşkes"in yönetmenini daha ziyade ilgilendiren konu Avrupa ve Avrupalı olmak. Bu öyküden kimin kendisine ne kadar pay çıkartması gerektiği, 1914 Noelinde yaşanan bu ayrıcalıklı durumun kısmadan hissesinin günümüze dair bir boyutu olup olmadığı biraz da seyircinin algısına kalmış. İflah olmaz bir romantiğin elinden çıktığı her hâlinden belli olan bu film, bakalım yurt dışındaki başarısını ülkemizde de tekrarlayacak mı? Başarı demişken, "Ateşkes"in gösterildiği ülkelerde iyi bir gişe hasılatı elde etmesinin yanısıra, ödül performansının da fena olmadığını eklemek gerek. Altın Küre, BAFTA ve Oscar ödüllerinde En İyi Yabancı Dilde Film dalında adaylıkta kalan "Ateşkes", altı dalda César ödülüne de göz dikmişti. Filmin ülkemizdeki ilk gösterimiyse, 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin açılışında gerçekleşecek. "Ateşkes"in başrol oyuncularından Diane Kruger ve Guillaume Canet'nin de 1 Nisan Cumartesi günü Emek Sineması'nda gerçekleşecek gösterime katılmaları ve sinemaseverlerle buluşmaları bekleniyor. 7 Nisan'da ise filmin ülkemizdeki vizyon turu başlamış olacak. "Ateşkes"in Türk seyircisinden nasıl bir tepki alacağınıysa bu tarihten itibaren hep beraber göreceğiz. ■

ERKEKLERİN KALBİ ESQUIRE'DA ATIYOR!

HAKİKİ "AIR" JORDAN

İngiliz bomba Jordan'ın dayanılmaz fotoğrafları ayaklarınızı yerden kesecek.
Uçuşa hazırsanız kemerlerinizi bağlayın!

EFSANE GERİ DÖNDÜ AMA...

Onun adı Ali Desidero değil ve hakkında bilmediğiniz tam 10 şey daha var.

CADDE'DE AŞIRI KIZ YAPMAK...

Bağdat Caddesi'nde arabadan arabaya, her gün başka kızlarla tanışıp yatağa götüren gencin hikayesi... Okuyun, ufkunuz genişlesin!

ÇİFTÇİYDİ, KASAP OLDU!

Tam olarak kaç kadın öldürdüğü bilinmeyen Robert Pickton'un tüyler ürperten hikayesi kanınızı donduracak!

"MEVZU: BAHİS" ADAM!

Bahisten kazandığı para, maaşının birkaç katına ulaşmaya başlayınca önce işi gücü bıraktı, sonra da en özel tekniklerini Esquire'la paylaştı.

EVDE SİNEMA KEYFİ

Bu da size bir Esquire güzelliği olsun. Herkese **hediye DVD;** Esquire'la birlikte filminizi istemeyi unutmayın.

ciner medya

Nisan sayısı bayilerde!

MERKEZ DERGİ

Karanlıktan korkar mısınız?

Uluslararası birçok ödül kazanan ve DVD satış listelerinde haftalarca bir numarada kalan 2002 yapımı ilk filmi "Dog Soldiers" ile İngiliz korku sinemasını yeniden canlandıran yönetmen olarak ün salan Neil Marshall'ın altı kadının yerin derinliklerindeki dehşetengiz yaşam mücadelesini konu alan yeni korku filmi "THE DESCENT/CEHENNEME BİR ADIM" da çok iyi tepkiler aldı. DERLEYEN: SENEM E. İŞMEN

İyi bir film çekmek için iyi bir fikre sahip olmak yeterli midir? Aynı fikir etrafında gelişen, çok benzer temalar üzerine kurulu filmler olmalarına karşılık seyirciden ve eleştirmenlerden çok farklı tepkiler alan son aylarda gösterime giren iki film öyle olmadığını bir kez daha gösteriyor. Bunlardan birisi yaklaşık altı ay önce izlediğimiz "The Cave", ötekiyse ülkemizde bu ay gösterime girecek olan "The Descent". "Matrix" serisinde reji asistanlığı yapan Avusturyalı yönetmen Bruce Hunt'ın ilk uzun metraj denemesi olan "The Cave", araştırma yapmak üzere girdikleri bir sualtı mağarasının kapısı ani bir patlamayla kapanınca mağaranın kana susamış sakinleriyle birlikte içeride kalan bir ekibin yaşam savaşını konu alıyordu hatırlarsanız. İlk filmi "Dog Soldiers"la önemli bir çıkış yapan İngiliz yönetmen Neil Marshall'ın ikinci filmi olan "The Descent" ise benzer şekilde çıkış yollarını kapayan bir kaya yüzünden bir yer altı mağarasında kapalı kalan ve dışarı çıkmanın yolunu ararken burada yaşayan korkunç yaratıklarla karşılaşan altı kadının mücadelesini konu alıyor. Buna karşılık İngiltere'de ve Amerika'da 26 Ağustos 2005'te, bizde geçtiğimiz Ekim ayında gösterime giren 30 milyon dolar bütçeli bir yapım olan "The Cave", ne seyirciden (Amerika gişesi 15 milyon doları aşamadı) ne de eleştirmenlerden (Amerika'daki eleştirmen görüşlerini biraraya getiren rottentomatoes sitesine göre eleştirmenlerin yalnızca yüzde 14'ünden olumlu not aldı) iyi tepkiler almadı. Amerika'da henüz dağıtıma girmeyen, İngiltere'deyse 10 Temmuz 2005'te gösterime giren 3.5 milyon pound bütçeli "The Descent" ise gişede harikalar yaratmadı belki (2.7 milyon pound hasılat elde etti) ama hem ülkesinde hem dünyada çok iyi eleştiriler aldı. Neil Marshall'ın ilk filmi "Dog Soldiers"a benzer bir başarı gösteren film, Londra Film Eleştirmenleri Birliği tarafından En İyi Film, En İyi Yönetmen ve En İyi Yapımcı ödüllerine aday gösterildi, üç dalda aday gösterildiği İngiliz Bağımsız Film Ödülleri'nde En İyi Yönetmen ve En İyi Kurgu dallarında ödül kazandı ve Empire Dergisi'nin hazırladığı gelmiş geçmiş en iyi 201 film listesinde yer aldı. Dolayısıyla ilgiyi hak eden bir film gibi görünüyor.

İlk filminde tatbikat için gittikleri İskoçya dağlarındaki vahşi doğanın ortasında kana susamış kurt adamların saldırısına uğrayan altı kişilik özel bir askeri birliğin tüyler ürpertici hikayesini anlatan Neil Marshall bu kez yalnızca kadınlardan oluşan yine altı kişilik bir ekibin yeraltında karanlığa, açlığa, susuzluğa ve en önemlisi de mağaranın korkunç sakinlerine karşı verdikleri hayat mücadelesini perdeye getiriyor. Hikaye şöyle gelişiyor; trajik bir kazadan bir yıl sonra her yıl çıktıkları mağara gezisi için biraraya gelen altı arkadaş, dağlık bir bölgenin derinliklerindeki bir yer altı mağarasını keşfe giderler. Ancak yeryüzüne çıkan bildikleri tek yol dü-

şen bir kaya yüzünden kapanınca aşağıda kapana kısılırlar. Üstelik çok geçmeden ekibin macera tutkunu lideri Juno'nun onları henüz keşfedilmemiş bir mağaraya getirmiş olduğunu öğrenir ve dışarıdan gelecek herhangi bir yardımla ilgili bütün umutlarını da kaybederler. Başka bir çıkış yolu aramak için karanlığın içinde birbirlerinden ayrıldıklarında mağaranın esrarengiz sakinlerinden habersizdirler ancak karanlıktaki yaşama mükemmel bir uyum göstermiş olan insansı bir ırk olan bu ilkel, korkusuz ve aç yaratıklar çok geçmeden varlıklarını hissettirecek ve zor koşullar altında birbirine düşmeye başlayan altı arkadaşı daha da büyük bir kabusun içine çekecektir.

Yönetmeni Neil Marshall'ın sözleriyle ifade edecek olursak "Altı çağdaş, maceraperest kadının fiziksel anlamda yerin derinliklerine düşüşünü anlatıyor film" ama aynı zamanda ruhsal bir çöküşün "altı kadının çılgınlığa düşüşünün hikayesi." Marshall, ilk filmi "Dog Soldiers" ile "The Descent"i (Türkçe'de düşüş anlamına geliyor) birçok ortak noktaları bulunan kardeş filmler olarak gördüğünü söylüyor. Bu kez tuzağa düşen ve aynı düşmana karşı savaşmak durumunda kalan altı erkek yerine altı kadın kahramanımız var ve düşmana karşı birleşmek yerine birbirlerine düşüyor, parçalanıyorlar. Ama aynı zamanda "Dog Soldiers"tan çok farklı bir film "The Descent". "Madalyonun ters yüzünü çevirmiş oldum bir anlamda" diyor yönetmen. "Dog Soldiers'ın karanlık yüzüne bakmak istedim. Çünkü bana göre 'Dog Soldiers' korkunç olmaktan çok komik bir filmdi. Bu sefer gerçekten ama gerçekten karanlık bir korku filmi çekmek istedim; 'Texas Chainsaw Massacre', 'The Shining' ya da 'Aliens' gibi büyürken seyrettiğim eski korku filmlerini hatırlatan bir film. Bu filmler güldürmek için çekilmemişti, seyirciyi gerçek anlamda korkutmayı amaçlayan filmlerdi ve benim yapmak istediğim de tam olarak buydu." Görünüşe bakılırsa Marshall amacına ulaşmış çünkü film hakkında yazan eleştirmenlerin hemen hepsi üzerine basa basa filmin gerçekten korkutucu olduğunu söylüyorlar. "The Descent", özellikle kapalı yerde kalma korkusu olan izleyici için zorlayıcı bir film olabilir. "Bir korku filminde seyirciyi huzursuz edecek her şey lehinize çalışır" diyor Marshall. "Klostrofobi de birçok insan üzerinde etkili bir korku. Kahramanların dağ başındaki bir kulübede kapana kısıldığı 'Dog Soldiers' da klostorofobi uyandıran bir filmdi ama bu filmdeki altı kızın mağarada yaşadıklarıyla karşılaştırılamaz. Bu filmde klostrofobi duygusu çok daha sert ve etkileyici bir varlık gösteriyor."

İlk filmi gibi ikinci filminin de yazarı olan Marshall, bu kez yapımcısı Christian Colson'la birlikte geliştirmiş projeyi. Filmin başarısında iki yıl boyunca üzerinde çalışılan senaryonun rolü büyük mutlaka. Bu süreçte

Her yıl çıktıkları mağara gezisi için biraraya gelen altı genç kadın, başlarına geleceklerden habersiz.

Neil Marshall'ın Gollum'u andıran yaratıklarını, üç buçuk saat süren bir makyajla bu hale gelen aktörler canlandırıyor.

15 kez yeniden yazılan senaryoda özellikle karakterler üzerinde çok çalışılmış. "Senaryonun ilk taslağında çok daha karikatürize karakterler vardı" diyor yönetmen. "Kadınlar biraz daha stilize edilmiş, biraz daha gerçeklikten uzak tiplerdi. Olay örgüsünü hemen hiç değiştirmedik ama insani özellikleri daha iyi vurgulanmış, daha gerçekçi karakterler elde ettik."

Seyirciyi korkutmaktan büyük zevk duyduğunu ve korku filmi çekmeyi tercih etmesinin en önemli sebebinin de bu olduğunu itiraf eden Marshall, bu filminde önce mekanı seçmiş, yani bir korku filmi için mükemmel bir atmosfer olarak gördüğü mağarada geçen bir film yapmak düşüncesiyle yola çıkmış. "Korku filmlerinde bugüne kadar hemen hiç rastlamadığım muhteşem bir ortam olduğunu düşündüm" diyor. "Bir korku filmi için klasik bir ortam halbuki. En iyi korku filmleri karanlıkta geçer ve yerin derinliklerindeki bir mağaradan daha karanlık bir yer bulamazsınız. Orada, aşağıda, sizinle birlikte karanlığın içinde bir şeyler olduğunu ve dışarıya çıkamadığınızı düşünün. Klotrofobi, karanlık, yarasalar, gölgeler ve bir de ekstradan böyle bir tehdit. Daha önce neden yapılmadı anlamıyorum."

Yalnızca kadınlardan oluşan bir oyuncu kadrosuyla çalışmak ise yapımcısının fikri. İngiltere'de dizi çalışmalarıyla tanınan İskoçyalı oyuncu Shauna Macdonald, kocasını ve kızını bir trafik kazasında kaybettikten sonra yeniden hayata tutunmaya çalışan genç bir kadın olan Sarah'yı oynuyor. Karanlıktan korktuğunu ve biraz da kapalı yerde kalma korkusu olduğunu söyleyen oyuncu için biraz zor bir çekim olmuş. Çekimler sırasında sık

Gerçek yaşamda karanlıktan ve kapalı yerde kalmaktan korkan Shaun Macdonald için bir hayli zor bir çekim olmuş.

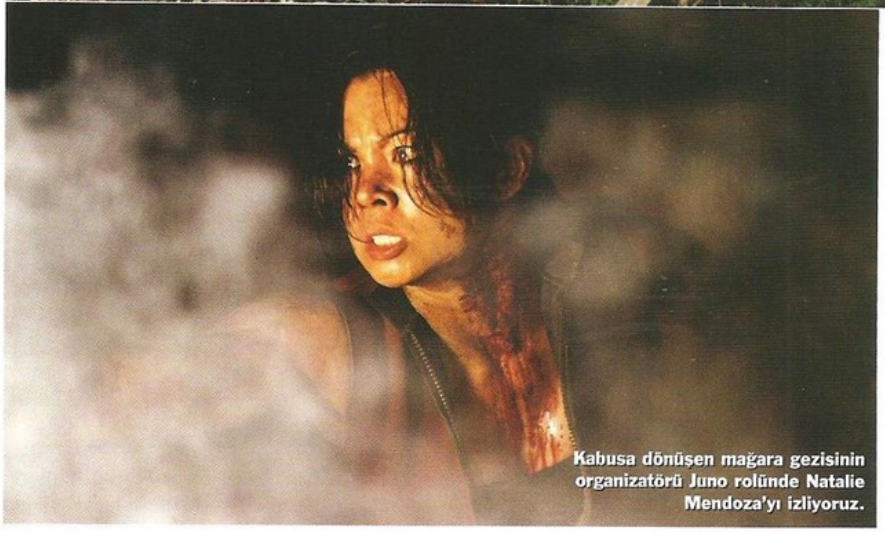

Kabusa dönüşen mağara gezisinin organizatörü Juno rolünde Natalie Mendoza'yı izliyoruz.

sık nefesini kontrol etmek zorunda kaldığını söylüyor. Sarah'nın en iyi arkadaşı ve söz konusu mağara gezisinin organizatörü olan Juno rolünde, "Code 46"da küçük bir rolde "Moulin Rouge"da ise şarkı söylerken izlediğimiz Natalie Mendoza var. "Juno çelişkilerle dolu bir kadın" diyor Mendoza. "Korkusuz biri gibi görünüyor ama bazen çok korkak olabiliyor. Pek duygusal değil gibi ama aynı zamanda çok kırılgan. Bir hata yapmış, bunu telafi edip suçluluk duygusundan kurtulmak istiyor." Juno aynı zamanda filmde yaratıklarla en fazla karşı karşıya gelen karakter. Sarah'nın sadık dostu Beth rolünde "The Honeymooners" ve "Last Orders" filmlerinde rol alan Alex Reid'i izleyeceğiz. Ekipteki tek profesyonel dağcı olan İskandinavyalı atletik güzel Rebecca'yı daha önce "The Beach"te rol alan Hollandalı oyuncu Saskia Mulder oynuyor. Ekibin adrenalin tutkunu genç üyesi Holly rolünde "The Magdelene Sisters"ta izlediğimiz Nora Jane Noone var. Hep ablası Rebecca'nın gölgesinde kaldığını düşünen ve bu geziye biraz da kendini ona ispat etmek için katılan İsveçli bir tıp öğrencisi olan Sam'i daha önce BBC dizilerinde rol almış bir oyuncu olan Myanna Buring canlandırıyor. Filmin en önemli korku unsurlarından birisi olan saldırgan mağara sakinleriniyse her biri yaklaşık üç buçuk saat süren bir makyajla birer yaratığa dönüşen aktörler canlandırıyor. Tıpkı "Yüzüklerin Efendisi"nin kahramanlarından Gollum gibi uzun yıllar yer altı mağaralarında yaşamış olduklarından olsa gerek görünüş itibarıyla bir hayli ona benziyorlar. Marshall, onların mağarayı hiç terk etmemiş olan mağara adamları olduklarını söylüyor. "Belki binlerce yıldır aileler halinde yerin derinliklerinde yaşadıkları için farklı bir evrim göstermişler" diyor. "Görme duyularını kaybetmişler ama işitme ve koku alma duyuları çok keskinleşmiş; karanlığa mükemmel bir uyum göstermişler. Çok vahşi bir görünümleri var. Yerin altında karşınıza çıkabilecek en korkunç şey ne olabilir? Muhtemelen böyle yaratıklar; kıvranır gibi hareket eden, zayıf, çirkin, saldırgan canlılar."

Çekimler sırasında oyunculardan daha gerçekçi tepkiler alabilmek için son ana kadar yaratıkları oyuncularına göstermemiş Marshall. "Setteki gerilimi tırmandırmak bakımından çok faydalı oldu bu" diyor yönetmen. "Neyle karşılaşacaklarını bilmedikleri için hepsi gerçekten çok gerildi."

Marshall'ın görsel olarak çok etkileyici ve gerçekten korkutucu bir filme imza atmış olduğu konusunda birleşen eleştirmenlerden çok iyi tepkiler alan filmin Londra gösteriminde beklenen gişeyi yapmamış olması filmin Londra'daki terör eylemlerinin hemen ertesi günü gösterime girmiş olmasına bağlanıyor. Amerika'da önümüzdeki Ağustos ayında gösterime girmesi beklenen filmin yönetmeni şimdi Rogue/Universal ortaklığıyla hayata geçirilecek olan "Doomsday" adlı bir aksiyon gerilim filmi üzerinde çalışıyor. ■

BAZI BAKTERİLER SAĞLIĞINIZ İÇİN ÇALIŞIYOR!

Vücut sağlığımızı korumanın ve daha sağlıklı bir hayat sürmenin ön koşullarından biri doğru ve dengeli beslenmektir. Hayatımıza giren fonksiyonel gıdalarla beslenme alışkanlığınızda yeni bir başlangıç yapabilir ve daha sağlıklı bir yaşama adım atabilirsiniz.

VÜCUT DİRENCİ NEDİR VE NEDEN ÖNEMLİDİR?

Bağışıklık sistemi vücudun savunma sistemidir. İnsan vücudunu her türlü zararlı maddeye, bakteri, virüs, mantar, parazit gibi mikroorganizmalara karşı korur. Ancak bazı durumlarda, savunma sistemimiz bu mücadelesinde yetersiz kalabilir ve bu durumlarda çeşitli belirtiler ya da hastalıklar ortaya çıkabilir.

VÜCUT DİRENCİNİZİ GÜÇLENDİRMEK İÇİN NELER YAPABİLİRSİNİZ?

Bağışıklık sistemini güçlendirmek için genel sağlık, temizlik ve beslenme kurallarına dikkat etmenin yanında, çeşitli vitaminler, mineraller, prebiyotikler ve probiyotikler gibi bağışıklık sistemini güçlendiren doğal maddeler kullanılabilir.

PROBİYOTİKLER NEDİR?

Probiyotikler; İnsanların doğal mikro florasına ait özellikleri geliştiren, vücuda alındıktan sonra ağızda, tüm sindirim sisteminde ve üst solunum yollarında yararlı etkileri olan mikroorganizma kültürleridir.

PREBİYOTİKLER NEDİR?

Prebiyotik lifler besinsel liflerdir. Prebiyotik liflerin, probiyotik kültürlerle bir arada bulunduğunda bağışıklık sistemini güçlendirici etkiyi artırdıkları bilinmektedir.

PROBİYOTİKLERİN BAŞLICA YARARLARI NELERDİR?

- Vücudun bağışıklık sistemini güçlendirmeye yardımcı olur.
- Sindirime yardımcı olur.
- Bağırsak sisteminin düzenli çalışmasını sağladığı için kabızlık sorununu gidermede yardımcı olur.
- Vücudun protein ve B vitamin emilimini kolaylaştırmaya yardımcı olur.
- Zehirli maddelerin vücuttan atılmasına yardımcı olur.

PROBİYOTİK İÇEREN FONKSİYONEL GIDALAR NEDEN ÖNERİLMEKTEDİR?

Sağlık için çok sayıda yararı bulunan probiyotikler bu gıdalarla kolay ve pratik olarak alınır. Lezzetlidir ve düzenli kullanıldığında uzun vadeli yarar sağlar.

AKTİPRO NEDİR?

Vücut için yeterli miktarda probiyotik ve prebiyotik içeren yoğurt içeceğidir.

Düzenli olarak günde 1 tane kullanılması tavsiye edilir.

ÜLKER

Hero

Yeni nesil sağlık.

35 yeni film

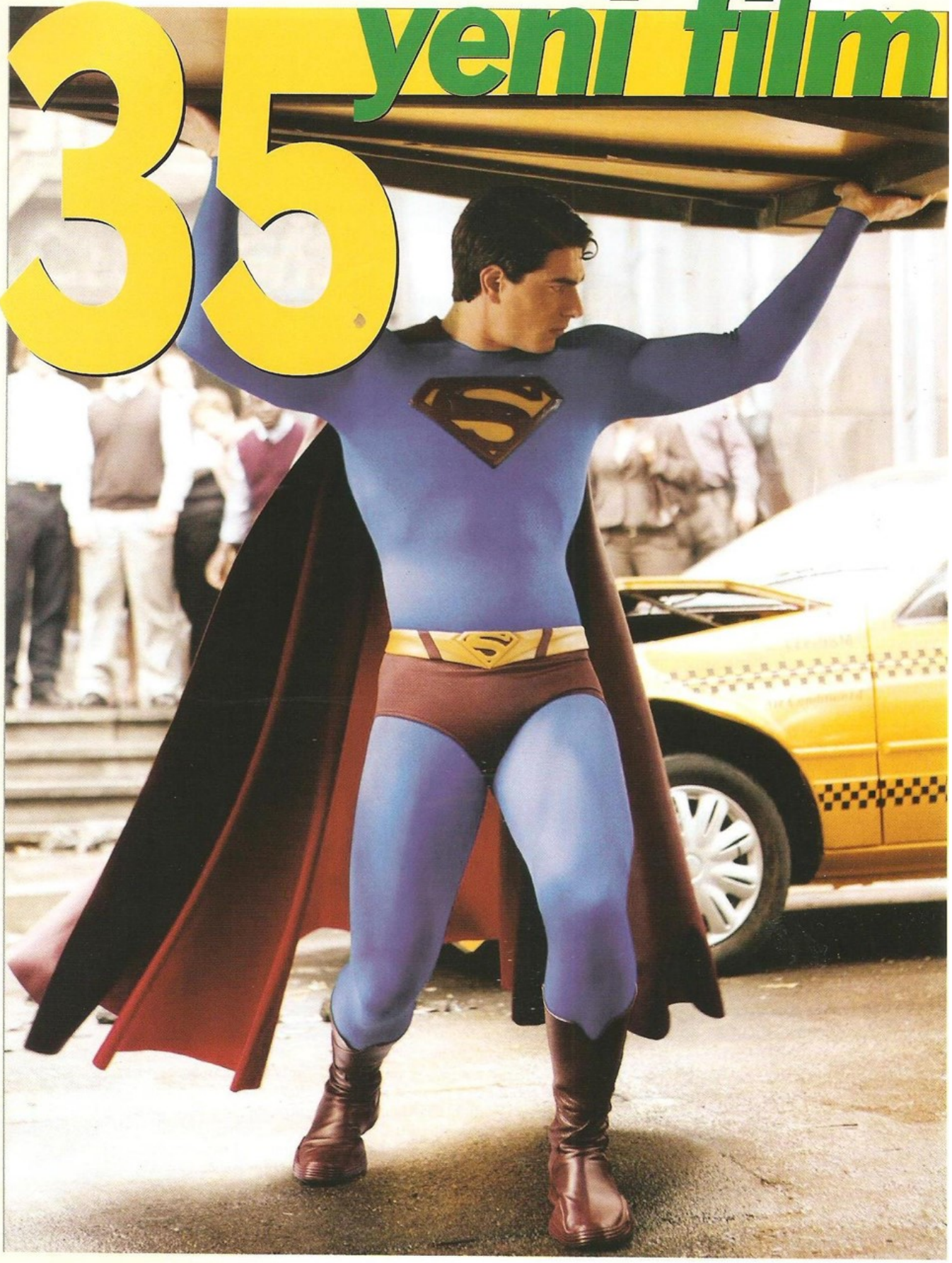

Sinema açısından ölü sezon kabul edilen yazlar geride kaldı. Artık her yaz, Holywood'un özel olarak bu sezon için ürettiği büyük prodüksiyonlar ve yıl boyunca festivalleri dolaşan bağımsız filmler sinema salonlarımızı şenlendiriyor. Baharın müjdecisi sayılan İstanbul Film Festivali'nin devam ettiği şu günlerde önümüzdeki yaz izleyeceğimiz filmlere de bir göz atmak isterseniz Ağustos sonuna kadar gösterime girecek yeni filmleri takdim ettiğimiz dosyamıza buyurun. Bu arada, Mart ayında aldığımız gösterim tarihlerinde bazı değişiklikler olabileceğini göz önünde bulundurun lütfen. **SENEM E. İŞMEN**

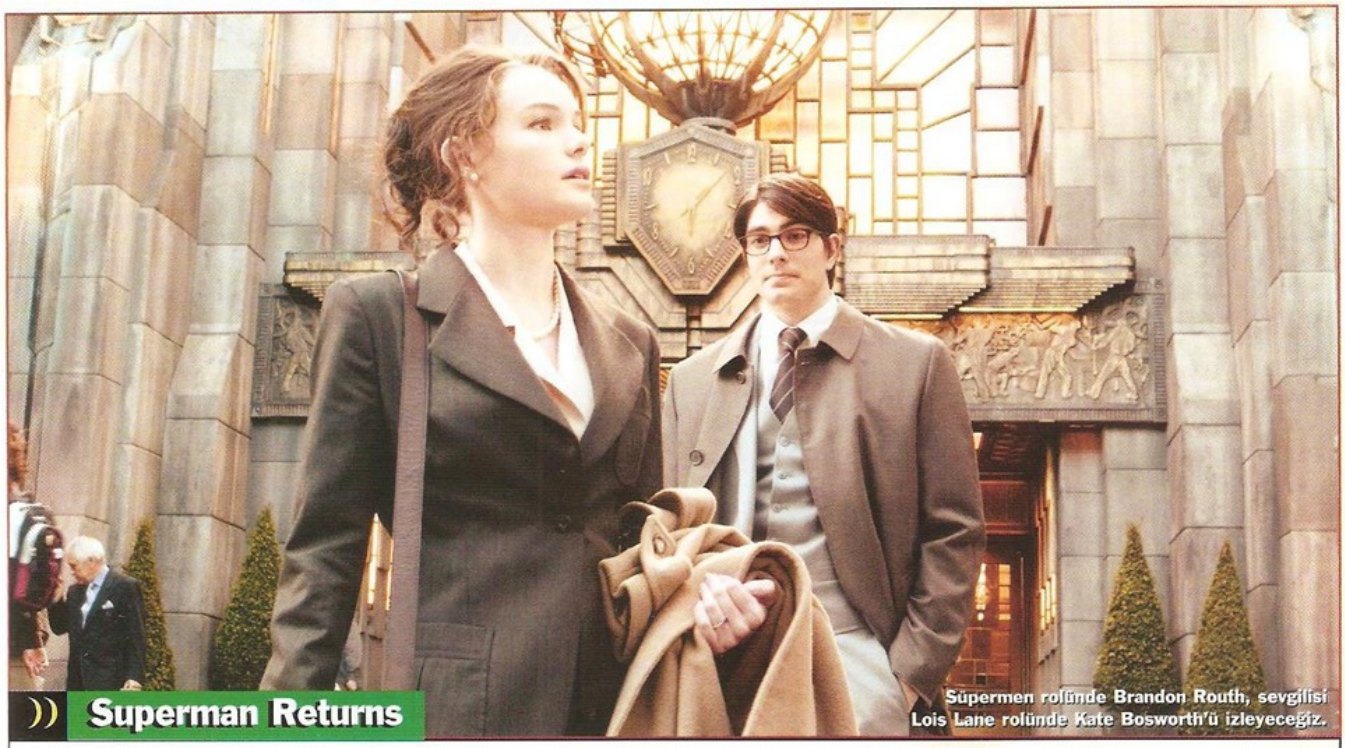

Süpermen rolünde Brandon Routh, sevgilisi Lois Lane rolünde Kate Bosworth'ü izleyeceğiz.

Superman Returns

Yön: Bryan Singer
Oyn: Brandan Routh, Kevin Spacey, Kate Bosworth, James Marsden, Frank Langella, Sam Huntington, Eva Marie Saint, Parker Posey, Kal Penn, Stephan Bender, Marlon Brando (Video klipler ve arşiv görüntüler).

Çizgi roman dünyasından beyazperdeye uzanan 60 yıllık geçmişi boyunca birçok sinema filmine ve televizyon dizisine konu olan dünyanın en popüler süper kahramanı, uzun bir aradan sonra on yıldır üzerinde çalışılan yeni bir filmle yeniden sevenlerinin karşısına çıkıyor. Hazırlık sürecinde pek çok kez yönetmeni, oyuncuları, senaryo yazarları ve tabii hikayesi değiştirilen filmde, esrarengiz bir biçimde uzun zamandır ortadan kaybolmuş olan Süpermen Dünya'ya geri dönüyor ve insanlığı büyük bir felaketten kurtarmak üzere harekete geçiyor. Bu arada bir yandan dünyayı tehdit eden eski bir düşmana karşı mücadele vermek bir yandan da tıpkı geride bıraktığı bütün insanlar gibi büyük aşkı Lois Lane'in de yokluğuna alışmış olmasından kaynaklanan acıyla yüzleşmek durumunda kalıyor ve işte bu zor koşullar altında okyanusun derinliklerinden uzayın sınırlarına uzanan destansı bir serüvende dünyayı kurtarabilmek için bir kez daha hayatını ortaya koyuyor.

1990'ların ortalarında geliştirilmeye başlayan projenin ilk yönetmeni Tim Burton'dı. Süpermen'i Nicolas Cage, Lex Luthor'ı Jack Nicholson, Lois Lane'i ise Sandra Bullock oynayacaktı. Ne var ki o zamandan bu zamana çok şey değişti. Tim Burton'ın yerine yönetmen koltuğuna oturan McG ve Brett Ratner gibi yönetmenlerin yaratıcılık ve finansla ilgili anlaşmazlıklar nedeniyle projeden ayrılmaları üzerine en sonunda filmin yönetmenliğine, süper kahraman filmlerine yeni bir soluk getiren "X Men" filmleriyle Warner Bros.'u etkilemiş olan Bryan Singer getirildi. Ünlü oyuncu Christopher Reeves'in bedeninde hayat bulmasına alıştığımız Süpermen'i kimin oynayacağı da uzun süre kesinlik kazanmadı. Bu arada Josh Hartnett, Paul Walker, Matthew Bomer, Brendan Fraser, Ashton Kutcher, David Boreanaz, Ian Somerhalder, Henry Cavill ve Jerry O'Connell gibi birçok oyuncunun ismi geçti ve sonunda yeni Süpermen, daha önce yalnızca bir filmde ("Deadly")- ki o da henüz gösterime girmedi- ve birkaç pembe dizide rol almış, hiç tanınmamış bir yüz olan 25 yaşındaki Iowalı oyuncu Brandon Routh oldu. Aralarında "Görevimiz Tehlike III"ün yönetmeni J.J. Abrams'ın da yer aldığı birçok yazarın elinden geçen senaryo "X Men" serisinin senaryo yazarları Michael Dougherty ve Dan Harris'in ellerinde son şeklini aldı ve 180 milyon dolarlık muazzam bir bütçeyle gösterime hazır hale getirildi. Neredeyse on yıldır ünlü kahramanla yeniden buluşmayı bekleyen Süpermen hayranları için zengin bir oyuncu kadrosunu biraraya getiren yönetmen Bryan Singer'ın bir de sürprizi var. Kaybettiğimiz efsanevi sinema oyuncusu Marlon Brando, Süpermen'in babası rolünde karşımıza çıkacak. Yönetmenin bunun için 1978 yapımı "Süpermen" filmi için çekilen ancak kullanılmayan görüntülerden yararlandığı söyleniyor.

Dağıtımcı: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 21.Temmuz.2006

Mission Impossible III

(Görevimiz Tehlike III)

Yön: J.J. Abrams

Oyn: Tom Cruise, Ving Rhames, Michelle Monaghan, Jonathan Rhys Meyers, Philip Seymour Hoffman, Keri Russell, Laurence Fishburne, Maggie Q, Billy Crudup.

1960'ların ünlü televizyon dizisinden uyarlanan ve son zamanların en iddialı aksiyon serilerinden birine dönüşen "Görevimiz Tehlike", ikinci filmden yaklaşık dört yıl sonra Tom Cruise'un başrol aldığı üçüncü bir filmle yoluna devam ediyor. Aynı zamanda filmin yapımcısı olan Cruise, baştan beri her macerayı bir başka yönetmenin çekmesini istiyordu biliyorsunuz. Bu sebeple 1996 yapımı ilk filmin yönetmeni Brian de Palma ikinci filmde yerini serinin aksiyonun dozunu biraz daha yukarıya çeken yönetmen John Woo'ya bırakmıştı. Tom Cruise'un "War of the Worlds"de rol alabilmesi için çekimleri bir yıl kadar ertelenen üçüncü macera-nın yönetmeniyse David Fincher olacaktı aslında, ancak Fincher "Lords of Dogtown"ı çekmek üzere projeden ayrılınca devam filminin yönetmenliğini önce Joe Carnahan, sonra da çekimlere bir ay kala fikir ayrılıklarını gerekçe göstererek filmi yönetmekten vazgeçen Carnahan'ın yerini alan J.J. Abrams üstlendi. "Mission Impossible III", senaryo yazarlığından gelen ve son yıllarda "Felicity", "Alias", "Lost" gibi başarılı dizilerin yaratıcısı olarak isim yapan J.J.Abrams'ın ilk sinema filmi. Bir kez daha Tom Cruise'un canlandıracağı Ethan Hunt'ın bu kez nasıl bir macerayla karşımıza çıkacağı konusunda hiçbir fikrimiz yok ne yazık ki çünkü henüz filmin konusuyla ilgili her ayrıntı gizli tutuluyor. Bütçesinin 150 milyon doları bulduğu tahmin edilen film, Türkiye'de dünyayla aynı anda gösterime girecek.

Dağıtımcı: UIP

Gösterim tarihi: 5.Mayıs.2006

Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest

Yön: Gore Verbinski
Oyn: Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightley, Naomie Harris, Bill Nighy, Geoffrey Rush, Stellan Skarsgard.
2003 yazında 600 milyon doları aşan dünya hasılatıyla sürpriz bir başarı elde eden "Karayip Korsanları: Siyah İnci'nin Laneti" filminin Johnny Depp'in bedeninde hayat bulan eksantrik kahramanı Kaptan Jack Sparrow'un maceraları bu yıl arka arkaya çekilen ve birer yıl arayla gösterime girecek olan iki filmle devam edecek. Aynı ekibin çektiği ilk devam filmi, bu yaz gösterime giriyor. Tahmini bütçesi 200 milyon dolar olan filmin yapımcısı Jerry Bruckheimer, "İki filme yayılan bir hikaye anlatıyoruz ama ikinci filmin de bir finali olacak kesinlikle" diyor. "İlk filmdeki herkesi yeniden biraraya getirdik, hatta şu anda açıklayamayacağım bir iki sürpriz isim de var. Çok heyecanlıyım; bütçeyi ve özel efektleri bir adım daha ileri götürerek hikayeyi sürdürdük ama bu arada ilk filmi bu kadar özel kılan o güzel enerjiyi ve mizah duygusunu da korumaya çalıştık" diyor. Duyduğumuza göre Bruckheimer'ın sözünü ettiği sürpriz isimlerden birisi de efsanevi rock grubu Rolling Stones'un üyelerinden Keith Richards olacakmış aslında ancak Rolling Stones'un dünya turnesi nedeniyle filmde rol alamamış. Johnny Depp, daha önce ilk filmdeki performansında Keith Richards'tan esinlendiğini söylemişti. Devam filminin konusuyla ilgili henüz ayrıntılı bir bilgi verilmiyor ancak geçen filmin sonunda içlerinde birer korsan ruhu taşıdıklarını keşfeden Will Turner ile güzel sevgilisi Elisabeth'in düğün hazırlığı içinde olduklarını ancak efsanevi gemi Uçan Hollandalı'nın kaptanı Davey Jones'a bir kan borcu olduğunu keşfeden dostları Kaptan Jack Sparrow'un sürüklendiği yeni macera nedeniyle mutlu sona ulaşmakta zorlandıklarını söyleyebiliriz.
Dağıtımcı: UIP
Gösterim tarihi: 7.Temmuz.2006

Halle Berry, Patrick Stewart, Hugh Jackman ve Ian McKellen, serinin yeni bölümü için yeniden bir araya geldiler.

X-Men: The Last Stand

Yön: Brett Ratner

Oyn: Patrick Stewart, Hugh Jackman, Ian McKellen, Halle Berry, Famke Janssen, Kelsey Grammer, Anna Paquin, Rebecca Romijn-Stamos, Shawn Ashmore, Ellen Page, Ben Foster, Aaron Stanford, Olivia Williams, Shohreh Aghdashloo, James Marsden.

1960'lı yıllarda Marvel Comics tarafından yayınlanmaya başlayan ünlü çizgi roman serisi "X-Men"den uyarlanan üçüncü film önümüzdeki ay dünyayla aynı anda gösterime girecek. Yönetmenliğini Bryan Singer'ın yaptığı ilk iki film - 2000'de gösterime giren "X-Men" ve 2003'de gösterime giren "X2: X-Men United"- bütün dünyada çok ilgi gören başarılı uyarlamalar olmuştu biliyorsunuz. Ne var ki üçüncü filmi de yönetmeyi çok istediği halde "Superman Ruterns'ü çekebilmek üzere prodüksiyon ekibinin büyük bölümünü de yanına alarak projeden ayrılan Bryan Singer, bu bölümde yerini bir başka yönetmene bırakmış durumda. Teknik ekipteki firelere rağmen önceki filmlerdeki oyuncu kadrosunu yeniden biraraya getiren ve yeni karakterleri canlandıran yeni oyuncularla zenginleşmiş bir kadroyla seyirci karşısına çıkacak olan üçüncü filmin yönetmeni, ilk "X-Men" filmine yönetmen aranırken düşünülen isimlerden biri olan Brett Ratner ("Rush Hour" serisi, "Red Dragon", "After the Sunset").

Çizgi romanın büyük hayranları olan Simon Kinberg ("Fantastic Four"un senaryo yazarlarından) ve Zak Penn ("Elektra"nın senaryo yazarlarından) tarafından kaleme alınan üçüncü filmde kendilerinden korkan ve hatta nefret eden bir dünyayı korumaya çalışan mutant kahramanlarımız X-Adamlar geri dönüyorlar. İkinci bölümün sonunda arkadaşları için kendini feda eden Jean Grey, Dark Phoenix denilen kozmik bir gücün etkisiyle hayata dönüyor dönmesine ama bu arada edindiği yeni güçler nedeniyle hem kendisi hem mutant arkadaşları hem de bütün gezegen için büyük bir tehlike haline geliyor. Bu bölümün temel çelişkisi de burada baş gösteriyor. Zira tam da bu sırada insanlar, mutant kahramanlarımızı yaratan genetik mutasyonu önlemenin ve bütün mutantları güçlerinden arındırmanın bir yolunu buluyorlar. Bu da isteyen her mutantın bu tedaviyi kabul ederek toplumun dışlanan bir üyesi olmaktan kurtulabilmesi anlamına geliyor. Yeni durum, Profesör Xavier liderliğindeki uzlaşma yanlısı mutantlar ve Magneto liderliğindeki kötücül mutantlar da dahil olmak üzere herkesi yeni bir mücadelede yeniden safını belirlemeye zorluyor.

"X-Men" hayranlarının bir an önce perdede görmek için sabırsızlandığı yeni karakterler arasında Kelsey Grammer'ın canlandırdığı Dr. Hank McCoy, yani Beast, Vinnie Jones'un canlandırdığı Cain Marco, yani Juggernaut, Ben Foster'ın canlandıracağı Warren Worthington, yani Angel, Ellen Page'in canlandırdığı Kitty Pride, yani Shadowcat, Diana Ramirez'in canlandırdığı Callisto ve Ashley Hartman'ın canlandırdığı Emma Frost da var.

Dağıtımcı: Özen Film

Gösterim tarihi: 26.Mayıs.2006

Poseidon

Yön: Wolfgang Petersen
Oyn: Josh Lucas, Kurt Russell, Richard Dreyfuss, Emmy Rossum, Jacinda Barrett.

Bir felaket filmi klasiği sayılan 1972 yapımı "The Poseidon Adventure"ın yeniden çevrimi olan "Poseidon", bu yaza damgasını vurması muhtemel gişe filmlerinden birisi. Paul Gallico'nun aynı adlı romanından uyarlanan, Gene Hackman, Shelley Winters ve Ernest Borgnine'ın rol aldığı orijinal film, Coppola'nın ünlü klasiği "Baba"yla aynı yıl gösterime girmiş ve hasılat sıralamasında onun hemen arkasından gelerek yılın en iyi iş yapan ikinci filmi olmustu. Yine aynı yıl, "Baba" filmi 11 dalda Oscar'a aday gösterilip 3 dalda hedefe ulaşmış, "The Poseidon Adventure" ise 8 dalda aday gösterilip, iki Oscar kazanmıştı. Orijinal filmi izlemis olanların hatırlayacağı gibi "Poseidon", yeni yıl kutlamaları sırasında büyük bir tsunami dalgasıyla tepe taklak olan bir transatlantiğin içindeki yolcuların hayatta kalmak için verdikleri zorlu mücadeleyi konu alıyor. "Titanic"tekinin aksine bu kez geminin tepesinden suyun üzerinde kalan tek bölümü olan zeminine doğru bir akın başlıyor. Filmin yönetmeni Wolfgang Petersen ("Das Boot", "Air Force One", "Truva", "Outbreak" ve "The Perfect Storm/Kusursuz Fırtına") ister denizde ister havada geçsin felaket ya da acil durum senaryolarını perdeye aktarmak konusundaki ustalığını kanıtlamış bir sinemacı, ancak yine de sinema tarihinin en başarılı filmlerinden birisinin yeniden çevrimine soyunarak riskli bir projenin sorumluluğunu üstlenmis durumda. Tahmini bütçesi 140 milyon doları bulan film başarılı olursa Paul Gallico'nun ilk romanın devamı niteliğindeki romanı "Beyond the Poseidon Adventure" da sinemaya uyarlanabilir ancak henüz Warner Bros. bu olasılığı doğrulayan resmi bir açıklama yapmadı. Daha önce 1979'da başarısız bir uyarlamayla sinemaya taşınmış olan bu roman, batığı yağmalamak üzere kaza yerine gelen hazine avcılarının hikayesini anlatıyor.

Dağıtımcı: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 23.Haziran.2006

Firewall

Yön: Richard Loncraine
Oyn: Harrison Ford, Paul Bettany, Virginia Madsen, Alan Arkin, Robert Patrick.

"K-19: Widowmaker" ve "Hollywood Homicide"ın ardından Amerika'da Subat ayında gösterime giren ancak elestirmenlerden pek parlak tepkiler almayan bir aksiyon gerilim filmi olan "Firewall"da izleyeceğiz Harrison Ford'u. Formundan pek bir şey kaybetmediği söylenen 64 yaşındaki aktör, unutulmaz filmlerinden birisi olan "Kaçak"takini hatırlatan bir rolde karşımıza çıkıyor bu kez; yani o güne dek bedensel kapasitesinden çok zihinsel yeteneklerini kullanarak yaşamış olmasına rağmen ailesini tehdit eden tehlike karşısında bir aksiyon kahramanına dönüşen sıradan adamı oynuyor yine. Bu kez kahramanımızın adı Jack Stanfield. Bir bankanın güvenlik sisteminden sorumlu bir bilgisayar uzmanı olan Jack Stanfield günün birinde, acımasız bir soyguncu tarafından kaçırılan karısıyla çocuklarının hayatını kurtarabilmek için kendi kurduğu güvenlik sistemini çökerterek çalıştığı bankayı soymak zorunda kalıyor. Stanfield'ın karısı rolünde, bu filmdeki performansıyla Ford'u çok etkilediği ve böylece dördüncü Indiana Jones filminde tekrar ünlü oyuncuyla birlikte kamera karşısına geçmeyi garantilediği söylenen Virginia Madsen'ı, ailesini kaçıran soyguncu rolündeyse İngiliz aktör Paul Bettany'yi izleyeceğiz. "III. Richard", "The Gathering Storm" ve "Wimbledon" filmleriyle hatırlayacağımız televizyon ve reklam kökenli İngiliz yönetmen Richard Loncraine'in yönettiği filmde elestirmenler en çok senaryoyu elestiriyor ve en fazla da kötü adamı oynayan Paul Bettany'nin güçlü performansına dikkat çekiyorlar.

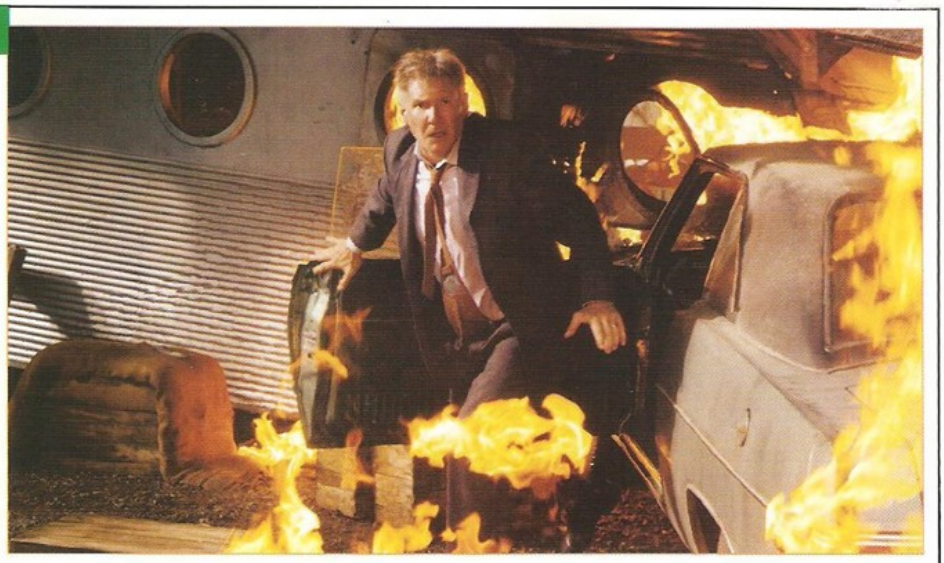

Dağıtımcı: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 9.Haziran.2006

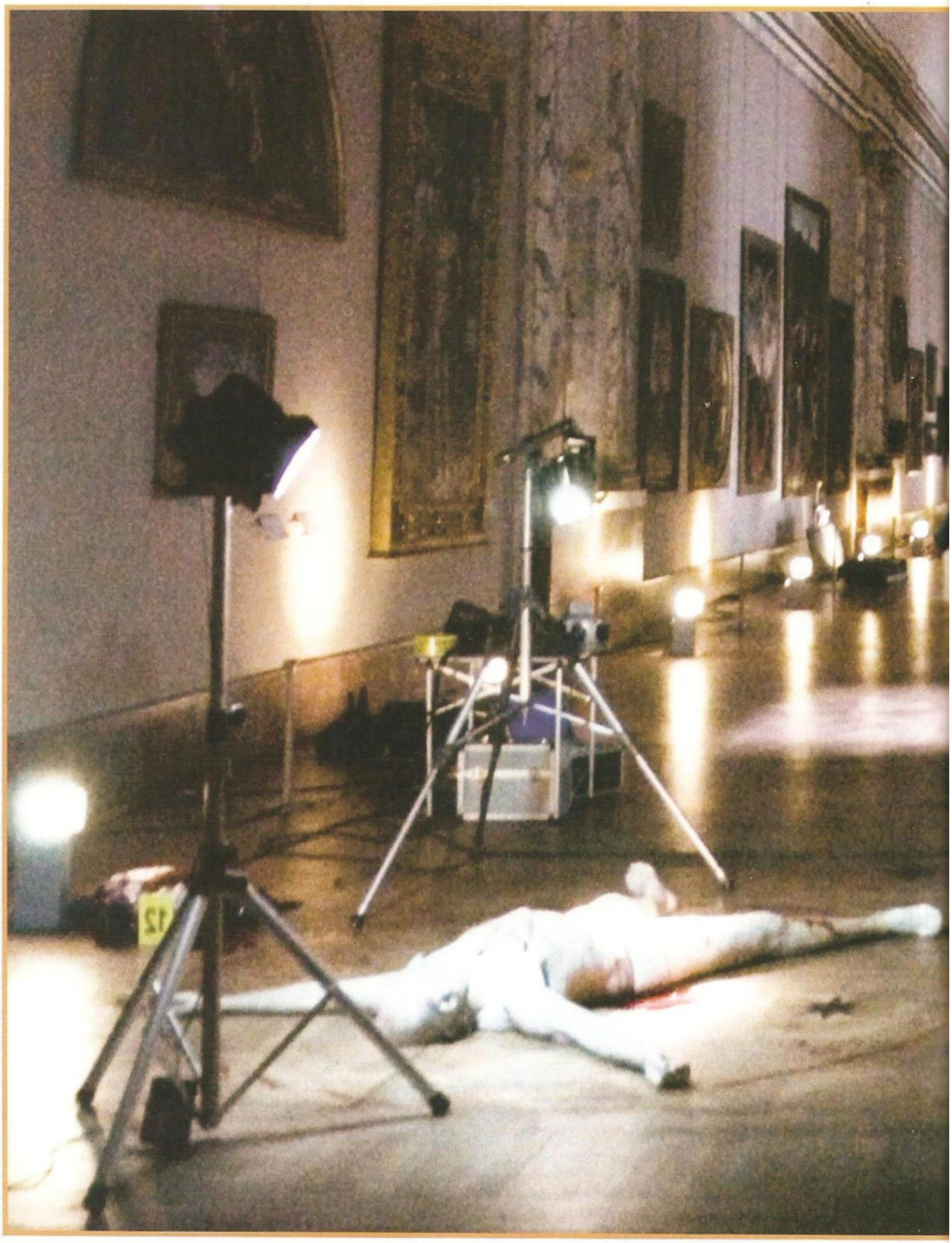

The Da Vinci Code

Yön: Ron Howard
Oyn: Tom Hanks, Jean Reno, Audrey Tautou, Alfred Molina, Ian McKellen.

Dan Brown'ın bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de satış rekorları kıran romanı, Ron Howard yönetmenliğinde bir filmle beyazperdede. Romanın okurlarının tahmin edebileceği gibi film, bir toplantı için Paris'e gelen ve polisin isteği üzerine Louvre'da işlenen bir cinayetin çözülebilmesi için kurbanın geride bıraktığı şifreli mesaj üzerinde çalışmaya başlayan ancak bu arada birlikte çalıştığı genç ve güzel şifre uzmanı Sophie Neveu'yla birlikte cinayetin birinci derece şüphelisi durumuna düşen Amerikalı ünlü din sembolojisi uzmanı Robert Langdon karakteri etrafında gelişiyor. Da Vinci'nin tablolarına varan ipuçlarını izlediğinde sandığından çok daha karmaşık bir düğümün ortasında olduğunu farkeden Langdon tek çaresinin gerçek katili bulmak ve yüzlerce yıldır gizli bir topluluk tarafından korunduğu anlaşılan, Hıristiyanlığın temellerini sarsacak kadar önemli bir sırrı çözmek olduğunu anlıyor.

Senaryosunu Akiva Goldsman'ın ("Batman & Robin", "A Beautiful Mind" ve "Cinderella Man") yazdığı filmde Robert Langdon rolünde Hugh Jackman, George Clooney ve Russell Crowe gibi adayların arasından sıyrılarak bu rolü alan Tom Hanks'i, Sophie Neveu rolünde Audrey Tattoo'yu, Müfettiş Bezu Fache rolündeyse Jean Reno'yu izleyeceğiz.

Kitabın haklarını satın alarak dizinin üçüncü sezonunda kullanmak isteyen "24" adlı televizyon dizinin yapımcısını reddeden Dan Brown bu film için Sony Pictures'tan 6 milyon dolar almış.

Dağıtımcı: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 19.Mayıs.2006

Bandidas

Yön: Joachim Roenning, Espen Sandberg.
Oyn: Penélope Cruz, Salma Hayek, Steve Zahn, Joseph D. Reitman.
Gerçek hayatta yakın arkadaş olan İspanyol güzelleri Penelope Cruz ile Salma Hayek'i biraraya getiren Luc Besson yapımı bir western komedisi "Bandidas". Eski tür filmlerinin eğlenceli versiyonlarını yaratan Luc Besson ve senaryo yazarı ortağı Robert Mark Kamen, "The Transporter"da aksiyonu, "The Fifth Element"te bilim-kurgu macerayı, "Kiss of the Dagon" ve "Unleashed"de kung fu türünü denemişlerdi. Aynı ikili bu kez de seyirciyi birkaç saatliğine bütün dertlerinden uzaklaştıracak eğlenceli bir western aksiyonu yaratmak üzere biraraya gelmişler. 19. yüzyılın sonlarına doğru Meksika'da geçen filmde Cruz ve Hayek, büyük boyutlu bir demiryolu projesi için insanların topraklarını zorbalıkla ellerinden alan acımasız bir banka patronuna karşı Robin Hood tarzı bir mücadele veren Sara ve Maria adındaki iki soyguncuyu oynuyorlar. Adamın sahip olduğu bütün bankaları birer birer soyarak elde ettikleri ganimeti toprağından olan halkla paylaşan ikilinin peşine düşen New Yorklu polis detektifini de Steve Zahn oynuyor. Yapımcısı olduğu filmin senaryosunu Robert Mark Kamen'la birlikte yazan Luc Besson, filmin yönetmenliğini tanınmamış iki gence vermiş. Tahmini bütçesi 35 milyon dolar olan "Bandidas", Joachim Roenning ve Espen Sandberg'in ilk filmleri.
Dağıtımcı: Umut Sanat-Özen Film
Gösterim tarihi: 9.Haziran.2006

Omen 666

Yön: John Moore
Oyn: Liev Schreiber, Julia Stiles, Mia Farrow, David Thewlis, Seamus Davey-Fitzpatrick.
Richard Donner'ın 1976'da çok ilgi gören ve birçok devam filmine yol veren ("Damien: The Omen II", "The Final Conflict: Omen III" ve "Omen IV: The Awakening") ünlü korku klasiği "Omen" de Hollywood'un yeniden çevrimler kervanına katılıyor. "Behind Enemy Lines" ve "Flight of the Phoenix" filmlerinin yönetmeni John Moore'un çektiği filmin, orijinaline bir hayli sadık bir yeniden çevrim olduğu söyleniyor.
Amerikalı diplomat Robert Thorn ve karısı Katherine Thorn, kaybettikleri bebeğin acısını dindirmesi umuduyla küçük bir çocuğu evlat edinirler. Çocuk büyüdükçe dehset verici olaylarla karşılaşmaya başlayan aile, zamanı geldiğinde melek yüzlü küçük Damien'ın seytanın ta kendisi olduğu gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalacaktır. Orijinal filmde Gregory Peck ve Lee Remick'in canlandırdıkları rollerde Liev Schreiber ve Julia Stiles'ı izleyeceğiz. Damien'ıysa ilk kez bir sinema filmde rol alan küçük oyuncu Seamus Davey-Fitzpatrick canlandırıyor.
Dağıtımcı: Özen Film
Gösterim tarihi: 2.Haziran.2006

The Ant Bully

Yön: John A. Davis
Seslendirenler: Julia Roberts, Zachary Tyler, Paul Giamatti, Nicolas Cage, Alan Cumming.
"The Polar Express" filminin yapım şirketi olan, Tom Hanks ve Gary Goetzman ortaklı Playtone'un yeni filmi "The Ant Bully", bu yazın en ilgi çekici animasyonlarından birisi. 2002'de En İyi Animasyon Film dalında Oscar'a aday gösterilen "Jimmy Neutron: Boy Genius" filminin yönetmeni John Davies'in yazıp yönettiği film 10 yasındaki bir çocuğun karıncaların dünyasındaki olağanüstü macerasını perdeye getiriyor. Yeni taşındıkları mahallede henüz hiç arkadaşı olmadığı için yalnızlıktan sıkılan, üstelik bir de kabadayı komşusunun eziyetlerine katlanmak zorunda kalan küçük Lucas Nickle sinirini bahçelerindeki karınca yuvasından çıkarmaya başlamıştır. Ancak sonunda bir gün karıncalar ona bir ders vermeye karar verirler. Sihirli bir iksir kullanarak Lucas'ın boyutlarını küçültür ve onu kendi kolonilerinde bir karınca gibi yaşamaya mahkum ederler. Bu tuhaf, yabancı dünyadaki deneyimi Lucas'a dostluğun değerini, hayata farklı bir gözle bakmayı, kendine güvenmeyi öğretecektir.
Dağıtım: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 18. Ağustos.2006

The Lake House

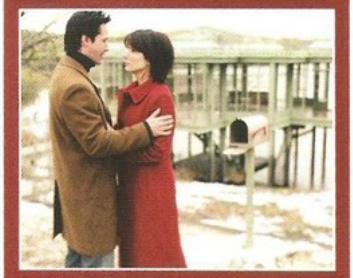

Yön: Alejandro Agresti
Oyn: Keanu Reeves, Sandra Bullock, Christopher Plummer, Lynn Collins.
Orijinal ismi "Siworae" olan ama Birleşik Devletler'de "Il Mare" adıyla gösterilen, yönetmenliğini Hyunseung Lee'nin yaptığı 2000 yapımı bir Güney Kore filminin yeniden çevrimi olan "The Lake House", "Speed" serisinin basrol oyuncuları Sandra Bullock'la Keanu Reeves'i yeniden biraraya getiren bir aşk filmi. Arjantinli yönetmen Alejandro Agresti'nin çektiği filmde yalnız yaşayan bir doktorla (Sandra Bullock), eskiden onun yaşadığı göl kenarındaki bir eve yerleşen kalbi kırık bir mimar (Keanu Reeves) birbirlerini hiç görmeden, yalnızca yazışarak bir aşk yaşamaya başlıyor ancak bir süre sonra birbirlerinden iki yıl farklı zamanlarda yaşadıklarını farkediyorlar. Amerika'da Haziran ayında gösterime girmesi beklenen filmi biz Ağustos'ta izleyebileceğiz.
Dağıtım: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 4.Ağustos.2006

Scary Movie 4

(Korkunç Bir Film 4)

Yön: David Zucker
Oyn: Anna Faris, Regina Hall, Simon Rex, Leslie Nielsen.
2000 yılında dönemin çok iş yapan korku filmlerinin parodisini yaparak sürpriz bir gişe başarısı elde eden "Scary Movie" filmiyle başlayan seriye ait dördüncü film bu yaz gösterime girecek. Üçüncü filmden itibaren yönetmenliği kült komedi yönetmeni David Zucker'ın üstlenmesi ve üstelik beraberinde çoğu filminde birlikte çalıştığı senaryo yazarı Pat Proft'u da getirmiş olması umut verici. Yeni filmin tiye aldığı popüler kültür ürünleri arasında "Dünyalar Savaşı" "The Grudge," "Köy", "Testere" serisi ve "Milyonluk Bebek" gibi birçok film var.
Dağıtımcı: UIP.
Gösterim tarihi: 16.Haziran.2006

Ultraviolet

Yön: Kurt Wimmer
Oyn: Milla Jovovich, Cameron Bright, Nick Chinlund, William Fichtner, Sebastien Andrieu.
2002 yapımı bilimkurgu gerilim filmi "Equilibrium" ile özel bir hayran kitlesi edinen yazar ve yönetmen Kurt Wimmer, yeni bir bilimkurguyla seyirci karşısına çıkıyor. 21. yüzyıl sonlarında geçen filmde bazı insanlar üzerinde etkili olan bir virüs daha güçlü, dayanıklı, hızlı ve hemcinslerinden çok daha zeki insanlardan oluşan bir altkültürün oluşmasına sebep olmuştur. Giderek daha fazla insanın mutasyona uğraması üzerine bu grubun insanlık için ciddi bir tehdide dönüşmesinden endişelenen hükümet bir takım tedbirler almaya başlar. Mutasyona uğrayanlar toplum dışına itilmekte, korkunç deneylere tabi tutulmakta ve karantinaya alınmaktadır. Sonunda hükümet, tehlikeli

bulduğu 9 yaşındaki bir çocuk için ölüm emri verince mutasyona uğramış kadınlardan birisi olan ölümcül güçlere sahip güzel Violet (Mila Jovovich), kendi türünü korumak ve bu yeni türü yaratanlardan intikam almak için harekete geçer. John Cassavetes'in 1980 yapımı kült klasiği "Gloria"nın çizgi roman havasındaki yeni bir versiyonunu yaratmak üzere yola çıktığını söyleyen Kurt Wimmer'ın bir amacı da Mila Jovovich gibi güzel bir kadın karakter üzerine kurulu nefes kesici bir aksiyon filmi yaratmakmış. Kurt Wimmer ve Milla Jovovich hayranlarının sabırsızlıkla beklediği film Amerika'da Mart ayında gösterime girdi ancak beklenen ilgiyi görmedi.

Dağıtım: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 11.Agustos.2006

Nacho Libre

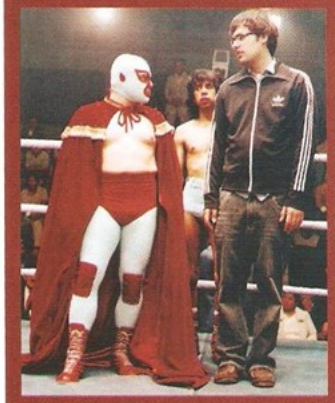

Yön: Jared Hess
Oyn: Jack Black, Efren Ramirez

Sundance'de Jüri Özel Ödülü'ne aday gösterilen 2004 yapımı filmi "Napoleon Dynamite" ile bağımsız sinemanın umut vaat eden genç yeteneklerinden biri olarak çıkış yapan Jared Hess'in yeni filmi "Nacho Libre" bu yılın en sıradışı komedilerinden birisi olacak muhtemelen. Başrolünde Jack Black'i izleyeceğimiz film, çocukluğunun geçtiği manastırı ekonomik darboğazdan kurtarmak için geceleri gizlice güreş karşılaşmalarına katılan Meksikalı rahip Nacho'nun hikayesini anlatıyor.

Dağıtımcı: UIP.
Gösterim tarihi: 4.Agustos.2006

The Devil Wears Prada

Yön: David Frankel
Oyn: Anne Hathaway, Meryl Streep, Adrian Grenier, Tracie Thoms

Ünlü moda dergisi Vogue'un yayın yönetmeni Anna Wintour'un yanında asistanlık yapan Lauren Weisberger'ın bu sırada edindiği deneyimlerden ve moda dünyasının perde arkasında yaşananlarla ilgili gözlemlerinden yola çıkarak yazdığı aynı adlı kitaptan uyarlanan bir komedi. Amerika'da çok satanlar listesine giren bu kitap "Şeytan Prada Giyer" ismiyle ülkemizde de yayınlanmıştı. Vogue'un çalışanlarına kök söktürmesiyle ünlü yayın yönetmeni Miranda Priestly rolünde Meryl Streep'i izleyeceğiz.

Dağıtımcı: Özen Film.
Gösterim tarihi: 4.Agustos.2006

Alpha Dog

Yön: Nick Cassavetes
Oyn: Emile Hirsch, Justin Timberlake, Anton Yelchin, Shawn Hatosy, Ben Foster.
Babası John Cassavetes'in izinden giderek aktörlüğü ve yönetmenliği birlikte götüren Nick Cassavetes'in "She's So Lovely", "John Q" ve "The Notebook"un ardından gelen yeni filmi, acımasızlığı ve boyunu aşan hırsı yüzünden FBI'ın en çok arananlar listesinin en genç üyesi haline gelen uyuşturucu satıcısı Jesse James Hollywood'un gerçek hikayesinden uyarlanmış bir film. Silah, uyuşturucu ve suçla içli dışlı bir hayat süren genç kuşağın yaşamından sert ve gerçekçi bir kesit sunan film, bu yılki Sundance Film Festivali'nin kapanış filmiydi.
Dağıtımcı: Fida Film.
Gösterim tarihi: 2.Haziran.2006

The Sentinel

Yön: Clark Johnson
Oyn: Michael Douglas, Kiefer Sutherland, Kim Basinger, Eva Longoria, David Rasche, Raoul Bhaneja
Gerald Petievich'in çok satan romanından uyarlanan hızlı tempolu bu aksiyon gerilim filminde Michael Douglas, haksız yere ihanetle suçlanarak Beyaz Saray'daki görevinden alındıktan sonra suçsuzluğunu ispat edip Başkan'a yapılacak bir suikasti önlemeye çalışan deneyimli bir gizli servis ajanını, politik gerilim filmlerinin tanıdık yüzü Kiefer Sutherland ise onunla ilgili soruşturmayı yürüten eski bir öğrencisini oynuyor. Kim Basinger'ı ise First Lady rolünde izleyeceğiz. Güçlü oyuncu kadrosuyla umut vaat eden film, Amerika'da Nisan ayında gösterime giriyor.
Dağıtımcı: Özen Film
Gösterim tarihi:14.Temmuz.2006

Flight 93

Yön: Paul Greengrass
Oyn: Lewis Alsamari, Trish Gates, Cheyenne Jackson.
11. Eylül.2001 günü teröristlerce kaçırılan ve yolcuların teröristlerin planlarını bozması üzerine düşürülen 93 sefer sayılı uçağın içinde yaşanan olayları gerçek zamanlı olarak perdeye yansıtan bir film "Flight 93". "Bloody Sunday" ve "Bourne Supremacy" filmlerinin yönetmeni Paul Greengrass'ın Universal için yazıp yönettiği film, doğrudan 11.Eylül terörist saldırılarını konu alan ilk film olacak. Uçakta yapılan telefon görüşmelerinin yayınlanan dökümlerinden yararlanarak doğaçlamaya imkan veren esnek bir senaryo yazan İngiliz yönetmen, "Bloody Sunday"de yaptığı gibi yine el kamerası kullanarak filmin gerçeklik duygusunu kuvvetlendirmek ve seyircinin uçağın içindeymiş gibi hissetmesini sağlamak istemiş.

Dağıtımcı: UIP
Gösterim tarihi:30.Haziran.2006

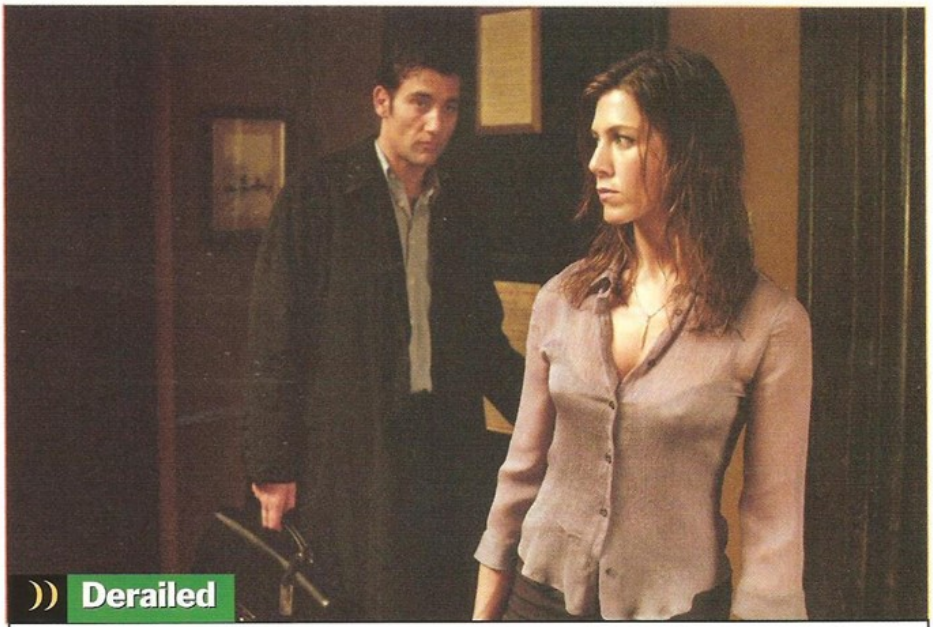

Derailed

Yön: Mikael Hafström
Oyn: Clive Owen, Jennifer Aniston, Melissa George, Vincent Cassel.
Jennifer Aniston'ın, "Friends"teki başarısından sonra dramatik rollerin de altında kalkabileceğini göstermek isteğiyle kabul ettiği projelerden birisi olduğunu söyleyebileceğimiz "Derailed", 2003'te izlediğimiz "Ondskan/Evil" filminin İsveçli yönetmeni Mikael Hafström'un yönettiği bir psikolojik gerilim filmi. Bir sabah trende karşılaşan Charles ile Lucinda birbirlerinden etkilenirler. Charles (Clive Owen) reklamcı, Lucinda (Jennifer Aniston) ise mali analisttir. Her ikisi de evli ve çocuklu olmasına rağmen aralarındaki çekim giderek kuvvetlenir. Öğlen yemeğinde biraraya geldikleri bir gün, akşam yemeğine sarkan randevuları bir otel odasında son bulur. Ancak tutkularına esir olarak geldikleri otel odasında ikisini de bir sürpriz beklemektedir. Hiç ummadıkları bir anda odayı basan sadist bir soyguncu (Vincel Cassel) ikisine de cehennem gibi bir gece yaşatır. Üstelik bununla da kalmayacaktır, özellikle de Charles ve Lucinda'nın yasak ilişki yaşadıkları için onu kimseye şikayet edemediklerini gördükten sonra. Mikael Hafström'un, sadakatsizliğin ve yalanın korkunç sonuçlarına odaklanan filmindeki kimi sahnelerle seyircide uzun süre etkisini sürdüren bir paranoya duygusu uyandırdığı söyleniyor. Ne var ki film Amerika ve İngiltere'deki gösterimlerinden sonra pek iyi eleştiriler almadı.
Dağıtımcı: UIP
Gösterim tarihi: 26.Mayıs.2006

American Dreamz

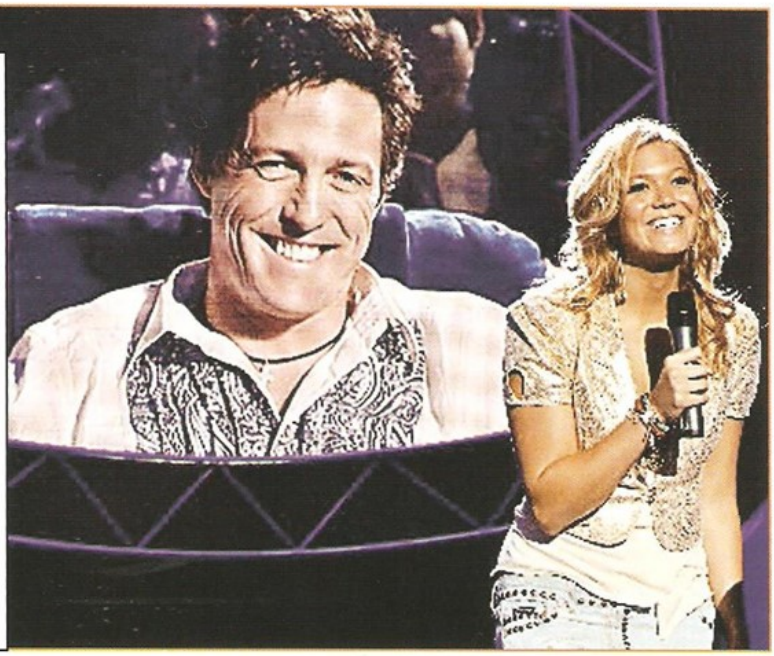

Yön: Paul Weitz
Oyn: Hugh Grant, Dennis Quaid, Chris Klein, Mandy Moore, Willem Dafoe
Hugh Grant'ın canlandırdığı Amerikan Başkanı, yeniden seçimlere katılacağı sabah dört yıllık görev süresi boyunca bir kez bile eline almadığı gazeteleri okumaya karar verir ancak bu deneyim onu altüst eder. Bütün gün pijamalarını çıkarmadan odasında oturup saplantılı bir şekilde durmadan gazete okumaya ve dünya görüşünü yeniden gözden geçirmeye başlayan Başkan'ın durumunu endişe verici bulan danışmanları onun hemen yeniden kamuoyu önüne çıkması gerektiğini düşünerek, televizyonların en popüler yetenek yarışmasında bir konuk jüri üyeliği ayarlarlar. "American Pie" ve "About A Boy" filmlerinin yönetmeni Paul Weitz, Amerika'da yayınlanan "American Dreamz" adlı popüler bir şarkı yarışmasından yola çıkarak yazdığı filminde rüyaların ve tutkuların Amerikan kültüründeki yerini araştırıyor ve Amerikan politikasında ve sov dünyasında kendini gösteren Amerikan kimliğini hicvediyor. Amerika'da Nisan ayında geniş gösterime girecek filmi biz Temmuz'da izleyeceğiz.
Dağıtımcı: UIP
Gösterim tarihi: 14.Temmuz.2006

The Constant Gardner

Yön: Fernando Meirelles
Oyn: Ralph Fiennes, Rachel Weisz, Hubert Koundé, Danny Huston, Daniel Harford.
2004'te En İyi Yabancı Film dalında Oscar'a aday gösterilen, dünyanın dört bir tarafında birçok ödül kazanan filmi "Tanrıkent"le tanıdığımız Brezilyalı yönetmen Fernando Meirelles'in benzer bir başarı gösteren yeni filmi "The Constant Gardener" nihayet bizde de gösterime giriyor ama birkaç ay daha beklememiz gerekecek. John Le Carre'nin çok satan romanından uyarlanan filminde Meirelles ağlayan kıta Afrika'ya çevirmiş bu kez kamerasını. Özellikle oyunculuklarıyla çok iyi eleştiriler alan filmde Ralph Fiennes ve Rachel Weisz, sürekli olarak seyirciyi sasırtan karmaşık karakterlerde çok güçlü birer performans sergiliyorlar. Ralph Fiennes, amatör olarak bahçıvanlıkla ilgilenen kendi halinde bir diplomat olan Justin Quayle'i oynuyor. Kendisine göre daha radikal bir kadın olan karısı Tessa'nın araştırma yapmak için gittiği Kenya'da öldürülmesi üzerine cinayetin ardındaki gerçekleri araştırmak üzere Afrika'ya giden Justin Quayle çok geçmeden olayın sandığından çok daha ciddi, tehlikeli ve büyük boyutlu bir komplonun parçası olduğunu görüyor. Justin'le Tessa'nın ilişkisini geri dönüşlerle anlatırken bir yandan da Kenya'da gerçeğin peşine düşen Justin'in tehlikeli bir boyut kazanan yolculuğunu izleyen filminde Meirelles, aynı anda hem çok dokunaklı bir aşk hikayesine hem de etkileyici bir politik gerilim filmine imza atmış. En İyi Uyarlama Senaryo, En İyi Müzik, En İyi Kurgu ve En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dallarında Oscar'a aday gösterilen ve Rachel Weisz'a bir Oscar kazandıran film, bu yılın en iyi filmlerinden biri olabilir.
Dağıtım: Filmpop.
Gösterim tarihi: 9.Haziran.2006

Garfield's A Tale of Two Kitties

Yön: Tim Hill
Oyn: Bill Murray (Garfield'ın sesi), Breckin Meyer, Jennifer Love Hewitt.
Jim Davis'in yarattığı ünlü çizgi bant karakteri tembel kedi Garfield'ın 2004'teki ilk beyazperde macerası, 114 milyon doları aşan bir gişe başarısıyla sonuçlanınca Fox, hiç vakit geçirmeden devam filmine yeşil ışık yaktı. İlk filmin yönetmeni Peter Hewett devam filminde yerini "Sünger Bob Kare Pantolon" filminin yazarlarından olan ve "Muppets in Space" ve "Max Keebles's Big Movie" gibi genç seyirciyi hedefleyen eğlenceli aile filmlerinin yönetmeni Tim Hill'e bırakmış. Amerika'da Temmuz ayında gösterime girecek olan film bizde bir ay gecikmeli gösterilecek.
Dağıtımcı: Özen Film
Gösterim:18.Agustos.2006

The Fast and The Furious: Tokyo Drift

Yön: Justin Lin
Oyn: Lucas Black, Shad Gregory Moss, Sung Kang.
2001'de gösterime giren "Hızlı ve Öfkeli" filmine çekilen ikinci devam filmi, hız tutkunlarını bir kez daha sinema salonlarına çekecek. İlk filmi Rob Cohen, ikincisini John Singleton çekmişti. Tayvanlı yönetmen Justin Lin yönetmenliğinde çekilen üçüncü filmin basrolünde daha önce genellikle yardımcı rollerde izlediğimiz genç oyuncu Lucas Black var. Yasadışı sokak yarışlarına katıldığı için bası polisle belaya giren Shaun Boswell, cezaevine girmekten kurtulsun diye ailesi tarafından Tokyo'da yaşayan asker amcasının yanına gönderilir ve çok geçmeden Tokyo'nun arka sokaklarındaki yeni bir tür sokak yarışının büyüsüne kapılır.
Dağıtımcı: UIP.
Gösterim tarihi: 21.Temmuz.2006

Ve diğerleri... Ve diğerleri... Ve diğerleri

Bağımsız dağıtım şirketlerinin festivallerden topladığı filmler de önümüzdeki aylarda birer birer gösterime girmeye başlıyor. Birçoğu ülkemizdeki festivallerde de gösterilen bu filmleri kaçırdıysanız vizyonda yakalayabilirsiniz.

Geçtiğimiz Şubat ayında İngilizce olarak çektiği ilk filmi "Angel"ın çekimlerine başlayan Fransız yönetmen Françoıs Ozon'un, genç yasta kansere yakalanan bir moda fotoğrafçısının hikayesini anlattığı 2005 yapımı filmi "Le Temps qui Reste" önümüzdeki ay gösterime girecek.
Gürcü yönetmen Temur Babluani'nin oğlu Gela Babluani'nin ilk filmi olan "13 (Tzameti)" de önümüzdeki ayın ilgi çekici filmlerinden birisi. Siyaz beyaz çekilmiş olan ve perdede 50'li yılların kara filmlerinin modern bir versiyonu gibi durduğu söylenen bu gerilim filminde, kolay yoldan paraya ulaşmak için sonu belirsiz bir maceraya atılan, yoksul bir göçmen ailesinin oğlu olan Sebastian'ın hikayesini anlatan yönetmen, kendi ülkesi dışında da çok iyi eleştiriler aldı. Geçtiğimiz yıl gösterime giren

diğerleri... Ve diğerleri... Ve diğerleri...

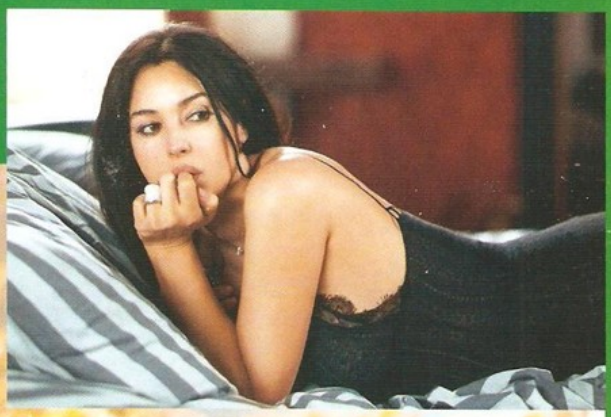

filmi "Reconstruction/Yeniden Sev Beni"yle tanıdığımız Danimarkalı yönetmen Christopher Boe'nin, bu yılki İstanbul Film Festivali'nin favori filmlerinden birisi olarak görülen, yeni filmi "Allegro" ve Bertrand Blier'nin ilk gösterimi yine bu yılki İstanbul Film Festivali'nde yapılacak olan filmi "Combien tu m'aimes?/Beni Ne kadar Çok Seviyorsun?" Mayıs'ta gösterime girecek filmler arasında.

Son olarak "Ruhların Kaçısı" ile aklımızı başımızdan alan, dünyanın en iyi animasyon filmlerinden bazılarının yaratıcısı, Japon yönetmen Hayao Miyazaki'nin yeni harikası, 2004 yapımı "Howl's Moving Castle" Mayıs ayının kaçırılmaması gereken filmlerinden biri. Daha önce, bu yılki Bağımsız Film Festivali İf İstanbul'da gösterilmişti.

Yine bu yılki İf İstanbul'un programında yer alan en dikkat çekici filmlerden birisi olan "Ballad of Jack & Rose/Jack & Rose'un Şarkısı" Haziran ayında vizyonda izlenebilir. Rebecca Miller'ın yazıp yönettiği, Daniel Day-Lewis, Camilla Belle ve Catherine Keener'ın rol aldıkları film, etkileyici bir baba-kız hikayesi.

Başrollerinde Joseph Fiennes ve Winona Ryder'ı izleyeceğimiz "Darwin Awards", adından da anlaşılacağı üzere, her yıl en aptalca yollarla kendini öldürmeyi başaranlara verilen bir ödül olan Darwin Ödülleri'nden yola çıkan, sıradışı bir komedi macera filmi. Finn Taylor'ın yazıp yönettiği film, Temmuz ayında gösterimde.

İlk filmiyle karşımıza çıkacak olan ve altı yıldır bu projeyi gerçekleştirmenin yollarını arayan Niels Muller'ın yazıp yönettiği 2004 yapımı "The Assasination of Richard Nixon", Beyaz Saray'ı bombalayarak Başkan Nixon'ı öldürmek amacıyla uçak kaçıran bir adamın gerçek olaylardan esinlenerek geliştirilmiş hikayesi üzerine kurulu bir film. Sean Penn, Naomi Watts ve Don Cheadle'ın rol aldıkları filmin Temmuz'un son haftasında gösterime girmesi bekleniyor.

Ağustos ayında gösterime girecek olan "Tristan & Isolde", Ridley Scot'ın 20 yıl önce çekmeyi düşündüğü ve şimdi yapımcı olarak imzasını koyduğu bir proje. Bugüne dek Wagner'in bir operası da dahil olmak üzere birçok sanat eserine esin kaynağı olmuş bir Kelt efsanesinden uyarlanan film, bir İngiliz sövalyesi olan Tristan'la İrlanda Kralı'nın kızı Isolde'nin dillere destan aşkını konu alıyor. Yönetmeni "Robin Hood: The Prince of Thieves" ve "Monte Cristo Kontu"nun yönetmeni Kevin Reynolds. Başrollerdeyse James Franco ve Sophia Myles'ı izleyeceğiz.

The Shaggy Dog

Yön: Brian Robbins
Oyn: Tim Allen, Kristin Davis, Zena Grey, Spencer Breslin, Danny Glover, Robert Downey Jr.
Kadim bir büyüyle köpeğe dönüşen işkolik bir aile babasının hikayesini anlatan 1959 yapımı klasik Disney komedisinin yeniden çevriminde Tim Allen köpeğe dönüşen babayı, Robert Downey Jr. ise insan ömrünü uzatan bir ilaç kesfeden ve bu ilacı köpekler üzerinde deneyen yarı çatlak bir doktoru oynuyor. Amerika'da Mart ayında gösterime giren film eleştirmenlerden pek iyi tepkiler almadı.
Dağıtımcı: UIP
Gösterim tarihi: 2.Haziran.2006

Melissa P.

Yön: Luca Guadagnino
Oyn: Maria Valverde, Geraldine Chaplin, Fabrizia Sacchi.
Yalnızlığın ve sevgisizliğin yarattığı boşluğu cüretkar bir seks hayatıyla doldurmaya çalışan Melissa P. adındaki 16 yaşındaki Sicilyalı bir lise öğrencisinin kendi anılarından yola çıkarak yazdığı ve "Yatmadan Önce 100 Fırça Darbesi" ismiyle ülkemizde de yayınlanan çok satan romanın serbest bir uyarlaması. Kitabın yazarının ismiyle anılan, İspanya/İtalya ortak yapımı filmin yönetmeni, 1999'da Venedik Film Festivali'nde ödül kazanan "The Protagonists" filmiyle dikkat çeken genç bağımsız yönetmen Luca Guadagnino.
Dağıtımcı: Warner Bros.
Gösterim tarihi: 30.Haziran.2006

DOA: Dead or Alive

Yön: Corey Yuen
Oyn: Devon Aoki, Sarah Carter, Collin Chou, Steve Howey, Kane Kosugi.
Dünyanın en popüler video oyunlarından birisi olan "Dead or Alive"dan uyarlanan film egzotik bir adada ölümüne bir yarışa giren dört güzel savaşçı kadının macerasını konu alıyor. Çekimleri Çin'de yapılan filmin yönetmeniyse, 2002'de Louis Leterrier ile birlikte Luc Besson yapımı aksiyon filmi "The Trasporter"ın da yönetmenliğini yapan Çinli yönetmen Corey Yuen.
Dağıtımcı: Fida Film
Gösterim tarihi: 25.Ağustos.2006

Öfkenin sesi

Spike Lee'nin New York Üniversitesi'ndeki bitirme tezi olan "Joe's Bad-Stuy Barbershop: We Cut Heads" ile başladığı sinema serüveni, 24 Mart'ta ABD'de gösterime giren, Türkiye'de ise 28 Nisan'da gösterime girecek olan "Inside Man" ile devam ediyor. Kariyerinin ilk yıllarında kendi yazıp yönettiği filmlerde oyuncu olarak da yer alan Lee, ABD'nin siyah hakları mücadelesine olan bağlılığı, bazılarınca provokatif ve saldırgan bulunan sert tarzı ve basketbol sevgisiyle tanınıyor. Zaman zaman video klip ve reklam yönetmenliği yaparak kendine ait bir özgürlük alanı yaratıp istediği filmleri istediği gibi yazıp çeken Lee, bu yönüyle Hollywood'dan uzak, kendi bağımsız ve bağlantısız duruşunu yıldan yıla daha da sağlamlaştırıyor. Elli yaşına doğru, hala kısa filmler ve belgeseller de çekerek amatör ruhunu korumaya çalışan Spike Lee'nin uzun metrajlarına toplu bir bakış atmak istedik.

DERLEYEN: EBRU ÇELİKTUĞ

She's Gotta Have It (1986)

Oyn: Tracy Camilla Johns, Tommy Redmond Hicks, John Canada Terrell, Spike Lee

Bütçe: 160 bin $

Gişe: 7 milyon $

DVD: VHS formatında, www.amazon.com'dan istenebilir.

Spike Lee'nin düşük bir bütçeyle çektiği (para o kadar kısıtlıydı ki, ekibin yemek molalarında, depozito iadesi için boş meşrubat şişelerini atmamaları isteniyordu!) ve ilk çıkışını yapıp adını duyurduğu filmi, modern kadın erkek ilişkilerini irdeliyordu. Aynı anda üç farklı karakterde erkekle ilişkisi olan Nola (Tracy Camilla Johns), sevgililerinin kıskançlığı ve baskısı yüzünden seçim yapmaya zorlanıyordu. Spike Lee'nin yayınlanmış günlüğünden öğrenildiğine göre, projeye başlamadan önce onlarca kadınla röportajlar yapmış ve pek çok hikaye toplamıştı. Filmde, zaman zaman bir anlatıcının da yardımıyla, Nola'nın, ilişkilerinin çok katmanlı portreleri çiziliyor ve modern toplumun cinsel ve duygusal ilişkilerine göz atılıyordu. Bağımsız sinemacıların arasına bu ilk filmle gösterişli bir giriş yapan Lee, her zaman yarı-belgeselci tarzına da sadık kaldı.

School Daze (1988)

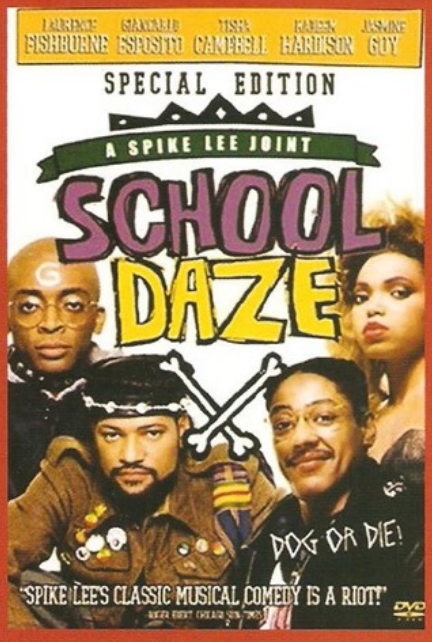

Oyn: Laurence Fishburne, Giancarlo Esposito, Branford Marsalis, Spike Lee

Bütçe: 6,5 milyon $

Gişe: 14,5 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Spike Lee'nin kamerasını bu kez üniversite gençliğine çevirdiği filminde, farklı sosyal bölümlere ayrılmış siyahların, koyu siyahların, açık siyahların, politik bilinçlilerin, sadece iyi not almak isteyenlerin öyküsü anlatılıyor. Branford Marsalis'in saksafon solosuyla da renk kattığı filmde, Laurence Fishburne politik bilinçli ve kendi safındakileri bir araya getirmeye çalışan bir öğrenciyi, Giancarlo Esposito ise öğrenci birliğinin liderini oynuyor. Spike Lee'nin de kızlarla ilişki kurmak için öğrenci birliğine giren bir öğrenciyi canlandırdığı filmde, üniversite kampüsü adeta ırkçı tavırların ve sosyal sınıflar arasında olup bitenlerin yer aldığı bir mikrokozmos gibi ele alınıyor. Tabii Lee, bir an için bile didaktik olma tuzağına düşmeden, mizah ve müziği başarıyla kullanarak siyah öğrencilerin sorunlarına eğiliyor. Pek çok eleştirmen "School Daze"i, orta sınıf siyahların modern yaşamına dair en başarılı filmlerden biri olarak kabul ediyor.

Do The Right Thing (1989)

Oyn: Danny Aiello, Ossie Davis, Spike Lee, John Turturro

Bütçe: 6,5 milyon $

Gişe: 27,5 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Spike Lee'nin en ses getiren, artık kendini ve görüşlerini tam olarak ortaya koyduğu bu filmde, emektar oyuncu Danny Aiello, en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ı için aday olurken, en iyi senaryo dalında da Lee aday gösterilmişti. Film, New York'ta, yaz sezonunun muhtemelen en sıcak gününde, birbirini yıllardır tanıyan kişilerin yaşadığı bir mahallede geçiyor. Lee, önce karakterleri seyirciye iyi ve kötü yanlarıyla tanıştırıyor ve bunu yargılamadan, ırk, renk, yaş ayrımı gözetmeksizin, üçboyutlu ve belli bir sempatiyle yapıyor. Kimseyi idolleştirmiyor ya da kötülemiyor. Film ilerledikçe, iyi ve kötü yönleriyle karşımıza çıkan karakterleri nelerin yönlendirdiğini görüyoruz. Sonra olaylar tırmanıyor (Public Enemy'nin "Fight the Power" parçasının da desteğiyle) ve sıradan insanların ırkçılık sınavı başlıyor. Acaba herkes doğruyu yapacak mı? Samuel L. Jackson, Martin Lawrence ve Rosie Perez gibi siyah oyuncuları kariyerlerinin başlangıcında izleme fırsatı veren bu sıradışı ırkçılık karşıtı filmin senaryosu da Lee'ye ait.

Mo'Better Blues (1990)

Oyn: Denzel Washington, Wesley Snipes, Spike Lee, John Turturro

Bütçe: 10 milyon $

Gişe: 16 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Denzel Washington ile Spike Lee'nin daha sonra da devam edecek oyuncu-yönetmen ilişkisinin temeli, iki kadın arasında kalan bir caz müzisyeninin etrafında geçen "Mo'Better Blues" ile atılmıştı. (Mo'Better, Spike Lee'nin bir arkadaşının "sevişmek" yerine kullandığı sözcük). Çocukluğundan itibaren, annesi tarafından müzisyen olabilmesi için trompet dersleri aldırılan ve bu dersler bitmeden sokağa oynamaya bırakılmayan Bleek, büyüyünce kendi caz grubunu kurar. Kendi grup elemanları ve iki kadınla sürdürdüğü ilişkisinin konu edildiği filmde, Spike Lee, "Bird" ya da "Round Midnight" gibi cazı işleyen filmlerin karanlık ambiyansından kaçınmış daha aydınlık ve ışıklı bir film çekmek istemişti. Lee filmi, komedyen Robin Harris'in çekimler bittikten sonra kalp krizinden henüz 37 yaşında hayatını kaybetmesi yüzünden Harris'e adamıştı.

Jungle Fever (1991)

Oyn: Wesley Snipes, Halle Berry, Samuel L. Jackson, Spike Lee

Bütçe: 14 milyon $

Gişe: 32 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

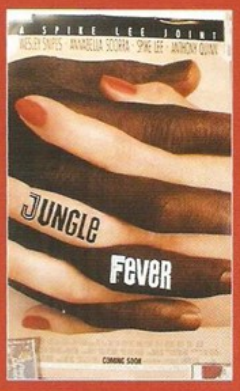

Spike Lee'nin iki farklı renkten insanı bir araya getiren şeyin, aşk, tutku ya da etkilenmeden çok "öteki ırk"ın özellikle medyanın pompaladığı cinsel kudreti-cazibesi olduğuna inancını yansıtan filmi. Beyaz bir kadın, siyah bir erkek için güzelliği ve siyah bir erkek, beyaz bir kadın için güçlü bir cinselliği simgeliyor Lee'ye göre; ve bu da bir ilişkinin sağlam ve derin bir ilişkiye dönüşmesini engelliyor. Gene küçük küçük farklı öykülerle bir bütü- ⇨

ne ulaşmayı hedefleyen filminde, içinde yaşadıkları sosyal çevreye göre (Afro-Amerikalılarla İtalyan-Amerikalılar) bir tabu yaşayan sevgilileri Wesley Snipes ve Annabella Sciorra canlandırıyor. Samuel L. Jackson ise, uyuşturucu bağımlısı sorunlu kardeş rolünde Cannes Film Festivali'nde en iyi yardımcı erkek oyuncu ödülü almıştı.

Malcolm X (1992)

Denzel Washington, Malcolm X'e olan fiziksel benzerliğiyle seyredenleri şaşırtmıştı.

Oyn: Denzel Washington, Angela Basset, Al Freeman Jr., Spike Lee

Bütçe: 34 milyon $

Gişe: 50 milyon $ civarı

DVD: Türkiye'de VCD'si var.

Spike Lee'in en büyük bütçeli filmi. Senaryo yazımı, 20 yıldan fazla sürmüştü ve Malcolm X'in otobiyografisini yazan Alex Haley'nin 6 milyondan fazla satan kitabından uyarlanmıştı. Uyarlamalar arasında Spike Lee en çok yazar James Baldwin'in uyarlamasını filme çekmeye değer görmüştü. Sinemada işlenen en önemli biyografilerden biri olarak büyük beğeni sağlayan film, çocukluğunda babasının büyük olasılıkla Ku Klux Klan tarafından öldürülmesinden sonra, siyah beyaz ayrımcılığının en yoğun yaşandığı yıllarda sokak kanunlarına göre büyüyüp, ilk gençliğinde girdiği hapishanede, siyah Müslüman lideri Elijah Muhammad sayesinde İslamiyet'i seçen Malcolm X'in mücadelesine ışık tutuyor. 3,5 saate yakın uzunlukta epik bir drama olan film, Malcolm X'in şaibeli suikastini gerçekleştirmiş olabilecekler listesine hükümeti de ekliyor. Denzel Washington'ın sade ve abartısız oyunculuğuyla ölümsüzleştirdiği Malcolm X portresi, Berlin Film Festivali'nde ödüllendirildi ama Oscar töreninden eli boş döndü.

Crooklyn (1994)

Oyn: Alfre Woodard, Delroy Lindo, Zelda Harris, Spike Lee

Bütçe: 14 milyon $

Gişe: 13 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Senaryoda bu kez Spike Lee'nin yanısıra kardeşleri Cinqué ve Joie'nin de katkıları var. 1970'lerde Brooklyn'deki mahalle yaşamına olan nostaljik bir özlemi yansıtan film, büyük ölçüde Lee kardeşlerin anılarına dayanıyor. Ailenin en küçüğü olan Troy'un gözünden anlatılan aile içi ilişkiler, iniş-çıkışlar, baba Woody'nin pop müzisyenliğinden besteciliğe dönerek mali kriz yaratması, bu yükün annenin üzerine binmesi, çocukların artık unutulmuş oyunları oynamaları filmde işlenen temalardan birkaçını oluşturuyor. Spike Lee'nin en kişisel filmlerinden biri olarak görülen film, gişede fazla başarılı olamamış ama eleştirmenlerin övgüsünü kazanmıştı.

Clockers (1995)

Oyn: Harvey Keitel, John Turturro, Delroy Lindo

Bütçe: 25 milyon $

Gişe: 13 milyon $

DVD: Türkiye'de VCD'si var.

Kendini roman yazarken bir sanatkar, senaryo yazarkense zanaatkar olarak hisseden, "Aşk Denizi", "Mad Dog and Glory", "Paranın Rengi" ve "Shaft" gibi fimlerin senaristlerinden Richard Price'ın kitabından uyarlanan filmde, sokakların köşelerine saat yönünde yerleşen uyuşturucu satıcılarının öyküsü var. Universal Şirketi'nin kitabın film hakları için Price'a 1,9 milyon dolar ödediği biliniyor. Ne yazık ki gişede başarı elde edemeyen filmde, Lee'nin kemikleşmiş oyuncu kadrosuna tüm karizmasıyla Dedektif Rocco Klein rolünde Harvey Keitel da eklenmiş. Martin Scorsese proje için ilk düşünülen isimken Robert De Niro ile "Casino"yu çekmeye karar verir ama filmde adı yapımcılar arasında yer alır. Mekhi Phifer'ın oynadığı genç uyuşturucu satıcısı Strike, patronunun emriyle birini öldürür ve ağabeyi bunu üstlenir. Ama Dedektif Klein ve Dedektif Mazella (John Turturro) ikna olmazlar ve yer altı dünyasındaki siyahların mücadelesinde adaleti ararlar.

Girl 6 (1996)

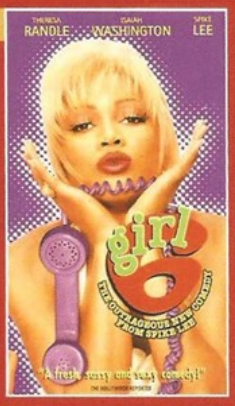

Oyn: Theresa Randle, Spike Lee, Isaiah Washington

Bütçe: 12 milyon $

Gişe: 5 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Senaryosu, 2002 yılında ilk kez bir Afro-Amerikalı olarak tiyatro piyesi "Topdog/Underdog" ile Pulitzer ödülü kazanan Suzan-Lori Parks'a ait olan filmde, gözü yükseklerde, hırslı bir oyuncunun, para ve değişiklik için telefonla seks yapmaya

John Turturro ve Harvey Keitel, "Clockers"ın dedektifleri.

başlamasını ve bunu bir bağımlılığa dönüştürmesini anlatan Lee, yan komşu rolünde en komik performanslarından birini sergiliyor. Madonna, Quentin Tarantino, Naomi Campbell ve Halle Berry gibi ünlülerin "cameo"larıyla renklenen filmin müzikleri Prince'e ait. Eğlenceli ama karakterin yeterince incelenip anlaşılmadığı bir film olarak eleştirilen film, Lee'nin iniş çıkışlı kariyerinin parçalarından biri.

Get on the Bus (1996)

Oyn: Isaiah Washington, Ossie Davis, Richard Belzer

Bütçe: 2,4 milyon $

Gişe: 5,7 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Elihaj Muhammad'ın kurduğu "Nation of İslam"ın şu an başında bulunan ve Malcolm X'in katlinde parmağı olmakla suçlanan Müslüman siyahların sert ve radikal lideri Louis Farrakhan'ın 1995 yılında başlattığı "Million Man March" hareketine katılmak için Los Angeles'tan Washington'a otobüsle hareket eden 15-20 kadar siyahın öyküsü. Spike Lee gene yargılamıyor, son sözü söylemiyor, otobüs yolcularının oluşturduğu mozaikle siyahlara dair gene yarı belgeselimsi (kah 16 mm, kah video ile kaydederek) bir filme imza atıyor. Otobüs yolcuları bir baba ve oğlu, bir gay çift, onlardan hoşlanmayan bir homofobik, açık renkli bir siyah polis, bir Musevi, bir sinema öğrencisi, yol boyunca tek kelime etmeyen bir "Nation of İslam"

"Geon the Bus" yolcularının bir kısmı toplu halde.

üyesi ve Ossie Davis'in canlandırdığı bilge bir yaşlı gibi çeşitli karakterlerden oluşuyor... Filmin prodüsiyonuna maddi yardım yapan ünlü siyahlar arasında, Danny Glover, Wesley Snipes, Will Smith da yer alıyor.

4 Little Girls (1997)

Oyn: Gerçek kişiler

Bütçe: 13 bin $

Gişe: 130 bin $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

1998 Akademi Ödülleri'ne en iyi belgesel adayı olan film, 1963'te siyahların gitiği bir kilisede Pazar ayini sırasında yapılan bombalı saldırıyı ve bu saldırıda hayatlarını kaybeden dört küçük kızı konu alıyor. Olay sonrasında siyah-beyaz ayrımcılığının attığı tohumlar, büyük gösteri yürüyüşleri ve protestolar şeklinde kendini göstermişti. Siyahların haklarını aramak için ayaklandıkları adeta bir uyanma döneminin başlangıcı olmuştu. Belgeseli çekmeye 1983 yılında, olayı gazeteden öğrendikten sonra karar veren Lee, belgeselde dört kızın aileleri, arkadaşları ve olayın şahitlerinin yanısıra resmi görevlilerle de konuşuyor. Çarpıcı morg görüntüleri, hızla perdeden geçse de hafızalara kazınıyor. Lee, sert ve kışkırtıcı gerçekçiliğini gene ortaya koyuyor.

He Got Game (1998)

Oyn: Denzel Washington, Rosario Dawson, Milla Jovovich

Bütçe: 25 milyon $

Gişe: 21 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

"He Got Game", Denzel Washington ve Spike Lee'yi bir kez daha bir araya getirmişti.

Spike Lee'nin bilinen bir özelliği de basketbola tutkusu ve New York Knicks'a olan bağlılığı. Denzel Washington ile üçüncü kez bir araya geldiklerinde bu kez basketbol etrafında olayların geliştiği, gene kendi yazdığı bir senaryoyu filme alıyor. Karısının ölümüne kasıtsız olarak katkısı olan Jake'e

(Denzel Washington), hükümetten bir pazarlık talebi gelir: eğer bir hafta içinde, başarılı bir basketbolcu olan oğlunu, kendi belirledikleri üniversiteye niyet mektubuyla başvurmasını sağlarsa, cezasında indirim yapılacaktır. Ama oğluyla ilişkileri zayıftır ve yabancı gibidirler. Basketbol sevenlerini de sevmeyenlerini de eşit olarak tatmin eden Spike Lee, gişede büyük başarı elde edemese de eleştirmenlerce beğenilmişti.

Summer of Sam (1998)

Yetmişlerin New York'u Spike Lee'nin nostaljisi: "Summer of Sam", 1977 yılında, bir seri katilin şehre saçtığı paniği ele alıyor.

Oyn: John Leguizamo, Mira Sorvino, Spike Lee, Adrien Brody

Bütçe: 22 milyon $

Gişe: 19 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

1957 doğumlu olduğunu göz önüne alırsak, Spike Lee'nin gençlik yılları 1970'lerin ortalarına düşüyor. "Do the Right Thing" ve "Crooklyn", 70'lerin New York'una olan sevgi ve nostaljisini yansıtıyordu. Bu kez gene 1977 yılına dönüyor ve New York'un en sıcak yazlarından birinde, sinematografisinde ilk kez siyah oyuncuların ağırlığını azaltıp, beyaz oyunculara ağırlık vererek bir seri katil ve kurbanlarına odaklanıyor. Şehrin genç kadınlarına musallat olan ve kendine "Sam'in oğlu" diyen seri katil David Berkowitz'in şehre saçtığı paniği işlerken, ana karakterler olan iki çiftin öykülerine de yönelen film, bu kez Bronx'taki İtalyan-Amerikalıları mercek altına alıyor.

The Original Kings of Comedy (2000)

Oyn: Steve Harvey, D.L. Hughley, Cedric the Entertainer, Bernie Mac

Bütçe: 3 milyon $

Gişe: 38 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Her biri sitcom ve stand-up geleneğinden gelme, ABD izleyicisinin televizyondan tanıdığı dört farklı tarz sahibi komedyenin çıktıkları turu filme alan Lee'nin en iş yapan filmlerinden biri. İki-üç yıla yayılan turun Kuzey Carolina'daki Charlotte Coliseum'unda filme alınan bölümünde, komedyenlerin sahnedeki performanslarıyla sahne arkasındaki yaşantıları da yer almakta. Şovun ana temalarını siyah-beyaz çekişmeleri, aile ve kadın-erkek ilişkileri oluşturuyor. Richard Pryor ve Eddie Murphy'nin mizahına benzer bir tarzları olan komedyenlerin her biri farklı konuları ele alıyorlar. Gişe başarısının ardında da siyah izleyicilerin varlığı yatmakta. Lee, video kamerayla iki günlük bir çalışmayla belgeselini tamamlamıştı.

Bamboozled (2000)

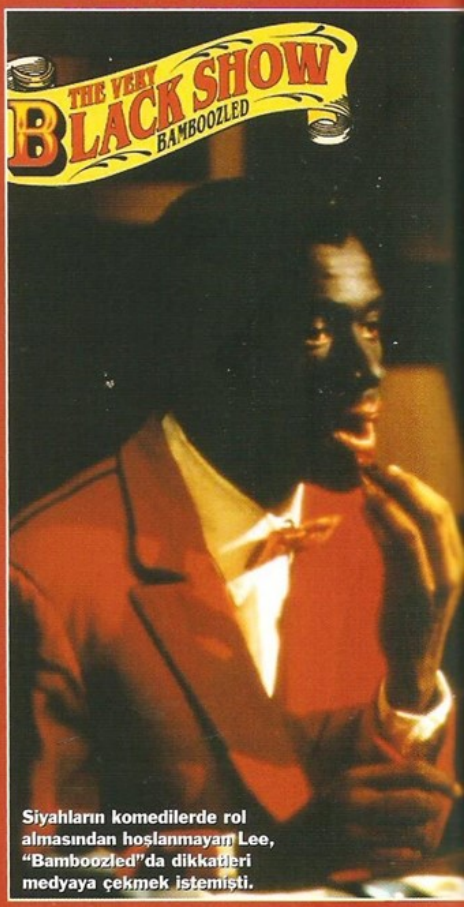

Siyahların komedilerde rol almasından hoşlanmayan Lee, "Bamboozled"da dikkatleri medyaya çekmek istemişti.

Oyn: Damon Wayans, Savion Glover, Michael Rapaport

Bütçe: 10 milyon $

Gişe: 2 milyon $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Spike Lee'den satirik bir medya eleştirisi. Harvard mezunu bir siyah olan Pierre Delacroix (Damon Wayans), rating kavgalarının kızıştığı kablolu televizyon kanallarından birinde yapımcılık yapmaktadır. Patronu Dunwitty (Michael Rapaport), Delacroix'nın TV şovlarını fazla beyaz işi bulmakta ve siyahi karısından bahsederek, kendisinin Delacroix'dan daha siyah olduğunu ifade etmektedir. Yenilik peşindeki kahramanımız iki evsiz sokak komedyenini alıp onlar üzerine bir şov prodüksiyonuna girişir ve bu şov bir fenomen haline gelir! Lee bu kez gene sorularını sıralamaktadır: Neden televizyonda siyahlar hep komedide oynamak ve insanları eğlendirmek zorundadır? Acaba beyazlarca tehdit mi edilmektedirler?

25th Hour (2002)

Oyn: Edward Norton, Philip Seymour Hoffman, Anna Paquin, Rosario Dawson

Bütçe: 15 milyon $

Gişe: 13 milyon $

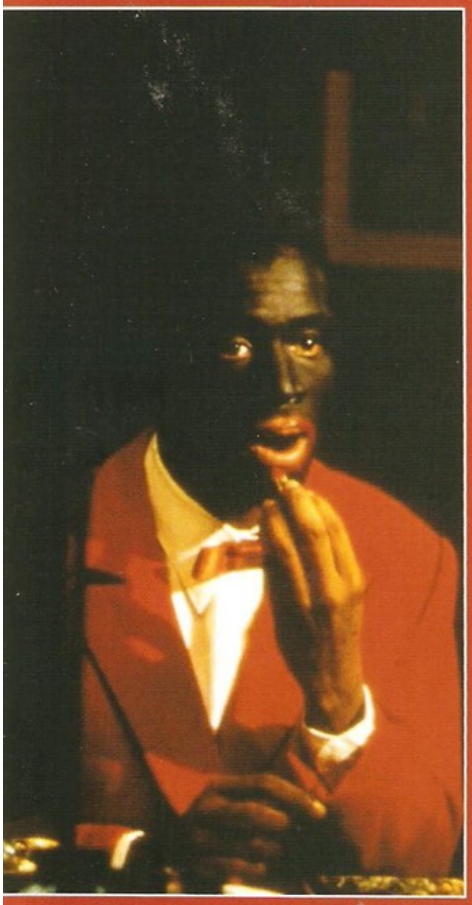

DVD: Türkiye'de çıktı.

Özellikle babasının barının tuvaletinde aynadaki aksiyle olan 2,5 dakikalık küfürleşmesiyle hatırlanan film, Edward Norton'ın en iyi performanslarından biri olarak da görülüyor. Fonda 11 Eylül'ün de yer aldığı, uyuşturucu satıcısı Monty'nin (Norton) yedi yıllık hapis cezasını çekmek üzere hapse girmesinden bir gün önce arkadaşları, sevgilisi, babası, köpeği ve geçmişiyle yüzleşip vedalaşmasını etkili bir dille anlatan Lee, her zamanki siyah-beyaz sorununu ele alan filmlerinden daha farklı ve geniş bir bakış açısıyla filmografisinde özel bir yere sahip olan "25. Saat"i, çoğu filminde olduğu gibi Terence Blanchard'ın hüzünlü caz müziğiyle zenginleştirmiş.

She Hate Me (2004)

Oyn: Anthony Mackie, Ellen Barkin, Monica Bellucci, Woody Harrelson

Bütçe: 8 milyon $

Gişe: 365 bin $

DVD: www.amazon.com'dan istenebilir.

Aniden kendini işsiz bulan bir adam, çıkış yolunu, aralarında eski sevgilisinin de bulunduğu 18 lezbiyeni ilişki başına anlaştığı on bin dolar karşılığında hamile bırakmakta bulur. Eleştirmenlerin hiç beğenmediği, gişede de Lee'nin en fazla zarara uğradığı film olma özelliği taşıyan "She Hate Me", yan öykülerinin fazlalığı ve bunların dağınık işlenişiyle, Lee'nin sadık izleyicilerini bile memnun etmemiş ama kadrosundaki renkli isimler ve komedi özelliğiyle sıkıcı bulunmamıştı. Spike Lee'nin çoğu filminde eşi Ruby Dee ile birlikte oynayan emektar oyuncu ve sivil haklar savunucusu, aktivist Ossie Davis'in son filmi olduğunu hatırlatalım.

Inside Man (2006)

Oyn: Denzel Washington, Jodie Foster, Clive Owen, Christopher Plummer, Willem Defoe

Bütçe: ?

Gişe: ?

DVD: Film vizyona bu ay giriyor.

"Inside Man" Lee'nin son filmi ve senaryosu da Russel Gewirtz'e ait. Denzel Washington ile dördüncü kez bir araya gelen Lee, 20 yıllık kariyerine bakıldığında hep sosyal ve demokratik hakların savunuculuğunu yaptı, ırk ayrımcılığına karşı durdu; ama bu kez bir hırsız-polis kovalamacası ile karşımıza çıkacak. Ön gösterimleri seyretme şansı bulan eleştirmenlere göre, özellikle Sidney Lumet'in "Dog Day Afternoon"una benzetilen, adeta bir puzzle'ı birleştirmeye çalışırcasına olay örgüsünü çözmeye izleyiciyi davet eden film, zekice tasarlanmış ve hareket dolu bir yapım olarak tasvir ediliyor. Yapımcılığını "Akıl Oyunları" ve "Cinderella Man"in yapımcısı Brian Grazer'ın üstlendiği film, sinemaseverler ve Lee'severlerce büyük merakla bekleniyor.

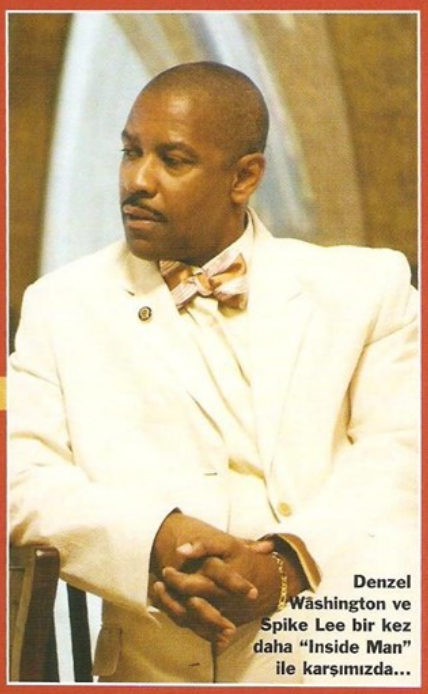

Denzel Washington ve Spike Lee bir kez daha "Inside Man" ile karşımızda...

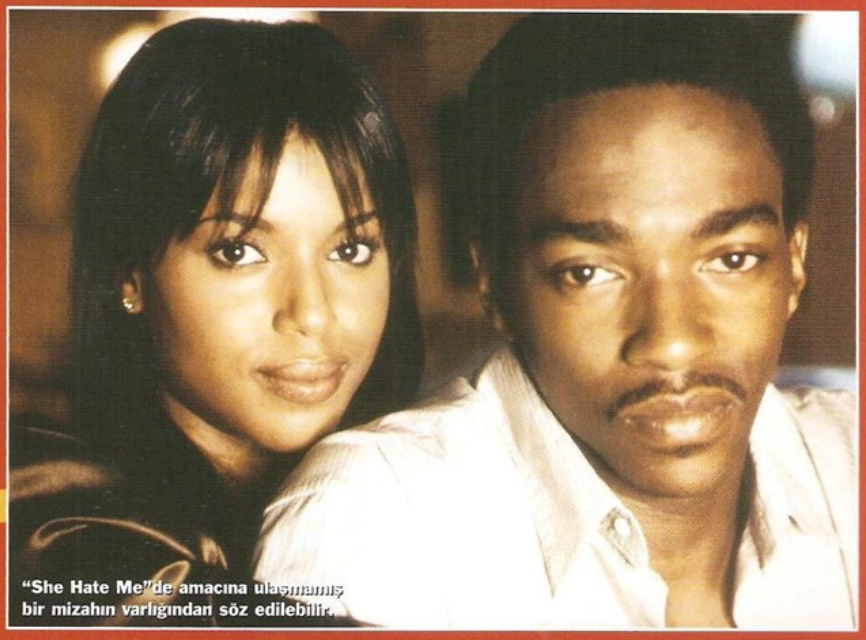

"She Hate Me"de amacına ulaşmamış bir mizahın varlığından söz edilebilir.

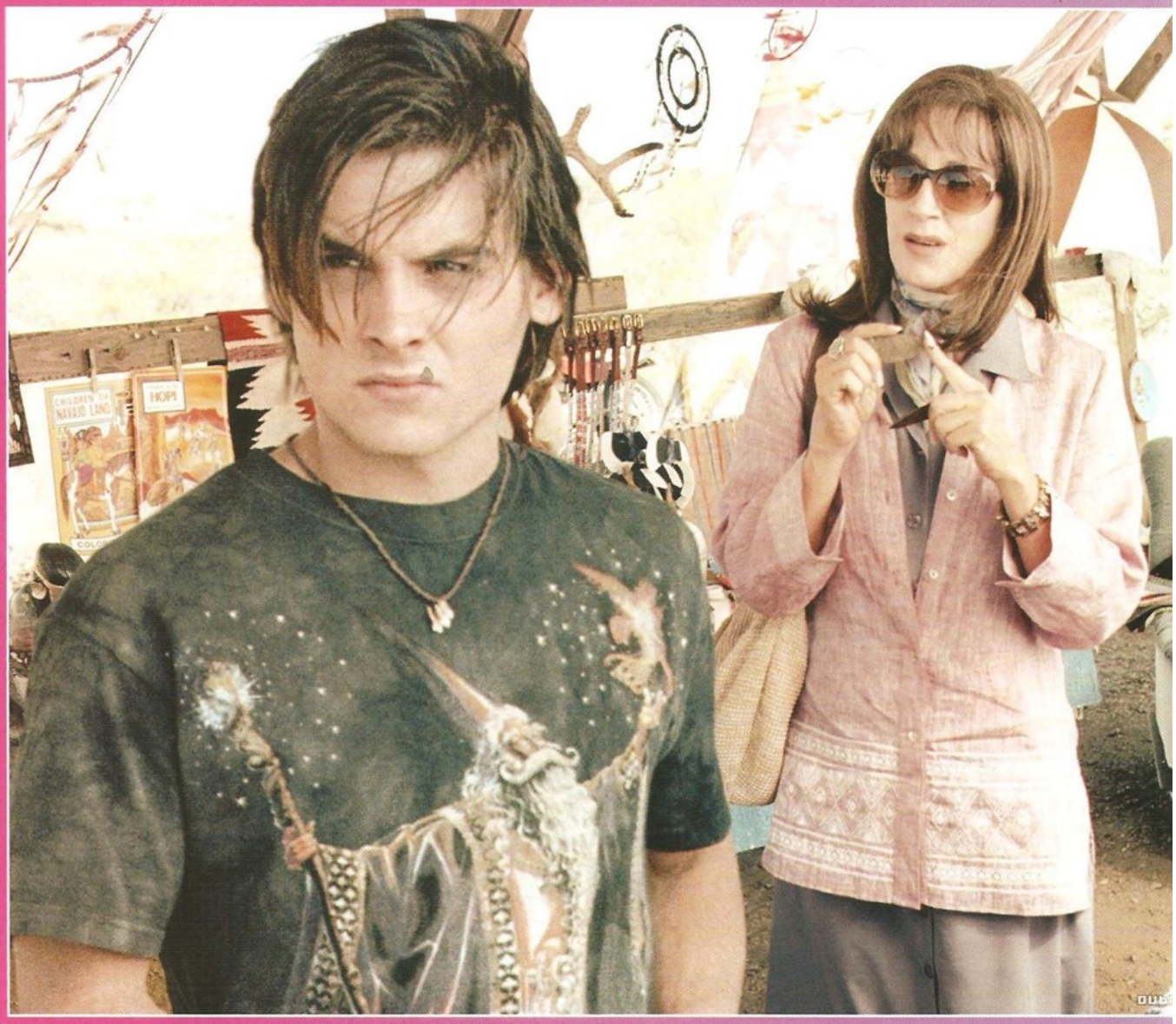

Derin Amerika'da bir transseksüel

Sezonun en ses getiren filmlerinden biri, Duncan Carter'ın yazıp yönettiği; asıl olarak Felicity Huffmann'ın oyunculuğuyla damgasını vurduğu "TRANSAMERICA" bağımsız bir ilk film. Transseksüelliği merkez alarak, toplumdaki farklılıklara, önyargılara, iletişimsizliğe insancıl bir bakış açısı sunan film, ABD'yi boydan boya aşan sıradışı bir ikilinin yol filmi olarak da seyredilebilir. DERLEYEN: EBRU ÇELİKTUG

2005 yılında Hollywood adeta homofobiye savaş açmıştı. Ang Lee, "Brokeback Mountain" ile kırık ve hüzünlü bir eşcinsel aşkı anlatırken, "Capote" de eşcinsel bir yazarın acımasız katillerle olan kurgudışı roman çalışması sırasında kurduğu duygusal ilişkiyi büyüteç altına alıyordu. Her iki film de kamuoyunda tartışmalar yarattı; bu kez de "Transamerica", içinde doğduğu bedenden kurtulmaya çalışan bir erkeğin, cinsiyet değiştirme ameliyatı öncesinde, geçmişiyle, ailesiyle ve kendisiyle yüzleşmesini, hesaplaşmasını ve kabullenmeyi öğrenişini konu alıyor. İstanbul Bağımsız Filmler Festivali'nde izleyiciyle buluşan film, özellikle Felicity Huffmann'ın olağanüstü oyunculuğuyla anımsanacağa benziyor.

Huffmann'ı, bol Emmy ödüllü popüler televizyon dizisi "Desperate Housewives"daki (Umutsuz Evkadınları) Lynette Scavo rolüyle tanıyoruz. 1962 doğumlu yıldız, oyunculuk kariyerinde hep ağır adımlar atmak taraftarı olmuştu. Şimdi de sabrının ve seçiciliğinin meyvelerini topluyor. Aktör William H. Macy ile ("Fargo"nun unutulmaz kahramanı, karısını kaçırıp fidye almaya çalışan korkak koca rolünden hatırlayacağımız) 1997'den beri evli olan Huffman'ın bu evlilikten iki kız çocuğu bulunmakta. 1962 doğumlu oyuncu, yedi kız kardeşin en küçüğü olarak New York'ta dünyaya geldi. Ama Colorado'da büyüdü ve tiyatro eğitimi için tekrar New York'a döndü: 1988'de, şimdiki eşi William H. Macy ve David Mamet'in kurduğu Atlantic Theatre Company'nin kadrosuna katıldı, Mamet'in oyunlarında boy gösterdi. Daha sonra televizyonda çeşitli dizilerde rol aldı. Ama en büyük çıkışını, "Umutsuz Evkadınları" dizisiyle yaptı. Küçük bir banliyö kentinde, sıradan insanların, özellikle aynı mahallede ikamet eden sıradan hayatları olduğu sanılan ev kadınlarının sırlarla -ve ünlü kişiler olsalar müthiş skandallarla- bezeli yaşamlarına, ironi ve kara mizahla dolu eleştirel bir mercek tutan dizi, kısa sürede bir fenomen haline geldi. Huffman, dizinin dört çocuk annesi, çocukları için parlak kariyerini feda edip eve kapanan, ama sonra eşiyle rolleri değişip gene çalışma hayatına atılan Lynette Scavo rolünde, son derece kendini bilen, sorunlarına akıllıca bazen de hince, kadınsı manevralarla çözümler bulan ve skandallardan payına çok az şey düşen bir karakteri canlandırdı. Dizinin çekimleri esnasında da Duncan Tucker'dan "Transamerica" için teklif aldı. (Bu arada filmografisinde, eşi Willam H. Macy'nin de rol aldığı, Paul Thomas Anderson'ın unutulmaz "Magnolia"sında bir TV koordinatörünü oynadığını, sevilen sitcom "Frasier"ın bazı bölümlerinde rol aldığını ve çoğunlukla da Atlantic Theater Company bünyesinde David Mamet oyunlarında ve filmlerinde boy gösterdiğini hatırlatalım).

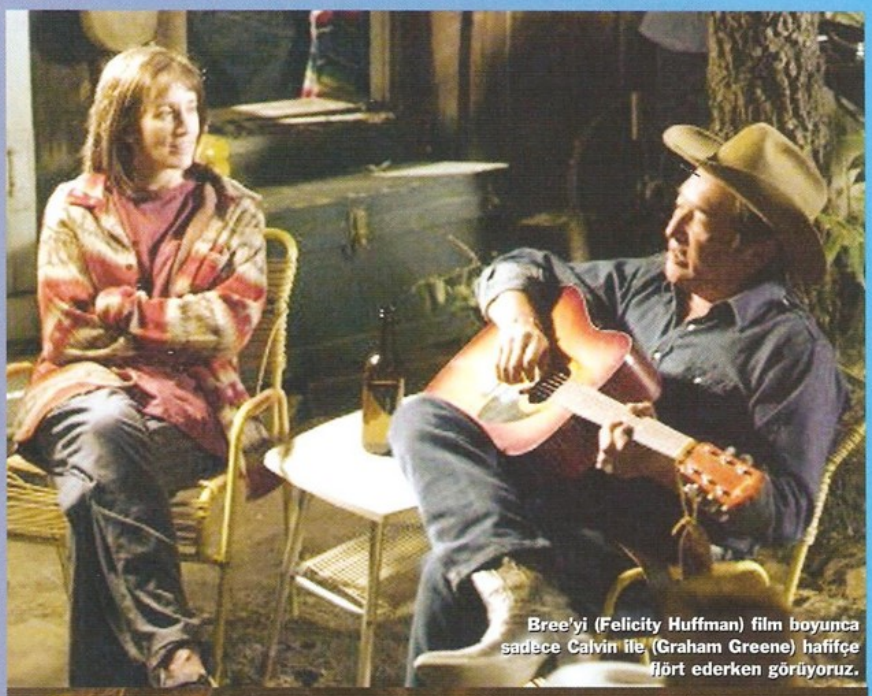

Bree'yi (Felicity Huffman) film boyunca sadece Calvin ile (Graham Greene) hafifçe flört ederken görüyoruz.

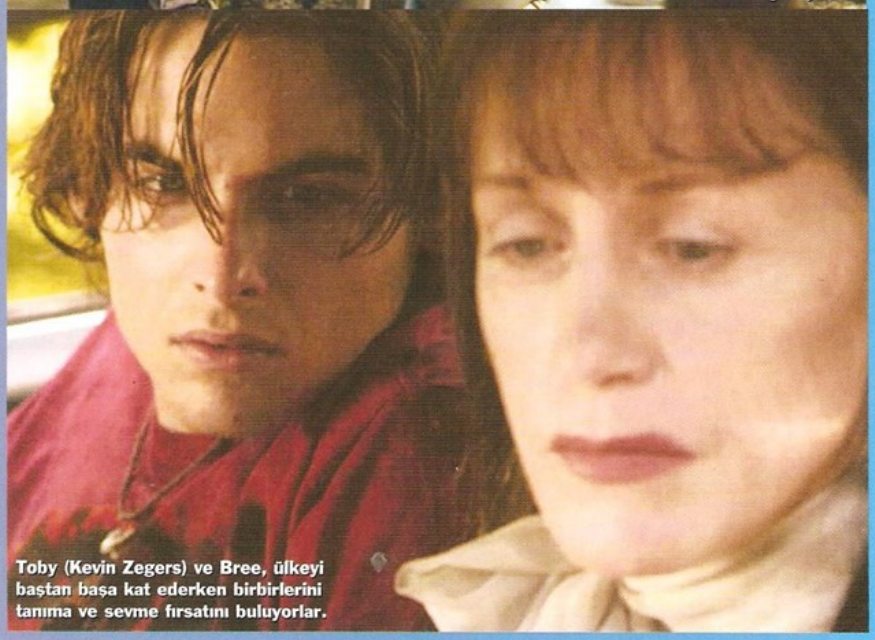

Toby (Kevin Zegers) ve Bree, ülkeyi baştan başa kat ederken birbirlerini tanıma ve sevme fırsatını buluyorlar.

Role hazırlanırken

Duncan Tucker'ın senaryoyu kaleme almaya başladığından beri, aklındaki başrol oyuncu listesinin başında hep Felicity Huffman yer almış. Bazı eleştirmenlerin neden bir transseksüeli bir erkeğe değil de bir kadına oynattığı sorusunun cevabını Tucker şöyle veriyor: "Bir kadını oynatmak istedim, çünkü karakterin varacağı nokta bir kadın olmaktı. Dönüşebilen ve rolünün içinde kaybolabilecek bir oyuncu aradım. Felicity uzun zamandır dikkatimi çekiyordu ve ona neden bugüne dek başrol oynatılmadığını anlamıyordum. Role yüreğiyle, mizah duygusuyla, her şeyiyle hazır olduğuna ikna olduğumda zaten rol artık onundu". ("Anlat Bakalım"da Yelda Reynaud da bir travestiyi başarıyla canlandırmıştı). Böyle zorlayıcı bir rolü kabul eden Huffman, bunun riskli değil ama korkutucu bir deneyim olduğu görüşünde. Kadın olmak isteyen bir erkeği, bir kadının nasıl canlandıracağını önceleri bilemediğini itiraf ediyor. Çünkü o güne dek cinsiyet değiştirme konusunda pek bir bilgisi yokmuş. İşe, bulabildiği her türlü yazılı materyali okumakla başlamış. Bunların içinde en büyük oranı biyografiler ve oto biyografiler oluşturmuş. Sonra transseksüellere ait jestleri, davranışları, belli başlı tavırları incelemeye başlamış. Böyle kişilerin oluşturduğu alt kümelerde sergilenen tavırlar çok geniş bir yelpazeye yayıldığından ve Bree'nin bunların arasında özel bir yerde konumlanmış olmasından dolayı, Bree'ye ait jestleri rafine etmeye ve farklılaş-

"Transamerica"

Felicity Huffman'ın başarısı yalnızca fiziksel değişimine değil, karakteri derinlemesine hissedip yansıtabilmesine de dayanıyor.

tırmaya çalışmış. Sonra da iki transseksüel kadınla çalışmış: Andrea James ve Calpernia Addams. Transseksüellere nasıl giyinip konuşacakları, makyajları, saçları vb konularında profesyonel anlamda yardımcı olan ikiliden Andrea'yı filmin başında ses ve konuşma koçu, Calpernia'yı ise, yollarının üzerinde katıldıkları bir partide ev sahibesi rolünde izliyoruz. Huffman, ikiliden, hormonların etkilerinden ailelere gerçeği açıklama aşamasına dek, cinsiyet değiştirmenin çeşitli evrelerini senaryodaki gidişata paralel olarak öğrenmiş. Sonra sıra ses çalışmalarına gelmiş. Çünkü hormonların yardımcı olamadığı ses yapısı, transseksüellerin yaşantılarında en büyük sorun haline gelebilmekte. Son derece alımlı görünüm, konuşmaya başladıkları anda müthiş bir hayalkırıklığına neden olabilen transseksüellerin, bu sorununu ele almak için ses üstüne egzersizler yapan Huffman, sonunda o kadar gerçekçi bir ton elde etmiş ki eşi Macy, set dışında kendisiyle böyle konuşmasını yasaklamış! Tabii Huffman, sesin sadece erkek gibi çıkmasına değil, o sesin içindeki yalnızlığı, yalıtılmışlığı ve rahatsızlığı yakalamaya da uğraşmış. Daha sonra, cinsiyet ameliyatı geçirmişlere kadınların davranışları konusunda rehberlik eden Danea Doyle ile de çalışan Huffman, nasıl yürüyeceğini, kollarını ve ellerini nasıl kullanacağını çalışmış: "Erkeklerin kolları daha uzun ve elleri de daha büyük olduğundan dirseklerimi nasıl kıracağımı ve ellerimi nazikçe nasıl diğerinin üzerine yerleştireceğimi öğrendim. Tabii nasıl oturup kalkacağımı, yürüyeceğimi, hareket edeceğimi de. Benim için en ilginç olan nokta, değişimin büyük bir bölümünün, daha kadınsı olmayı öğrenmek olduğunu fark etmekti".

Huffman'ı daha erkeksi kılmak için makyaj hileleri de gerekmiş tabii: hatlarının daha sert olması için yapılan bazı müdahalelerle, Huffman daha kemikli ve zayıf gösterilmiş. Makyajı hala tam olarak öğrenmemiş olduğundan hareketle, biraz çirkinleştirilen Huffman, orta yaşından itibaren hormon tedavisine başlayan erkeklerin görüntüsünü elde etmek için saçıyla da elden geçirilince, Bree ortaya çıkmış. Kostümlerinin rengi ise, dönüşümün rengi olarak genelde leylak, lavanta, uçuk pembe olarak seçilmiş.

Felicity Huffman, kendisini projeye çeken en önemli şeyin senaryo olduğunu söylüyor. Eğer hikaye, sayfalarda yaşıyorsa, sahnede de yaşayacaktır sözüne inanan oyuncu, filmin sadece "transseksüeller de insandır" gibi basit bir önermeyle ortaya çıkmadığını, daha yaşayan ve gerçek bir öykü anlattığına inanıyor. Rolle fazla özdeşleşmeyi, rolü set dışında üzerine yapıştırmayı tercih etmeyen bir oyuncu olmasına rağmen, üzerinde Bree kostümleriyle, çekimlerin sonunda, tuvaletin erkekler mi yoksa kadınlar tarafına mı gitmesi gerektiği konusunda ciddi anlamda kafası karışan oyuncu, en çok, yol kenarında senaryoda olmayan bir tuvalet sahnesinin Tucker tarafından o anda eklenmesiyle zor anlar yaşamış. Sahne, arabayı durdurup tuvalet ihtiyacını giderirken cinsel organı oğlu tarafından görülüp kendini afişe ettiği sahne ve Huffman bu garip ve incitici ruh halini fazlasıyla üzücü bulup hıçkırarak ağlamaya başlamış.

Amerika'yı boydan boya geçmek

Huffman'ın canlandırdığı Bree (Sabrina'nın kısaltılmışı), aslında bir erkek olduğunu ele vermemek için son derece özen gösteren, kıyafetleri, makyajı, aksatmadan aldığı hormon haplarıyla ameliyat olacağı günü sabırsızlıkla bekleyen, tutucu biri. Örneğin, film boyunca, Kızılderili Calvin (Graham Grene) ile olan adeta liseli genç kız kırılganlığıyla hafifçe flört ettiği sahneler dışında hiçbir ilişkisine tanık olmuyoruz. Tamamen biyolojik

bir yanlışlık sonucu dünyaya erkek olarak gelen, orta sınıfın biraz üstünden bir ailenin Stanley adlı okumuş, entelektüel, geniş kültürlü oğullarıyken artık tam bir kadın olmak için son aşamaya kendini hazırlayan Bree, ameliyatına birkaç gün kala, bir zamanlar erkekken girdiği kısa bir ilişkiden oğlu olduğunu öğrenince başından aşağı kaynar sular iner. Psikoloğuysa, ameliyatına izin vermesi için onu oğluyla görüşmek, geçmişiyle barışmak konusunda zorlamak durumunda kalır. Üstelik oğlu, ileride başarılı bir porno starı olmak isteyen uyuşturucu kullanan ve sokaklarda fahişelik yapan, bu yüzden de hapse düşmüş sorunlu biridir. Talihsiz biyolojik baba, New York'a oğlunu kodesten kurtarmaya uçar ve kendini iyiliksever bir kilise görevlisi olarak tanıtır. Sonra bu garip ikili, Los Angeles'a doğru arabayla yola çıkar ve Amerika'yı boydan boya kat etmeye başlarlar.

Yönetmen Duncan Tucker, filmini aile bağları, sevgi ve yuva arayışı olarak tanımlıyor, bir transseksüelin dramı ya da yaşadıkları olarak değil. Filmi çekmesine neden olan olay zincirinin ilk halkası, yıllardır tanıdığı alımlı ve hoş bir kadın arkadaşının, kendisine aslında bir erkek olarak dünyaya gelmiş olduğunu itiraf etmesi olmuş. O güne kadar asla anlamadığı böyle sarsıcı bir gerçekle karşılaşmak, Tucker'ı çok etkilemiş. Daha önce sadece kısa metraj bir filme imza atmış olan yönetmen, (2000 yapımı "Mountain King", pek çok festivalde oynamış) arkadaşının anlattıklarından çok etkilenmiş; onun sadece normal bir hayat isteyen, olduğu gibi kabullenmek isteyen acı ve mücadeleyle geçen yılları ve gene de yaşamına mizah katabilme yeteneği, Tucker'ın daha fazla cinsiyet ameliyatı geçiren kadınlarla görüşmesini ve yeni projesinin bu yönde şekillendirmesini sağlamış. Araştırmalarına pek çok erkek sokak fahişesiyle olan röportajları da ekleyen yönetmen, onların çoğunun çocukluklarında yaşadıkları cinsel taciz ve kötü muameleler yüzünden değerleri zedelenmiş ve örselenmiş ruhlar olduğunu görmüş. Uyuşturucularla erken yaşta tanışıp, dış görünüş ve cinselliğin insanlarla kurabileceği tek iletişim yolu olduğunu sanan Toby (Kevin Zegers) karakterinde, tanıdığı bu gençlerin öfkesini, kırılmışlığını, şüpheciliklerini, güvensizliklerini, ilgi açlıklarını, fazlasıyla cinsellikle yüklü, ama sonuçta erken gelişmek zorunda kalmış çocuklar olduklarını yansıtmak istemiş. Transseksüelliğin psikolojik değil biyolojik bir temele dayandığına inanan yönetmen, bunu bir akıl hastalığı-rahatsızlığı olarak değil, toplumdaki yerini bulamama, güvensizlik ve aşağılanma-dışlanma korkusuyla birleşen insani bir durum olarak ele almaya çalıştığını ifade ediyor.

Amerika'yı boydan boya aşan bir yol filmi olarak tasarladığı filmin çekimlerinde, özellikle daha tutucu olan taşrada çekimlerin sekteye uğramaması için bazı önlemler alan yapımcılar, kendilerine filmin konusu sorulduğunda, "ülkeyi boydan boya geçen bir kadın ve oğlu hakkında" şeklinde cevap vermeyi uygun görmüşler. Yapımcı Sebastian Dungan, bunu "Tam bir yalan değil, ama tam bir gerçek de değil" diyerek açıklıyor, "Pek çok düşük bütçeli film çekimlerinde olduğu gibi, dış çekimlerde gittiğimiz yerin yerel kiliseleri veya çeşitli kurumlarının fazla pahalı olmayan konaklama yerlerinde, sete yakın olmak için konaklamak isteriz. Bree'nin ayakta tuvaletini yaparken, Toby'ye yakalandığı sahneyi çekeceğimiz Arizona çevresinde bir kasabada, Mormon Kilisesi, her tarafa "küfretmek yasak, sigara içmek yasak" gibi ilanlar asmıştı ve ben NewYork'luların ağırlıkla oluşturduğu gürültücü setimizin sorun çıkaracağı korkusunu taşıyordum. Nitekim, onları yapma penislerden biriyle, İsa'nın resmi altında şakalaşırken görünce hemen susturdum!".

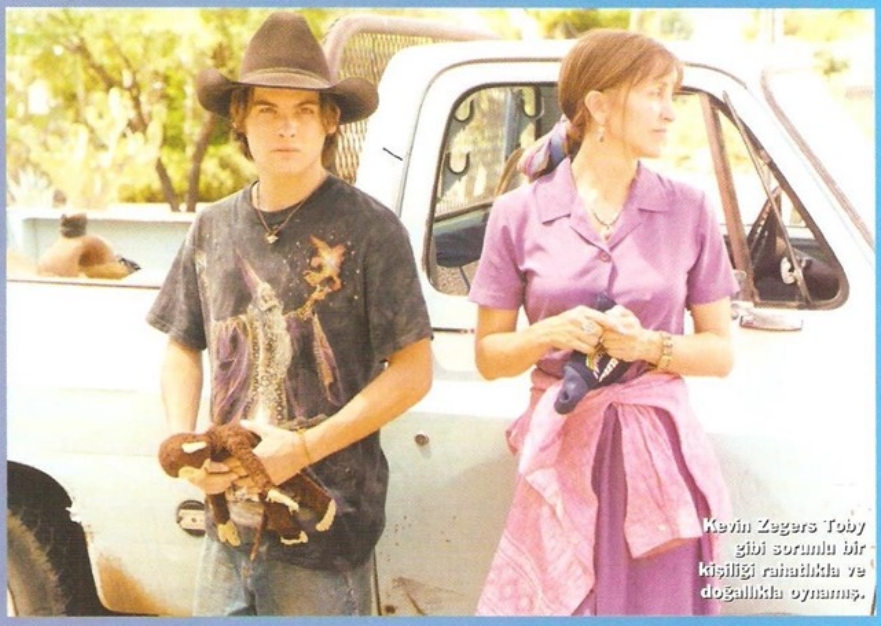
Kevin Zegers Toby gibi sorunlu bir kişiliği rahatlıkla ve doğallıkla oynamış.

Bree'nin yol arkadaşı, uzun süre Bree'nin öz babası olduğunu bilmeyen uyuşturucu bağımlısı ve para karşılığı erkeklerle seks yapan oğlu Toby rolünde genç bir yetenek olan Kevin Zegers'ı izleyeceğiz. Bree'nin muhafazakarlığının, kültürlü oluşunun tam zıttı bir karakter olan Toby, her yemeğe oturuşunda yemek duası yapan aslında hala çocuksu bir masumiyeti içinde barındıran bıçak sırtı bir karakter. Duncan Tucker ilk başta, fotoğraflarını gördüğünde Zegers'ı Toby için fazla yakışıklı bulmuş. Ama, Zegers'ın senaryoyu okuduktan sonra kendisine gönderdiği kayıtları izlediğinde fikri birden değişmiş. Tucker'a göre Toby, "Canı yanmış, gelecekle ilgili tek planı porno yıldızı olmak olan, kendinden vazgeçmiş, örselenmiş biri. Yüzünden ne istediği, ne hissettiği ve düşündüğü anlaşılmayan gençlerden ve insanda omuzlarını sarsıp, 'kafanın içinde neler dönüyor' demek isteği uyandırıyor. Bree'nin omuzlarına maddi-manevi bir yük olarak çöküyor." Zegers ise Toby ve Bree'nin ilişkisiyle ilgili olarak şunları söylüyor: "Hikaye boyunca Toby'nin Bree ile ilgili duyguları değişikliğe uğruyor, önce arkadaşlığa, sonra da aşka dönüşüyor. Onun transseksüelliğini öğrenince, sadece kendisine yalan söylediği için tepki gösteriyor, farklı ya da garip bulduğu için değil. Onun yanında kendini rahat hissediyor. Onun da toplumdışında kalmış biri oluşuyla kendi durumunu ehlileştirmiş oluyor."

Filmin etkileyici yan karakterlerinden biri, eski Stanley-yeni Bree'nin annesi, Fionnula Flanagan'ın canlandırdığı Elizabeth. Dediği dedik, burjuva ahlakıyla oğlunu yargılamaya devam eden (Seni seviyoruz ama durumuna saygı göstermiyoruz) Elizabeth, Bree'yi son haline rağmen Stanley olarak kalmaya zorluyor. Ama Toby'nin torunu olduğunu öğrendiği andan itibaren de şefkatli (!) ve boğucu sevgi gösterileriyle biraz yumuşuyor. Olayların gelişiminde o da kendi çapında değişime uğruyor ve Bree'nin annesi olduğunu hatırlıyor.

Film, daha çok Felicity Huffman'ın performansıyla hatırlanacak gibi gözüküyor. Gerçekten de ABD'nin çeşitli festivallerinde daha çok Huffman en iyi kadın oyuncu dalında aday oldu ve bazılarını kazandı: Tribeca Film Festivali'nde, Independent Spirit Awards'ta ve Golden Globe Ödüllerinde. Akademi Ödülleri'ndeyse durum Reese Witherspoon'un "Walk the Line"daki oyunculuğunun öne çıkmasıyla sonuçlandı. Berlin Film Festivali'ndeyse yönetmen Duncan Tucker, Berlin'de yayınlanan "Siegessaule" adlı eşcinsellerin sesi durumundaki bir derginin okurlarınca en iyi yönetmen ödülünü kazandı. ■

festival

25 filmle 25 yıl

Çeyrek asrı dolduran İstanbul Film Film Festivali, sadece bunca yıl binlerce filmi Türk seyircileriyle buluşturduğu için değil, bu seneki göz dolduran programıyla da kutlamaları hak ediyor. Yakın zamanlı festivallerde ödül almış filmlerden usta yönetmenlerin merakla beklenen yeni yapıtlarına dek zengin bir yelpazede seçenek sunan festivalin, ilgiyi hak eden ve/veya ilgi görmesi beklenen filmlerinden 25 tanesini spot ışıklar altına alıyoruz. ENGİN PALABIYIK

Klimit

Avusturyalı ressam Gustav Klimt'in hayatını anlatmaktan ziyade bir dönemi ünlü ressamın etrafında inceleyen "Klimt", başrolünde John Malkovich'in olduğu bir Raoul Ruiz filmi. "Time Regained"den (1999) sonra ikinci kez bir araya gelen yönetmen ve oyuncuya, Saffron Burrows, Stephen Dillane, Nikolai Kinksi gibi tanıdık isimlerin bulunduğu bir oyuncu kadrosu ve başını görüntü yönetmeni Ricardo Aronovich'in çektiği güçlü bir teknik ekip eşlik ediyor. "Klimt"teki görsel dünya, aynen diğer bir ünlü ressam olan Vermeer hakkındaki "İnci Küpeli Kız"daki (2003) gibi konu aldığı ressamın resimlerinden etkiler taşıyor ve Klimt'in art-nouveau tarzındaki tablolarına hakim olan kehribar renklerini öne çıkararak etkileyici kareler sunuyor.

Alegro

Danimarkalı Christoffer Boe, festival seyircisi tarafından kucaklanan ilk filmi "Yeniden Sev Beni"den (2003) sonra, bu sefer "Allegro" ile salonları dolduracak. Filmin kahramanı, piyanoyu kusursuz bir şekilde çalma saplantısı olan ve yakınlaşmaya çalışan herkesi kendisine yabancılaştıran Zetterstrom adlı bir adam. Artık sevgilisi de onu terk edince yaşadığı şehir dahil her şeyi hafızasından silmeye karar veren Zetterstrom, Danimarka'yı terk ederek New York'a yerleşir ve müzisyenliğe devam eder. Bir davet nedeniyle geri döndüğü ülkesinde, görünmez bir duvar yüzünden giriş çıkışa kapatılmış olan ve artık sadece "Bölge" olarak anılan mahallesini bile tanıyamayan Zetterstrom, artık kendisinde yerleri olmadığını zannettiği hafızalarıyla yüzleşir. Ulrich Thomsen ve Helena Christensen'in rol aldığı "Allegro", "Yeniden Sev Beni" ile zihin cimnastiği yapmış seyircileri daha da zorlayacak, görsel olarak son derece tatmin edici olan bir bulmaca.

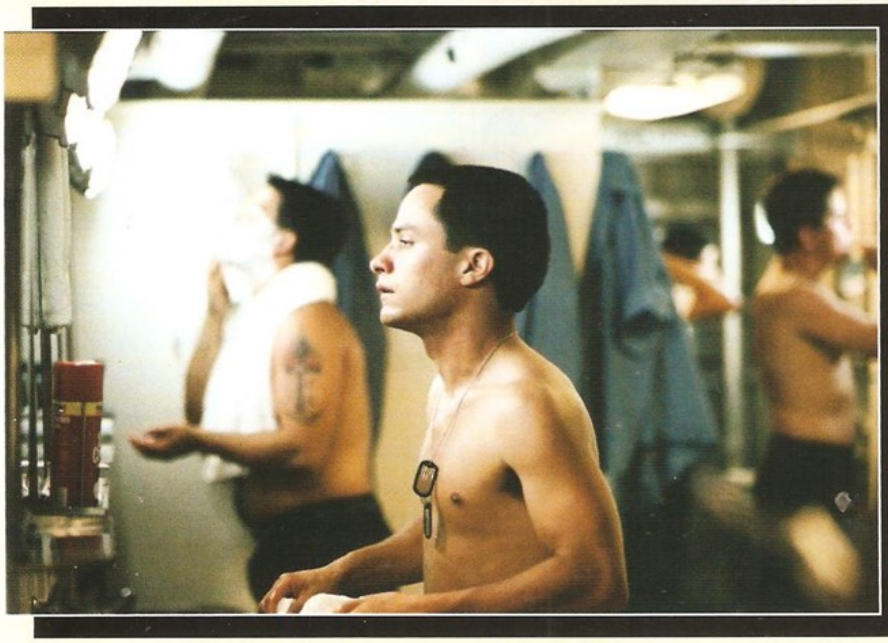

Kral

(The King)

Gael Garcia Bernal, William Hurt ve Laura Harring'li kadrosuyla dikkat çeken "Kral", belgeselden gelen James Marsh'ın imzasını taşıyor. 19. yüzyıl sonunda Amerika'daki bir kasabada geçen tuhaf olayları anlattığı "Wisconsin Death Trip" (1999) ile isim yapan İngiliz yönetmen, bu sefer bir başka küçük kasabaya seyahat ederek, genç bir adamın ziyaretiyle hayatları alt üst olan dindar bir aileyi konu alıyor. Aldığı her dönüşte şaşırtan, giderek daha çok rahatsız eden senaryo, "Monster's Ball" ve "Birth"ün de senaristi olan Milo Addica tarafından yazılmış. Bolca dini göndermeye sahip olan film, yeni arayışlarda olan seyircileri ödüllendirecek.

Güneş

(Solnste)

Sinemaya yön veren yönetmenlerden sayılan Aleksandr Sokurov, Hitler'i işlediği "Moloch" (1999) ve Lenin üzerine çektiği "Taurus"dan (2001) sonra, 20. yüzyıla damgasını vurmuş bir diğer önemli şahsiyeti, İkinci Dünya Savaşı esnasında Japonya'yı yöneten İmparator Hirohito'yu merceğinin altına yatırıyor "Güneş"te. Ellerindeki güçle 20. yüzyıla damgasını vurmuş "liderlerin" konu edildiği bir dörtlemenin üçüncü halkasını oluşturan "Güneş", yönetmenin en erişilebilir filmlerinden biri. Bu sefer onu ilgilendiren, güç ile birlikte gelen yalnızlık. Sokurov'un yarattığı eşsiz atmosfer ve geçtiğimiz yıl ülkemizde de gösterime giren "Tony Takitani"den hatırlayacağınız Issey Ogata'nın usta oyunculuğu, bu yalnızlığın altında yatanları seyirciye zahmetsizce aktarıyor.

Söz

(Wu Ji)

Çin sinemasının gelişmesindeki önemli figürlerden yönetmen Chen Kaige, arkadaşı Zhang Yimou'nun "Kahraman" ve "Parlayan Hançerler"le yakaladığı başarıdan ilham almış olsa gerek, sihirli Uzakdoğu dövüş sanatları ve melodramlarla bezenen "wuxia" janrına ait bir filmle karşımıza çıkıyor. Çocukluğunda bir tanrıçaya verdiği söz sayesinde zengin bir hayat süren ancak tam da bu söz yüzünden sevdiklerini kaybetmeye mahkum olan bir prensesin ve ona aşık olan iki adamın hikayesini anlatan "Söz", 30 milyon dolarlık bütçesiyle bugüne kadar çekilmiş en pahalı Çin filmi. Dağınık anlatımı ve aşırı kullanılan görsel efektlerinin vasatlığı yüzünden pek iyi eleştiriler almayan film, göz alıcı setleri ve büyük savaş sahneleriyle festival seyircisini etkileyebilir.

Yalnız Jim

(Lonesome Jim)

Arada bir kameranın arkasına geçmeyi seven Steve Buscemi'nin yönettiği "Yalnız Jim", Amerikan bağımsızlarının favorilerinden olan "eve dönüş" hikayesini ele alıyor ve genç bir adamın, ailesinin yanına sığınarak hayatını toparlamaya çalışmasını izliyor. Casey Affleck ve Liv Tyler'ın rol aldığı yapım, yıldız gücü ve sadeliğiyle festival seyircisini cezbedecek.

Uzaklardaki Vahşi Mavilik

(The White Blue Yonder)

The White Diamond" (2004) ve "Grizzly Man" (2005) ile üst üste iki başarılı belgesele imza atan Werner Herzog, işin içine kurmacayı da dahil ediyor "Uzaklardaki Vahşi Mavilik"de. Andromeda'daki buzlu bir gezegenden Dünya'ya gelen bir uzaylının, kendi gezegenini ziyaret eden Dünyalılar'ın hikayesini anlattığı filmde, bir kısmı NASA'dan alınmış olan birçok arşiv görüntüsü kullanmış Herzog. Brad Dourif'in canlandırdığı uzaylının rehberliğinde çıkılan bu eğlenceli ve tuhaf yolculuk, Hollandalı müzisyen Ernst Reijseger ve Senegalli vokalist Mola Sylla'nin etnik cazıyla iyice renkleniyor.

13

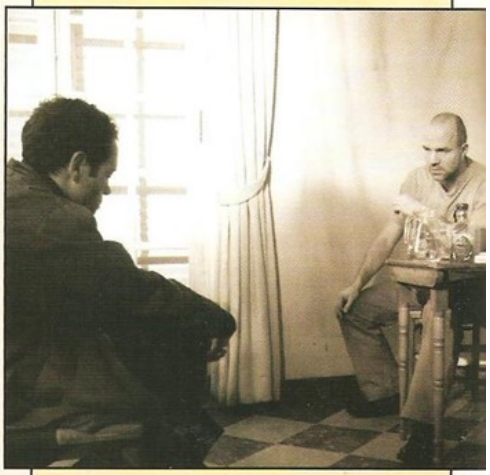

Gürcü yönetmen Géla Babluani'nin Venedik ve Sundance'de ödül kazanmış filmi "13", takip edilmesi gereken yeni bir yönetmenin habercisi. Şans eseri karşısına çıkan bir dizi talimatla kolayca para kazanabileceğine karar veren temiz yüzlü Sébastien'ın, giderek tehlikeli bir hal alan bir oyuna bulaşmasını anlatan film, stilize görselliği ve rahatsız edici vahşetiyle seyirciyi çıkmaz bir labirente davet ediyor. İleride adını duymamızın muhtemel olduğu bir yeteneği keşfetmek için iyi bir fırsat.

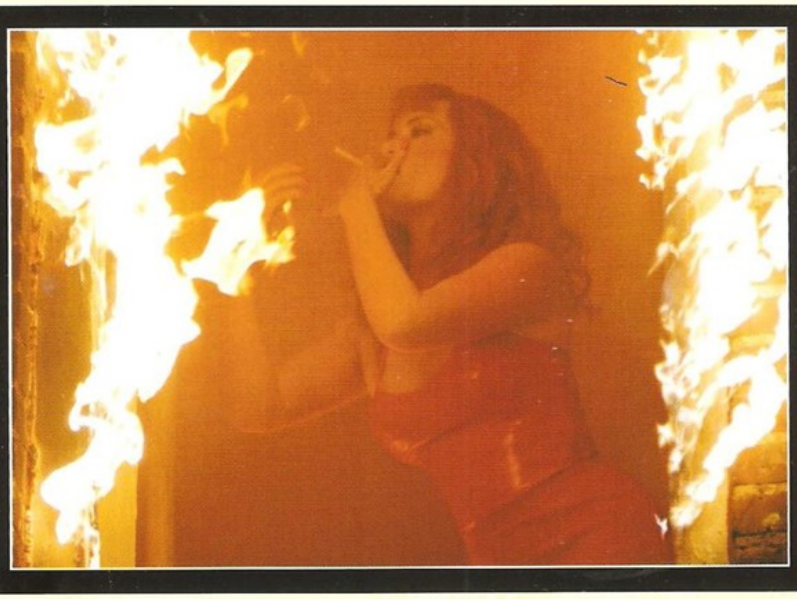

Aşk ve Sigara

(Romance & Cigarettes)

"Illuminata"dan (1998) beri yönetmenlik yapmayan ünlü oyuncu John Turturro, çılgın bir müzikalle geri dönüyor. Karısını iç çamaşırı satan seksi bir kadınla aldatma hayalleri kuran orta yaşlı bir adamın, beklenmedik bir trajedi sonucu iki kadın arasında yapmak zorunda kaldığı seçimi anlatan film, yer yer rotasını kaybetse de son derece eğlenceli bir deney. Türlü dramlar eşliğinde Jacques Demy filmlerindeki anları hatırlatan şarkılar patlatan oyuncu kadrosunu, James Gandolfini, Susan Sarandon, Kate Winslet, Christopher Walken, Steve Buscemi, Bobby Cannavale, Mandy Moore, Eddie Izzard ve Mary-Louise Parker gibi ünlü isimler oluşturuyor. Festivalin gözdelerinden olmaya aday.

Cehennem

(L'enfer)

Tarafsız Bölge"nin (2001) yönetmeni Danis Tanovic'in "Cehennem"i, festivalin merakla beklenen filmlerinden biri. Krzysztof Kieslowski ve uzun süre birlikte çalıştığı senarist Krzystof Piesiewicz tarafından yazılmış senaryosunun bu işte parmağının olduğunu tahmin edebilirsiniz. Kieslowski ve Piesiewicz'in planladığı üçlemenin, Tom Tykwer'in yönettiği "Cennet"ten (2002) sonra ikinci parçasını oluşturuyor "Cehennem". Yakışıklı bir yabancının, birbirinden uzaklaşmış üç kızkardeşi yeniden yakınlaştırmasını anlatan film, bu özetin hissettiriyor olabileceği sıcaklıktan alabildiğine uzak. Yabancının kimliğinin ortaya çıkması, karakterlerin değişen dengelerini bir kez daha alaşağı etmeye yetiyor nitekim. Emmanuelle Beart, Marie Gillain ve Carole Bouquet'li oyuncu kadrosuyla göz alan film, üçlemenin son filmi "Purgatory" gelmeden önce çözülmesi gereken bir gizem yumağı.

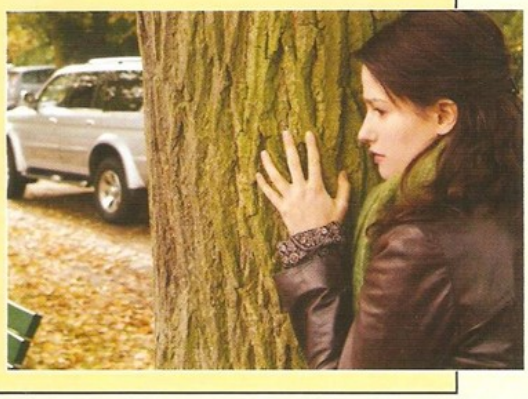

Teklif

(The Proposition)

Ülkemize ancak festivaller vasıtasıyla ulaşabilen Avustralya sinemasının son dönemlerdeki beğenilen örneklerinden biri "Teklif". Guy Pearce, John Hurt, Danny Huston ve Emily Watson'lı kadrosuyla dikkat çeken film, 1800'lerin sonunda geçen bir Western. Kardeşleriyle kurduğu çeteyle resmi güçleri delirten bir adamın, yakalandıktan sonra abisi ve küçük erkek kardeşinin hayatları arasında bir seçim yapmak zorunda bırakılmasını ve bu seçim sonucu çıktığı avı, soğuk ve kasvetli bir atmosferde başarıyla anlatıyor yönetmen John Hillcoat. Nick Cave'in senaryosundan peliküle aktarılan ve aksiyon dolu bir Western'den ziyade derinlikli bir karakter incelemesi olan film, gösterildiği festivallerde beğeni topladı.

25 filmle 25.yıl

Çocuk

(L'Enfant)

Belçikalı Dardenne kardeşlerin hiç zorlanmadan, samimi bir gerçeklikle anlattıkları hikayelerinin vuruculuğu ve yalın sinema dilleri, giderek yavanlaşmaya başlayan Avrupa sinemasına ivme kazandırmaya devam ediyor. Topladıkları haklı övgülerin de gösterdiği gibi, Cannes'da büyük ödülü alan filmleri "Rosetta"dan (1999) altı sene sonra "Çocuk" ile bir Altın Palmiye daha kazanmaları şaşırtıcı değil. Sorumluluklarından kaçarak hayatına devam eden bir hırsızın, istemeden olan bebeğini satmaya çalışmasını ve bunun getirdiği hazin sonuçları işleyen "Çocuk", seyircinin boğazında düğümlenen etkisiyle festivalin kaçırılmayacak filmlerinden.

Başparmak

(Thumbsucker)

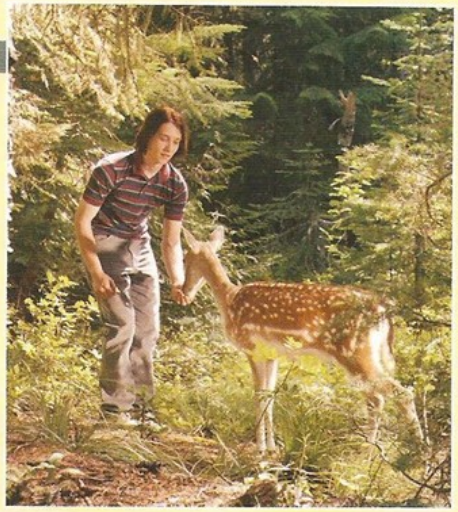

Tilda Swinton, Vincent D'Onofrio, Vince Vaughn, Keanu Reeves ve Benjamin Bratt'li kadrosuyla öne çıkan "Başparmak", Berlin ve Sundance'de yarışmış ve her iki festivalde de baş aktörü Lou Taylor Pucci'ye ödül kazandırmış bir Amerikan bağımsızı. Sundance'i takip edenlerin aşina olduğu, "ailesiyle sorunları olan küçük Amerikan kasabası genci" taslağı etrafında gelişen film, 17 yaşında olmasına rağmen parmak emmeye devam eden Justin'in kendini keşfetmesini anlatıyor. Türü sevenlere bol yıldızlı bir deja vu.

Asi Gençlik

(Brick)

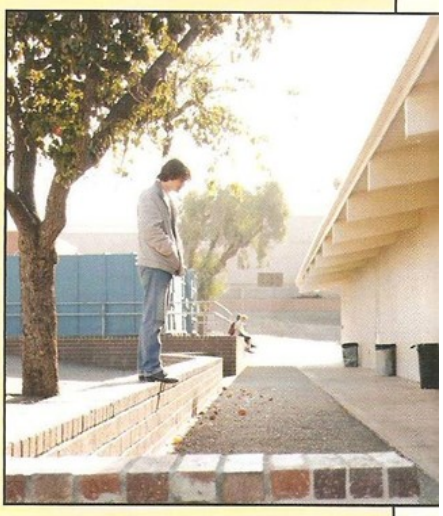

Geçtiğimiz yıl Sundance'de jüri özel ödülünü kazanan "Asi Gençlik", mekan olarak liseyi seçen enteresan bir kara film örneği. Genelde yalnız kalmayı seçen bir gencin, eski kız arkadaşından gelen panik dolu bir telefondan sonra onu ölü bulmasıyla başlayan film, giderek alengirli bir hal alan bir dedektiflik öyküsü. Stilize anlatımı ve seyircinin bir adım önünde giden senaryosuyla övgü toplayan "Asi Gençlik", Rian Johnson'ın ilk filmi. Joseph Gordon-Levitt ve Lukas Haas'ın yanısıra, "Lost" hayranlarının yakından tanıdığı Emilie de Ravin de oyuncu kadrosunda.

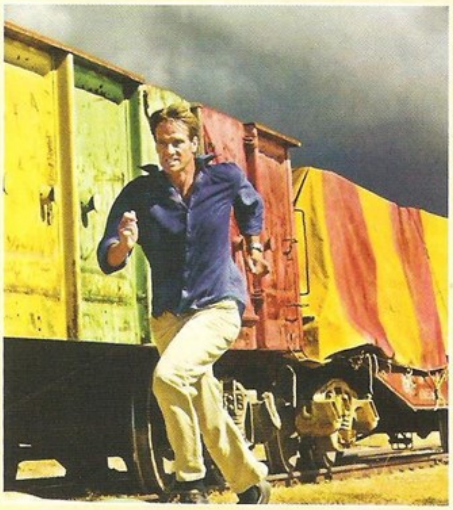

Her İşte Bir Hayır Var

(Look Both Ways)

Trajik bir olay sonucu hayatları kesişen yabancıları konu edinmek son yılların popüler konseptlerinden biri haline geliverdi. Animasyondan gelen Sarah Watt'ın yönettiği "Her İşte Bir Hayır Var", konsepti bir de Avustralyalıların gözünden yorumluyor ve bir tren kazası sonucu karşılaşan insanların hikayesini aktarıyor. Karakterlerin her biri kendi trajedisiyle boğuşsa da, Watt onca kederin altında bulduğu sıcaklıkla seyirciyi yakalamayı başararak kalburüstü bir drama imza atmış. Ülkesinde bol ödül alan film, yönetmenine Toronto'dan "keşif" ödülünü de getirmişti.

İşçinin Ölümü

(Workingman's Death)

Ukrayna'daki madencilerden Endonezya'da bir yanardağda çalışan işçilere kadar birçok ülkedeki mavi yakalıları izleyen "İşçinin Ölümü", endüstrideki teknolojik gelişmelerin sanıldığı kadar yaygın ve ilerlemiş olmadığını göstermeyi amaçlayan bir belgesel. Ülkelerin işlendiği her bir bölümü, farklı ocaklarda tekrarlanan rutin işlerle birbirine bağlayan Avusturyalı yönetmen Michael Glawogger, başarısının büyük bir kısmını görüntü yönetmeni Wolfgang Thaler'in nefes kesici güzellikteki karelerine borçlu. Bambaşka bir dünyaya gitmek ve halimize oradan evhamlanmak için doğru seçim.

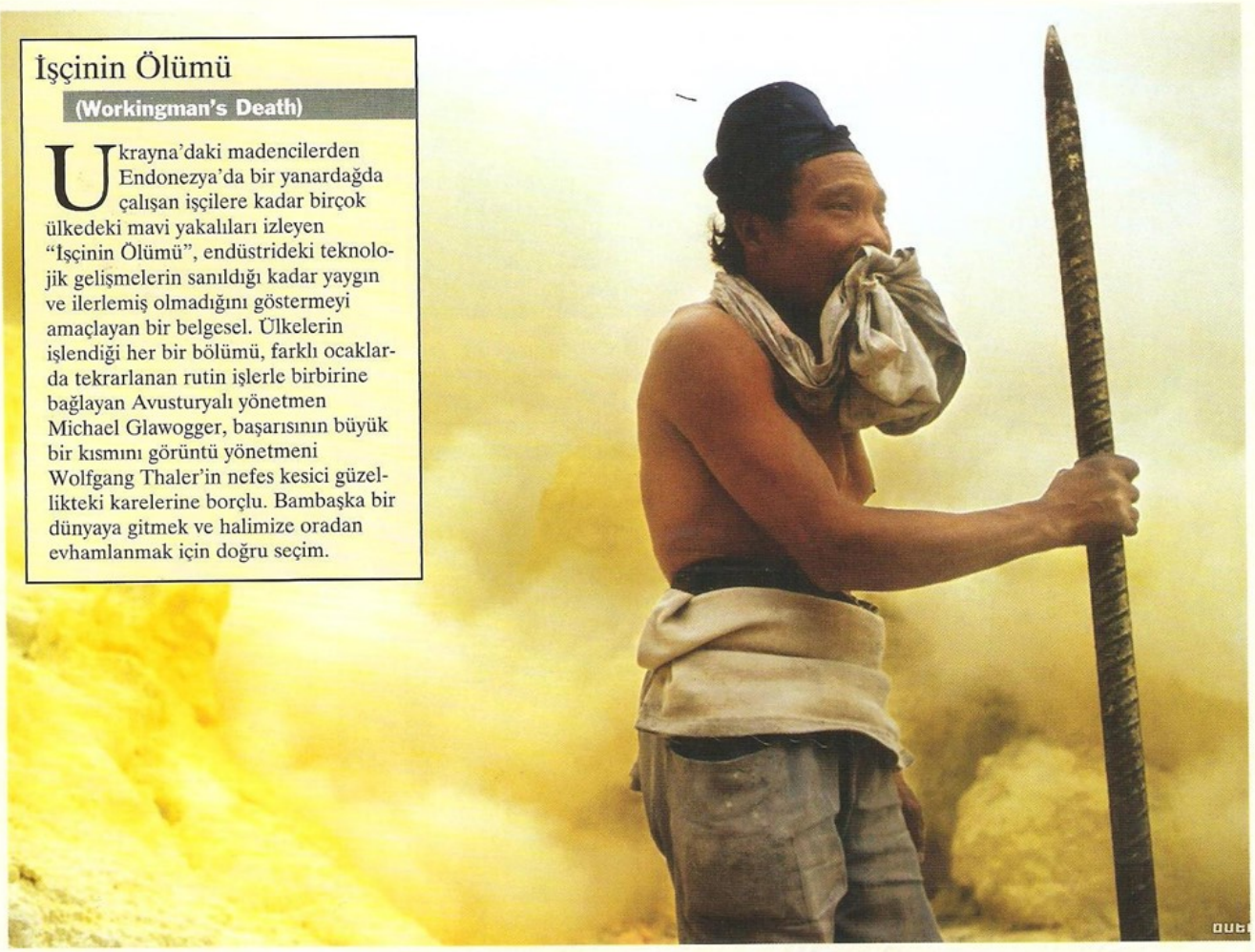

Grbavica

Şubat ayında Berlin'de Altın Ayı'yı kazandıktan kısa süre sonra İstanbul Film Festivali sayesinde Türk seyircileriyle buluşan "Grbavica", savaştan beri toparlanmaya çalışan Bosna halkının, yüreklerinde vermeleri gereken daha birçok savaş olduğunu gözler önüne seren bir film. Para kazanmak için gece kulübünde garsonluk yapan ve en değerli varlığı olmasına rağmen kendini tutamayarak sert davrandığı kızının okul gezisi masraflarını karşılayamayan bir annenin, saklamak zorunda hissettiği bir gerçek etrafında Bosnalı kadınların dramına dokunuyor yönetmen Jasmila Zbanic. Duru ve samimi anlatımıyla kimi yürekleri yakması olası.

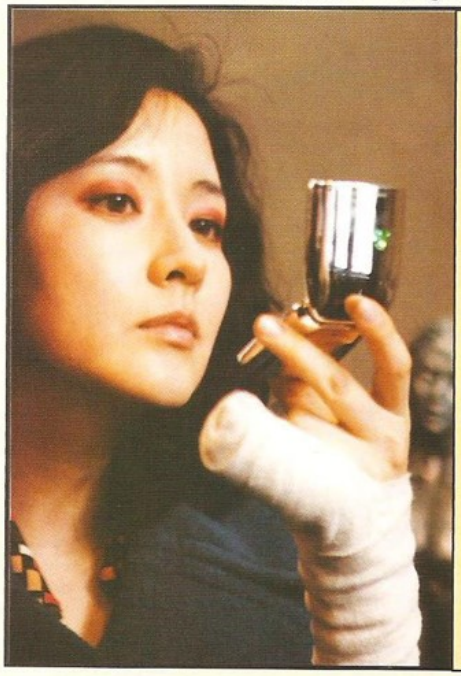

İntikam Meleği

(Sympathy For Lady Vengeance)

Ülkemizde hatırı sayılır bir hayran kitlesine sahip olan Park Chan-wook, "Sympathy For Mr. Vengeance" (2002) ile başlayan, "Oldboy" (2003) ile devam eden intikam üçlemesinin son filmiyle festivale konuk oluyor. İşleyip işlemediği belli olmayan bir cinayet suçundan 13 yıl hapis yatan Geum-ja'nin özgür kalmasıyla başlayan adalet avını anlatan film, genç kadının hapiste tanıştığı kimi egzantrik şahsiyetlerin yardımıyla düzenlediği özel bir mahkemede son buluyor. Park'ın çeşitli stilleri birleştiren anlatımı ve hızlı kurgusu dikkat talep eden, yorucu bir seyirlik sunsa da, yönetmenin önceki filmlerini sevenler için sonuç ödüllendirici. Haklı olarak şaha kalkan Kore sineması, kimi örneklerinde görülen zorlama melodramalardan sıyrılabilecek mi, aklı asıl kurcalayan bu.

Cennette Savaş

(Batalla En El Cielo)

Son yılların en iyi ilk filmlerinden olan "Japón" (2002) ile sinema dünyasında yankı yaratan Carlos Reygadas, yakaladığı başarı sonucu ikinci filmi "Cennette Savaş" ile geçtiğimiz yıl Cannes'da yarıştı. Kaçırdıkları bebeğin ölmesiyle ne yapacaklarını bilemeyen bir çift ve sırf canı istediği için bedenini satan genç bir kızın çakışan hikayelerini anlatan film, sert cinsel içeriğinden dolayı festivalde oldukça ses getirmişti. Aynen "Japón"da olduğu gibi, yeni filminde de sinemada allanıp pullanan cinselliğin az görünen bir yüzünü göstererek seyirciyi rahatsız etmeye niyetli olan Reygadas, herkese göre olmayabilecek "Cennette Savaş"ta gerek görsel, gerek düşünsel olarak çarpıcı bir dünya yaratıyor.

Balon

(Bubble)

Ocean's 11" gibi büyük bütçeli filmleri yönetmeye itirazı yok ancak Steven Soderbergh'in "bağımsızlarda" kalan kalbi arada bir atmaya devam ediyor. Profesyonel olmayan oyuncularla ve düşük bir bütçeyle kotardığı "Balon"un, benzer 5 film daha çekeceğini söyleyen yönetmen için bir deney olduğu söylenebilir. Kendinden genç bir adamla ilişki yaşayan bir kadının, adamın hayatına giren başka bir kadının öldürülmesinden sonra zan altında kalmasını işleyen film, sinemada, televizyonda ve DVD'de aynı anda çıkarak değişik bir dağıtım stratejisiyle tanıtıldı. Soderbergh için bu, küçük filmlere dikkat çekmenin yeni bir yolu. Başarısını ise ancak zaman gösterecek.

Keane

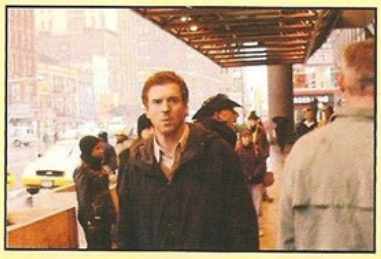

Lodge Kerrigan'ın yönettiği "Keane", bir yıl önce kaybolan kızını bulmayı saplantı haline getirmiş bir adamın çaresiz arayışını ve giderek ciddi bir hal almaya başlayan ruhsal bozukluğunu işleyen bir psikolojik dram. İngiliz aktör Damian Lewis'e unutulmaz bir portre çizme fırsatı veren bu hastalıklı adamın hikayesi, karaktere yakın olmayı nadiren bırakan kameranın da etkisiyle seyirciyi avucuna alıyor. Steven Soderbergh, geçtiğimiz yılın en çok konuşulan Amerikan bağımsızlarından biri olan filmin yapımcılarından.

Takeshis'

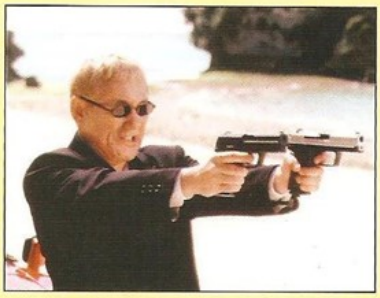

Yönetmen Takeshi Kitano'nun kendi ülkesindeki ünü, geçmişindeki komedyenlik günlerinden beri durmak bilmeden artmakta. Şanı ve belki de servetinden dolayı kendisini suçlu mu hisseder oldu bilinmez; kendisini yüceltenleri yerdiği ve yakaladığı fırsatları yakalayamayanları yücelttiği bir film ortaya çıkarmış "Takeshis'" ile. Kendisine tıpatıp benzeyen ve aktör olmak isteyen bir adamın hikayesini anlatan filmin son 45 dakikasında susmayan silah sesleri kimi seyircilere fazla gelecek olsa da, yer yer oldukça eğlenceli olan film, yönetmenin hayranlarını tatmin edebilir.

Dumanlı Kafalar

(Stoned)

Vampirle Görüşme", "Zor Tercih" gibi beğenilen filmlerin yapımcısı Stephen Woolley'in ilk yönetmenlik denemesi olan "Dumanlı Kafalar", Rolling Stones'un kurucu üyelerinden Brian Jones'un (Leo Gregory) ölümünden önceki döneme bir bakış atıyor. Grup arkadaşlarından giderek uzaklaşan ve sevgilisi tarafından (Keith Richards için) terk edilen Jones'un, haline acımakla geçen günleri, kendisine göz kulak olmak için evinde kalan Frank Thorogood (Paddy Considine) ile yakınlaşmasıyla şenlense de, kaçınılmaz sonu giderek yaklaşıyor. Efsanevi grubun takipçilerine...

Ofsayt

(Offside)

İranlı altı genç kız, İran ve Bahreyn arasında oynanan bir futbol maçını seyredebilmek için erkek kılığına girer ancak stadyuma vardıklarında birer birer yakalanırlar. Jafar Panahi'nin yeni filmi "Ofsayt", böylece tek cümleyle özetlenebiliyor olsa da, yönetmenden bekleyeceğiniz üzere ardı arkası kesilmeyen sosyal taşlamalarla derinleşen bir hikayeyi anlatıyor. İranlı kadınların eşitsizlikten çektiklerini işlediği başyapıtı "The Circle"ın (2002) aksine, "Ofsayt" evrensel bir sonuca varmakla kalmıyor, aynı zamanda da son derece eğlenceli. Berlin'de Gümüş Ayı'yı paylaşan film, festivalin en heyecan verici sunumlarından.

Veda Vakti

(Le Temps Qui Reste)

En son "5X2" (2004) ile sinemalarımıza konuk olan François Ozon, ölümcül bir hastalığa yakalanan eşcinsel bir adamın kederli yolculuğunu anlatıyor "Veda Vakti"nde. Hasta olduğunu öğrenmesiyle birlikte ailesine ve sevgilisine karşı öfkesini kusan, aradığı huzuru ise ölmeye en yakın insan olarak gördüğü büyükannesinde bulan genç adamın hikayesi, Ozon'un ellerinde sulu bir dramdan ziyade, sert olduğu kadar dürüst bir filme dönüşüyor. Yönetmenin günümüz sinemasındaki izini biraz daha derinleştiren "Veda Vakti", programın öne çıkan filmlerinden.

Ustalardan Görülmesi Gereken 10 Film

1. Üç Defa / Three Times (Hou Hsiao-Hsien)
2. Uzaklardaki Vahşi Mavilik / The Wild Blue Yonder (Werner Herzog)
3. Çocuk / L'Enfant (Jean-Pierre & Luc Dardenne)
4. Güneş / Solntse (Alexandr Sokurov)
5. Ofsayt / Offside (Jafar Panahi)
6. Tristram Shandy: Uyduruk Bir Öykü / A Cock And Bull Stroy (Michael Winterbottom)
7. Veda Vakti / Le Temps Qui Reste (François Ozon)
8. Mary (Abel Ferrera)
9. Plüton'da Kahvaltı / Breakfast On Pluto (Neil Jordan)
10. Biletler / Tickets (Ermanno Olmi, Abbas Kiarostami & Ken Loach)

Yeni Duyulan Yeteneklerden Görülmesi Gereken 10 Film

1. Ecstasy / The Great Ecstasy Of Robert Carmichael (Thomas Clay)
2. Cennette Savaş / Batalia En El Cielo (Carlos Reygadas)
3. C.R.A.Z.Y. (Jean-Marc Vallée)
4. Seyyar Satıcı/ Man Push Cart (Ramin Bahrani)
5. Kral / The King (James Marsh)
6. Grbavica (Jasmila Zbanic)
7. Keane (Lodge H. Kerrigan)
8. Bab'Aziz (Nacer Khemir)
9. 13 / Tzameti (Gela Babluani)
10. Asi Gençlik / Brick (Rian Johnson)

Söyleşiler

"Gerçek bir film-noir hayranıyım"

ENGİN ERTAN'ın festivalde filmlerini izleyeceğimiz 6 yönetmen ve 1 oyuncuyla yaptığı söyleşileri peş peşe sunmaya başlıyoruz. İlk söyleşinin konuğu ATOM EGOYAN. Festivalde yeni filmi "Gerçeğin Ötesinde" (Where the Truth Lies) ile karşımıza çıkacak Egoyan sinemaseverlerin yakından tanıdığı bir isim. Vizyona girmeden önce ilk olarak festivalde seyirci karşısına çıkacak olan film, açıkça bir tür filmi olmasıyla yönetmenin önceki işlerinden biraz ayrılıyor.

Geçtiğimiz yıl Cannes'da Altın Palmiye için yarışan yeni Atom Egoyan filmi "Gerçeğin Ötesinde" (Where the Truth Lies) 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin Akbank Galaları bölümünde gösterilecek. Rupert Holmes'un yazdığı "pulp" bir romandan uyarlanan film, '70'lerde geçen bir "neo-noir". Genç gazeteci Karen'ın (Alison Lohman), çocukluk yıllarında hayranı olduğu iki ünlü şovmenin, Lanny Morris (Kevin Bacon) ve Vince Collins'in (Colin Firth) adlarının karıştığı bir cinayet davasını aydınlatma süreci filmin ana hikâyesini oluşturuyor. Yönetmenin önceki filmlerinden de tanıdık olduğumuz şekilde, şimdiki zaman sık sık geriye dönüşlerle bölünüyor ve "Gerçeğin Ötesinde" bir tür filminden, hafıza üzerine tipik bir Egoyan işine evriliyor. Her ne kadar bir gerilim olarak tıkır tıkır işlemese bile, yönetmenin hayranlarını tematik zenginliğiyle tatmin edebilecek bir film karşımızdaki. Görsel açıdan son derece stilize ve başarılı olması da cabası. Telefonda röportaj yapma imkânı bulduğumuz Egoyan da "Gerçeğin Ötesinde"nin önceki filmleriyle ortak noktaları olduğu konusunda hemfikir.

Önceki filmlerinize baktığımızda çoğunlukla kişisel bir sinemanın örnekleriyle karşılaşıyoruz. Ancak yeni filminiz "Gerçeğin Ötesinde" bir tür filmi, noir tadında bir gerilim. Bu sizin için bir meydan okuma mıydı?

Aslında filmi çekmeye başlarken ortaya çok farklı bir şey çıkacağını düşünmekteydim. Tamamladıktan sonraysa "Gerçeğin Ötesinde"ye biraz daha mesafeyle bakabiliyorum. Her ne kadar tematik olarak önceki filmlerime yakın tarafları olsa da, bu türe daha fazla bağlı olan bir film. Aslında "Gerçeğin Ötesinde"ye bir "neo-noir" örneği dediğimizde bile ortaya ilginç bir durum çıkıyor, bir bakıma '70'lerin hayaletini çağırmış oluyoruz. Eğer film-noir '50'lerin bir ürünü idiyse, neo-noir da '70'lerin bir ürünüydü ve artık 30 yıl geride kalmış bir dönemden bahsediyoruz. Ben gerçek bir film-noir hayranıyım ve '70'lerdeki neo-noir dalgası çok sevdiğim bu türün bir yansıması olmasından dolayı benim için hep çekici olmuştur. Ancak "Gerçeğin Ötesinde"nin bu filmlerin tekrarı veya parodisi olmasından ziyade, kendi tarzına sahip olmasını istedim. Dikkat ederseniz filmin büyük bölümünde Kevin Bacon'ın canlandırdığı Lanny Morris karakteri anlatıcı pozisyonunda ve anlatının kaydadeğer bir kısmı onun bakış açısından gerçekleşiyor. Bu karakter popüler bir şovmen ve ben de filmi çekerken, 'Lanny Morris kendi dünyasını filme aktarması için nasıl bir yönetmen tercih ederdi', diye düşündüm. Muhtemelen Morris'in ilk tercihi ben olmazdım ama Stanley Donen veya Vincente Minnelli'yi isteyebilirdi. Dolayısıyla onun bakış açısından çekilen sahnelerde başka bir yönetmenin kimliğine bürünmeye çalıştım. Tıpkı "Ararat"ta olduğu gibi. "Ararat"ta film içinde film niteliğindeki tarihî sahneleri çekerken de başka bir yönetmen gibi düşünmem, onun kimliğine bürünmem gerekiyordu.

Filmdeki dış ses kullanımından bahsettiniz. "Gerçeğin Ötesinde"de bütün ana karakterler anlatıcı rolünü üstleniyorlar. Senaryonun uyarlandığı Rupert Holmes'un romanında da benzer bir anlatı mı vardı?

Açıkçası hayır. Roman ve film arasındaki belki de en temel ayrım, romanda Karen karakterinin bu iki adamla bir geçmişinin olmaması. Yani Karen'in çocukken Larry ve Vince'in programına çıkmış olması filme özgü bir durum. Açıkçası bu genç kadının söz konusu cinayeti çözmek konusundaki saplantısında, çocukken yaşadığı bu ana geri dönmek gibi bir motivasyon bulmak uyarlama aşamasında ortaya çıkan bir fikirdi. Elbette roman farklı bir medyum olduğu için Holmes, Larry'nin anılarını okuyucuya bölümler şeklinde sunabiliyordu. Bu bölümler romanda da birinci tekil şahıs ağzından yazılmışlardı. Ancak Karen karakterinin gelişimi ve olayın içine çekilmesi romanda ve filmde ciddi şekilde ayrılıyorlar. Romanda Karen daha ziyade bir femme-fatale ve başlangıçtan itibaren çok olgun bir karakter. Bense filmimde Karen'ın genç bir kız gibi olmasını ve olayların gelişimi sürecinde olgunlaşmasını istedim. Bu nedenle Karen karakterinin de dış sesine yer verdim. Elbette Alison Lohman da buna çok uygun bir aktristi. Alison 26 yaşında ama daha küçük gösterdiği için şu ana kadar genellikle yeniyetmeleri canlandırdı. Onun fiziksel anlamdaki bu farklı özelliğinden de yararlanmak istedim.

Alison Lohman'dan ve Karen karakterinin çocukken Larry ve Vince'in programına çıkmış olmasından bahsetmişken... Filmdeki bu geriye dönüşte, Lohman aynı karakterin 15 yıl önceki çocuk hâlini de canlandırıyor. Ortaya çıkan sonuç gerçekten çok garip, absürd olduğu kadar rahatsız edici bir sahne. Siz nasıl bir sonuç hedeflemiştiniz?

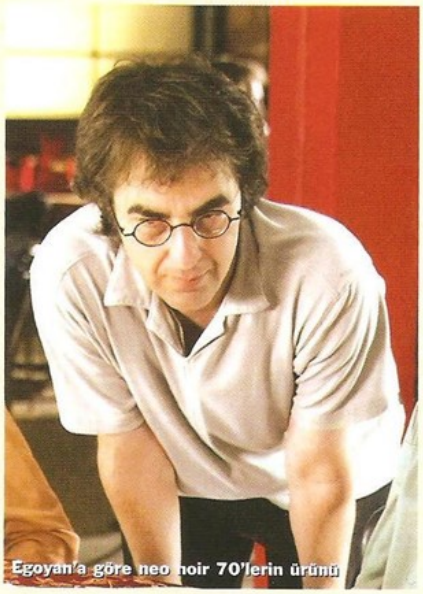
Egoyan'a göre neo noir 70'lerin ürünü

Evet, bu sahnede özellikle gergin bir hava yakalamak istemiştim. Teatral anlatım yolları beni her zaman çok etkilemiştir. Elbette başka bir filmde, böyle bir sahnede karakterin çocukluğunu daha küçük yaştaki bir aktrise oynatırlardı. Ancak ben seyircinin bu sahnede filme yabancılaşmasını, özellikle mesafe almasını hedefledim. Böylece söz konusu anın Karen'ın zihninde kurgulanmış olduğunu da vurgulamak istedim. Hem bizim gördüğümüz, hem de onun kafasında canlandırdığı anın aslında gerçekliğine inanmak istediği bir şey olduğunu söylemeyi amaçladım. Kaydedilmiş bir ana yönelik bu saplantı veya onu fetişleştirmek beni gerçekten çok etkiliyor. Çünkü bir an kaydedildiği anda bir nesneye dönüşmüş oluyor, deneyimin kendisi kayboluyor.

Önceki filmlerinizde de kaydedilmiş görüntüler, anılar ve onların kolektif hafızadaki yeri hep ön plandaydı. Örneğin "Speaking Parts"ta veya "Family Viewing"de...

Bu filmleri hâlâ hatırlıyor olmanız beni çok sevindirdi. Özellikle "Family Viewing" en sevdiğim filmlerimden birisidir ama ne yazık ki fazla izlenmemiştir. Bu filmler ve "Gerçeğin Ötesinde" arasındaki bir diğer ortak noktaysa eğlence dünyası. Bir imajı yansıtması için eğlence dünyası içerisinde karakterler yaratılması ve bu insanların gerçek hâllerinin çok farklı olması son derece ilginç bir durum. Seyirci olarak bizler bu yaratılmış karakterlerle bir ilişki kurabiliyor ve bu durumu sürdürebiliyoruz.

Gerçeğin belirsizliği veya gerçek üzerindeki kontrol de sık sık işlediğiniz bir konu. "Gerçeğin Ötesinde"yi uyarladığınız romanda da bu temalar mevcut muydu, yoksa siz kendi yoru-

munuzu mu getirdiniz?
Romanın tonu filme oranla çok daha farklı. Filmde romanda olmayan bir gizem unsuru olduğunu söyleyebilirim. Roman ise görece daha hafif ve kolay okunur tarzdaydı. Örneğin yakın geçmiste yaptığım diğer uyarlamalarla karsılastırırsam, bir kaynak olarak "Baska Bir Dünya"nın (The Sweet Hereafter) veya "Felicia'nın Yolculuğu"nun (Felicia's Journey) ağırlığına sahip değildi. Bir bakıma "pulp" olduğunu söyleyebiliriz. Ancak romanın yazarı Rupert Holmes 50'li yıllarda kendisi de sov dünyası içerisinde olan bir kisiydi. Bu nedenle bana filmde kullanabileceğim pek çok bilgi ve enformasyon sağladı. Bu onun yardımı olmasa girmeyi asla beceremeyeceğim bir alandı. Dolayısıyla uyarlama esnasında materyali kendi ilgi alanlarıma göre sekillendirmeye çalıştım ve sonuçta daha ciddi, daha karanlık bir hâl aldı. Ancak baskarakterleriniz sov dünyasından olunca, eğlence dünyasına ait atmosferi de yakalamanız lazım. Holmes bu anlamda bana gerçekten çok yardımcı oldu.

Filmde genis ekran formatını kullanısınız da çok basarılı. Özellikle Vince'in evindeki mizansen ve çerçeve içinde çerçeveler yaratmanız gibi. Bunun daha önce bahsettiğiniz teatral anlatım yollarıyla veya filmin gerçekle ilgili meselesiyle iliskili olduğunu söyleyebilir miyiz?
Aslında bu sahneleri çektiğimiz Los Angeles'taki ev de çok ilginç bir mekândı. Çok bilinen ve tarihe geçmis bir yapı bu. Pierre Koenig tarafından dizayn edilmis ve adı da "Case Study No. 22". Bu mekânda çalısmak beni gerçekten çok heyecanlandırdı. Vince geçmisten kurtulmaya çalışan bir karakterdi ve onu tamamen açık, her seyi teshir eden, cam bir eve yerleştirmek çok ilginç bir fikirdi. Çerçevelemeyle ilgili seyirciye özellikle hatırlatmak istediğim bir diğer unsur da tam bununla ilgiliydi, sürekli izlenme hâli.

Filmdeki gizemi açık etmeyerek tartısacak olursak, Karen filmin sonunda öldürülen kızın annesiyle bir anlaşmaya varıyor ve gerçeği açıklamamaya karar veriyor. Sizce bu gazetecilik açısından etik bir tercih mi? Yoksa özellikle böyle duygusal bir ton mu yakalamak istediniz?
Bence hikâyenin kendisinde çok fazla ahlaksızlık var. Karakterlerin hemen hepsi diğerlerini cinsel açıdan veya psikolojik açıdan kullanıyorlar. Bu nedenle finalde Karen'ın, kızının anılarında olduğu gibi kalması için gerçeği anneden gizlemesi bence çok cömertçe bir hareket. Böylece kendi gazetecilik hırsından da feragat etmis oluyor. Elbette Karen olayı çözerken izlediğimiz veya bize söylenen her seyin yine sadece onun kurgusu olduğunu da unutmamız gerek. Bunun gerçek olması muhtemel ama ortada kesin bir kanıt da yok. Eğer Karen kendi kurgusunu gerçek olarak gazetede yazacak olsaydı muhtemelen büyük bir tartısma yaratır ve basarılı olurdu. Ancak ortada kesin bir kanıt olmadığı için, kendi kurgusunu anneden saklaması bence bilakis adil bir davranıs. Böylece başka bir insana karşı sorumlu davranmıs oluyor ve ben finalde varılan duygusal sonucu doğru buluyorum. Elbette bu hikâyenin Universal Stüdyoları'nın arka bahçesinde geçtiğini ve yıllar boyunca benzer pek çok olay yaşandığını da unutmamamız gerek.

"Gerçeğin Ötesinde"

Universal Stüdyoları'ndan bahsettiniz... "Gerçeğin Ötesinde" elbette medya aracılığıyla insanlara söylenen yalanlarla da ilgili bir film. Bugün böyle bir film çekmenizin ardında politik bir motivasyon da görebilir miyiz?
Bu filmin geçtiği dönemde ünlü insanların kendi mitleri üzerinde hâlâ bir kontrolleri vardı. Ama '70'lerin başından itibaren yeni bir gazetecilik türü ortaya çıktı. Gazetecinin kendi kisiliğini de isin içine kattığı ve bu mitleştirilmis figürlerin iç dünyasını ortaya döktüğü haberler yazılmaya başlandı. Böylece okuyucu ve seyircinin özel hayata karşı ilgisi bir sekilde doyuruluyordu, bizler de ünlü kişilerin hayatına her yönüyle hâkim olmak istiyorduk. Bence bu çok vahşi bir durum. Artık ünlü bir insanın ortak bilinçte olduğu gibi kalması mümkün değil. Sürekli kendi mitini yıkması ve kendini yeniden yaratması gerekiyor.
Bu filmle benim de Amerikan popüler kültüründe belirli bir dönemi anlattığımı söyleyebilirim. Ayrıca medyayla ve ünlü insanlarla kurduğumuz ilişkinin asla eskisi gibi olmayacağını iddia ettiğimi de. Bu filmdeki Karen gibi gazeteciler belirli bir dönemin bitmesini sağladılar, ünlü insanlar etrafındaki mitolojinin sona ermesini... Elbette daha geniş bir boyutta "Gerçeğin Ötesinde" ile eğlendirilmeye yönelik açlığımıza da değinmek istedim. Artık tarihimizin bile eğlenceli olmasını istiyoruz. Elbette gazeteciliğin ve medyanın da... Ne yazık ki medyadaki giderek artan eğlence değeri, gerçeğin kendisini de maskeliyor.

"Gerçeğin Ötesinde"nin önceki filmlerinizle baglantılarına dönecek olursak... Filmin bir sahnesinde Karen üç yayıncı ile oturuyor ve onları Don McKellar, Gabrielle Rose ve esiniz Arsinée Khanjian canlandırıyorlar. Bu kendi kariyerinize yaptığınız esprili bir gönderme miydi?
(Gülüyor) Evet. Aslında simdi dönüp bakınca biraz pişmanım, zira bu oyuncuların önceki filmlerimde ve kariyerimdeki yerini bilen seyirciler söz konusu sahnede elbette filmden biraz kopuyorlar. Fakat ne yalan söyleyeyim, buna karşı koyamadım. Elbette bu sahnenin David Hemblen'in gözüktüğü otel sahnesiyle peş peşe geldiğini unutmayalım. Hemblen da "Family Viewing", "Speaking Parts" ve "Bir Başka Dünya"da önemli roller üstlenmisti. aslında gönderme yapan sahnelerden pek hoşlanmam ama dediğim gibi bu sefer karşı koyamadım.

Son olarak "Gerçeğin Ötesinde"nin ABD'de sansürle yaşadığı sorunlar üzerine ne düşündüğünüzü öğrenmek istiyorum.
Bu benim için de hâlâ anlaşılamaz ve asla da anlayamayacağım bir şey. Filmi çekerken çizgiyi astığımızı asla düşünmemistik. Ancak görüldüğü kadarıyla filmleri değerlendiren kurulun üyeleri bizimle aynı fikirde değiller. Filmi ABD'de geniş dağıtıma sokmayı düşünüyorduk ancak NC-17 alması bunu engelledi. Sansür kurulunu rahatsız eden sahnelerin tümü hikâye gelişimi için kilit değerindeydi, dolayısıyla bu sahneleri çıkartmak gibi bir şansımız da yoktu. Sonuçta film sansüre uğramadan ve herhangi bir yaş sınırı olmadan gösterime girdi. Ancak bunun da NC-17'den hiçbir farkı yok, çünkü çoğu sinema yaş sınırı almamış filmleri göstermeyi reddediyor. Açıkçası söz konusu karar filmin ticari şansını ciddi anlamda etkiledi.

Söyleşiler

"Gerçek bir film-noir hayranıyım"

ENGİN ERTAN'ın festivalde filmlerini izleyeceğimiz 6 yönetmen ve 1 oyuncuyla yaptığı söyleşileri peş peşe sunmaya başlıyoruz. İlk söyleşinin konuğu ATOM EGOYAN. Festivalde yeni filmi "Gerçeğin Ötesinde" (Where the Truth Lies) ile karşımıza çıkacak Egoyan sinemaseverlerin yakından tanıdığı bir isim. Vizyona girmeden önce ilk olarak festivalde seyirci karşısına çıkacak olan film, açıkça bir tür filmi olmasıyla yönetmenin önceki işlerinden biraz ayrılıyor.

Geçtiğimiz yıl Cannes'da Altın Palmiye için yarışan yeni Atom Egoyan filmi "Gerçeğin Ötesinde" (Where the Truth Lies) 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin Akbank Galaları bölümünde gösterilecek. Rupert Holmes'un yazdığı "pulp" bir romandan uyarlanan film, '70'lerde geçen bir "neo-noir". Genç gazeteci Karen'ın (Alison Lohman), çocukluk yıllarında hayranı olduğu iki ünlü şovmenin, Lanny Morris (Kevin Bacon) ve Vince Collins'in (Colin Firth) adlarının karıştığı bir cinayet davasını aydınlatma süreci filmin ana hikâyesini oluşturuyor. Yönetmenin önceki filmlerinden de tamdık olduğumuz şekilde, şimdiki zaman sık sık geriye dönüşlerle bölünüyor ve "Gerçeğin Ötesinde" bir tür filminden, hafıza üzerine tipik bir Egoyan işine evriliyor. Her ne kadar bir gerilim olarak tıkır tıkır işlemese bile, yönetmenin hayranlarını tematik zenginliğiyle tatmin edebilecek bir film karşımızdaki. Görsel açıdan son derece stilize ve başarılı olması da cabası. Telefonda röportaj yapma imkânı bulduğumuz Egoyan da "Gerçeğin Ötesinde"nin önceki filmleriyle ortak noktaları olduğu konusunda hemfikir.

Önceki filmlerinize baktığımızda çoğunlukla kişisel bir sinemanın örnekleriyle karşılaşıyoruz. Ancak yeni filminiz "Gerçeğin Ötesinde" bir tür filmi, noir tadında bir gerilim. Bu sizin için bir meydan okuma mıydı?

Aslında filmi çekmeye başlarken ortaya çok farklı bir şey çıkacağını düşünmekteydim. Tamamladıktan sonraysa "Gerçeğin Ötesinde"ye biraz daha mesafeyle bakabiliyorum. Her ne kadar tematik olarak önceki filmlerime yakın tarafları olsa da, bu türe daha fazla bağlı olan bir film. Aslında "Gerçeğin Ötesinde"ye bir "neo-noir" örneği dediğimizde bile ortaya ilginç bir durum çıkıyor, bir bakıma '70'lerin hayaletini çağırmış oluyoruz. Eğer film-noir '50'lerin bir ürünü idiyse, neo-noir da '70'lerin bir ürünüydü ve artık 30 yıl geride kalmış bir dönemden bahsediyoruz. Ben gerçek bir film-noir hayranıyım ve '70'lerdeki neo-noir dalgası çok sevdiğim bu türün bir yansıması olmasından dolayı benim için hep çekici olmuştur. Ancak "Gerçeğin Ötesinde"nin bu filmlerin tekrarı veya parodisi olmasından ziyade, kendi tarzına sahip olmasını istedim. Dikkat ederseniz filmin büyük bölümünde Kevin Bacon'ın canlandırdığı Lanny Morris karakteri anlatıcı pozisyonunda ve anlatının kaydadeğer bir kısmı onun bakış açısından gerçekleşiyor. Bu karakter popüler bir şovmen ve ben de filmi çekerken, 'Lanny Morris kendi dünyasını filme aktarması için nasıl bir yönetmen tercih ederdi', diye düşündüm. Muhtemelen Morris'in ilk tercihi ben olmazdım ama Stanley Donen veya Vincente Minnelli'yi isteyebilirdi. Dolayısıyla onun bakış açısından çekilen sahnelerde başka bir yönetmenin kimliğine bürünmeye çalıştım. Tıpkı "Ararat"ta olduğu gibi. "Ararat"ta film içinde film niteliğindeki tarihî sahneleri çekerken de başka bir yönetmen gibi düşünmem, onun kimliğine bürünmem gerekiyordu.

Filmdeki dış ses kullanımından bahsettiniz. "Gerçeğin Ötesinde"de bütün ana karakterler anlatıcı rolünü üstleniyorlar. Senaryonun uyarlandığı Rupert Holmes'un romanında da benzer bir anlatı mı vardı?

Açıkçası hayır. Roman ve film arasındaki belki de en temel ayrım, romanda Karen karakterinin bu iki adamla bir geçmişinin olmaması. Yani Karen'in çocukken Larry ve Vince'in programına çıkmış olması filme özgü bir durum. Açıkçası bu genç kadının söz konusu cinayeti çözmek konusundaki saplantısında, çocukken yaşadığı bu ana geri dönmek gibi bir motivasyon bulmak uyarlama aşamasında ortaya çıkan bir fikirdi. Elbette roman farklı bir medyum olduğu için Holmes, Larry'nin anılarını okuyucuya bölümler şeklinde sunabiliyordu. Bu bölümler romanda da birinci tekil şahıs ağzından yazılmışlardı. Ancak Karen karakterinin gelişimi ve olayın içine çekilmesi romanda ve filmde ciddi şekilde ayrılıyorlar. Romanda Karen daha ziyade bir femme-fatale ve başlangıçtan itibaren çok olgun bir karakter. Bense filmimde Karen'ın genç bir kız gibi olmasını ve olayların gelişimi sürecinde olgunlaşmasını istedim. Bu nedenle Karen karakterinin de dış sesine yer verdim. Elbette Alison Lohman da buna çok uygun bir aktristi. Alison 26 yaşında ama daha küçük gösterdiği için şu ana kadar genellikle yeniyetmeleri canlandırdı. Onun fiziksel anlamdaki bu farklı özelliğinden de yararlanmak istedim.

Alison Lohman'dan ve Karen karakterinin çocukken Larry ve Vince'in programına çıkmış olmasından bahsetmişken... Filmdeki bu geriye dönüşte, Lohman aynı karakterin 15 yıl önceki çocuk hâlini de canlandırıyor. Ortaya çıkan sonuç gerçekten çok garip, absürd olduğu kadar rahatsız edici bir sahne. Siz nasıl bir sonuç hedeflemistiniz?

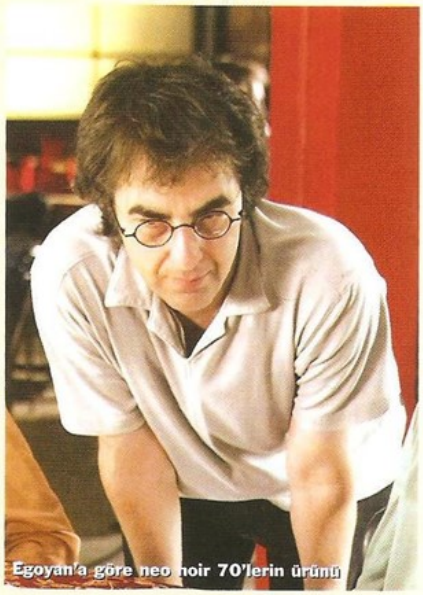

Egoyan'a göre neo noir 70'lerin ürünü

Evet, bu sahnede özellikle gergin bir hava yakalamak istemistim. Teatral anlatım yolları beni her zaman çok etkilemistir. Elbette başka bir filmde, böyle bir sahnede karakterin çocukluğunu daha küçük yastaki bir aktrise oynatırlardı. Ancak ben seyircinin bu sahnede filme yabancılasmasını, özellikle mesafe almasını hedefledim. Böylece söz konusu anın Karen'ın zihninde kurgulanmış olduğunu da vurgulamak istedim. Hem bizim gördüğümüz, hem de onun kafasında canlandırdığı anın aslında gerçekliğine inanmak istediği bir şey olduğunu söylemeyi amaçladım. Kaydedilmis bir ana yönelik bu saplantı veya onu fetislestirmek beni gerçekten çok etkiliyor. Çünkü bir an kaydedildiği anda bir nesneye dönüşmüş oluyor, deneyimin kendisi kayboluyor.

Önceki filmlerinizde de kaydedilmis görüntüler, anılar ve onların kolektif hafızadaki yeri hep ön plandaydı. Örneğin "Speaking Parts"ta veya "Family Viewing"de...

Bu filmleri hâlâ hatırlıyor olmanız beni çok sevindirdi. Özellikle "Family Viewing" en sevdiğim filmlerimden birisidir ama ne yazık ki fazla izlenmemistir. Bu filmler ve "Gerçeğin Ötesinde" arasındaki bir diğer ortak noktaysa eğlence dünyası. Bir imajı yansıtması için eğlence dünyası içerisinde karakterler yaratılması ve bu insanların gerçek hâllerinin çok farklı olması son derece ilginç bir durum. Seyirci olarak bizler bu yaratılmış karakterlerle bir ilişki kurabiliyor ve bu durumu sürdürebiliyoruz.

Gerçeğin belirsizliği veya gerçek üzerindeki kontrol de sık sık işlediğiniz bir konu. "Gerçeğin Ötesinde"yi uyarladığınız romanda da bu temalar mevcut muydu, yoksa siz kendi yoru-

cesaretlendiriyor. Ayrıca Steve Coogan ve Rob Brydon'ın senaryoya da ciddi katkıları olduğunu eklemem gerek. Bu karakterleri veya durumları oluştururken sık sık beraber çalıştık.

"Tristram Shandy: Uyduruk Bir Öykü" gösterildiği farklı ülkelerde nasıl karşılandı? Filmde çok İngiliz tarzı bir mizah olduğunu söylemek sizce mümkün mü?
Elbette filmin İngiltere'de nasıl algılandığı diğer ülkelerle fark gösteriyor. İngiltere'de Steve çok tanınan bir isim ve bu nedenle film içerisindeki oyunlar, gerçek ve kurmaca arasında gecilen çizgi seyirci açısından daha belirgin. Elbette Steve Coogan'ın filmde canlandırdığı Steve Coogan onun gerçek hayattaki hâli değil ama burada insanların kafasında oluşmuş olan imajıyla ilgili oyunlar da var. Diğer ülkelerdeyse sıklıkla filmin bütününü kurmaca olarak görenler oluyor ancak mizah duygusu onlara da geçiyor. Filmin altyazılı oynadığı ülkelerde, örneğin İspanya'da bile...

Steve Coogan ile daha önce "24 Saat Parti İnsanları"nda (24 Hour Party People) da beraber çalışmıştınız ve o film de bir bakıma belgesel ve kurmacanın karıştığı bir yapıya sahipti. Coogan ile ileride bütünüyle kurmaca bir karakteri canlandıracağı bir filmde çalışmayı düşünüyor musunuz?
Aslında "Tristram Shandy: Uyduruk Bir Öykü"de onun oynamasının en önemli sebebi, Steve ile tekrar beraber çalışmayı istememdi. İngiltere'deki Steve gibi komedi geçmişi olan oyuncuların çoğuyla ilgili söyle ilginç bir yön var. Karakterleri canlandırırken işin içine kendilerinden de bir şeyler katıyorlar. Dolayısıyla ortaya çıkan bir bakıma onların kurgusal versiyonu oluyor. Bu benim çok hoşuma gidiyor ve elbette Steve ile tekrar beraber çalışmak istiyorum. Ancak nasıl bir film ve nasıl bir karakter olur, bilmiyorum.

Filmin senaristi olarak kendi adınızı yazmak yerine bir takma isim olan Martin Hardy'yi kullandınız. Nedenini sorabilir miyim?
Bu bir nevi şakaydı. Her şeyden önce Martin Hardy, kısmen Tristram Shandy'den üretilmiş bir anagram. Diğer yandan söyle bir sebebi de var. En başta senaryoyu Frank Cottrell Boyce ile yazıyorduk. Daha sonra ben bugüne dair, sette geçen sahneleri eklemek istedim. Bu durumda Steve ve Rob da senaryoya katkıda bulunmaya başladı. Elbette diğer oyuncular da... Sonuçta senaryoya o kadar çok kişinin emeği geçti ki, böyle bir şaka yapmaya karar verdik.

Çok üretken olmanız dışında, çektiğiniz filmler tür açısından da çeşitlilik gösteriyorlar. Bu sizin için bir meydan okuma mı?
Benim için yeni bir filme başlarken, yepyeni bir şeyle uğraşıyor olmak çok heyecan verici. Örneğin yeni filmim "The Road to Guantanamo"da da böyle bir durum söz konusu. Bu bir yönüyle bir yol filmi ve belki kimilerine 4 yıl önce çektiğim "Bu Dünyada"yı (In This World) anımsatacak. Ancak daha sonra belgesel ve kurmaca arasında bir yöne ilerliyor ve farklı bir şeye dönüşüyor.

"Tristram Shandy: Uyduruk Bir Öykü"

"The Road to Guantanamo"da farklı bir vizyon programı izlendi. Film sinemalarda gösterime girdiği sırada Channel 4'da da gösterilecek . Neden böyle bir yol seçtiniz?
Aynı zamanda DVD olarak piyasaya sürülecek ve internetten de izlenebilecek. Ancak bu sadece İngiltere için geçerli. Film şu ana kadar pek çok ülkeye satıldı ve İngiltere dışında böyle bir gösterim programı söz konusu değil. Channel 4 filmin yapımcılarından birisiydi ve filmi bir an evvel göstermek istiyordu. Ancak bence başka önemli bir sebep daha var, ki beni bu filmi yapmaya iten en önemli neden de buydu. Hâlâ Guantanamo'da 500 kişi var ve bu güncelliğini koruyan bir konu. Bu nedenle filmi en çabuk şekilde çekmek ve insanlara ulaştırmak istedim. Normal bir vizyon programıyla, sinemadan sonra televizyon gösterimi için 12 ay beklenmesi gerekecekti.

"The Road to Guantanamo"yu Mat Whitecross ile beraber çektiniz. Aramızdaki iş bölümü nasıldı?
Mat daha önce "Bu Dünyada"da da çalışmış ve "9 Şarkı"nın (9 Songs) kurgusunu yapmıştı. Filme başladığımızda Mat olayı yaşayan üç kişiyle röportajlar yaptı. Bu aşama bittiğinde elimizde 600 sayfalık bir materyal vardı. Bu noktadan sonra olayı tekrar araştırıp esas hikâyeyi ortaya çıkartmaya başladık. Çekim aşamasında da yardımcı yönetmenlik yaptı ve ikinci ünitede çalıştı.

Berlin Film Festivali'nde "The Road to Guantanamo" ile ilgili tepkiler genellikle son derece olumluydu ve En İyi Yönetmen ödülünü de kazandınız. Ancak filmin kurgusuyla ilgili, manipülatif olduğuna dair itirazlar da vardı. Siz bu eleştirilerle ilgili ne düşünüyorsunuz?
Evet, hikâyeyi inandırıcı bulmadıklarını söyleyenler oldu. Ancak bu üç genç erkeğin hikâyesi ve sunu temin edebilirim ki, filmde görülen şeylerin yüzde 95'i koşulsuz gerçek. Her zaman için niye böyle bir yolculuğa çıktıkları, acaba savaşa katılmak gibi bir niyetleri olup olmadığı, gerçekten bir silah alıp almadıkları konusunda soru işaretleri olacak. Fakat onların terörist olduklarına dair ortada hiçbir kanıt yok.

"The Road to Guantanamo"ya veya "Tristram Shandy: Uyduruk Bir Öykü"ye veya daha önceki filmlerinizden "24 Saat Parti İnsanları"na bakınca akla şöyle bir soru geliyor. Kurmaca ve belgesel arasındaki sınırı belirsizleştirmek size özellikle çekici geliyor mu?
Elbette bir film çekerken önünde sonunda hikâyeyi kontrol ediyorsunuz. Ancak "The Road to Guantanamo" ile ilgili şunu söyleyebilirim, bu gerçekten çok uzun bir hikâye. Bir şekilde bu hikâyeyi filmde anlatılabilir şekilde sıkıştırmamız gerekiyordu. Ayrıca kimi soru işaretleri de barındırıyordu. Bu nedenle kurgu aşamasında filmi mümkün olduğunca açık, heyecanlandırıcı ve seyirciyi çekecek hâle sokmaya çalıştık.

Söyleşiler

"Aslında hepimizin içinde bir ırkçı gizli"

Festivalin Mayınlı Bölge'sinin konuklarından "Edmond", sert dili ve ırkçılığı en çıplak hâliyle masaya yatıran tavrıyla seyircileri rahatsız edebilir. Bir David Mamet uyarlaması olan bu özgün ve güçlü filmin yönetmeniyse, daha ziyade korku filmleriyle tanınan STUART GORDON. Seksenlerin kült yönetmeni de filminin seyircilerin bilinci ve vicdanında hassas bir noktaya temas ettiği kanısında.

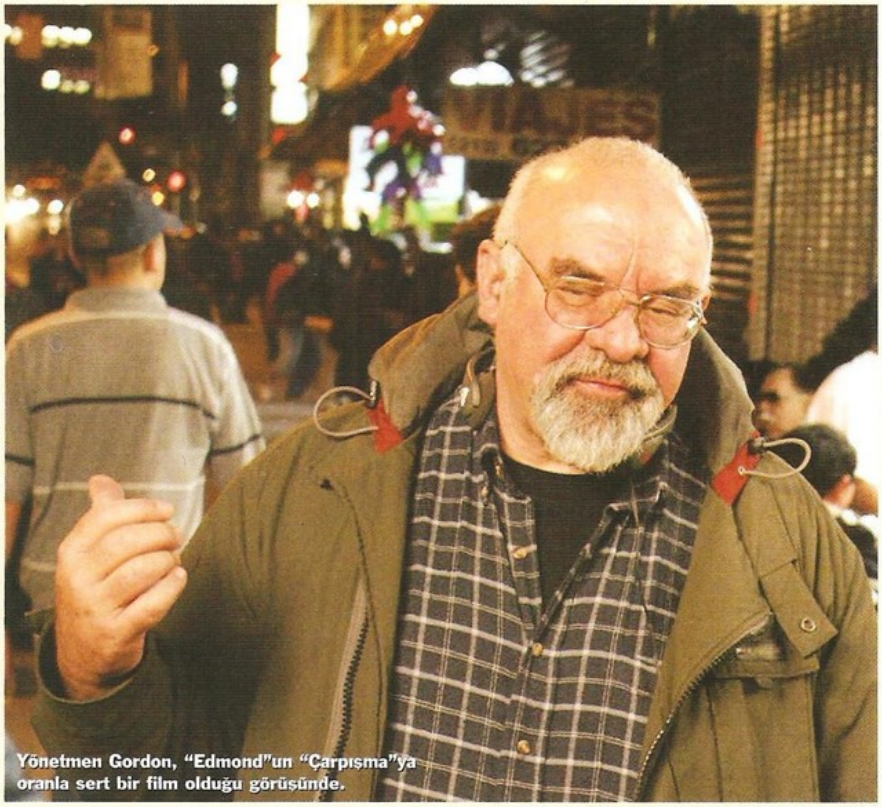

Yönetmen Gordon, "Edmond"un "Çarpışma"ya oranla sert bir film olduğu görüşünde.

İlk gösterimi geçtiğimiz yıl Venedik Film Festivali'nde yapılan "Edmond", festivali takip eden seyirci ve eleştirmenleri ikiye bölmüş ve ufak çapta tartışmalara neden olmuştu. Nedenini soracak olursanız, filmin sert dili diyebiliriz. David Mamet'ın aynı adlı oyunundan uyarlanan (senaryonun yazarı da yine Mamet) "Edmond", üst orta sınıftan gelen sıradan bir adamın, Edmond Burke'ün (William H. Macy) bir gecelik kâbusunu konu alıyor. Tesadüfen yolunun düştüğü bir falcıdan ait olduğu yerde bulunmadığına dair tüyo alan Edmond, önce karısını terk ediyor daha sonra da gece vakti Los Angeles caddelerine düşüyor. Kontrol edemediği cinsel açlıkla ava çıkan Edmond, elde etmeye çalıştığı her kadınla daha da dibe vuruyor ve açıyor ağzını, yumuyor gözünü. Başka bir deyişle, kimilerini rahatsız eden filmin sert diyalogları bir bir başkarakterin ağzından dökülüyorlar. Edmond başına gelen her yeni felaketle kadınlara, Afro-Amerikalılara, escinsellere veriyor veristiriyor. Bu garip kâbusun noktalandığı yer ise hem Edmond, hem de biz seyirciler için bir sürpriz oluyor.
Bu özgün filmin yönetmen koltuğundaysa, özellikle H.P. Lovecraft uyarlaması olan "gore" korku filmleriyle (örneğin "Re-Animator" veya "From Beyond" gibi) tanınan Stuart Gordon oturuyor. David Mamet ve onun adını birarada düşünmek garip gelebilir ama uzun yıllara dayanan bir dostlukları ve Gordon'ın daha önce ünlü yazarın bir diğer oyununu tiyatro için yönetmişliği var. Bunları ve daha fazlasını Stuart Gordon ile telefon aracılığıyla yaptığımız röportajda bulabilirsiniz.

Daha önce tiyatro için bir David Mamet oyunu olan "Sexual Perversity in Chicago"yu yönetmiştiniz.
Evet, dünya prömiyeriydi.

Yıllar sonra yine bir Mamet oyununun sinema uyarlamasında yönetmenlik görevini üstlendiniz. Onun metinlerinde size çekici gelen şey nedir?
Bence David insanların kendilerini nasıl ifade ettiklerini ve aynı zamanda nasıl çöktüklerini çok iyi yansıtan bir yazar. "Edmond"ın en güçlü yönlerinden birisi de bu. Bu gittikçe batan ama bunu asla yüksek sesle söylemeye cesaret edemeyen bir adamın öyküsü ve gerçek hayatta da bu duruma sık sık rastlayabiliyoruz. Bu nedenle David'in metinlerinin çok dürüst olduklarını düşünüyorum.

Peki sinemaya yapılan diğer Mamet uyarlamalarını nasıl buluyorsunuz? Örneğin sizin tiyatro prodüksiyonunu yönettiğiniz "Sexual Perversity in Chicago" da '80'lerde "About Last Night..." adıyla sinemaya uyarlanmıştı.
Evet ama o filmin senaryosunu David yazmamıştı. O yıllarda David henüz bir oyun yazarı ve senarist olarak yeterince tanınmıyordu. Tanınmaya başladıktan sonra oyunlarını kendisi uyarlamaya başladı. Bence David'in metinlerini uyarlamak herkesin altından kolay kolay kalkamayacağı bir şey.

"Edmond"ın senaryosu oyunun metnine ne kadar yakın?
Oyun ve film arasında bazı değişiklikler var ama David orijinal metne epey sadık kaldı. Zaten oyunun kendisi de son derece sinemasal bir yapıya sahipti. O kadar muazzam bir dili vardı ki, değişmesi beni çok üzerdi.

Oyunu sinemaya uyarlamak sizin fikriniz miydi?
Hayır, aslında David bu öneriyle bana geldi. Ancak yıllar önce oyun ilk sahneye konulduğunda izlediğimde, ben de bu malzemeden çok iyi bir film çıkacağını düşünmüştüm. Daha önce de söylediğim gibi "Edmond" çok sinemasal bir oyun. Yıllardır "Edmond"ın sinema uyarlaması üzerine David ile konuşuyorduk ve nihayet bunu gerçekleştirebildik.

"Edmond"ın ana temasının politik doğruculuk arkasındaki ikiyüzlülük olduğunu söyleyebilir miyiz?
Benim için filmi tanımlayacak anahtar cümle her korkunun ardında bir istek yattığı. Edmond çok fazla seyden korkan bir adam. Afro-Amerikalılardan, kadınlardan, escinsellerden korkuyor ve onların hepsiyle yüzleşmek zorunda kalıyor.

Filmi dili nedeniyle provokatif ve rahatsız edici bulanlar da var. Sizin bu konudaki görüşleriniz nedir?
Bence, aslında hepimizin içinde bir ırkçı gizli. Bunun ortaya çıkmasıysa bazen çok kolay olabiliyor. Örneğin ben de trafikte kendimi korkunç seyler söylerken buluyorum. Hiç beklemediğimiz anlarda çabucak içimizdeki ırkçı taraf kendisini gösteriyor. "Edmond" insanların bununla yüzleşmesini sağladığı için onları aynı zamanda rahatsız eden bir film ama ne yazık ki bu gerçeğin ta kendisi.

Filmi Edmond karakterinin içindeki bastırılmış ırkçılığın yüzeye çıkması olarak tanımlarsak, metni bir zihin akışı olarak görmemiz de

mümkün mü?
Evet, film boyunca Edmond'ın dile getirdikleri onun içinde birikmiş olanlar ve birdenbire ağzından dökülmeye başlıyorlar. Hatta bir bakıma içinde tuttuklarını kusmaya başlıyor. Elbette ırkçılık da bunun önemli bir parçası.

Peki Edmond'ın bütün bir gece boyunca yaşadıklarını bir rüya, daha doğrusu bir kâbus olarak görmek sizce mümkün mü?
Mamet bu oyunu yazdığı sırada ilk karısından ayrılmak üzereydi ve New York'ta yaşıyordu. Bir bakıma kendi fantezilerini kağıda dökmüştü. Metinde bu nedenle rüya benzeri bir atmosfer var ama David'in olan bitenleri son derece gerçekçi şekilde yansıttığını da atlamamak gerek. Film üzerinde çalışırken ben de tüm olayları Edmond'ın rüyası olarak tasarlamıştım.

Peki oyun ne zaman yazılmıştı?
1982'de.

"Edmond"ın güncelliğini koruması üzerine ne düşünüyorsunuz?
Bence David'in oyunu yazıldığı dönemden ziyade bugünle daha ilişkili. Daha önce söylediğim gibi, bu korku üzerine bir metin ve bugün her zamankinden daha çok korkuyoruz. Hatta dünya korkuya endeksli bir ruh hâlinde yaşıyor.

Tıpkı "Edmond" gibi Los Angeles'ta geçen ve ırkçılık üzerine olan bir diğer film geçenlerde En İyi Film Oscar'ını kazandı. "Çarpışma" hakkında siz ne düşünüyorsunuz?
Eğer "Edmond" ile karşılaştırmam gerekirse, "Çarpışma"nın yeterince cesur olmadığını söyleyebilirim. Her ne kadar etkileyici ve güçlü şekilde başlasa bile, bir noktadan sonra geri çekiliyor ve saptamalarına sonuna kadar arka çıkmıyordu. Bizse "Edmond"ı yaparken çekingen davranmamaya ve gidebileceğimiz kadar uca gitmeye çalıştık.

Daha ziyade '80'lerdeki "Re-Animator" veya "From Beyond" gibi korku filmleriyle tanınan kült bir yönetmensiniz. "Edmond" ise kimi ortak noktalara rağmen temelde farklı bir film. Farklı şeyler denemek size çekici geliyor mu?
Evet, hep farklı şeyler denemeye çalıştım. Daha ziyade korku filmleriyle tanınıyorum ama komediler de yönettim veya bir önceki filmim "King of the Ants" bir suç hikâyesiydi. Benim için önemli olan sürprizlerle dolu, iyi bir öykü anlatmak. Beni hiç beklemediğim yerlere taşıyacak bir film bana her zaman daha çekici gelmiştir.

Ancak sert tonunu ve kimi sahnelerindeki beklenmedik şiddet unsurunu düşünürsek, "Edmond"a korku filmlerindeki deneyiminizden epey şey taşımış gibisiniz. Sizce, değişmeyen oyuncunuz Jeffrey Combs dışında, önceki filmlerinizle "Edmond" arasında ne gibi ortak noktalar var?
(Gülüyor) Bu doğru. Bence "Edmond" şu ana kadar çektiğim en rahatsız edici filmlerden birisi. Özellikle de şiddet içeren sahneleri

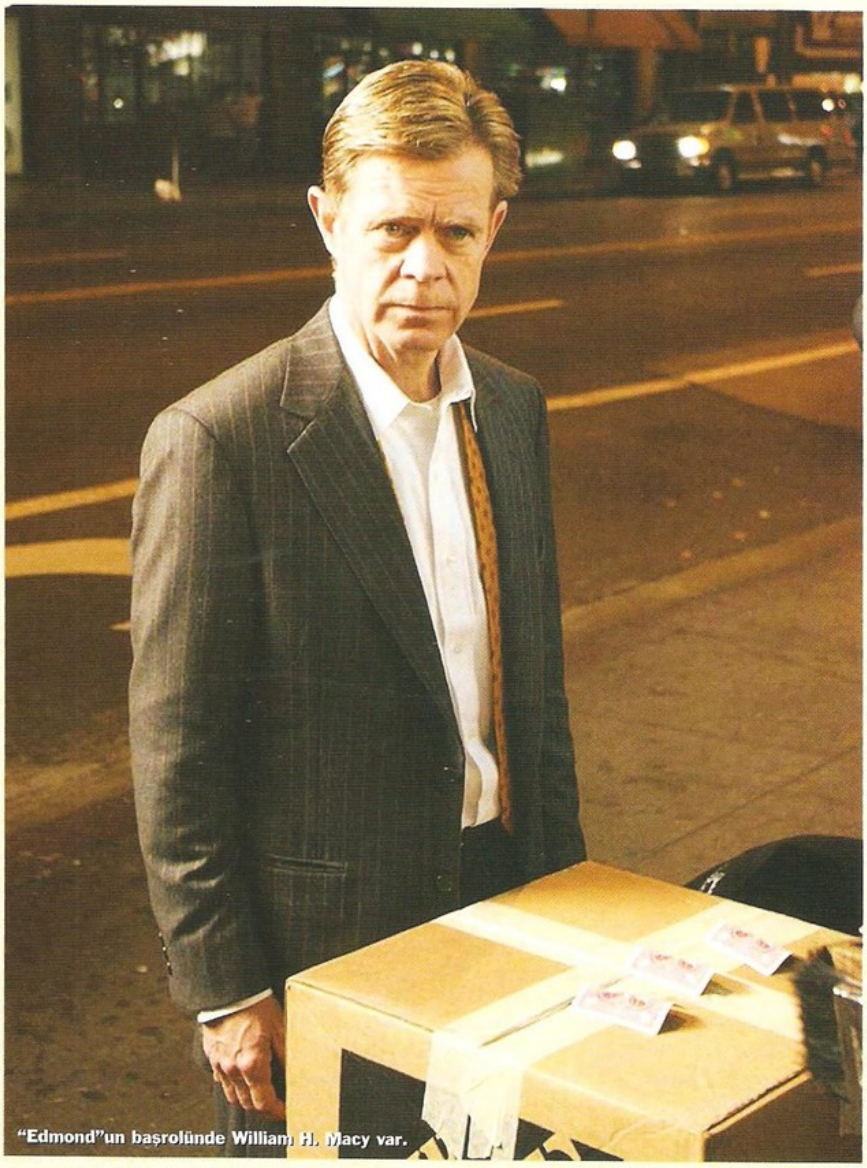
"Edmond"un başrolünde William H. Macy var.

nedeniyle. Çektiğim korku filmleriyle benzerliklerine gelince, bu filmde de Lovecraft benzeri bir yan olduğunu düşünüyorum. Lovecraft, insanoğlunun çevresi kendi istemi dışındaki güçlerle kuşatılmış bir cehalet adasında yaşadığından bahseder. Bence bu tanımlama Edmond'ın durumuna tam anlamıyla oturuyor. Ayrıca hiçbir şeyin kaçınılmaz olduğu, insanoğlunun kendi kaderinden kaçamayacağı teması da yine Lovecraft'e çok yakın.

Filmde müthiş bir oyuncu kadrosuyla çalışma imkânı yakalamışsınız. Başroldeki William H. Macy bir yana, Edmond'ın yatmaya çalıştığı kadınların tümünü de tanınmış aktrisler canlandırıyorlar. Bu isimleri bağımsız bir filmde biraraya toplamak zor olmadı mı?
Gerçekten çok iyi bir oyuncu kadrosuyla çalıştım. Ancak onları filme dahil etmek, belki de "Edmond"ı çekmenin en kolay yanıydı. Söz konusu olan başrolünde William H. Macy'nin yer aldığı bir David Mamet uyarlaması olunca herkes yeşil ışık yaktı. Julia Stiles da kadroya dahil olduktan sonra şehirdeki tüm ajanslardan telefonlar gelmeye başladı, normalde benim telefonlarıma cevap vermeyen kişilerden. Dolayısıyla oyuncu kadrosunu toparlamak hiç sorun olmadı ve tüm bu oyuncularla beraber çalışma imkânı bulduğum için çok memnunum. Ancak film için gerekli bütçeyi bulmak çok zor oldu. Hemen herkes senaryodan ve metnin sert tonundan korkuyordu. Dolayısıyla, filmin açılış jeneriğinde de görebileceğiniz gibi, bir sürü şirketten ufak destekler alarak gerekli bütçeyi tamamlayabildik.

Zannedersem film Amerika'da henüz gösterime girmedi.
Şu ana kadar sadece film festivallerinde gösterildi. Büyük ihtimalle yaz aylarında, Temmuz'da vizyona girecek. "Edmond" dağıtımı kolay bir film değil. Bu nedenle bu filme güvenerek onu satın alan şirketlere ve programlarına dahil eden festivallere çok mütesekkirim.

Söyleşiler

"Komedide daha rahat hissediyorum."

Şubat ayında Berlin'de Altın Ayı için yarışan "Kar Pastası" (Snow Cake) içine kapanık bir adam ve otistik bir kadın arasındaki dostluğu konu alıyor. Filmin başrol oyuncusu SIGOURNEY WEAVER ile otizm, zihinsel özürlü karakterler ve bu konuların sinemada nasıl işlendiği üzerine konuştuk.

Sigourney Weaver "Kar Pastası"nda.

Festivalin Akbank Galaları bölümünde gösterilecek olan "Kar Pastası" (Snow Cake) Marc Evans'ın imzasını taşımakta. Galli yönetmeni "Ölüm Bizi Gözetliyor" (My Little Eye) veya "Travma" (Trauma) gibi ülkemizde de gösterime girmiş korku/gerilim filmleriyle hatırlayabilirsiniz. Ancak bu iki filmin "Kar Pastası" için doğru referans olduklarını söylemek güç. Zira Evans bu sefer sakin, duyarlı ve şiddetten uzak bir karakter dramı için kamera arkasına geçmiş. Alex Hughes (Alan Rickman) orta yaşlı bir münzevidir. Tek başına yaptığı yolculuk sırasında, ağzından girip burnundan çıkarak arabasına binen otostopçu Vivienne (Emily Hampshire) rotasının bütünüyle değişmesine neden olur. Aynı günün akşamı, beklenmedik şekilde uzayacak bir ziyaret için Vivienne'in annesi Linda'nın (Sigourney Weaver) evinde bulur kendisini Alex. Bir yandan yalnız başına yaşayan otistik Linda'yı idare etmeye çalışırken, diğer yandan güzel komşu Maggie (Carrie-Anne Moss) ile mercimeği fırına verir.
Daha ziyade oyuncularının performanslarıyla öne çıkan, özellikle de zihinsel özürlü bir karakteri canlandıran Sigourney Weaver'a bel bağlayan "Kar Pastası" mütevazı ve yer yer komediye de göz kırpan bir dram. Bu tarz oyuncu filmlerinden hoşlananlar içinse biçilmiş kaftan. Unutmadan ekleyelim, "Kar Pastası" Şubat ayında gerçekleşen 56. Berlinale'nin de açılış filmiydi. Weaver ile Berlin'de yaptığımız röportajda filmdeki rolüyle ilgili konuşma imkânı bulduk.

Bu rolün sizin için cesur bir tercih olduğunu söyleyebilir miyiz?
Bir filmde nasıl gözükeceğiniz büyük ölçüde görüntü yönetmenine ve elbette yönetmenin isteklerine bağlıdır. Bazı rollerde oyuncunun gerçekten güzel gözükmesi gerekir ama bazı durumlarda bunu önemsemezsiniz. "Kar Pastası" da bu durumlara bir örnek. Linda gibi bir kadın gerçek hayatta nasıl olacaksa, benim de öyle gözükmem gerekiyordu. Belki kamera önünde bir çocuk gibi davranıyordum ama rolün gereği buydu. Filmi izledikten sonra söyle diyebilirim, perdedeki hâlim tam da beklediğim gibi. Açıkçası giydiğim kostümlerden de çok memnunum. Linda karakteri için eski görünüşlü ve rahat kıyafetler bulunması gerekiyordu. Kostüm tasarımını yapan Debra Hanson gerçekten çok sevimli tişörtler, eşofmanlar ve pijamalar buldu.

Filmden sonraki basın toplantısında güçlü kadınları canlandırmakla tanınan bir aktris olduğunuz söylendiğinde itiraz ettiniz ve "bence tüm kadınlar güçlüdür", dediniz. Belki şöyle diyebiliriz, özellikle '80'li yıllarda hem erkeksi hem de kadınsı gözüken karakterler canlandırdınız. Bu rollerin ısrarla size önerilmesinin bir nevi etiketleme olduğunu düşünüyor musunuz?
Evet. Aslında kariyerimin başlarında tiyatroda pek çok komedide oynamıştım. Ancak "Yaratık"taki Ripley rolüyle ünlenince artık komedi türündeki oyun veya filmlerden teklif gelmemeye başladı. Aslında ben kendimi komedi alanında daha rahat hissediyorum. Ancak, örneğin "Kar Pastası" gibi filmlerde ve elbette iyi bir senaryonun da yardımıyla, komedi ile dramın dengelenmesi de çok hoşuma gidiyor, tıpkı gerçek hayatta olduğu gibi.

Canlandırdığınız erkeksi rollerin ertesinde daha sonraki filmlerinizde kadınsı yönünüzü tekrar kesfetmeniz gerekti mi?
Belki de. Örneğin "Heartbreakers"da bir femme-fatale'i canlandırmak benim için çok eğlenceliydi. İşin doğrusu, gösterişli aşk filmlerinde hemen hiç rol almadım. Aslında isterdim, çünkü dürüst olmam gerekirse, bence bu tarz rollerin altından kalkmak çok daha kolay. Eğer erkek oyuncuyla aramızdaki kimya tuttuysa başka bir şey yapmamıza neredeyse gerek yok. Görkemli kıyafetler içinde gözükmeniz yeterli. Fakat bu pek benim tarzım değil. "Yaratık"tan bu yana ekseriyetle içine kapanık karakterler canlandırıyorum.

Alan Rickman daha önce "Galaxy Quest"te de rol arkadaşınızdı. Tekrar beraber çalışmak nasıl bir deneyimdi?
Alan ile tekrar beraber çalışmaktan büyük keyif aldım. Aslında Linda rolü için akla gelen ilk tercih ben değildim. Ancak Alan'ın bu rolde iyi bir iş çıkartacağını düşündüğünü belirtmesi bir kez daha biraraya gelmemizi sağladı ve bana güven verdi. "Galaxy Quest"ten beri bir filmde daha beraber oynamayı çok istiyorduk. Bence o müthiş bir aktör ve daha fazla filmde başrol oynamayı hak ediyor. "Kar Pastası"ndaki Alex'in özellikle onun için yazılmış olması bence çok önemli.

Sizce özürlü karakterlerin sinema ve oyuncular için özellikle ilginç olduklarını söylemek mümkün mü?
Tersine, bence bir görmezden gelme söz konusu. Elbette arada sırada "Başka Tanrının Çocukları" veya "Yağmur Adam" gibi ses getiren filmler çıkabiliyor ama bu role hazırlanırken, özellikle otistiklerden duyduğum bir şikayet vardı. Bu konuyu filme de taşıdık. "Kar Pastası"nda bir sahnede yoldaki bir kadın "Ha, evet. Bunun nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Şu filmi görmüştüm", diyor. Elbette bir film daha önce konusulmamış bir konuyu gündeme getirebilir ama örneğin otizm söz konusu olduğunda, bence bu konuda toplumun hâlâ çok yanlış değerlendirmeleri var ve tek bir filmden yola çıkarak bu insanları anlamak bence mümkün değil. Pek çok otistik fiziksel rahatsızlıklarına rağmen hayatta neredeyse bizler kadar aktif olabiliyor. Ayrıca bazen bizler de otistiklerinkine benzer tikler geliştirebiliyor, onlarınkilere benzer takıntılara sahip olabiliyoruz.

Bu role nasıl hazırlandınız?
Belki de ilk defa canlandırdığım karakteri fiziksel olarak yakalamak için elimde çok fazla malzeme vardı. Sette kayıt komutu verilmeden önce odanın içinde koşabiliyor, sağa sola sallanabiliyor, çeşitli mimikleri tekrar ederek role hazırlanabiliyordum. Bazen sizi harekete geçirecek böyle şeylere sahip olmak karaktere ısınmanız için çok faydalı olabiliyor. Kanada'da gerçek mekânlarda çekim yapmamız da beni rahatlatan bir diğer unsurdu. Herhalde bütün gün Linda gibi davrandıktan sonra eve dönmek ve annelik görevime devam etmek çok zor olurdu. Prodüksiyon öncesi dönemde bu role hazırlanmamsa aylar sürdü. Beden diliyle ilgili öğrenmem gereken çok şey vardı ve çok sayıda otistik insanla görüşmem gerekti.

Peki yeni bir "Yaratık" filmi çekilecek mi?
Aslında "Yüzüklerin Efendisi"nde yapıldığı gibi, beraber çekilecek iki film söz konusuydu ama daha sonra vazgeçildi. Zaten "Alien vs. Predator" da bir bakıma serinin sonunu getiren ve tadını kaçıran bir film oldu. Bana sorarsanız, ben yeni bir "Yaratık" filmi istemiyorum, dünyaya dönmeye hiç niyetim yok. Ancak ara sıra Ridley (Scott) ile görüşüyor ve yaratığın olmadığı ama Ripley'nin baskarakteri olduğu bir bilim kurgunun nasıl olacağı üzerine tartışıyoruz. Fakat bunlar gerçeklesecek bir proje için yapılan toplantılardan ziyade, nostaljik konuşmalar.

"Bu kadar ilgi beklemiyordum"

Geçtiğimiz yılın en başarılı filmlerinden birisi olan ve yankısı 2006'da hâlâ devam eden "C.R.A.Z.Y.", festivalin izleyiciyi memnun etme ihtimali en yüksek filmlerinden birisi. Kendi ülkesinde gayet iyi bir hasılat rakamına ulaşan film, gösterildiği festivallerin tümünde de seyircilerden olumlu tepkiler aldı. Eleştirmenler ve ödüllerle de arası gayet iyi olan bu "sürpriz başarı"yı yönetmeni JEAN-MARC VALLEE ile konuştuk.

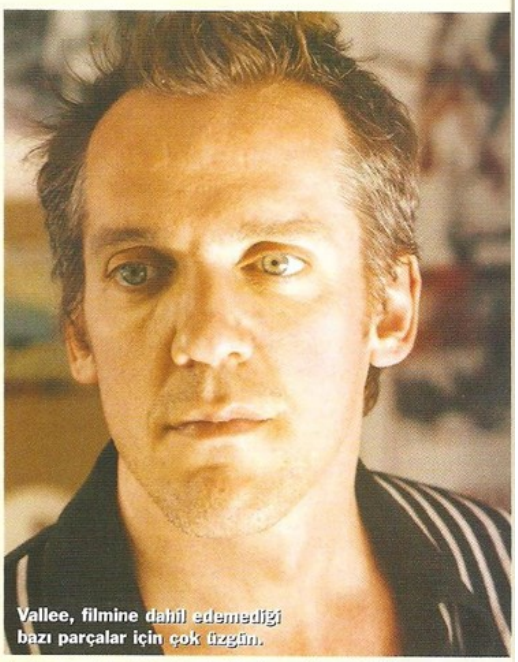
Vallee, filmine dahil edemediği bazı parçalar için çok üzgün.

Kanada'da, amiyane tabirle yeri yerinden oynatan "C.R.A.Z.Y." simdi de Türk seyircisiyle buluşuyor. 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin Akbank Galaları bölümünde gösterilecek olan film, daha sonra ülkemizde vizyona da girecek. 1960 yılında, baskarakterimiz Zach'in Noel günü doğmasıyla baslayan film, üç ayrı on yıllık döneme yayılıyor. 5 erkek cocuğu büyütmeye calısan Québecli Beaulieu ailesinin yasadığı acı/tatlı olayları Zach'in büyüme ve yetiskin olma süreci esliğinde izliyoruz. İçinde yetistigi çevrenin koyu katolik inançlarından bunalan Zach'in bir derdi daha var. Ergenlik çağına vardığında (Zach'in bu yaslarını, yakında bir yıldıza dönüsmesi muhtemel olan Marc-André Grondin canlandırıyor) anlıyor ki, kendisi hem erkek kardeslerinden, hem de yakın çevresindeki diğer oğlanların çoğundan biraz "farklı". Bu farklılığını ailesine açması ve onların da durumu kabul etmesiyse neredeyse imkânsız. Dolayısıyla Zach kendisine hem David Bowie'yi, hem de Bruce Lee'yi idol belliyor ve escinselliğini bastırmaya calısıyor.
Bu "açılma" ve "orta yol bulma" hikâyesini olabildiğince sık ve sevimli sekilde anlatmaya calısan yönetmen Jean-Marc Vallée, amacına büyük ölçüde ulasmıs. Patsy Cline'dan Charles Aznavour'a, Pink Floyd'dan The Rolling Stones'a, David Bowie'den The Cure'a, Elvis Presley'den Jefferson Airplane'e pek çok ünlü ismin sarkılarının yer aldığı soundtrack'i seyircilerin özellikle kalbini calıyor. Elbette bu pamuk helva kıvamındaki "seyirci tavlayan"ı biraz sade suya tirit ve yüzeysel bulmanız da mümkün. Ancak iyi vakit gecireceğinize hic süpheniz olmasın.

Filmin bu kadar büyük bir basarıya dönüsmesini bekliyor muydunuz?
Kesinlikle hayır. "C.R.A.Z.Y."nin gördüğü ilgi gerçekten bas döndürücü. Filme baslarken bu kadar dikkat cekeceğini hic düsünmemistik. Su anki duruma baktığımda bu ilgiyi takdir ediyor ve tadını çıkartmaya calısıyorum.

Her ne kadar filmdeki karakterlerin hemen hepsi ayrıksı olsalar da bir aile içinde geçen bu öykü sıcaklığıyla pek çok kisiye temas edebiliyor. Belki basarısının ardındaki önemli sebeplerden birisi de budur. Senaryoyu François Boulay ile beraber yazmıstınız. Bu sıcaklığı ve samimiyeti yakalamak için kendi hayatlarınızdan metne kattığınız seyler oldu mu?
Filmde anlatılan hikâye büyük ölcüde François Boulay'in hayatına ve onun anılarına dayanıyor. Bu hikâyenin senaryo formatına dönüsmesinde ben büyük ölcüde yer aldım ancak Zachary karakterinin cinsel kimliğiyle ilgili yasadığı sorunlar veya baba-oğul iliskisi François'nın hayatından esinlenerek yaratıldı. Benim kendi anılarımdan filme kattıklarım ise daha ziyade filmin mistik ve dinî boyutuyla ilgiliydi. Koyu katolik ve son derece inançlı bir ailede büyüdüm. Ben de bir yeniyetmeyken, tıpkı Zac gibi dinî gelenekleri sevmez ve onlara katılmaktan keyif almazdım.

Filmde Zac'in Kudüs'e gitmesi bir hac hikâyesi olmakla beraber, aynı zamanda Zac'in cinsel kimliğini kabul etmesine dönüşüyor. Genç bir escinselin açılma öyküsünü bu kadar dinî referansla vermenize tepki gösteren çevreler oldu mu?
Zach, Noel'de doğmus olmasından da belli olduğu üzere bir nevi İsa figürü. Kudüs'e gittiğinde bir bakıma kendisiyle barısmak ve kendi farklılığını kabul etmek istiyor. Ancak burada bir gay bara gidiyor ve kaçınılmaz sekilde yine cinsel kimliğiyle yüzlesmek durumunda kalıyor. Daha sonraysa ilk kez bir erkekle beraber olmanın nasıl bir sey olduğunu deneyimliyor. Elbette Kudüs'te beraber olduğu bu adamın da fiziksel olarak İsa'ya benzediğini atlamamak gerek. Fakat Zac yine de ikna olmuyor ve kendisine anlatılan bir öyküden yola çıkarak çölde hayata meydan okuyor. Burada neredeyse mucizevi sekilde kurtulması, en sonunda kendi cinsel kimliğiyle barısmasını sağlıyor.
Zac'in yasadığı bu yolculuğu mümkün olduğunca nazik ve üstü kapalı sekilde vermek istedik. İmaya açık bir sey kalmasa ve söylemek istediklerimiz anlasılsa bile, her seyi açık açık göstermeyi tercih etmedik. Bu nedenle filmin provokatif bir yönü olduğunu düsünmüyorum. Evet, bu hikâyenin dinî referanslarla anlatılmasından hoslanmayan, hatta belki soke olanlar vardır ama insanları özellikle rahatsız eden bir film olmadı.

Müzik kullanımının filmde çok önemli bir yeri var. Duyduğuma göre bazı sarkıların telif haklarının alınabilmesi için kendi ücretinizin bir bölümünden vazgeçmissiniz. Peki telif haklarını alamadığınız sarkılar oldu mu?
Evet. Mesela Joy Division'ın "Love Will Tear Us Apart"ının filmde yer almasını istiyordum ama ne yazık ki mümkün olmadı. Aynı durum Lou Rawls'un "You'll Never Find Another Love Like Mine"ı ve Neil Young'ın "Old Man"i için de geçerli. Bu sarkıların telif hakları için çok uğrastım ama maalesef olmadı. Ancak bir sarkı var ki, onu filmde kullanamamak beni özellikle üzdü. Radiohead'in "Creep"inin kapanıs jeneriğinde çalmasını çok istiyordum, fakat bu sarkının telif haklarını alma çabalarımız da sonucsuz kaldı. Sarkıyı o kadar çok istiyordum ki, bir "cover" versiyonunu kullanmaya bile razıydım ama Radiohead buna da izin vermedi.

"Creep"i '90'larda geçen finalde kullanmayı bu derece istemenize de dayanarak söyle bir sey sormak istiyorum. Filmde bir bakıma 10 yıllık dönemleri popüler müzik üzerinden tanımlıyorsunuz. Bu konuda Scorsese'nin "Sıkı Dostlar"ından etkilendiğinizi söyleyebilir miyiz?
Evet, bu çok doğru. Scorsese'yi hem bir yönetmen olarak, hem de filmlerinde müziği kullanısı nedeniyle çok takdir ederim. Benzer sekilde müziği filmlerinde islevsel olarak kullanan yönetmenler beni hep etkilemislerdir. Örneğin Hal Ashby gibi. Acıkçası filmlerindeki siddetten hoslanmıyorum ama Tarantino'nun da müzik kullanımıyla ilgili çok zekice bulusları var. Ancak "Sıkı Dostlar" ve "C.R.A.Z.Y." arasında başka ortak noktalar da var. Her ikisinin de bir aile icerisinde geçmesi veya anlatıcının ve dıs sesin kullanımı bir yana, açılıs cümleleri açısından da. "Sıkı Dostlar" Ray Liotta'nın canlandırdığı karakterin "Kendimi bildim bileli bir gangster olmayı istemisimdir", demesiyle başlar. "C.R.A.Z.Y." ise Zach'in "Kendimi bildim bileli Noel'den nefret etmisimdir", demesiyle basliyor. Açıkçası filmi çekmeye baslamadan önce, senaryo asamasındayken düsündüğüm bilinçli tek "Sıkı Dostlar" referansı buydu. Fakat iki film arasında gerçekten pek çok ortak nokta var.

"C.R.A.Z.Y." Kanada'nın En İyi Yabancı Dilde Film dalında bu yılki Oscar aday adayıydı ancak ilk beşe giremedi. Sizce bunun filmin Amerika'daki dağıtımıyla ilgisi var mı?
Oscar'da adaylar arasına girebilmek ve elbette kazanmak için ciddi bir promosyon ve kampanya gerekiyor. Ne yazık ki, filmde kullandığımız sarkıların telif hakları Amerika'da çok yüksek olduğu için, kimse filmi almaya yanaşmadı. Dolayısıyla "C.R.A.Z.Y." için Akademiye yönelik etkili bir tanıtım kampanyası yapılamadı. Belki de filmin bes aday arasına girememesi gerçekten Amerika'da bir dağıtımcımız olmamasından ve tanıtım eksikliğinden kaynaklanmıstır. Belki de Akademi "C.R.A.Z.Y."yi aday gösterilmeye değecek kadar politik bulmamıstır, bilemiyorum.

Söyleşiler

"Kurgusal olan gerçekle çatışır"

Bizce geçtiğimiz yılın en iyi filmlerinden birisi olan "Sahte İtiraflar" (Falscher Bekenner) İstanbul Film Festivali'nin gözden kaçırılmaması gerekenlerinden. Filmin yönetmeni CHRISTOPH HOCHHAEUSLER ile yaptığımız röportaj, nasıl bir filmle karşı karşıya olduğunuz konusunda fikir verebilir.

İlk gösterimi geçtigimiz Cannes Film Festivali'nde Belirli Bir Bakış) bölümünde yapılan "Sahte İtiraflar" (Falscher Bekenner) ve yönetmeni Christoph Hochhäusler üzerine daha önce de bir yazı kaleme almış ve "Bu yönetmene dikkat!", demiştik. Aradan geçen süreçte film Türk bir dağıtımcı firma tarafından satın alındı. Ülkemizdeki ilk gösterimiyse 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin Geleceğin Ustaları bölümünde gerçekleşecek. Zamanında bolca övdüğümüz bu filmi mutlaka görmenizi önermekle yetiniyor ve bu yılki festival programının bizce en iyilerinden olduğunu belirtiyoruz. Bu noktadan sonra sözü filmin yönetmenine bırakmakta fayda var.
Berlin'de röportaj yapma imkânı bulduğumuz Christoph Hochhäusler'in gerek "Sahte İtiraflar", gerekse filminde işlediği gerçeklik teması üzerine söyleyecek çok sözü var. Öyle ki, bu uzun röportajın tamamına burada yer vermemiz mümkün değil. Film ülkemizde vizyona girdiğinde röportajın geri kalanını sizlere ulaştırmak dileğiyle.

İlk filminiz "Milchwald" ve "Sahte İtiraflar" arasında hem stil hem de tematik olarak pek çok ortak nokta var. Örneğin tematik bağlamda, her iki filmde de küçük burjuva aileleri masaya yatırmanız, bir bakıma bu koşulun getirdiği sınırlamaların dışına çıkmakla ilgili durumları anlatmanız gibi. Sizin için filmleriniz arasında ne gibi ortak noktalar var?
Elbette dışarıdan bakan birisi için bu tarz benzerlikleri keşfetmek, izlenilen bir model görmek daha kolay. Film çekerken ben böyle ortak noktalar yaratmak üzerine düşünmüyorum. Ancak elbette bana ait unsurlar filme yansıyorlar. Beni özellikle ilgilendiren ve üzerine gittiğimi söyleyebileceğim kavramı ise "kurgunun yol açtığı acı" şeklinde tanımlayabilirim. Hepimiz bir bakıma öykü anlatmaya bağımlıyız ve kurgusal olan çoğunlukla gerçekle çatışma içerisindedir. Belki filmlerimin özellikle üzerinde durduğu bir tema olarak bunu söyleyebilirim. Örneğin "Sahte İtiraflar"da Armin için hayat acı verici ve o da kurgunun arkasına sığınmak istiyor. Ancak onun kurgusu gerçek hayatla örtüşmüyor. Filmin ana teması bu durumun bu genç erkek için ne kadar can yakıcı olduğu. Aslında gerçeklik diye kabul ettiğimiz şey de bir bakıma sosyal bir kurgudur. Bazı kıstaslar üzerinde fikir birliğine varır ve bunları gerçek olarak kabul ederiz. Örneğin "bu bir masa", "burası bir restoran" gibi. Ancak insanlar kendilerince gerçeği tanımlamaya başladıklarında her şey bulanıklaşır. Aslında filmde Armin'in yaptığı veya yapmaya çalıştığı da bu. Douglas Gordon'ın çok beğendiğim bir sözü vardır: "Güvendiğim tek şey, her şeyin kurgu olduğudur", der. Bu bence gerçeğin sosyal boyutunu ve karşılıklı güvenle ilişkisini çok iyi tanımlıyor. Karşılıklı oturduğumuzda ben sizin hikâyenize inanmamaya başlarsam, sizin gerçeğiniz benim için kurguya dönüşmüş olur.

"Sahte İtiraflar"

"Sahte İtiraflar"da da gerçek ve kurgunun arasındaki ayrım son derece belirsiz. Armin'in umumi bir tuvalette bir grup motosikletli erkekle yaşadıklarının gerçek mi yoksa hayal mi olduklarını kestirmek neredeyse imkânsız.
Bu sahnelerde gerçeğin mümkün olduğunca belirsiz olması için uğraştım. Filmde Armin'in yapmaya çalıştığı şey, daha önce de değindiğim gibi sosyal kurguyla ilişkisini kesmek. O daha ziyade medyanın kurgusunun bir parçası olmaya çalışıyor. Belki filmin mesajının şu olduğunu söyleyebilirim. İnsanların neyin gerçek olduğu konusunda karşılıklı iletişimle anlaşmaya varmaları gerekir. Armin'in bunu başaramamasının sebebiyse, son derece yalnız olması ve etrafında iletişim kuracak birisini bulamaması.
Armin'in motosiklet çetesiyle yaşadıkları ailesinin ve içinde bulunduğu orta sınıf değerlerinin asla kabul edemeyeceği bir şey. Bana filmi çekerken ekipteki arkadaşlarım bu erkeklerin neyi temsil ettiklerini sorduklarında şöyle cevap vermiştim; "Onları bir westerndeki kızılderililer gibi düşünün". Onlar bir bakıma "öteki"ler, gelenkesel değerlerin çizdiği sınırlara göre hem arzu hem de korku alanında kalananlar.

Armin'in bu umumi tuvalette yaşadıklarını ben de bir bakıma kendi sosyal çevresi veya ailesiyle bağlarını koparmak, bunun dışına çıkmak için bir yol olduğunu düşünmüştüm. İşin ilginç tarafı, bu tuvalet ailenin yaşadığı banliyö yerleşimini otobandan ayıran noktada yer alıyor. Tıpkı "Milchwald"deki orman gibi. İki filmdeki mekân kullanımına bu bağlamda bakarsak, orta sınıf değerlerinin de sizin için bir eleştiri alanı olduğunu söyleyebilir miyiz?
Bence bu çok doğru bir analiz. Armin aslında onu rahatlatan bir ailede yaşıyor. Ebeveynleri onu çok seviyor ve bunu sürekli gösteriyorlar. Onunla çok ilgililer. Böyle bir aile ortamından kaçmak çok daha zordur. Bu benim de sık sık gözlemlediğim bir seydi. Orta sınıf Alman aileleri belki zengin değillerdir ama belirli bir refah düzeyine sahiptirler ve geçinmekle ilgili bir sorunları yoktur. Bu rahat ortamda para gibi artık sevgi de bir konu değildir ve esas sorun kaçmanın giderek zorlaşmasıdır. Benim göstermeye çalıştığım şey de suydu, belki bu fikri romantize ettiğimi de söyleyebiliriz, Armin ailesinden kaçmak ve uzaklaşmak isteyen bir genç ama bunu sadece kafasında ve kurgu dünyasında başarabiliyor.

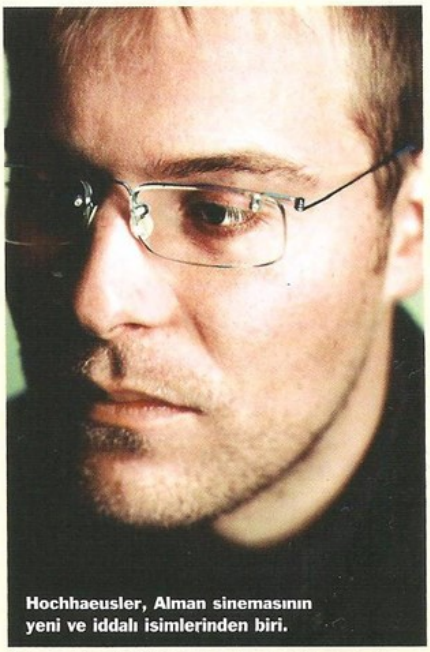
Hochhaeusler, Alman sinemasının yeni ve iddalı isimlerinden biri.

Filmdeki müzik kullanımı da çok ilginç. Filmin genelinde piyanoyla çalınan minimal bir müzik duyuluyor. Ancak Armin'in motosiklet çetesinden bir adamı eve aldığı ve beraber olduğu sahnede, önceki sahnelerdeki müzik kullanımına ters düşecek şekilde Chicks on Speed'in "Universal Pussy" şarkısı çalmaya başlıyor. Bu sahneyi filmden ses bandıyla bu şekilde ayırmanızın nedenini, gördüklerimizin Armin'in kurgusu olduğunu netleştirmek gibi bir amacta arayabilir miyiz?
Bir bakıma Armin'in kurguladığı dünyanın taşıdığı yoğun cinsellikle bu şarkı arasında bir paralellik kurmayı hedeflemiştim. Ayrıca Chicks on Speed ile ara sıra görüşüyor ve bir şarkılarını mutlaka bir filmimde kullanmak istiyordum. Kiki (tam adıyla Kiki Moorse, Chicks on Speed'in elemanlarından birisi) beğeneceğimi düşünerek bana bu şarkıyı dinlettiğindeyse kesin kararımı verdim. Elbette bu aynı zamanda filmde bir kırılma noktası. O ana kadar Armin'in motosiklet çetesiyle yaşadıklarının gerçek mi yoksa hayal mi olduğunu ayırt etmek kolay değil. Ancak bu sahnede net bir çatışma ortaya çıkıyor. En azından benim amacım buydu ve evet, "Universal Pussy"yi kullanmamın böyle bir etki yaratmasını hedeflemiştim. Ancak dönüp baktığımda aynı sahneyi sessiz olarak bırakmayı da tercih edebilirdim gibi geliyor.

"Şiddetten kaçamıyoruz"

Geçtiğimiz yıl Cannes'da gösterildiğinde epey tartışma yaratan, gösterildiği diğer festivallerde de benzer tepkiler çeken "Ecstasy"nin (The Great Ecstasy of Robert Carmichael) genç yönetmeni THOMAS CLAY ile yaptığımız röportajda bu zor ama bir o kadar ilginç filmi konuştuk.

Küçük bir İngiliz kasabası, bir grup kafası karışık genç, kolayca ulaşılan ve kafaları daha çok karıştıran uyuşturucular, uyuşmuş ve uyuşturulmuş bir toplum, en korkunç hâliyle tepkisizlik... Neye karşı tepkisizlik mi? Gündelik hayata işlemiş, her gün televizyon ekranlarında tanıklık edilen şiddete örneğin veya sosyal adaletsizliğe. Irkçılığa, cinsel ayrımcılığa, ikiyüzlülüğe, savaşa ve tüm bunlarla dolu bir dünyada büyüyen gençlerin iç dünyasına. Genç olmanın sorunlarını anlatan çok film vardır, bunu politik bir düzlemden işleyenler de... Ancak, henüz 27 yaşındaki Thomas Clay'in yazdığı ve yönettiği "Ecstasy" (The Great Ecstasy of Robert Carmichael) kuşkusuz tüm bu filmler arasında kendisine özel bir yer edinecek. Altı gayet iyi doldurulmuş olan, hatta yoğun şekilde politik bu ilk film, minimal stili ve teknik ustalığıyla da ayrıca hayranlık uyandırıyor. Özetle, bizce festivalin en dikkate değer ve en iyi filmlerinden birisi olan "Ecstasy"yi sakın kaçırmayın. Thomas Clay ile yaptığımız röportaj ise film üzerine yapmamız muhtemel zihin jimnastiği için iyi bir kaynak olabilir.

"Ecstasy"yi bir plan sekanslar dizisi olarak görmek mümkün ve bu episodik bir dramatik yapı hissiyatı yaratıyor. Diğer yandan hem öykü dünyasına ait olarak, hem de olmayarak haber görüntüleri kullanıyorsunuz. Bu görüntüler filme politik bir anlam kattıkları kadar bir yabancılaşma efekti de sağlıyorlar. Bu özelliklerinden yola çıkarak "Ecstasy" için bir makale film diyebilir miyiz?

Bu tanımlamayı kullanır mıydım, emin değilim. Ancak seyircinin mutlaka anlatılan öykünün ötesine bakmasını, yapaylığın farkına varmasını ve filmin yapısı üzerine düşünmesini istiyorum. Haber görüntüleriyle ilgili olarak... Bahsettiğiniz yabancılaşma efektinin en belirgin olduğu an, final sahnesinde araya haber görüntülerinin girmesi. Aynı etkiyi sağlamak için film boyunca mesafeli bir kamera kullanmayı da tercih ettim.

Filmin görüntü yönetmeni Yorgos Arvanitis, daha önce Theo Angelopoulos veya Catherine Breillat gibi yönetmenlerle çalıştığı için minimal bir mizansen anlayışına ve plan sekanslara alışık. Bu yönetmenlerin işleri sizi de etkiledi mi?

Yorgos bence gelmiş geçmiş en iyi görüntü yönetmenlerinden birisi ve filmde çalışmayı kabul ettiğinde hem çok sevindim, hem de gururlandım. Özellikle ışığı kullanışında ancak büyük ekranda ayırt edilebilecek bir ustalık ve derinlik var. Bu onun filmografisinde bir devamlılık da sağlıyor. Çekim teknikleri açısından Angelopoulos'tan etkilendiğimi söyleyebilirim ama Antonioni ve Tarkovski'nin üzerimdeki etkisi daha büyüktür. Onlar için plan sekans tekniği sürekli tekrarlanacak bir metottan ziyade yeri geldiğinde başvurulacak bir araçtır.

"Ecstasy" ile ilgili eleştirilerde genellikle "Otomatik Portakal" ve "Fil"in adı anılıyor. Sizce "Ecstasy" bu filmlere ne kadar yakın?

Doğruyu söylemek gerekirse "Fil"i pek sevmiyorum. Görüntü yönetimi gerçekten çok başarılı ama başka açılardan bence şaşırtıcı derecede yavan bir film. "Last Days" bence çok daha tutarlı ve usta işiydi. "Otomatik Portakal" ise çoğunlukla "Ecstasy"yi küçük düşürmek amacıyla karşılaştırılan bir film. Benim de "Otomatik Portakal"a bilinçli olarak yaptığım ufak bir gönderme vardı, çocukların Abbottların evine girdiği sahnede. Elbette iki filmin temaları arasında yüzeysel bazı ortak noktalar da var. Şunu da eklemeliyim, ben iflah olmaz bir Kubrick hayranıyım ve bu kimi kamera hareketleri veya çerçevelerde "Ecstasy"ye yansımış olabilir. Yine de her iki filmin esas meselesinin ve amacının farklı olduğunu düşünüyorum.

Daha önce finaldeki tecavüz sahnesinde araya giren haber görüntülerinden bahsetmiştiniz. II. Dünya Savaşı'na ait bu görüntüleri kullanırkenki amacınız, savaşın insanlık bir şey olduğunu göstermek miydi?

Filmimin günümüz toplumunun kendi içinde barındırdığı ve onu yönlendiren şiddeti sergilemesini hedeflemiştim. Bir uygarlık balonunun içine saklanıyor ama her yerde bulunan bu şiddetten kaçamıyoruz. Başka bir yer ve zamanda Robert yaşındaki bir oğlan hiç tereddüt etmeden her gün cinayet işleyebiliyor, örneğin Kızıl Kmerlerin çoğu 16 yaşından küçüktü. 21. yüzyıl İngilteresindeyse Robert gibi bir oğlan büyüyüp yetişkin olur, vergilerini öder ve bu para cinayet ile işkence için kullanılır. Bunun dışında gündelik ilişkilerimizdeki gizli şiddet var, hayatımıza nüfuz etmiş olan kapitalist etik. Filmimde bu şiddeti biraz daha gözle görülür hâle getirmek ve anlaşılır kılmak istedim.

Robert gerçekten ilginç bir karakter ve filmin sosyo-politik çağrışımlarını da bir ölçüde belirsiz kılıyor. Bu karakter sizin için neyi temsil etmekte?

Çeşitli unsurlar Robert'ı nasıl davranacağı konusunda şüphe bırakmayacak bir duruma sokuyorlar. Bunlar; Robert'ın psikolojik durumu, yabancılaşması, cinsellikle ilgili kafasının karışık olması, arkadaşlarının üzerindeki etkisi, toplumun tepkisizliği, etrafındaki yetişkinlerin ikiyüzlülüğü, yaşından gelen hassaslığı, uyuşturucuların etkisi, vb. Tüm bunların etkisi sonucunda zekası, bilgisi veya yetiştirildiği orta sınıf değerleri hiçbir rol oynamıyor. İçindeki hayvan kontrolü ele alıyor ve normalde hepimizin tiksinç bulacağı bir şey yapıyor. Ancak işin aslında bu topluma karşı bir hareket değil, bilakis bu toplumun kaçınılmaz bir yan ürünü.

Filminizin ırkçılık, seksizm, şiddet ve sosyal eşitsizlikle dolu bir dünyayı sergilediğini, bu nedenle karamsar olduğunu söyleyebilir miyiz?

Alışıldık ahlaki uyarı veya çatışmaların dışında kalan bir dünya göstermenin illa karamsar bir bakış açısı olduğunu düşünmüyorum. Tam tersine, bunu yapmak

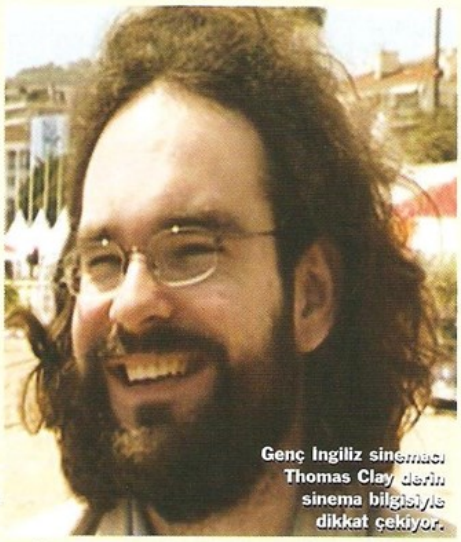

Genç İngiliz sinemacı Thomas Clay derin sinema bilgisiyle dikkat çekiyor.

bir sanatçı olarak benim görevim.

"Ecstasy"nin başlarındaki bir sahnede öğretmen sınıfa sinemada ve medyada gerçeğin kullanılışından bahsediyor ve gördükleri her imgeye inanmamalarını öğütlüyor. Sizin film için tercih ettiğiniz stil de bir bakıma belirli bir gerçeklik duygusu yaratmaya yakın duruyor. Bu seyirciye yapılmış bir şaka mıydı? Diğer yandan, bir filmin gerçekten "realist" veya gerçeğe yakın olabileceğini düşünüyor musunuz?

Bu sahneyi ben de mizahi buluyorum. Diğer yandan öğretmen söylediği şeyde haklı ama en nihayetinde 15-16 yaşında çocuklara hitap ediyor, o yüzden biraz kör kör gözüm parmağına bir yol seçmiş durumda. Bu sahneyle vermek istediğim etkilerden birisiyse, seyirciye "bakın, bu bir diğer Ken Loach sosyal dramı değil", demekti. Bence sinemada saf bir gerçeklik duygusunu asla yakalayamazsınız ve ben de buna asla kalkışmam. Yapmaya çalıştığım şey, İngiliz sinemasındaki gerçekçilik akımının kimi özelliklerini almak ve onları stil, yapı ve anlatıdaki yapaylıkla karşı karşıya getirmekti. Aslında filmde yer yer yoğun bir mizah var ama ne yazık ki bu seyirciye pek geçmiyor.

"Ecstasy" geçen yıl Cannes'da gösterildiğinde epey tartışma yaratmıştı. Sizce filminiz tarzı veya seyirciyi yüzleştirdiği temalar nedeniyle şoke edici mi?

Artık imgelerin bizi şoke ettiklerine inanmıyorum. Artık her tür ahlaksızlığı ve şiddeti sergileyen görüntüler bombardıman şeklinde bize sunuluyorlar. Üstelik bu görüntüler benim filmimde olduğu gibi kurmaca değil, gerçekler. Evet, "Ecstasy"deki kurgusal şiddetin çağrışımlarının pek çok insanı rahatsız ettiğine inanıyorum. Bu insanlar işleyen düzenlerinin ve oturmuş dünya görüşlerinin zorlanmasından hoşlanmıyorlar. Ayrıca üzülerek eklemeliyim ki, artık çoğu kişi bir medyum olarak sinemayı algılayamıyor. Çoğu sinema salonu, ister bir sinema kompleksi isterse sanat filmleri gösteren küçük bir salon olsun, farkında olmadan bile olsa önünde sonunda Eisenstein tarzının Hollywood versiyonlarına boyun eğmek zorunda kalıyor. Farklı bir şey yaptığınızdaysa insanlar algılarının kapılarını kapatıyorlar. Bu sorunlar benim filmimin de sert tepkilerle karşılaşmasına neden oldu. Bunu bekliyordum ve ne yalan söyleyeyim, umrumda da değil. Yeter ki çalışmaya ve film çekmeye devam edebileyim. ■

İsyankar düşlerin yönetmeni Pier Paolo Pasolini

20. yüzyılın en önemli entelektüellerinden, en şaşırtıcı sanatçılarından biriydi. Şair, romancı, eleştirmen, düşünür ve sinemacı olarak verdiği eserlerinde, Hıristiyanlıktan Marksizm'e, cinsel özgürlükten Freud'ün kuramlarına kadar pek çok düşünceyi harmanlamaya, insan ruhunun özüne inmeye çalıştı. Vahşi bir cinayete kurban gittiğinde henüz 53 yaşındaydı ve elbette söyleyecek daha çok sözü vardı. Bu ay Pasolini ile birlikteyiz. Yaşadığımız dünyayı bir kere de onun kamerasından görebilmek için... PINAR TINAZ GÜRMEN

Sanatın özünde muhalif olmak yatar. Aslında herkesin gözü önünde duran ama bir türlü fark edilemeyen gerçekleri görür, dile getirir sanatçı. Diğerlerinden bu nedenle farklıdır. Bu nedenle sevilir, hayran olunur ve bazen de yargılanır, hatta mahkum edilir... İtalyan sinemasının ustalarından Pier Paolo Pasolini de böyle bir sanatçıydı. Her zaman haksızlıkların, baskıların, faşizmin, emperyalist düzenin, kültürel yozlaşmanın karşısında oldu. Gençlik yıllarından itibaren komünizmi benimsedi. Eşcinsellik yaşamının en doğal seçimiydi ve bunu saklama gereğini asla duymadı. İnançsızdı ama inancın insanlar üzerinde yarattığı etki onu fazlasıyla ilgilendirdi. Kimi filmlerinde Tanrı'ya hakaret ettiği iddiasıyla suçlandı, kimilerinde din propagandası yapmaktan mahkemeye verildi. Filmlerinde seksi ve şiddeti anlatımın önemli bir öğesi olarak kullanması, her zaman başına bela oldu. Muhafazakarlar, komünist ve eşcinsel olduğu için, komünistler dine gereğinden fazla önem verdiğini düşündükleri için onu dışladılar... Elbette yaşadığı çelişkilerin, modern dünyanın bir yansıması olduğunu anlayan, bir sanatçı olarak onun yaratma özgürlüğüne saygı duyanlar da vardı. Onun Hıristiyanlık düşüncesi ile Marksizm'i birleştirmeye çalışan, Freud'ün izini mitolojide süren, zaman ve mekanın belirsizleştiği, kameranın her zaman insanın iç dünyasına yöneldiği, estetik olduğu kadar irkiltici ve düşündürücü filmleri, gerçek sanatın peşinde olan kitlelerce her zaman ilgiyle izlendi. Kimseye benzemiyordu Pasolini. O, genç sanatçılara öğüt verdiği şu dizelerinde olduğu gibi, bu dünyaya kendinden öncekileri yıkmak, yenilerini yaratmak için gelmiş gibiydi...

"... Ama kimsenin senden önce devrim yapmadığını
öğrenmeye başla hemen;
yaşlı ya da ölü şairler ve ressamlar,
yiğitçe saygın kılsan da onları,
işine yaramazlar senin, bir şey öğretmezler sana.
Yalın, inatçı, ilk deneyimlerinin keyfini çıkart,
çekingen kundakçı, sınır tanımaz gecelerin sahibi,
unutma sakın,
yalnızca diş bilenmek, altüst etmek
ve öldürmek için buradasın..."

5 Mart 1922'de İtalya'nın Bologna bölgesinde, asker bir baba ile anaokulu öğretmeni bir annenin ilk çocuğu olarak dünyaya geldi Pier Paolo Pasolini. Çocukluk yılları aşırı baskıcı bir tutum içinde olan babası ve "sevdiğim tek kadın" olarak nitelendirdiği annesinin bitmek bilmeyen kavgaları arasında geçti. O büyüdükçe, annesine duyduğu saplantılı sevgi ve babasına karşı beslediği öfke de büyüdü. İlk şiirlerini henüz yedi yaşındayken yazmaya başladı. Gençlik yıllarında, romantizmi ve Katolik düşünceyi İtalya'nın önündeki en büyük engeller olarak gören yurtsever şair Carducci, halkın umudunu ve düş kırıklıklarını ustaca dizelere döken İspanyol cumhuriyetçi Machado, doğa tutkunu, anarşist ruhlu Pascoli, Shakespeare, Dostoyevski ve biraz çelişkili görünse de, faşist kahramanlık şiirleri ile ünlenen D'Annunzio onun idolleri oldular. Pasolini'nin gelecekteki sanat anlayışını biçimlendirecek en büyük esin kaynağı ise, lise yıllarında karşısına çıkan Rimbaud idi... Kendi deyimiyle o zamana dek, bir balığın suyun içinde olduğunu bilemeyişi gibi, faşist bir dünyada yaşamakta olduğunun bilincinde değildi ve aykırı şair Rimbaud, genç Pier'in gözlerini bir daha kapanmamak üzere açtı. Pasolini, Rimbaud'da neredeyse kendi yansımasını görmüştü; o da kendisi gibi Marksist, gerçeküstücü, din karşıtı ve devrimciydi...

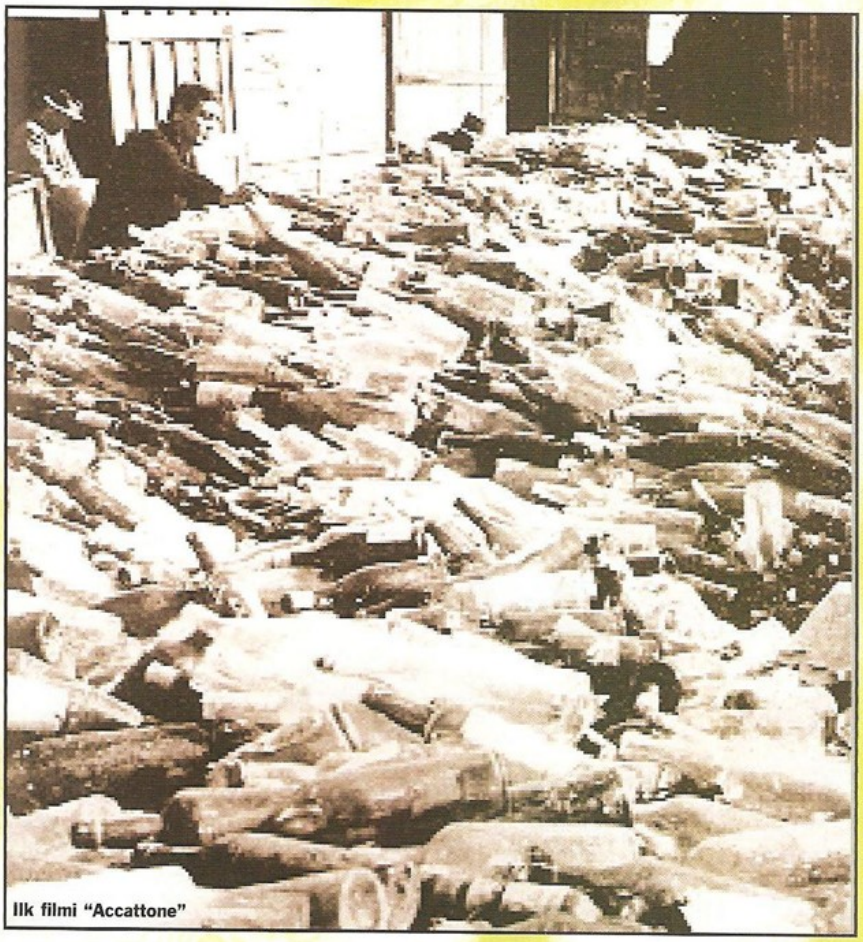
Ilk filmi "Accattone"

Ondaki bu değişim, babası ile bağlarının iyice kopmasına neden oldu. Genç Pasolini, faşizmi ve ona bağlı tüm değerleri reddediyordu. Etnik kültürlerin korunması gerektiğini savunuyor, din inancının ritüellerden kurtarılıp, bir vicdan meselesi olarak algılanmasının şart olduğuna inanıyordu. Ona göre genel Marksist görüşün aksine din "afyon" değildi. İnsanların kutsallığa ihtiyacı vardı. Dini afyon haline getiren kilisenin kurumlaşması olabilirdi ancak. Ve o kilise gibi tüm kurumların karşısındaydı; devletin, hükümetin, askeriyenin, okulların...

Henüz 20 yaşındayken yayınladığı ilk şiir kitabı "Poesie a Casarsa/Casarsa Şiirleri"ni, ironik bir şekilde babasına ithaf etti. Söz konusu şiirlerin Friuli lehçesiyle yazılmış olması, yerel diller konusunda oldukça tavizsiz bir görüşe sahip olan faşist hükümet için affedilebilir bir durum değildi. Kitap edebiyat dünyasında bir başkaldırı olarak tanımlandı...

İkinci Dünya Savaşı tüm hızıyla sürerken, o da pek çok yaşıtı gibi askere çağrıldı. Ancak bu askerlik macerası sadece yedi gün sürdü. Silahını Alman'lara teslim etmeyi reddeden delikanlı, birliğinden kaçarak, evine döndü; öldürülme korkusu içinde yüzlerce kilometre yol yürüyerek... Askerden kaçan ve faşizme karşı gelen gençler alenen idam ediliyordu ve Pasolini'nin uzun bir süre saklanarak yaşaması gerekti. Kardeşi Guido ise onun kadar şanslı değildi. Anti faşist görüşlü bir çete ile dağlara çıktıktan kısa süre sonra öldürüldü...

Edebiyat alanındaki çalışmalarını bu zorlu dönemde de sürdüren genç şair, arkadaşları ile kurduğu dil akademisi Accademiuta de Lenga Furlana bünyesinde Friuli dilini korumak ve geliştirmek adına çalışmalar yaptı. Savaş bittikten sonra ise, komünist partiye üye oldu. Hatta Casarsa'da partinin sekreterliğine getirildi. Ancak güzel günler çabuk sona erdi. Eşcinsellik suçlamaları ve peşin-

Pasolini'den siyaset, din ve cinsellik üzerine deyişler

"Kültürel bir çöl yaratılmışsa, orada her şey satılabilir. Çünkü çölde her şey mucize etkisi yapar."

"Zorunlu okulda insana yararsız, sersemce, yanlış, ahlakçı şeyler öğretilir... Bir kavram ancak kendi yayılma ve derinleşmesini içinde taşıdığı zaman canlıdır. Biraz tarih öğrenmek, ilerde gerçek bir tarih eğitimi görmeyi tasarlıyorsak anlam taşır. Yoksa kavramlar çürür, gelecekleri olmadığından ölü doğarlar."

"Bugün cinsellik, toplumsal bir mecburiyetin yerine getirilmesi halini almıştır, yoksa toplumsal mecburiyete karşı bir zevk değil... Salo'daki cinsellik bu durumun bir sunumu yada mecazıdır. Son yıllarda yaşadığımız şey bu: mecburiyet ve çirkinlik olarak seks."

"Her iktidarda, ister yasal, ister yönetsel, yıkıcı bir yan vardır. Aslında, kuralları ve uygulamalarıyla, kuvvetlinin zayıfa karşı en ilkel ve en kör şiddetini onaylayıp, buna izin vermekten başka bir şey yapmaz."

"Vietnam savaşının bir mucize ile bitmesi bile Amerika'yı değiştirmeyecektir. Ama Vietnam savaşı güzel insanların galibiyeti ile sona erecek bir iç savaş ile bitirilirse, o zaman iş değişir. Ben Amerika'da bir iç savaş çıkmasını bekliyorum. Belki o zaman dünya kurtulur... Eğer bir iç savaş geçirmezse, Amerika'nın Almanya'nın mirasına konacağı ve aşırı Nazi bir ülke olacağı ortada."

"Dinde insan, hayatını hiçbir zaman ertesi gün yaşamaz. Çünkü ertesi gün yaşanan başka bir hayattır. Ama insanların kurduğu bütün ideolojiler yarına dönüktür."

den gelen dışlanma ile başa çıkamayan, partiden ve öğretmenlik yaptığı okuldan uzaklaştırılan Pasolini, çareyi annesi ile birlikte Roma'ya göç etmekte buldu...

Roma, savaşın yarattığı yıkımı tüm sertliği ile yaşıyordu. İki yıl boyunca işsiz kalan, yoksulluk ve açlık ile mücadele eden Pasolini, sanat tarihi üzerine yaptığı eğitimini güçlükle tamamladı ve özel bir okulda öğretmenlik yapmaya başladı. Roma'nın kenar mahallelerinde geçirdiği bu iki yıl, daha sonra pek çok roman ve senaryosuna ilham kaynağı olacak, Pasolini bu acı deneyimleri sanat dönüştürmeyi başaracaktı...

Pasolini, edebiyat dünyasında adını hızla duydurdu. 1943-1949 yılları arasında yazdığı şiirlerini topladığı "L'usingnolo della Chiesa Cattolica/Katolik Kilisesinin Bülbülü" ile ilk çıkışını yapan sanatçı, 1955'te yayınlanan romanı "Ragazzi di Vita/Hayat Çocukları" ile dikkat çekti. İki yıl sonra basılan şiir kitabı "Le Ceneri di Gramsci/Gramsci'nin Külleri" Viareggio ödülüne layık görülürken, bunu izleyen romanı "Una Vita Violenta/Şiddetle Geçen Bir Ömür" sosyal gerçekçilik akımının İtalya'daki en önemli örnekleri arasında gösterildi. Bu çalışmaları "Zamanımın Dini", "Gül Biçimli Şiirler", "Aşkınlaşmak ve Örgütlenmek" gibi şiir kitapları, edebiyat, politika ve kültür konularında çeşitli dergilerde yayınlanan denemeleri, eleştiri yazıları ve tiyatro oyunları izledi.

Kırk yaşının arifesinde, ülkesinin en tanınan edebiyatçıları arasında yer alıyor, yazdığı her kitap, her makale olay oluyor, insanlar ona hem büyük bir hayranlık, hem de tedirgin edici bir korku ile yaklaşıyorlardı. O ise, edebiyatın en büyük dezavantajı ile yüz yüze hissediyordu kendini; bir ülkenin diline hapis olmak... Düşüncelerini sadece İtalyan'ların değil, tüm dünyanın anlayabileceği ortak bir dil ile anlatmak isteği, onu sinema ile karşılaştırdı. İşe senaryo yazarak başladı. 1954 yılında yazdığı ilk senaryosu "La Donna del Fiume/Irmağın Kadınları" Mario Soldati tarafından filme alındı. Bunu Bolognini ile birlikte çalıştıkları "La Notte Brava/Kötü Kızlar Ağlamaz" ve "La Giornata Balorda/Çılgın Bir Gün" gibi filmler izledi. Aynı dönemde İtalyan sinemasının ustalarından Fellini ile yolları kesişen Pasolini, "Le Notti di Cabiria/Cabiria'nın Geceleri" ve "La Dolce Vita/Tatlı Hayat" ile senaryo yazarlığının doruğuna ulaştı. Bir yandan da sinema dili üzerine düşünüyor, kuramsal yazılar yayınlıyordu. Nihayet kendisini yönetmenliğe hazır hissettiğinde, kendi roman ve öykülerinden yola çıkarak hazırladığı iki proje ile yapımcıların kapılarını aşındırmaya başlayan Pasolini, 1961 yapımı "Accattone/Dilenci" ile amacına ulaştı.

"Dilenci"

Uzun zamandır İtalyan sinemasında etkisini sürdüren Yeni Gerçekçilik akımının pek çok özelliğini bünyesinde barındıran, bir taraftan da Fransız yeni dalgasına yakınlık gösteren

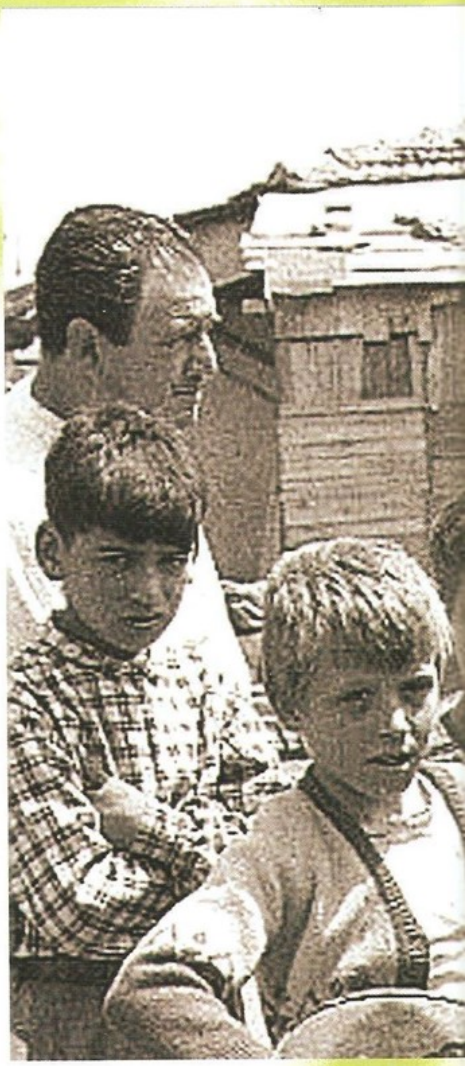

"Dilenci", basit ama son derece duyarlı bir biçimde ele alınan öyküsü, sade sinema tekniği, başta Franco Citti olmak üzere amatör oyuncularının görülmeye değer performansları ve müziğin sıradışı kullanımı ile beğeni kazanan bir film oldu... Serseri ruhlu, yoksul bir kadın satıcısı olan Accattone, seçtiği bu yaşam tarzıyla, eşinin ve çocuklarının kendisinden uzaklaşmasına neden olmuş, kendisine benzeyen bir grup arkadaşı ile kah aç, kah tok geçen, suçla örülü bir hayata itilmişti. Çalışmak, hamallık veya işçilik yapmak elbette mümkündü ama ona göre kazancı bu yorgunluğa değmeyecek kadar azdı. Accatone'un hayatını, fahişeliğe alıştırmak için baştan çıkarttığı, ancak farkına bile varmadan aşık olduğu Stella değiştiriyor, kızın masum sevgisi onu gerçek bir işte çalışmaya yönlendiriyor, ancak tam kurtulma ümidi belirmişken ölüm genç adamın karşısına dikiliyordu... Stella hayatına girene dek ölüme meydan okuyan, beş kuruşluk iddialar uğruna kendisini nehre atmaktan veya polislerle dalaşmaktan çekinmeyen, sadece yaşadığı günü kurtarmaya çalışan Accattone, yemek

"Dilenci"nin setinde.

çaldığı için polisler tarafından kovalanırken bir aracın altında kalarak yitiriyordu yaşamını. Belki de ölüm, yaşamları cehennemi andıran kenar mahalle insanları için bir kurtuluş, bir cennete kavuşmaydı... Pasolini son derece gerçekçi bir dille anlattığı hikayesine kimi düş bölümleri de eklemiş, özellikle Accatone'nin kendi cenaze törenine katıldığı sahneyi ustaca tasarlamıştı. Her kımıldanışta çamura daha çok batan delikanlının acınası öyküsüne eşlik eden Bach'ın dinsel müziği ise filme ilahi bir boyut katıyor, Acattone'yi neredeyse bir aziz mertebesine taşıyordu...

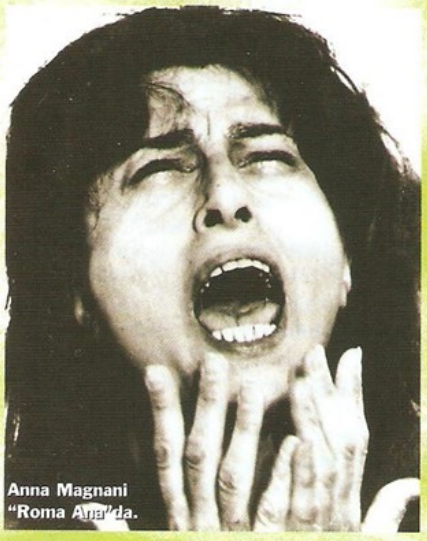

Anna Magnani "Roma Ana"da.

"Roma Ana" ve "Beyaz Peynir"

"Dilenci"den sonra, elinde hazır bulunan "Commare Secca/Zalim Ortakçı" adlı senaryosunu çekmekten son anda vazgeçen ve projeyi asistanı Bernardo Bertolucci'ye devreden Pasolini, yine kendi romanlarından yola çıktığı başka bir senaryoya yöneldi. 1962 yapımı "Mamma Roma/Roma Ana", tıpkı "Dilenci" gibi kenar mahalle atmosferi içinde gelişen bir "kaybedenler" öyküsüydü. Yeni Gerçekçilik akımının idollerinden Anna Magnani'nin hayat verdiği bir fahişe ile oğlunun öyküsünü anlatan film, Katolik - burjuva ahlakına getirdiği sert eleştiriler ile gündeme oturdu. Pasolini'nin sinemada da ra-

"Bütün dinler her zaman asıl sorunun dışımızdakiler değil, içimizdekiler olduğunu söylemişlerdir. Bu anlamda Çinlileri iç sorunlarından uzak tutan açlık ve zengin ülke insanlarını gerçeklerden uzak tutan refah aynı seydir. İkisi de dıştan gelir."

"Marksizm ve Hıristiyanlık, akıl dışı olma noktasında birleşiyorlar. Burjuva olarak doğan birinin Marksist olması doğal değildir. Onu buna irrasyonel bir adalet duygusu iter ki, bu da bir cins dinsel davranıştır."

"Benim dinsel filmler yapmam, dini alet olarak kullanan bir topluma karşı protestodur aslında. Ben din propagandası yapmadığım gibi, Marksizm propagandası da yapmam. Sanatçı hiçbir zaman propagandacı değildir, olmamalıdır."

"Bence bir çöküntü, hiçbir zaman kendiyle sınırlı değildir. Kozmik tartıda bir çöküntü haline gelir ve bütün mevcudiyeti tehlikeye atar. Benim için her başarısızlık tümdendir."

"Hep aynı çiviye vurularak, bütün bir ev bile yıkılabilir... Tarihi yapan azınlık hep 'hayır' diyenler olmuştur. Harekete geçiren yadsıma, büyük ve tek vücut olmalıdır."

"Bir ölçüde herkes zayıftır. Çünkü herkes kurbandır diyorum ben. Ve herkes suçludur da. Çünkü herkes katletme oyununa hazırdır. Alınan eğitim, 'sahip olma, elinde tutma ve yok etme' den ibarettir."

"Siz okulunuz, televizyonunuz ve gazetelerinizle birlikte, sahip olma ve yok etme düşüncesi üzerinde temellendirilmiş düzenin savunucularısınız. Ne mutlu size ki, bir suçun üzerine güzel bir etiket yapıştırıldığında mutlu oluyorsunuz."

"Tarihin her zaman ileriye gittiği doğru değildir. Birey ve toplum geriye de gidebilir. O zaman bu gidiş sahte bir ilerlemedir."

"Kadınlar genelde ve kişisel olarak daha üstünler. Aslında onlar gerginliğin, özgürlüğün ve fethin gününde yaşıyorlar (aldatıcı bir biçimde olsa da). Ama genel çerçevede gerileyen konumunda olunca işlevleri bitiyor. Çünkü 'hediye edilmiş' bir özgürlük elbette genç kadınların yüz yıllardır alışılagelmiş uygulamalar karşısında üstün kılmaz."

"Sonuçta ister bilinçsiz, ister bilinçli olsun, her tür uzlaşmacılığı reddediyorum!"

Onun için ne dediler?

"Hem silahsız, hem silahlı bir peygamberdi o. Tepeden tırnağa silahlı, ama teslim olmuş bir sairdi. Elestirileri hem apaçık, yalındı. Oynak bir yapısı vardı imgeleminin; hem görünür, hem görünmez. Pasolini'nin nice yanları var ki, daha uzun süre anlayısımızın ötesinde kalacak."
E. Sciliano...

"O, yaralı, çelişkili, bir tür kıyamet günü nöbetiyle sarsılan bir sanatçıdır. Ama o, sanatın kendine özgü araçlarıyla, sürekli olarak uyuşmanın, barışmanın yerini ve zamanını arar durur."
Marc Gervais

"Pasolini, cinsel, siyasi ve sanatsal tabuları asmasına, bir yaşam ile bu yaşamın oluşturduğu eksiksiz bütünlüğün böylesine sergilenmesine dayanamayan, kararlı bir biçimde karşısına dikilen bir dünya tarafından öldürüldü. Bütün bir toplumun Pasolini'ye yönelttiği nefret, bir cinayetin sahnelenmesi biçiminde yoğunlaştı. Bu herkes için gözler önünde infaz edilen bir idama, bir ibret dersine dönüştürüldü."
Maria- Antoinetta Macciocchi

"Pelosi ve öteki katiller Pasolini'yi öldürmek için kullanılan birer masaydılar; öldürme emri ise binlerce kişi tarafından, aslına bakılırsa bütün İtalyan toplumu tarafından verilmişti."
Alberto Moravia

"Pasolini yakın arkadaşım değildi ama onu tanır, kişiliğine ve yapıtlarına hayranlık duyardım. Onun bu korkunç ölümü, İtalya gibi zorbalığın her türlü kontrolden uzak, başıboş dolandığı bir ülkeden başka bir yerde olamazdı."
Luchino Visconti

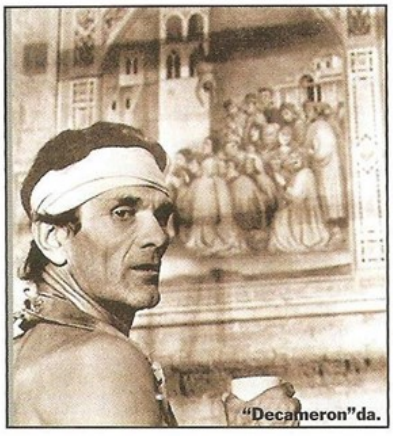
"Decameron"da.

hat durmayacağı ve sivri dilli tutumunu sürdüreceği belliydi. Tüm gözler üzerindeyken Rosellini, Godard ve Gregoretti ile birlikte çektikleri 1963 yapımı "Ro.Go.Pa.G." geldi. Adını yönetmenlerinin isimlerinin ilk hecelerinden alan filmde "La Ricotta/Beyaz Peynir" adlı bölümün yönetmenliğini üstlenen Pasolini, Hollywood usulü dini filmlerin bir parodisini yapıyor ve Hz. İsa'nın çarmıhtan indirilişini kendine özgü bir dille yorumluyordu. Beklenen oldu ve Tanrı'ya hakaret etmekle suçlanan yönetmen, dört ay hapis istemiyle yargılandı. Film hakkında konuşulanlar elbette sadece sansür değildi. Resimlerinde kullandığı geometrik perspektif anlayışı ve ışık ile gölgenin yarattığı derinlik duygusuyla Rönesans'ı müjdeleyen ressam Masaccio'dan esinlenen görsel düzenlemeleri, karakter tahlillerindeki ustalığı, kendine has espri anlayışı ve başrolde yer alan Orson Welles'in varlığı ile "Beyaz Peynir" entelektüel camiada ses getiren bir film oldu.

Hapse girmekten son anda kurtulan Pasolini, yönetmenliğini ünlü mizah yazarı Giovanni Guareschi ile paylaştığı, iki bölümlük bir dokümanter olan 1963 yapımı "La Rabbia" ile tekrar izleyicilerinin karşısına çıktı. Filmin amacı, taban tabana zıt iki dünya görüşünü benimsemiş olan Pasolini ve Guareschi'nin, modern toplum düzeni içinde hayatlarımızın neden korku, mutsuzluk ve acıyla anlamlandırıldığı sorusuna verdikleri yanıtları seyirciye bir arada sunmak ve ilginç bir tartışma ortamı yaratmaktı. Muhafazakar Guareschi'ye göre insanlığın kurtuluşu Hıristiyanlık'taydı, Pasolini ise tahmin edilebileceği gibi Marksist görüşü yüceltiyordu.

"Matyas'a Göre İncil"

Bu ilgi çekici yapımın ardından 1964 yılında, Hz. İsa'nın yaşamı üzerine son derece gerçekçi ve etkileyici bir çalışma olan "Il Vangelo Secondo Matteo/Matyas'a Göre İncil" için tekrar kamera arkasına geçti yönetmen... Hıristiyanlık dünyasında yaygın olarak kabul gören İncil versiyonlarından biri olan ve özellikle Katolik guruplar içinde daha çok okunan Matta, Aziz Matyas'ın izlenimlerini içeriyor, bazı noktalarda diğer İncil'lerden farklı görüşleri savunuyordu. Bunlardan en önemlisi on üçüncü havari Yahuda'nın Hz. İsa'yı kıskançlık sebebiyle ve para karşılığında Roma askerlerine ihbar edişiydi... Pasolini filminde Hz. İsa'nın mistik kişiliğinden ziyade, onun emperyalizme, maddi eşitsizliklere ve baskılara karşı gelen asi tavrını vurguluyor, onu sadece Tanrı'nın oğlu değil, halkın içinden çıkan devrimci bir lider olarak çiziyordu. Bu nedenle eleştirmenler, filmin Hz. İsa'ya yeni bir yorum getirdiği görüşünde birleştiler. Ancak Pasolini bunu reddetti. O, esinlendiği metne son derece sadık kalmıştı. Yaptığı şey Hz. İsa'yı yeniden yorumlamak değil, onun hakkındaki bazı gerçekleri daha görünür kılmaktı...

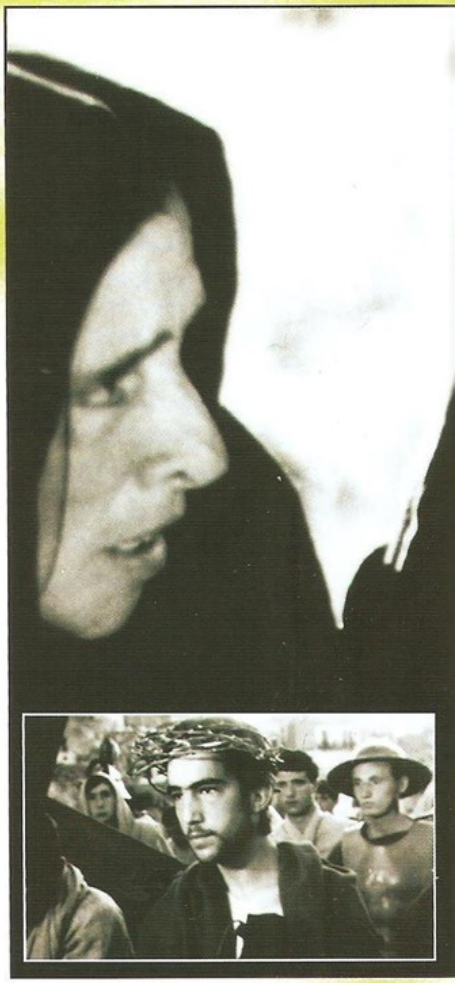

Film, gösterime girdikten kısa süre sonra din propagandası yaptığı gerekçesi ile sansürledi ve yönetmen de kendisini uzun sürecek bir adli savaşın içinde buldu. Vatikan'ın en önemli yayın organı Osservatore ise, filmin Hıristiyan alemine verilmiş büyük bir hediye olduğundan dem vurarak, Pasolini'yi baş tacı etti.

Sinema hayatının başından beri düşlediği "şiir sineması"na bu film ile yaklaştığını düşünüyordu yönetmen. Bu durumu yaratan en önemli etken ise İncil'in kendisiydi. İncil, dramatik olarak ele alınabilecek olaylardan çok, duygular, heyecanlar ve izlenimlerle örülmüştü. Ve bu metni görüntülere dökmek de, alışılagelmiş anlatı kurallarının dışına çıkmayı gerektiriyordu. Pasolini, mümkün olduğunca yakın plan çekimlere, ışık ve gölgenin hareketi ile sağlanan gerilime, detaylara, oyuncuların mimiklerinde saklanan duygu yoğunluklarına, sessizliğin getirdiği dinginlik ile yaşananların korkunçluğu arasındaki zıtlıklara ağırlık vermiş, ortaya gerçekten de şiirsel bir film çıkartmıştı. Görüntüler kadar müzik de ilgi çekiciydi. Bach'tan, Mozart'a, hatta blues melodilerine dek pek çok tarzı birbiri ile uyum içinde

"Matyas'a Göre Incil"den iki kare.

kullanan yönetmen, daha sonraki yıllarda da benimseyeceği eklektik dekor ve müzik anlayışının sinyallerini veriyordu.

"Şahinler ve Serçeler"

Pasolini ertesi yıl, İtalyan toplumunda aşka, cinselliğe ve evlilik kurumuna bakışı incelediği "Comizi D'Amore/Aşk Buluşmaları" adlı belgesel bir çalışma gerçekleştirdi. Bu filmin hemen ardındansa 'yeni gerçekçilik akımının ölüm ilanı' olarak nitelendirilen alegorik bir komediye; "Uccellacci e Uccellini/Şahinler ve Serçeler"e imza attı... 1966 yapımı film, siyasi, dinsel ve psikolojik öğeleri kullanarak, İtalya'nın değişmez sorunlarını irdeliyor, olay örgüsünü belirsiz bir zaman ve mekana taşıdığından, söz konusu eleştirileri evrenselleştiriyordu. "Uzun ince bir yol"da, nereye ve ne için gittiklerini bilmeden ilerleyen baba ve oğul, hayat, ölüm ve insanlık hakkında konuşarak yol alıyor ve pek çok sembolik olayla yüz yüze geliyordu "Şahinler ve Serçeler"de. Yolun bir yerinde onlara katılan ve İtalyan komünist lider Togliatti ile özdeşleştirilen bilge karga ise, filmin kuşkusuz en ağır topuydu. İdeoloji ülkesinden geldiğini, kuşku ve vicdanın çocuğu olduğunu söyleyen bu tuhaf kuş, baba ve oğlun yürümekte oldukları yolu, başka bir deyişle hayatı daha iyi anlamaları için onlara birbirinden ilginç mesajlar iletiyor, sınıflar arasında yüzyıllardır süregelen kavganın sonuçsuzluğu hakkında 13. yüzyılda yaşanmış bir hikaye anlatıyordu. Şahinler ve serçeler ile iletişim kurup, onlara Tanrı'nın mesajını iletmekle görevlendirilen iki keşişin öyküsü, Pasolini'ye özgü kıvrak espri anlayışının pırıltıları ile doluydu. Toto ve Ninetto Davoli'nin canlandırdığı keşişler, önce şahinlerin dilini öğrenmek için bir dağ başında yıllar geçiriyor, sonunda onlarla konuşmayı başarıp, her şeyin başının sevgi olduğunu anlatıyorlardı. Serçeler ile konuşabilmek ise daha zordu. İnsanların arasında yaşayan bu hayvanları incelemek için bir kasabaya inen keşişler, kısa zamanda halk tarafından "ermiş" sayılıp, çevreleri türlü adaklar ve durumdan çıkar sağlamaya çalışan satıcılarla dolunca, serçelerin sesini duymak büsbütün olanaksızlaşıyor, baba birden bire bu hayvanların aslında öterek değil, hoplayarak iletişim kurduklarını fark ediyordu. Mesaj onlara da iletildiğinde, görev tamamlanmıştı. Şahinler ve serçeler artık aralarındaki sınıf kavgasına bir son vereceklerdi. Ama sonuç, iyi niyetli keşişlerin umdukları gibi olmuyor, daha müjdeyi baş rahibe iletemeden, şahinlerin yine serçeleri yediklerine tanık oluyorlardı... Adını hayvanlarla konuşabilmesi ile tanınan Aziz Francis'ten alan baş rahibe göre, bu kavgaları dindirebilecek tek kişi, bir gün dünyaya geri döneceğine inanılan Mesih'ti. Yani barış, varlığı şüpheli bir bahara kalmıştı...

Pasolini, sınıf kavgasını daha sonra anlattığı iki hikaye ile ekonomik dengesizliklere dayandırıyor, baba ve oğlu önce alacaklarını tahsil etmek için acımasızca kapısına dayandıkları yoksul bir kadınla, daha sonra ise borçlarını affettirmek için yalvardıkları ama hiçbir sonuç alamadıkları bir fabrikatörle yüz yüze getiriyordu. Sistem her zaman aynı şekilde işlemiş, güçlüler zayıfları ezmiş, bu duruma kimse bir son verememişti. Nihayetinde Togliatti'nin gerçek cenaze töreni görüntülerinin yer aldığı sahne, belki de son umut olan komünizmin de ölümünü simgeliyor, hikaye açlıktan ölmek üzere olan baba ve oğlun çareyi bilge kargayı yemekte buluşları ile sona eriyordu. Bu bir bakıma onun öğretisini sindirmek olarak da yorumlanabilirdi. Tıpkı Hz. İsa'nın havarilerine kendi eti ve kanını sunuşu gibi...

Son derece eğlenceli, şaşırtıcı ve etkili bir filmdi "Şahinler ve Serçeler"... Müzik yine zekice kullanılmış, karga Rus, yoksul kadın Çin, Amerikan özentisi gençler rock and roll melodileri ile desteklenmişti. Baba ve oğlun yol boyunca karşılaştıkları sıradan insanların adı verilmiş sokak tabelaları, hikayenin gidişatına göre ortaya çıkan İstanbul ve Küba'ya uzaklığı gösteren yazılar filmin ilginç ayrıntılarıydı.

"Kral Oedipus"

Yönetmen 1967 yılında uzun zamandır gerçekleştirmeyi düşlediği bir film için kamera arkasına geçti; Sofokles'in ünlü tragedyasından uyarlanan "Edipo Re/Kral Oidipus"... Pasolini, bir süredir eski uygarlıkları, Üçüncü Dünya ülkelerinin kültürlerini, yaşam tarzlarını ve özellikle de edebiyat eserlerini araştırıyor, bu konulara büyük ilgi duyuyordu. "Kral Oidipus" ile sinemasında mitolojik hikayeler dönemi başlayacak, yönetmen kutsallığı, kaderi ve insanın gizli kalmış tutkularını filmlerine aktarmayı deneyecekti... Tebe kralı Laius, öz oğlu tarafından öldürüleceği kehanetini duyunca, henüz bebek olan Oidipus'u çölde ölüme terk ediyor, ancak olaya tanık olan bir köylü, çocuğu kurtarıyordu. Hikaye ilerledikçe kehanet gerçekleşecek, Oidipus baba-

⇨

Pasolini ile sinema üzerine

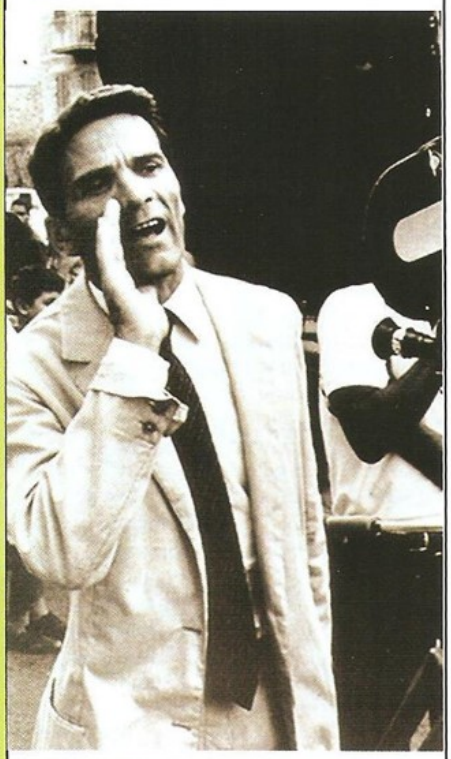

"Sinemada hileleri ve yeniden kurumları sevmiyorum. Çünkü geçmiş yeniden kurulamaz. Benim için önemli olan bugün yaşanılan hayat içersinde eskiye benzeyenleri bulup çıkarmak ve onlarla geçmiş arasında bağlantı kurmaktır."

"İçimizden birinin yaşantısı yalnız öldüğü anda bir anlam kazanır. O ana kadar yaşantı, çözümlenmez, anlasılmaz bir durumdaydı çünkü her yeni eylemimiz önceki yaşantımıza da baska bir anlam katar. Öldüğümüz zaman her şey bitmiştir ve bu bakımdan her davranışımız, her eylemimiz, her sözümüz kesin bir anlam kazanır. Kısacası bir çesit montaj vuku bulur. Yarasız, anlamsız her şey düşer ve değeri olan şeyler kalır. Montaj bir filmde aynı işi yapar."

"Yalnızca güzel olacağını umduğum için bir film çekme ihtiyacı duymadım hiç. Daha baska dürtülere ihtiyacım var benim. Örneğin Kral Oidipus'u çekerken amacım Oidipus temasını Marksist ve Freud'cü açılardan ele almaktı."

"Bir fikir gelir aklıma ve bir anda beni çekip götüren bir çesit mutluluk veya şiddetin etkisine kapılıveririm... Çevirdiğim filmlerin öyküleri hep ilk yazıldıkları gibidirler... Esinlenme çekim sırasında ise karışır."

sı olduğunu bilmeden kralı öldürecek, gerçek annesi kraliçe Jocasta ile evlenerek Tebe kralı olacaktı. Ancak Oidipus'un yaşamı en başından lanetlenmişti. Salgın hastalıklar, yoksulluk ve uğursuzluk kısa sürede Tebe'yi saracak, gerçeği öğrendiğinde intihar eden Jocasta'nın başucunda gözlerini kör eden Oidipus, basit bir dilenci olarak yaşamını sürdürmeyi seçecekti... Pasolini filmine günümüzde geçen giriş ve sonuç bölümleri ekleyerek, hikayeyi önce Freud'e, daha sonra da Marks'a göndermeler yapan bir forma sokmuştu. Giriş bölümü, bir çocuğun, babası tarafından annesinden koparılışını betimliyordu. Bu sekansın ardından gelen tragedya bölümü ise bir halüsinasyondan, yaşadığı travmayı göğüslemeye çalışan bir gencin gördüğü kabuslardan ibaretti. Oidipus kör olduktan sonra ise, sonuç bölümüne geçiliyor, tren garında flüt çalarak dilenen delikanlı, önce toplumsal bilinçlenmeye hizmet etmek isteği ile bir fabrikanın önünde müzik yapmayı deniyor, daha sonra ise kendi ruhunun kurtuluşu adına doğduğu yere geri dönerek, annesine dair saf anıların arasında son yolculuğuna çıkıyordu; Sofokles'in filmde de yer alan "Hayat başladığı yerde biter" sözünü doğrulayarak...

Pasolini, bu Yunan tragedyasını Fas'ın etnik atmosferine taşımış, kostümleri Afrika, Sümer ve Aztek tarzlarında hazırlatmış, sınıf ayrımının belirgin olabilmesi için köylülerin Sicilya ağzı ile konuşmalarını istemişti. Tragedyanın vazgeçilmez bir parçası olan koronun yerini ise Romen halk şarkıları alıyor, müzik kaderin değişmezliği temasının ön plana çıktığı bölümlerde Japon, Oidipus'un fabrika önünde flüt çaldığı sahnede Rus kimliğine bürünüyordu. Pasolini yarattığı bu eklektik atmosfer için şunları söylüyordu bir röportajında: "Sofokles tragedyasını yazdığı zaman, mitostan en az bizim kadar uzaktı. Bizim için olduğu gibi Sofokles için de olay yaşantısından yüzyıllar, bin yıllar önce olup bitmişti. Bir yandan gerçek, ele değen, somut, halk düzeyinde, bir yandan da tarihi sınırlara girmeyen bir devri canlandırmaya çalıştım... Arkeolojik ya da filolojik açıdan hiçbir tarihsel, eleştirel ya da dilbilimsel Yunanca yapıt okumadım. Her şeyi kendim uydurdum..." Pasolini için anlatılan hikaye, zamanlar ve toplumlar üzeri bir anlam taşıyordu. Çünkü Oidipus'un öyküsü, herhangi bir burjuva çocuğu ile de kolaylıkla özdeşleşebilirdi. İnsanın korkuları, kaderi ve yaşamın bilinmezliği karşısındaki çaresizliği her zaman aynıydı...

Eleştirmenler "Kral Oidipus"un son yılların en heyecan verici yapıtı olduğunu düşünmekle birlikte, Pasolini'ye kahramanını neden bir aydın olarak çizmediği sorusunu yöneltmekten geri durmadılar. Yönetmenin bu soruya verdiği cevap ise ilginçti; "Bir aydın ne yapacağını, eyleminin sonucunun ne olacağını düşünür. Ama benim adamım basit biri. Öğrenmek ve gerçekleri anlamak için denemesi, yaşaması gerekiyordu..."

"Teorema"

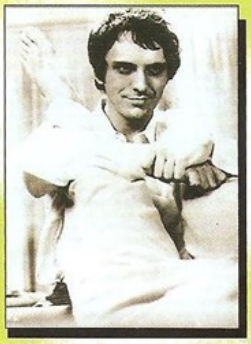

"Kral Oidipus"un yarattığı çalkantılar henüz durulmadan, pek çok eleştirmen tarafından yönetmenin en iyi filmi olarak nitelendirilen 1968 yapımı "Teorema/Teorem" geldi. Film, burjuva insanının din, kutsallık, ahlak ve hayatı anlamlandırma konularındaki düşünce biçimini irdeliyor, bunu yaparken de son derece sıradışı bir yöntem benimsiyordu... Dışarıdan bakıldığında oldukça mutlu görünen bir burjuva ailesinin evine kimliği açıklanmayan bir konuk geliyor ve onun varlığı ile evdeki herkesin hayatı geri dönülemez biçimde değişiyordu. Oldukça çekici, genç bir erkekti konuk. Herkese; fabrikatör babaya, hayatının anlamı güzel görünmeye indirgenmiş anneye, delişmen delikanlıya, babasına aşık ürkek genç kıza ve evin sessiz hizmetçisine aynı mesafede duran, onların aşk dilenişlerine büyük bir soğukkanlılık ve tarafsızlıkla cevap veren ve gitmesi gerektiğinde kimseye hesap vermeden kayıplara karışan tuhaf biri... Evdeki herkes bir biçimde çekimine kapılıyordu konuğun. Herkes onunla hem duygusal, hem de cinsel bir deneyim yaşıyordu. Ama konuk kimseye bağlanmak, kimseye ait olmak niyetinde değildi. Onun amacı yolunu kaybetmiş bu zavallı ruhları iyileştirmek, bunun için de onlara kendisinden bir parça vermekti yalnızca. Konuğun gidişi, herkeste farklı bir değişime yol açıyordu. Baba fabrikasını işçilerine hibe ederek, çok uzaklara, çöle gidiyor, anne konuğun aşkını tekrar tatmak adına tanımadığı delikanlılar ile sevişmeye başlıyor, genç kız aklını kaçırıyor, delikanlı ise konuğu sanatın yaratıcılığında yeniden bedenlendirebilmek için resim yapmaya soyunuyordu. Ailenin dört ferdi de Pasolini'ye göre kaybolmaya, zaten içinde bulundukları burjuvazi bataklığına gömülmeye mecburdu. İçlerinde bu deneyimi olgunlukla göğüsleyen tek kişi, köyüne bir ermiş olarak dönen hizmetçi Emilia'ydı... Pasolini'nin amacı, kutsallık karşısında burjuva ve işçi sınıflarının verdikleri farklı tepkileri gözler önüne sermekti. Çünkü ona göre konuk, Tanrı'nın ta kendisiydi ve yaşanan bu mucize karşısında dini sadece bir araç haline getiren, kutsallığı hissedemeyen, aşkı ise sahiplenme ve tüketme isteği ile kuşatan burjuvaların tepkisi sadece kendini kaybetmek olabilirdi. Tanrı'nın herkesin paylaştığı, kimsenin tek elinde olamayacak bir güç olduğunun bilincine varan tek kişi Emilia'ydı. Onun için Tanrı'yı görmüş, ona dokunmuş olmak her şeydi. Onu cismen kaybetmesinin bir anlamı yoktu. Zaten her zaman içindeydi ve öyle kalacaktı...

"Teorem" aracılığıyla pek çok soru soruyordu Pasolini seyircisine. Mucize nedir? Bir mucize olsa ve Tanrı'ya dokunma şansını elde etseniz, bu deneyimden sonra aynı kalır mıydınız? Böy-

lesi bir durumda mucizenin kendisi mi, yoksa sizde yarattığı değişiklik mi daha önemli olurdu? Burjuvalar gerçekten dindar olabilir mi, yoksa sadece ahlakçı mıdır? Burjuva ruhunun yerine vicdanını mı koyuyor? Bir burjuvanın başına bir mucize gelse ya da kutsal bir aşk deneyimi yaşasa, bu onda eskiden, köylülük döneminden kalma metafizik duygusunu mu diriltir, yoksa tersine kendi vicdanı ile sonsuz bir savaşa girmesine mi yol açar? Ruhun amacı kurtuluşsa, vicdanın amacı nedir?

Bu kadarla da kalmıyordu Pasolini'nin soruları. Onun için babanın fabrikasını işçilere hibe etmesi de başlı başına düşündürücü bir durumdu. İşçilere soruyordu; fabrikanın kendi hakkınız olarak değil de, hediye görünümünde size verilmesi komünist düşünce ile bağdaşıyor mu? Bu bağışın nedeni sevgi değil, suçluluk duygusu. Öyleyse, bu da bir nevi dini davranış olarak algılanabilir mi? Burjuvaziyi sahip olmak ve saklamak düşüncesi ile suçluyoruz, ama yeni toplum düzeni sahip olmayı ve tüketmeyi önemsiyor. Bunlardan hangisi daha masum?

Yapımcılığını Roberto Rossellini'nin üstlendiği "Teorem", muhalif içeriği, müstehcenlik sınırlarını zorlayan sahneleri ve eşcinsel çağrışımları ile sinema dünyasına bomba gibi düştü. İtalya o dönem Hıristiyan Demokrat parti tarafından yönetiliyordu ve Tanrı'nın bedenlenip insanlar arasında dolaşması, üstelik onlarla sevişip, hayatlarını alt üst etmesi fikri çoğu kişinin hoşuna gitmedi. Yapımcı ve yönetmen ayrı ayrı yargılandılar ancak davalar filmin sanatsal değerinin yüksekliği nedeni ile düşürüldü. Vatikan filmi topa tuttuğu sırada, "Teorem"in Venedik Film Fetsivali'nde Katolik jürisi ödülünü alması ise hayli düşündürücüydü.

"Domuz Ahırı"

1969 yılında filmografisinin en çok tartışılan filmlerinden birini; "Porcile/Domuz Ahırı"nı gerçekleştirdi Pasolini. Birbirine paralel iki öykü ile, yine tüketmeye şartlanmış burjuva toplumlarını, faşizmi ve bunlara hizmet eden din kurumunu eleştiriyordu. Hem de son derece rahatsız edici bir biçimde... Öykülerden ilki, eski çağlarda, ıssız bir arazide yaşamaya mahkum edilmiş bir suçlunun, hayatta kalabilmek için insan eti yemeye zorlanışını anlatıyordu. Kahverengi ve mavinin tonlarıyla şekillenmiş, sürekli faaliyet halindeki gaz kuyuları ile cehennemi andıran bu taşlık arazide yiyecek bir bitki veya hayvan bulamayan mahkum, çareyi oradan geçen yolcuları yakalayıp yemekte buluyor, zaman içinde kendisine katılan kadın ve erkeklerle, küçük bir koloni kurmayı ve kendi kurallarına göre bir yaşam sürmeyi başarıyordu. Ancak çok geçmeden olup bitenler Kilise'nin kulağına gidecek, bu tuhaf yamyamlar kabilesi kazıklara bağlanarak, vahşi hayvanların insafına bırakılacaktı... Pasolini, kahramanını son derece vakur bir kişilik olarak çizmişti. Onun için insan eti yemek başından beri bir zorunluluktu. İnsan olmanın tüm hakları elinden alınmış bir adamın, insanların koyduğu kurallara uyması ne kadar beklenebilirdi? Nitekim yakalandığında son derece sakin bir sesle "Babamı öldürdüm, insan eti yedim ve zevkten titriyorum," diyen mahkum, isyan etmekten çok, bu duruma kendi kendisini inandırmak ister gibiydi. Mahkum karakterini Tanrı'nın oğlu olmayı reddeden ve insanlara kendi kanını sunmaktansa, onları yemeyi tercih eden Hz. İsa olarak yorumlayan eleştirmenler oldu. Kimileri ise, durumu sadece tüm dünyayı kapsayan bir sömürünün metaforu olarak gördü. Sanat hayatının başından beri, ezilen, maddi olanaklardan yoksun bırakılan insanların suça yönelmesinin olağan olduğunu dile getiren Pasolini'nin söz konusu karakteri kullanarak, bu düşüncesini yinelediği de söylenebilirdi... Filmin ikinci öyküsünde ise, eski bir Nazi olan Alman işadamı ve domuzlara karşı tuhaf bir ilgi besleyen oğlu Julian geliyordu perdeye. Julian analiz edilmesi zor bir karakterdi. Annesi için çalışkan, üstün emelleri olan, kızlara düşkün biriydi, hatta asker olmak istiyordu. Kız arkadaşı Ida'ya göre ise, tembel, pasifist ve bakir olan Julian, seyirci için de tam bir bilinmezlik olmayı sürdürüyordu film boyunca. Her gün domuzları ziyarete giden delikanlı, son gün çok sevdiği bu hayvanlara yem oluyor, geriye Julian'a ait ne bir parmak, ne bir ayakkabı, ne de bir saç parçası kalıyordu. Bu haberi alan babasının iş ortağı bay Herdhitze'ye göre ortada delil olmadığına göre kimseyi ayağa kaldırmaya gerek yoktu. Julian'ın sonu da, kendisi gibi sır olarak kalabilirdi... Pasolini, bu hikayede domuzlara çok farklı anlamlar yüklemişti. Öncelikle domuzlar sadece tüketilmek için beslenen ve insanlarca pek de sevimli bulunmayan hayvanlardı. İnsanoğlu onlardan sonuna dek yararlanıyor ama yeri geldiğinde pis ve itici olan her şeyi, bu zavallı hayvanların adıyla anmaktan geri durmuyordu. Üstelik Nazi olan baba ve arkadaşının Yahudi'lerden "domuz" diye bahsedişleri başlı başına manidardı... Sürekli horlanan domuzların, kendilerine yakınlık gösteren bir üst sınıf mensubunu yemelerine gelince; arada böyle kurbanlar da verilirdi elbet. Nihayetinde Julian'ın öldürülüşü, domuzlara hiçbir şey sağlamayacaktı. Üst sınıf, bu çıkışı bir isyan, bir özgürlük hareketi vs. olarak algılamaktan uzaktı. Üstelik değişen bir şey de olmayacak, olay ört bas edilecek, yine domuzlar kesilmeye, afiyetle yenmeye ve tabii ki horlanmaya devam edecekti...

"Medea"

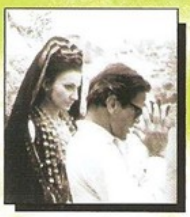

Art arda birbirinden ilginç projelere imza atan Pasolini, 1970 yapımı "Medea" ile şaşırtmaya devam etti. Senaryosu mitolojik bir hikayeye dayanan "Medea"yı, ilk olarak MÖ 5. yüzyılda Euripides kaleme almış ve eser pek çok edebiyatçı tarafından yorum-

Pasolini ile sinema üzerine

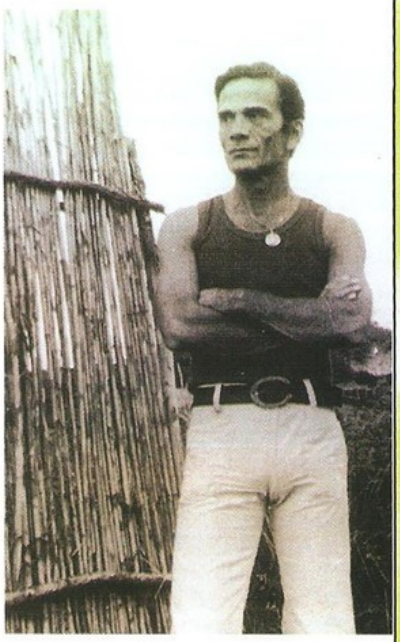

"Sinemaya kırkımdan sonra geldim... İlk filmimi salt değişik bir teknikte düşüncelerimi anlatmak için çevirdim. Hiç bilmediğim bir teknikti bu ve bunu ilk filmimi çevirerek öğrendim. Ondan sonraki her filmim için de ayrı ve uygun bir teknik öğrenmek zorunda kaldım. Yalnız edebiyatla uğraştığım zamanlar, edebiyat tekniğini de sürekli değiştiriyordum. Bu da gerçek karşısındaki davranışıma uygun düşüyor. Saplantıları olan biriyim ben..."

"Her zaman kısa planlar çekerim... Bu Yeni Gerçekçilerle aramdaki en temel farktır. Yeni Gerçekçiliğin özelliği uzun plan çekimidir; kamera bir yere kurulur ve sahneyi gerçek yaşamdaki gibi çeker. İnsanlar gerçek yaşamdaki gibi konuşurlar, bakarlar, gelip giderler. Oysa ben uzun planı asla kullanmam... Daima acı-karşı acı çekimi vardır. Herkes söyleyeceğini söyler ve biter."

"Düşlerimiz sinematografiktir, edebi değil...Bulutlu gökyüzünde bir gök gürültüsü, bir yazarın verebileceği en şiirsel ifadeden daha gizemlidir. Bir yazar düşselliği verebilmek için, oldukça rafine bir dil işlemine girişmelidir. Oysa sinema, fiziksel olana daha yakındır, süslemeye pek gerek yoktur. Bütün gereken gök gürültüsü ve bulutlu bir gökyüzü çekmektir. Artık gerçekliğin müphemliğine ve gizemine yakınsınızdır."

"Sinema benim için bir düştür. Estetizmin çeşitli öğeleriyle, ayık olarak gördüğüm bir düş."

Pasolini ile sinema üzerine

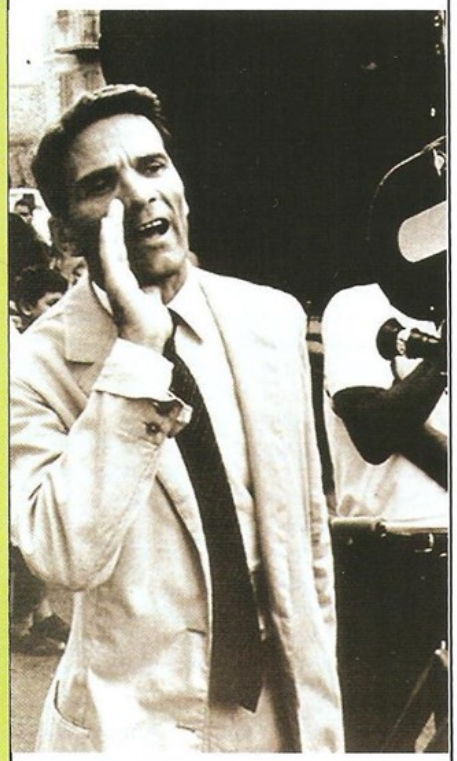

"Sinemada hileleri ve yeniden kurumları sevmiyorum. Çünkü geçmiş yeniden kurulamaz. Benim için önemli olan bugün yaşanılan hayat içersinde eskiye benzeyenleri bulup çıkarmak ve onlarla geçmiş arasında bağlantı kurmaktır."

"İçimizden birinin yaşantısı yalnız öldüğü anda bir anlam kazanır. O ana kadar yaşantı, çözümlenmez, anlaşılmaz bir durumdaydı çünkü her yeni eylemimiz önceki yaşantımıza da başka bir anlam katar. Öldüğümüz zaman her şey bitmiştir ve bu bakımdan her davranışımız, her eylemimiz, her sözümüz kesin bir anlam kazanır. Kısacası bir çeşit montaj vuku bulur. Yarasız, anlamsız her şey düşer ve değeri olan şeyler kalır. Montaj bir filmde aynı işi yapar."

"Yalnızca güzel olacağını umduğum için bir film çekme ihtiyacı duymadım hiç. Daha başka dürtülere ihtiyacım var benim. Örneğin Kral Oidipus'u çekerken amacım Oidipus temasını Marksist ve Freud'cü açılardan ele almaktı."

"Bir fikir gelir aklıma ve bir anda beni çekip götüren bir çeşit mutluluk veya şiddetin etkisine kapılıveririm... Çevirdiğim filmlerin öyküleri hep ilk yazıldıkları gibidirler... Esinlenme çekim sırasında işe karışır."

sı olduğunu bilmeden kralı öldürecek, gerçek annesi kraliçe Jocasta ile evlenerek Tebe kralı olacaktı. Ancak Oidipus'un yaşamı en başından lanetlenmişti. Salgın hastalıklar, yoksulluk ve uğursuzluk kısa sürede Tebe'yi saracak, gerçeği öğrendiğinde intihar eden Jocasta'nın başucunda gözlerini kör eden Oidipus, basit bir dilenci olarak yaşamını sürdürmeyi seçecekti... Pasolini filmine günümüzde geçen giriş ve sonuç bölümleri ekleyerek, hikayeyi önce Freud'e, daha sonra da Marks'a göndermeler yapan bir forma sokmuştu. Giriş bölümü, bir çocuğun, babası tarafından annesinden koparılışını betimliyordu. Bu sekansın ardından gelen tragedya bölümü ise bir halüsinasyondan, yaşadığı travmayı göğüslemeye çalışan bir gencin gördüğü kabuslardan ibaretti. Oidipus kör olduktan sonra ise, sonuç bölümüne geçiliyor, tren garında flüt çalarak dilenen delikanlı, önce toplumsal bilinçlenmeye hizmet etmek isteği ile bir fabrikanın önünde müzik yapmayı deniyor, daha sonra ise kendi ruhunun kurtuluşu adına doğduğu yere geri dönerek, annesine dair saf anıların arasında son yolculuğuna çıkıyordu; Sofokles'in filmde de yer alan "Hayat başladığı yerde biter" sözünü doğrulayarak...

Pasolini, bu Yunan tragedyasını Fas'ın etnik atmosferine taşımış, kostümleri Afrika, Sümer ve Aztek tarzlarında hazırlatmış, sınıf ayrımının belirgin olabilmesi için köylülerin Sicilya ağzı ile konuşmalarını istemişti. Tragedyanın vazgeçilmez bir parçası olan koronun yerini ise Romen halk şarkıları alıyor, müzik kaderin değişmezliği temasının ön plana çıktığı bölümlerde Japon, Oidipus'un fabrika önünde flüt çaldığı sahnede Rus kimliğine bürünüyordu. Pasolini yarattığı bu eklektik atmosfer için şunları söylüyordu bir röportajında: "Sofokles tragedyasını yazdığı zaman, mitostan en az bizim kadar uzaktı. Bizim için olduğu gibi Sofokles için de olay yaşantısından yüzyıllar, bin yıllar önce olup bitmişti. Bir yandan gerçek, ele değen, somut, halk düzeyinde, bir yandan da tarihi sınırlara girmeyen bir devri canlandırmaya çalıştım... Arkeolojik ya da filolojik açıdan hiçbir tarihsel, eleştirel ya da dilbilimsel Yunanca yapıt okumadım. Her şeyi kendim uydurdum..." Pasolini için anlatılan hikaye, zamanlar ve toplumlar üzeri bir anlam taşıyordu. Çünkü Oidipus'un öyküsü, herhangi bir burjuva çocuğu ile de kolaylıkla özdeşleşebilirdi. İnsanın korkuları, kaderi ve yaşamın bilinmezliği karşısındaki çaresizliği her zaman aynıydı...

Eleştirmenler "Kral Oidipus"un son yılların en heyecan verici yapıtı olduğunu düşünmekle birlikte, Pasolini'ye kahramanını neden bir aydın olarak çizmediği sorusunu yöneltmekten geri durmadılar. Yönetmenin bu soruya verdiği cevap ise ilginçti; "Bir aydın ne yapacağını, eyleminin sonucunun ne olacağını düşünür. Ama benim adamım basit biri. Öğrenmek ve gerçekleri anlamak için denemesi, yaşaması gerekiyordu..."

"Teorema"

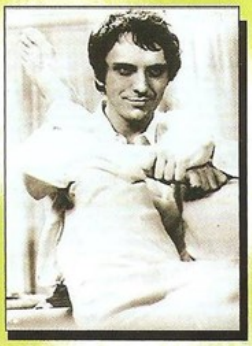

"Kral Oidipus"un yarattığı çalkantılar henüz durulmadan, pek çok eleştirmen tarafından yönetmenin en iyi filmi olarak nitelendirilen 1968 yapımı "Teorema/Teorem" geldi. Film, burjuva insanının din, kutsallık, ahlak ve hayatı anlamlandırma konularındaki düşünce biçimini irdeliyor, bunu yaparken de son derece sıradışı bir yöntem benimsiyordu... Dışarıdan bakıldığında oldukça mutlu görünen bir burjuva ailesinin evine kimliği açıklanmayan bir konuk geliyor ve onun varlığı ile evdeki herkesin hayatı geri dönülemez biçimde değişiyordu. Oldukça çekici, genç bir erkekti konuk. Herkese; fabrikatör babaya, hayatının anlamı güzel görünmeye indirgenmiş anneye, delişmen delikanlıya, babasına aşık ürkek genç kıza ve evin sessiz hizmetçisine aynı mesafede duran, onların aşk dilenişlerine büyük bir soğukkanlılık ve tarafsızlıkla cevap veren ve gitmesi gerektiğinde kimseye hesap vermeden kayıplara karışan tuhaf biri... Evdeki herkes bir biçimde çekimine kapılıyordu konuğun. Herkes onunla hem duygusal, hem de cinsel bir deneyim yaşıyordu. Ama konuk kimseye bağlanmak, kimseye ait olmak niyetinde değildi. Onun amacı yolunu kaybetmiş bu zavallı ruhları iyileştirmek, bunun için de onlara kendisinden bir parça vermekti yalnızca. Konuğun gidişi, herkeste farklı bir değişime yol açıyordu. Baba fabrikasını işçilerine hibe ederek, çok uzaklara, çöle gidiyor, anne konuğun aşkını tekrar tatmak adına tanımadığı delikanlılar ile sevişmeye başlıyor, genç kız aklını kaçırıyor, delikanlı ise konuğu sanatın yaratıcılığında yeniden bedenlendirebilmek için resim yapmaya soyunuyordu. Ailenin dört ferdi de Pasolini'ye göre kaybolmaya, zaten içinde bulundukları burjuvazi bataklığına gömülmeye mecburdu. İçlerinde bu deneyimi olgunlukla göğüsleyen tek kişi, köyüne bir ermiş olarak dönen hizmetçi Emilia'ydı... Pasolini'nin amacı, kutsallık karşısında burjuva ve işçi sınıflarının verdikleri farklı tepkileri gözler önüne sermekti. Çünkü ona göre konuk, Tanrı'nın ta kendisiydi ve yaşanan bu mucize karşısında dini sadece bir araç haline getiren, kutsallığı hissedemeyen, aşkı ise sahiplenme ve tüketme isteği ile kuşatan burjuvaların tepkisi sadece kendini kaybetmek olabilirdi. Tanrı'nın herkesin paylaştığı, kimsenin tek elinde olamayacak bir güç olduğunun bilincine varan tek kişi Emilia'ydı. Onun için Tanrı'yı görmüş, ona dokunmuş olmak her şeydi. Onu cismen kaybetmesinin bir anlamı yoktu. Zaten her zaman içindeydi ve öyle kalacaktı...

"Teorem" aracılığıyla pek çok soru soruyordu Pasolini seyircisine. Mucize nedir? Bir mucize olsa ve Tanrı'ya dokunma şansını elde etseniz, bu deneyimden sonra aynı kalır mıydınız? Böy-

lesi bir durumda mucizenin kendisi mi, yoksa sizde yarattığı değişiklik mi daha önemli olurdu? Burjuvalar gerçekten dindar olabilir mi, yoksa sadece ahlakçı mıdır? Burjuva ruhunun yerine vicdanını mı koyuyor? Bir burjuvanın başına bir mucize gelse ya da kutsal bir aşk deneyimi yaşasa, bu onda eskiden, köylülük döneminden kalma metafizik duygusunu mu diriltir, yoksa tersine kendi vicdanı ile sonsuz bir savaşa girmesine mi yol açar? Ruhun amacı kurtuluşsa, vicdanın amacı nedir?

Bu kadarla da kalmıyordu Pasolini'nin soruları. Onun için babanın fabrikasını işçilere hibe etmesi de başlı başına düşündürücü bir durumdu. İşçilere soruyordu; fabrikanın kendi hakkınız olarak değil de, hediye görünümünde size verilmesi komünist düşünce ile bağdaşıyor mu? Bu bağışın nedeni sevgi değil, suçluluk duygusu. Öyleyse, bu da bir nevi dini davranış olarak algılanabilir mi? Burjuvaziyi sahip olmak ve saklamak düşüncesi ile suçluyoruz, ama yeni toplum düzeni sahip olmayı ve tüketmeyi önemsiyor. Bunlardan hangisi daha masum?

Yapımcılığını Roberto Rossellini'nin üstlendiği "Teorem", muhalif içeriği, müstehcenlik sınırlarını zorlayan sahneleri ve eşcinsel çağrışımları ile sinema dünyasına bomba gibi düştü. İtalya o dönem Hıristiyan Demokrat parti tarafından yönetiliyordu ve Tanrı'nın bedenlenip insanlar arasında dolaşması, üstelik onlarla sevişip, hayatlarını alt üst etmesi fikri çoğu kişinin hoşuna gitmedi. Yapımcı ve yönetmen ayrı ayrı yargılandılar ancak davalar filmin sanatsal değerinin yüksekliği nedeni ile düşürüldü. Vatikan filmi topa tuttuğu sırada, "Teorem"in Venedik Film Fetsivali'nde Katolik jürisi ödülünü alması ise hayli düşündürücüydü.

"Domuz Ahırı"

1969 yılında filmografisinin en çok tartışılan filmlerinden birini; "Porcile/Domuz Ahırı"nı gerçekleştirdi Pasolini. Birbirine paralel iki öykü ile, yine tüketmeye şartlanmış burjuva toplumlarını, faşizmi ve bunlara hizmet eden din kurumunu eleştiriyordu. Hem de son derece rahatsız edici bir biçimde... Öykülerden ilki, eski çağlarda, ıssız bir arazide yaşamaya mahkum edilmiş bir suçlunun, hayatta kalabilmek için insan eti yemeye zorlanışını anlatıyordu. Kahverengi ve mavinin tonlarıyla şekillenmiş, sürekli faaliyet halindeki gaz kuyuları ile cehennemi andıran bu taşlık arazide yiyecek bir bitki veya hayvan bulamayan mahkum, çareyi oradan geçen yolcuları yakalayıp yemekte buluyor, zaman içinde kendisine katılan kadın ve erkeklerle, küçük bir koloni kurmayı ve kendi kurallarına göre bir yaşam sürmeyi başarıyordu. Ancak çok geçmeden olup bitenler Kilise'nin kulağına gidecek, bu tuhaf yamyamlar kabilesi kazıklara bağlanarak, vahşi hayvanların insafına bırakılacaktı... Pasolini, kahramanını son derece vakur bir kişilik olarak çizmişti. Onun için insan eti yemek başından beri bir zorunluluktu. İnsan olmanın tüm hakları elinden alınmış bir adamın, insanların koyduğu kurallara uyması ne kadar beklenebilirdi? Nitekim yakalandığında son derece sakin bir sesle "Babamı öldürdüm, insan eti yedim ve zevkten titriyorum," diyen mahkum, isyan etmekten çok, bu duruma kendi kendisini inandırmak ister gibiydi. Mahkum karakterini Tanrı'nın oğlu olmayı reddeden ve insanlara kendi kanını sunmaktansa, onları yemeyi tercih eden Hz. İsa olarak yorumlayan eleştirmenler oldu. Kimileri ise, durumu sadece tüm dünyayı kapsayan bir sömürünün metaforu olarak gördü. Sanat hayatının başından beri, ezilen, maddi olanaklardan yoksun bırakılan insanların suça yönelmesinin olağan olduğunu dile getiren Pasolini'nin söz konusu karakteri kullanarak, bu düşüncesini yinelediği de söylenebilirdi... Filmin ikinci öyküsünde ise, eski bir Nazi olan Alman işadamı ve domuzlara karşı tuhaf bir ilgi besleyen oğlu Julian geliyordu perdeye. Julian analiz edilmesi zor bir karakterdi. Annesi için çalışkan, üstün emelleri olan, kızlara düşkün biriydi, hatta asker olmak istiyordu. Kız arkadaşı Ida'ya göre ise, tembel, pasifist ve bakir olan Julian, seyirci için de tam bir bilinmezlik olmayı sürdürüyordu film boyunca. Her gün domuzları ziyarete giden delikanlı, son gün çok sevdiği bu hayvanlara yem oluyor, geriye Julian'a ait ne bir parmak, ne bir ayakkabı, ne de bir saç parçası kalıyordu. Bu haberi alan babasının iş ortağı bay Herdhitze'ye göre ortada delil olmadığına göre kimseyi ayağa kaldırmaya gerek yoktu. Julian'ın sonu da, kendisi gibi sır olarak kalabilirdi... Pasolini, bu hikayede domuzlara çok farklı anlamlar yüklemişti. Öncelikle domuzlar sadece tüketilmek için beslenen ve insanlarca pek de sevimli bulunmayan hayvanlardı. İnsanoğlu onlardan sonuna dek yararlanıyor ama yeri geldiğinde pis ve itici olan her şeyi, bu zavallı hayvanların adıyla anmaktan geri durmuyordu. Üstelik Nazi olan baba ve arkadaşının Yahudi'lerden "domuz" diye bahsedişleri başlı başına manidardı... Sürekli horlanan domuzların, kendilerine yakınlık gösteren bir üst sınıf mensubunu yemelerine gelince; arada böyle kurbanlar da verilirdi elbet. Nihayetinde Julian'ın öldürülüşü, domuzlara hiçbir şey sağlamayacaktı. Üst sınıf, bu çıkışı bir isyan, bir özgürlük hareketi vs. olarak algılamaktan uzaktı. Üstelik değişen bir şey de olmayacak, olay ört bas edilecek, yine domuzlar kesilmeye, afiyetle yenmeye ve tabii ki horlanmaya devam edecekti...

"Medea"

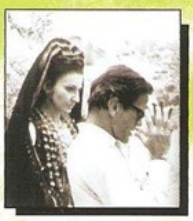

Art arda birbirinden ilginç projelere imza atan Pasolini, 1970 yapımı "Medea" ile şaşırtmaya devam etti. Senaryosu mitolojik bir hikayeye dayanan "Medea"yı, ilk olarak MÖ 5. yüzyılda Euripides kaleme almış ve eser pek çok edebiyatçı tarafından yorum-

Pasolini ile sinema üzerine

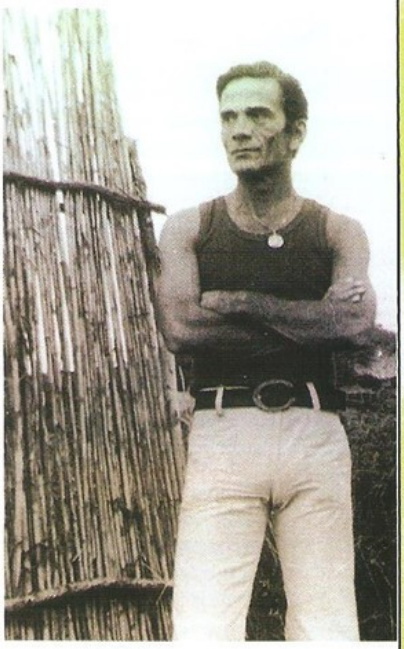

"Sinemaya kırkımdan sonra geldim... İlk filmimi salt değişik bir teknikte düşüncelerimi anlatmak için çevirdim. Hiç bilmediğim bir teknikti bu ve bunu ilk filmimi çevirerek öğrendim. Ondan sonraki her filmim için de ayrı ve uygun bir teknik öğrenmek zorunda kaldım. Yalnız edebiyatla uğraştığım zamanlar, edebiyat tekniğini de sürekli değiştiriyordum. Bu da gerçek karşısındaki davranışıma uygun düşüyor. Saplantıları olan biriyim ben..."

"Her zaman kısa planlar çekerim... Bu Yeni Gerçekçilerle aramdaki en temel farktır. Yeni Gerçekçiliğin özelliği uzun plan çekimidir; kamera bir yere kurulur ve sahneyi gerçek yaşamdaki gibi çeker. İnsanlar gerçek yaşamdaki gibi konuşurlar, bakarlar, gelip giderler. Oysa ben uzun planı asla kullanmam... Daima açı-karşı açı çekimi vardır. Herkes söyleyeceğini söyler ve biter."

"Düşlerimiz sinematografiktir, edebi değil...Bulutlu gökyüzünde bir gök gürültüsü, bir yazarın verebileceği en şiirsel ifadeden daha gizemlidir. Bir yazar düşselliği verebilmek için, oldukça rafine bir dil işlemine girişmelidir. Oysa sinema, fiziksel olana daha yakındır, süslemeye pek gerek yoktur. Bütün gereken gök gürültüsü ve bulutlu bir gökyüzü çekmektir. Artık gerçekliğin müphemliğine ve gizemine yakınsınızdır."

"Sinema benim için bir düştür. Estetizmin çeşitli ögeleriyle, ayık olarak gördüğüm bir düş."

"Batak"

80'ler maceramızda müzisyenler devri devam ediyor. "Panoramik" bir bakışla taradığımız dönemin sinemasındaki "paranormal" öğeler içeren yerli üretim filmler bitmek bilmiyor. Ağırlıklı olarak taverna kültürünün içersinde ünlenen Vahdet Vural'ın başrol aldığı "Batak" da yine son derece orijinal bir 80'ler ürünü...

MURAT EMİR EREN

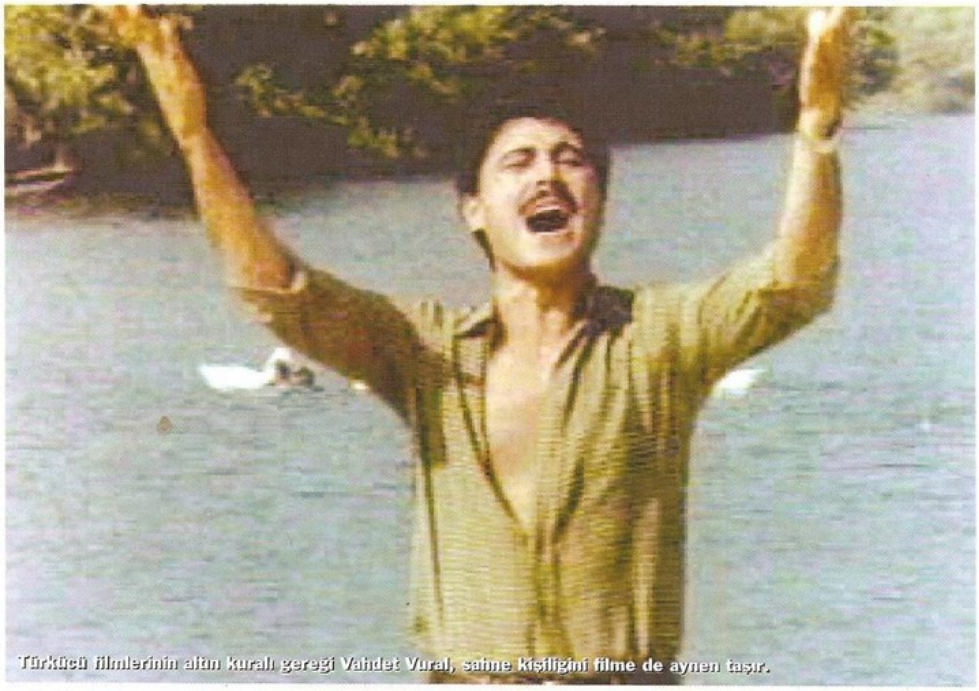

Türkücü filmlerinin altın kuralı gereği Vahdet Vural, sahne kişiliğini filme de aynen taşır.

Yerli sinemamız, 80'li yıllar sonrasında dönemlere özgü filmlerden yoksun kalacaktı. Zira 90'lı yıllara ait bir sinemasal kimlik söz konusu olamadı. Simdi bile, ileride 2000'li yıllarla anılacak belli bir eğilim söz konusu değilken, sinemamızın belki de en garip döneminde (80'lerde) bu şahsi kimliğin öyle ama böyle yer alıyor olması elbette incelemeye değer bir durum. Bu ince eleyip sık dokuma sırasında ise, iki aydır olduğu gibi kalburun üzerinde kalan yine bir müzisyen filmi oldu. Ancak bu kez müzisyenimiz daha çok Arif Susam, Nejat Alp, Ferdi Özbeğen gibi isimlerin öncülük ettiği bir kuşağın temsilcisi. Gazino ve müzikhol kültürünün yetiştirdiği ve arabeskin kendi içindeki türevleriyle senlenen, simdilerde ise fantezi müzik olarak anılan bu janrın Vahdet Vural imzası taşıyan bir filminde sıra. "Vahdet Vural imzası" kelamına, yönetmen Oksal Pekmezoğlu alınmasın.. Zira bu filmlerdeki işleyişin hepimiz farkındayız. Sinema her ne kadar yönetmenin sanatıysa da, bu filmlerin öne çıkan unsuru kuşkusuz başroldeki şarkıcının şahsi "persona"sıdır her zaman. Haliyle, nasıl bir Hakkı Bulut kendi filminin atmosferini kendine münhasır özellikleriyle belirliyorsa, Vahdet Vural da, bu filmin temel unsurudur. Zira şarkıcı filmlerinin en belirgin özelliklerinden biri de, sanatçının filmde kendi ismiyle oynamasıdır. Yani Vahdet Vural filmde, farklı isimdeki birini canlandırmaz. Yine ismi Vahdet olan birini canlandırır. Sahneye nasıl çıkıyorsa, o şekilde filmde yer alır. Bıyığından, saçının taranışından yahut giyiminden feragat etmeyecektir. Çünkü izleyici onu öyle görmüş, öyle sevmiştir... Kuşkusuz bu kuralların hepsi, hemen her müzisyen esanslı filmde olduğu gibi "Batak"ta da geçerli...

Vahdet, taksi şoförüdür. Taksisiyle özdeşleşmiş, taksisiyle nam salmıştır. Mavi hırkası, ütülü saçı, yer çekiminden mustarip ters "v" şeklindeki bıyıklarıyla hayatının yükünü sırtlanmış, taksisine sutlanmıştır... Sevdiceği Ayşe ise (Şehnaz Dilan), mazbut bir muhitte yaşamakta, büyük bir zeka pırıltısı saçmasa da güzelliği ve iyi niyetiyle tüm mahalleye örnek olmaktadır. Vahdet ve Ayşe'nin aşklarına, bakkal, konu komşu dahil olmak üzere herkes şahittir. Zira Vahdet, her gün taksisiyle Ayşe'yi alıp, işyerine bırakmaktadır. Lakin Ayşe'nin ne iş yaptığını, nerede çalıştığını bilmeyiz. İşte burada, film ileride de karşılasacağımız "psychedelic" ruhunu bizlere göstermeye başlamıştır. Filmdeki, birbirinden bağımsız gibi görünen ama bir yerlerde birbirine bağlanan olaylar silsilesi henüz beşinci dakikadan üzerimize sıçramış olup, zihnimizi divane etmiştir bile...

Zira filmin özelliklerinden biri de, yine 80'lerde sık sık karşımıza çıkan "ne idüğü belirsiz sahneler" açısından zengin olması. Yani birisi bir yerde çalışıyorsa onun çalıştığı yeri görmemize gerek yoktur, sadece çalıştığı bilgisi bize yetmelidir. Yine söz gelimi bir karakterin başına kötü bir şey gelmişse bunu bir sahneyle bize göstermeye lüzum yoktur, elbet onun etkisi bir yerde, hiçbir yerde değilse zihnimizde hissedilecektir. En nihayet, filmin dünyasında karakterlerin arasında bizlere gösterilmemiş bir ilişki varsa, bizler seyirci olarak kendi dramaturjimizi kurmalı, bunu hissi kablel vuku tahmin etmeliyiz. Dramatik yapı içersinde bunun bize anlatılmasına lüzum yoktur...

Haliyle, filmde Ayşe'nin çalıştığı yeri görmemize, nerede çalıştığını bilmemize de lüzum olmadığı gerçeğiyle yüzleşiriz. Bunu kabulleniriz. Zira bu, daha sonra kafamızın karışmaması, dahası beynimizi yememiz için çok gerekli bir kabullenme olacaktır. Çünkü ucu açık bırakılmış, ne olduğunu filmin bize anlatma gereği görmeyeceği birkaç önemli hadise daha olacak... Elbette filme "Ne oluyoruz? Bu kimdi? Bu neydi?" tepkisi vermemize yol açan eksik sahneler, dönemin maddi sıkıntılarıyla negatif azlığından çekilmeyip es geçilmiş olduklarından değil, bir senaryo ve reji üslubundan dolayı filmde yer almamaktadır...

Filmin devamında, Ayşe'nin babası Abdülkadir Bey ile tanışırız. Abdülkadir Bey, yaşlı, fırça kaşlı, al yanaklı bir ihtiyar olarak emekliliğine yaklaşmış bir... Bir ne olduğunu yine bilemediğimiz memurdur (Olsa gerek). Kendisine her gün bolca para teslim edilmekte, bunlardan mesul olması ve bankaya yatırması istenmektedir. Ancak yine Abdülkadir Bey'in işyerinin de sadece, kendi çalıştığı kısmını ve kendisine sürekli para getirip "Bankaya yatır" diyen iş arkadaşını görebiliriz. Tıpkı Ayşe gibi onun da nerede çalıştığı, tam olarak ne iş yaptığı gibi bilgilere erişemeyiz. Gelgelelim filmin bu noktadan sonra bize hazırlamış olduğu önemli bir sürpriz yer alır. Zira kendinden önceki sinema geleneğinde, evlenmeden önce sevdiceğiyle birlikte olan bir kız -yahut oğlan- muhakkak kendisini suçlu hissederken, "Batak" filminde bunun tam tersi olur. Vahdet ve Ayşe, sahilde buluşup evvela "dümbelek artı fantezi müzik" esanslı uzun hava eşliğinde aşklarını tazelerler. Sonrasında ise denizden çıkıp kumsala vardıklarında, suyun mayolarını ıslattığını fark edip birbirlerinin ne kadar seksi göründüklerini fark ederek sevişmeye başlarlar. Üstelik bu sahne, şok edici bir biçimde "yanak yanağa gelen gençler" biçiminde gerçekleşmez. Vahdet ve Ayşe, "From Here To Eternity"nin meşhur plaj sahnesinin çok daha erotik bir versiyonunu gerçekleştirerek beraber olurlar... Kuşkusuz şok ediciliği de, filmde Vahdet Vural ve Ayşe rolündeki Şehnaz Dilan'ın yer aldığı çıplak sahnelerden imtina edilmemesidir.

Bu Burt Lancaster-Deborah Kerr öpüşmesinin, sevişmeye evrimleşmiş hali sonrasında elbette evlenmeleri için çalışmalara hız vermeleri gerekir. İşte bu noktada filme dahil olan çok önemli bir karakterle daha tanışırız. Bu karakter, yine ne iş yaptığı nerede yaşadığı neden sürekli kahkaha attığı meçhul bir kimse olan Haydar'dır. Ve kendisi, sinemamızın efsane kötü adamı Erol Taş tarafından canlandırılmaktadır. Haydar, Tarzan Çetin namlı Çetin Başaran ve İbrahim Kurt'tan mütevellit bütün pis işlerini yapan iki adet sağ kola sahiptir. Tüm bu kliseler içersinde, Haydar'ın mesleğine dair bir kısır döngüyle karşılaşınız. Zira Haydar mütemadiyen

evinden birtakım kadınları kovalamaktadır. Evvela "dırdır çekemeyen asabi adam" intibahı verse de, sonradan anlarız ki aslında Haydar'ın işi bu kadınlardır. Ama eve bir kadın yerleştirip, sonra kovalayarak ne tür bir gelir elde ettiğini anlamamız da yine mümkün olmaz. Zira bu da, kendi çabamızla anlamamız gereken olaylar arasındaki yerini alacaktır.

Vahdet, Ayşe'nin babası Abdülkadir ile tanıştıktan sonra evvela nişan sonrasında düğün sözünü alıverir. Zira önce nişan yapılacak, sonrasında Vahdet Almanya'ya çalışmaya gidecek, geldiğinde de zengin biri olarak evlenecektir. Artık her şey son derece güzel gelişecek gibi görünmekte, evinden kadınları kovmakla meşgul Haydar'ın bu hikayeye nasıl bulaşacağı tahmin edilememektedir. Haliyle bu mutlu tablo devam ederken sıra nişan sahnesine gelinir. Bu sahnede fonda çalan Vahdet Vural şarkısı ise son derece akıllara zarar, bizleri aslında işlerin böyle gitmeyeceğine dair bilgilendiren önemli bir eserdir. "Durgun sular gibi durgunum artık" gibi sözlerle başımızı döndüren bu eser, biz izleyenleri, böylesine mutlu bir nişan organizasyonunda neden hüzünlü bir müzik çalındığına dair meraklandıracaktır. Ama sebebi belli. Bu işin sonu aslında çok da iyi gelmeyecek...

Nişan sonrasında planlandığı üzere Vahdet Almanya'ya gider, Ayşe de nişanlısını beklemeye koyulur. Ancak filmin bir sahnesinde kahvede okey oynayarak gerçek bir kumarbaz olduğunu hepimize göstermiş olan Abdülkadir Bey, kumar hastalığına yenik düşecektir. Kendisine işyerinden teslim edilen ve sürekli yanında gezdirdiği çantayla, kahveden peşine takılan bir zibidinin aklına uyarak, bir batakhaneye gider. Çok para kazanacağını uman Abdülkadir Bey, barbut oynayarak bütün çantadaki parayı kaybeder. Hemen ardından kendisine bu hain tuzağı kuran kişinin Haydar olduğunu öğreniriz. Evet Haydar artık lige girmiştir. Operasyonuna başlamıştır. Lakin, Abdülkadir Bey'in neden işyerinin onca parasıyla kumar oynadığı, ne zoru olduğu, aklı başında görünen bu şahsın ne diye böyle bir işe giriştiğini anlayamadığımız gibi, Haydar'ın parayı neden böyle zahmetli bir yolla arakladığı da merak konusudur. Ki buna sonradan değineceğiz...

Evet Haydar'ın planı son derece çetrefillidir. Zira Haydar, yerli filmlerin kolaya ilaç atan genç nesil zengin ve de pislik adamlarının iki nesil sonraki haline delalet etmektedir. Çünkü yaşı hayli geçmiştir, kolaya ilaç katma devrini atlatmıştır. Bu nedenle çok daha komplike operasyonların adamı olmuştur. Planına göre, Abdülkadir Bey parasını kumarda kaybettiği için kendisinden borç isteyecek, bu borcun karşılığında da Haydar ondan kızını isteyecektir. Aynı zamanda nişanlısını aradan çıkarmak için Almanya'da da operasyona devam edecektir (Ne kadar karmaşık değil mi).

Değme kötüye taş çıkarırcasına bu planını sonuna kadar işleten Haydar, Abdülkadir Bey'le yaptığı konuşmada, bu planın bizim bir türlü mana veremediğimiz kısmını da açık eder. Bir sahne önce, nedeni belirsiz bir biçimde Ayşe'yi arabayla takip eden Haydar'ın niyeti artık belli olmuştur. Ve işyerinin parasını ödemek için borç isteyen Abdülkadir'e "Bu parayı size verebilirim. Size daha önce de yapmış olduğum teklif hala geçerli" der. "Hangi teklif? Ne zaman ettin, biz niye görmedik" dememize kalmadan arada gizli kapaklı bir teklif olduğunu anlayıp susmayı tercih ederiz.

Demek ki, Haydar daha evvelden Ayşe'yi bir şekilde görmüş, babasına teklifte bulunmuş velakin reddedilmiştir. Evde kovacak kadın kalmamasıyla işinde krize giren Haydar, yeni birini bulmak için bu planı yapmıştır. Bu sırada her şeyden habersiz Ayşe, sevgilisine gülümseyerek ve ayna karşısında otururak mektup yazmaktadır. Vahdet de aynı anda sevdiceğine mektup yazmaktadır. Ve kendisi, izleyiciye ilk defa Almanya'da görünür. Almanya'da olduğunu fonda çalan Fransızca şarkıdan anlarız. Bu sahne ise, filmin başta da bahsettiğim "psychedelic" havasının doruğa çıktığı bir anlatım içerir. Zira ayna karşısında mektup yazan Ayşe, birden durup aynada kendisine bakmaya başlar, aynı anda Almanya'da mektup yazan Vahdet de durup, durduk yere kameraya bize doğru bakmaya başlar. Ne olduğumuzu anlamadan, aslında ayna ve kamera yoluyla Vahdet ile Ayşe'nin birbirlerine baktıklarını ima eden bu sahnenin yüceliğini idrak ederiz... Bu sahneden idrakına vardığımız bir mesele de, Vahdet'in Almanya'da yaptığı istir. Zira Vahdet, Almanya'da bir barda dikilmekle istigal halindedir..

Olanlar olur. Ayşe, Haydar ile zorla evlendirilir. Haydar isteğine kavuşmuştur. Ayşe'nin peşine düşmemesi için Vahdet'e Almanya'da bir tuzak kurar. Bu tür tuzaklar için evden kovmadığı bir kadını Almanya'ya yollayan Haydar, Vahdet'in başına bir bela salmıştır. Almanya'ya giden Haydar'ın ajanı bu kadın, Vahdet'i eliyle koyduğu gibi bulacaktır. Zira kendisi bir önceki sahnede mektup yazdığı barın aynı köşesindedir. Ne de olsa Vahdet'in mesleği barda dinelmektir... Ajan kadın, Vahdet'e kendisini acındırarak evine girer, sonra da onu tahrik edip yatağına sızar, ancak... Vahdet aşkıma sevgime ihanet edemem deyip, bu olaya son verir. Kadın "Aşka ben de saygı duyarım" deyip Vahdet'e bavulunu bırakır ve gider. Bir sonraki sahnede aynı kadını Haydar'ın yanında

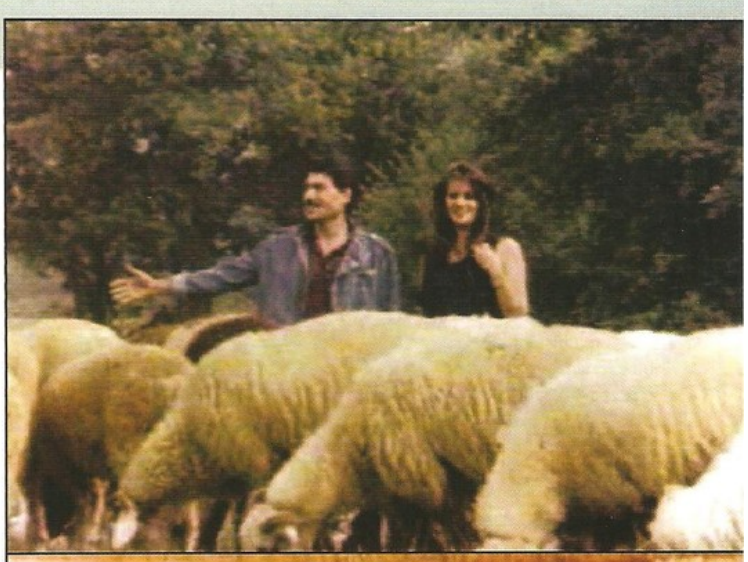

Bu görüntüye eşlik eden müziğin arkadaki orkestradan çıkması çok zor!

"Tamam bu iş" derken görürüz. Peki ne olmuştur? Ne tamamdır? Kadın ne zaman dönmüştür? Bilemeyiz... Gelgelelim iş hakikaten tamam olmuş, Vahdet ortadan yok olmuştur. Ayşe ise bir süre sonra miadını doldurup evden kovalanır. Haydar'ın pavyonuna düşer. İşte burada Ayşe'nin göbek dansı yaptığı sahne değme tuhaflıklara gebedir. Zira Ayşe'nin dansözlük yaptığı bu sahnede, fonda arabik ezgilerle bir göbek dansı müziği çalmaktadır. Ancak, Ayşe'nin arkasında çalan grup, gitarıyla, davuluyla ve klavyesiyle bir rock grubudur daha çok. Bu gruptan o ses nasıl çıkmaktadır? Bunu da bilemeyiz... İşte tam bu sıralarda zaman geçer, işler döner. Vahdet Almanya'dan geliverir. Ayşe'nin yerinde yeller estiğini fark eder, yine taksici olarak işine döner. Bir gün Ayşe'yi bulduğunda ise aynı zamanda Haydar'ı da bulacaktır. İşte bu final sahnesi de yine sinemamızda örneği az görülen bir sekansa eşlik eder. Zira Ayşe'yi pavyonda bulan Vahdet, Haydar'ı da bulmuş olur. Ayşe'yi alışık olunduğu üzere cezalandırmayı değil, düştüğü durumdan kurtarmayı seçerek filmin erdemli

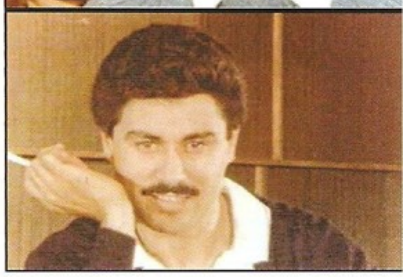

bir yönünü sergileyen Vahdet, cengaverliğini de konusturur. Haydar'a siseyle saldırıp, yerli sinemamızda eşine az rastlanan cinsten "gore" bir sahneye imza atar. Bu kanlı ve gırtlak kesmeli, maceralı finali açık etmeden yazıyı nihayetlendirmektir bize düşen...

Nasıl seyredilir?
Filmin VCD'si yine Gala Film tarafından piyasaya çıkarılmış bulunuyor.

Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@merkezdergi.com.tr

Wavelength (Michael Snow, 1967)

Yönetmen Paul Mazursky söyle demisti: "Hiçbir filmde 50 yönetmenin 50 değisik sekilde çekemeyeceği bir sahne yoktur". Bu cümle direkt olarak sinemada biçimin ne kadar temel bir rol oynadığını anlamaya yetebilir. Michael Snow'un sinema tarihinde bir kilometre taşı sayılan deneysel filmi "Wavelength" sinemada biçim üzerine katıksız bir egzersizdir. "Wavelength" avantgarde ve deneysel sinemayı bir daha aynı olmayacak üzere değistirmisti. Bugün birçok deneysel film yönetmeni "Wavelength"i Amerikan sinemasındaki devrimlerden biri olarak düsünüyor. Fakat sinemanın kendi kavramları üzerine düsünmeye iten "Wavelength" gibi bir film sadece deneysel sinema için değil, sinema sanatı için de aynı önemi taşıyor. 1966 Aralık ayında bir haftada çekilen "Wavelength" bir apartman dairesindeki tek plan gibi gözüken 42 dakikalık bir zoom hareketinden olusuyor. Aslında zoom devamlı değil, her seferinde biraz daha zoom yapan ayrı planların kurgulanmasından olusuyor. Zoom hareketine paralel olarak gitgide yükselen bir sinüs ses dalgası soundtracki olusturuyor. Hem dairenin içinde bir noktaya odaklanacağı belli olan zoom hareketi, hem de gitgide yükselen ses dalgası izleyicide kosutsuz bir merak uyandırıyor. 45 dakikalık filmin basında bir kadın daireye bir kitaplık getirtiyor ve adamlara yerlestirileceği yeri gösteriyor. Kamera, sabitliğinin ve bulunduğu konumun yüksekliğinin verdiği his ile bir güvenlik kamerası duygusu uyandırıyor. Birazdan karakterler daireden ve dolayısıyla kadrajdan çıkıyorlar. Fakat zoom hareketi bos dairede devam ediyor. Bu yılmak bilmeyen zoom hareketi film boyunca devam ediyor. Kadraja karakterler girip çıkıyor ve günün zamanları değisiyor. Gece ve gündüz birçok farklı zaman dilimi görüyoruz. İki kadın karakter daireye giriyor, oturuyor, müzik dinliyor (The Beatles'ın Strawberry Fields Forever'ı), bir adam dairenin ortasında yere yığılıp ölüyor. Tüm bunlar olurken veya dairenin bos olduğu zamanlarda kamera odaklandığı noktaya doğru zoom hareketini kesmiyor. Çerçeveye artık odanın sadece ufacık bir kısmı girecek kadar film ilerlediğinde daireye tekrar kadın giriyor, ölü adamı görünce polislere telefon ediyor ve sonra çıkıyor. Filmin sonuna doğru kameranın duvardaki bir deniz fotoğrafına doğru zoom yaptığını anlıyoruz. Filmin sonunda ses dalgasının da doruğa ulaştığı an, kamera fotoğrafa o kadar yaklaşıyor ki tüm kadrajı dalgalar kaplıyor ve arka plandan polis sirenleri duyulmaya başlıyor. Film boyunca birçok değisik film stoku kullanılmış. Filmin biçimi sık sık değisiyor, negatife dönüyor, deforme oluyor ve çekimin üzerine baska görüntüler bindiriliyor.

Yönetmen hakkında da kısaca biraz bilgi verecek olursak Michael Snow'un sadece sinema ile ilgilendiğini söylemek haksızlık olur. 1929'da Kanada'da doğan Snow, Ontario Sanat Okulu'nda okudu. Resim, müzik, heykel ve fotoğraf çalışmaları yapan Snow sinema ile 1960'larda New York'a taşınınca ilgilenmeye basladı. Sanat çalışmalarında gerçeğin algılanısı üzerine saplantılı sayılabilecek Snow bu özelliğini sinema çalışmalarına da taşıdı. Fakat sinemasını kameranın özellikleri ve hareketleri üzerine temellendirdi. "Wavelength"ten bir sonraki filmi "Back and Forth"ta da kamerası bir sınıf içerisinde devamlı olarak pan yapıyordu. Snow'un film kariyerinin zirve noktasını ise "Wavelength"ten başka bir şey olarak göstermek imkansız.

Filme dönersek; sabit kamerası, formalist ve durağan estetiğiyle "Wavelength" Andy Warhol'un deneysel filmlerini andırabilir. Ancak Michael Snow'un filminin konsept ve amaç olarak farklı bir noktada durduğu kolaylıkla anlasılabilir. Warhol gibi sinemayı estetik olarak primitif bir forma sokmaya çalısmaktan ziyade Snow bu en önemli filminde sinemanın medyumu, konvansiyonları ve varlık kosulları üzerine birçok problematik açığa çıkarıyor. "Wavelength" bugün, sadece Amerikan deneysel sinemasını revize ettiği için değil sinemasal kavrayısları ve konsepti hala düsünmeye ve etkilemeye açık olduğu için önemli bir film. 60'larda yükselişte olan Amerikan avant-garde sineması, halihazırdaki geleneksel sinemanın prensiplerini alasağı etmekle ilgilendi. Bu açıdan "Wavelength" daha temel bir boyutta yer alıyor ve filmsel alanı yapısal olarak sorguluyor. Yönetmen ise söyle diyor "İllüzyon ve gerçek ile dengelenen, saf filmsel zaman ve mekan üzerine bir şey söylemek istedim". Snow, tüm bunların dışında en bariz olarak geleneksel sinemada hikayenin veya oyuncunun yerini kamera hareketi ile değistirip, bu zoom hareketini aksiyonun temeline oturtuyor. Gitgide yükselen ve rahatsız eden ses dalgasının payını da düsününce "Wavelength" geleneksel anlatı konvansiyonlarına alısık izleyici için pek çekici değil. Ama çekici olmayısı konsept olarak ne kadar zengin bir film olduğunu gizleyemez. Sinemada yapısalcılık akımının en önemli örneği sayılan "Wavelength" film teorileriyle ilgilenen sinema meraklıları için birçok basucu kitabı kadar gerekli ve keşfe değer bir film.

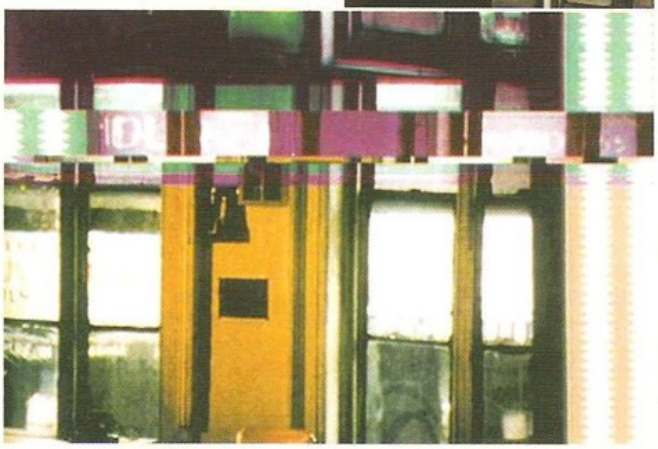

NASIL BULUNUR?

Ne yazık ki birçok deneysel sinema örneğinde olduğu gibi "Wavelength"in de resmi bir DVD veya VHS baskısı bulunmuyor. Türkiye'de sinematek kültürünün de olmadığını düsünürsek, filme ulaşmak için bir festival içeriğinde rastlamak dışında pek şans kalmıyor. Deneysel ve avantgarde filmlerin bas adresi www.canyoncinema.com adresinde filmin 16mm kopyası kiralamaya açık.

Uğur Bayazıt
ugurbayazit@merkezdergi.com.tr

Breakfast At Tiffany's / Tiffany'de Kahvaltı

Truman Capote'nin romanından sinemaya uyarlanan "Tiffany'de Kahvaltı", popüler sinemanın önemli türlerinden biri olan romantik-komedinin takipçilerine esin kaynağı olmayı sürdüren bir film. Stüdyo sisteminin seyircinin beklentilerini karşılayacak bir formül doğrultusunda şekillendirdiği yapım zamana meydan okuyan modern bir klasik olarak kabul görüyor.

"Tiffany'de Kahvaltı", müzikallerin plastik yapısını aratmayan bir görselliğe sahip. Dans ve şarkılar eşliğinde bir anlatı sunmasa da masalsı bir atmosfer ile müzikal tadında seyreden sinemasal gerçekliği bu görselliğini destekliyor. Ülkemizde de hatırı sayılır bir hayran kitlesine sahip olan "Tiffany'de Kahvaltı" daha ilk planıyla seyirciyi içine çeken filmlerden. İzleyici üzerinde böylesi bir etki yaratmasının belirleyici özelliği ise kontrastlar üzerine kurulmuş ironik bir metne sahip olması. Seyircinin empatisini kazanmaya yönelik senaryosunun açılış jeneriğindeki "an" ise beyaz perdenin en gönül çelen "an"larından biri.

"Tiffany'de Kahvaltı", beyazperdeye aktarıldığı dönemden itibaren hakkında yapılan sayısız göndermeler aracılığıyla kendisinden sonra gelen filmler başta olmak üzere müzik, moda, fotoğraf gibi popüler kültürün çeşitli sahalarına nüfuz etmeyi başarmış bir yapım. Bu özelliğini göz önünde bulundurursak yapımı henüz görmemiş olan izleyicilerin söz konusu "an"a aşina olması kuvvetle muhtemel. Hikayenin odağındaki Holly Golightly adlı karakterin gerçekleştirdiği bir eylemin vesile olduğu bu "an", jenerik yazılarıyla senkron olarak görsel ironisini zihinlere yer ettirmekte hiç vakit kaybetmezken, ilerleyen dakikalarda karakteri tanıdıkça daha da katmanlı bir anlam ifade ediyor. Holly Golightly karakterini essiz bir duyarlılıkla canlandıran tüm zamanların en karizmatik aktrislerinden, Audrey Hepburn'un, yorumu da bu "an"ın seyirci üzerindeki etkisini kuvvetlendiriyor.

"Tiffany'de Kahvaltı", ilk bakışta yıldız oyuncusunun omuzlarına yüklenen bir film izlenimi uyandırsa da ürünü olduğu stüdyo sisteminin gereklerini kendi bünyesinde birer artıya dönüştürebilecek denli ölçülü bir sinemasal seyirlik sunuyor. Bu meziyetlerin arkasındaki isim ise yönetmen koltuğunda oturan kişiye, Blake Edwards'a ait. Edwards, dozunda kullandığı sinemasal anlatı unsurlarını yapımın geneline yayılan bir işçilik bütünlüğü içinde verirken yönetmenlik yetisini konusturuyor.

"Tiffany'de Kahvaltı", Edwards'ın, Peter Sellers ile uzun bir zaman dilimine yayılan iş birlikteliğinin ürünü olan "Pembe Panter" serisi ya da "The Party" gibi projelerini henüz hayata geçirmediği bir dönemine işaret ediyor. Yine de, yönetmenin bu yapıtında bile sonraki filmlerinde işleyeceği çeşitli durumların ya da karakterlerin habercisi olabilecek sahnelerin izini sürmek mümkün. Bugünün çerçevesinden bakıldığında "Tiffany'de Kahvaltı"nın bir başka meziyeti daha göze çarpıyor. Modern edebiyatın önemli temsilcilerinden biri olan Amerikalı yazar Truman Capote'nin senaryolaştırılan metni, her ne kadar Hollywood kıstasları doğrultusunda törpülenip cilalanmışsa da hedef kitlesini yer yer silkeleyecek denli cesur bir duruşa sahip.

Holly Golightly ve Paul Varjack ikilisinden oluşan karakterlerinin yaşadığı bazı durumlar da metnin bu cesur duruşunun altını çiziyor. Buna karşın, bahsi geçen tüm bu nitelikleriyle bir bütün olarak ele alındığında "Tiffany'de Kahvaltı", seyircinin bu duruşa etik açıdan yaklaşmasını engelleyen görünmez bir duvar örebilecek denli ince düşünülmüş bir yapıya sahip. Blake Edwards'ın dozunda işçiliği, kanatsız melek Audrey Hepburn ve altın çocuk George Peppard'ın karşılıklı uyumları, leitmotif işlevi gören ve en az filmin kendisi kadar ses getirmiş olan "Moon River" adlı parça da filmin bu yapısını fazlasıyla destekliyor.

"Tiffany'de Kahvaltı", janra asina izleyiciler için yeni bir şey söylememesine rağmen beyazperdeye unutulmaz bir ikili kazandırıyor. Holly Golightly ve Paul Varjack ikilisinin komşuluk ilişkisinden filizlenen tanışıklıklarını takip eden süreç ise "Tiffany'de Kahvaltı"nın dramatik yapısını meydana getiriyor. Bu süreç zarfında Holly ve Paul'u yakından tanımaya başlıyoruz.

Her iki karakterin de sergiledikleri görünümlerinin gerisinde ne denli naif yaradılışlara sahip olduklarının bilincine varıyoruz. New York sosyetesinin gözdesi Holly'nin, çiftlik yaşamını geride bırakarak tepeden tırnağa yenilenmiş bir kimlikle New York'ta yaşamaya başladığını öğreniyoruz. İlk kitabıyla yaptığı çıkışın gerisini getiremeyen bir yazar olan Paul Varjack'in, kısır bir döngüye giren yaratım aşaması süresince kendisinden yaşlıca ve cebi dolgun bir kadının himayesinde sürdürdüğü yaşamına tanık oluyoruz. Holly'nin, iç huzurunu ve mutluluğu, günün ilk ışıklarına kadar süren partilerdeki zengin koca adaylarında, sahte aşklarda ve parada arayışına eşlik ediyoruz. Bu arayışlarının nedeninin hayatta en değer verdiği kişi olan erkek kardeşinin geleceğini maddi güvence altına almak olduğunu öğreniyoruz.

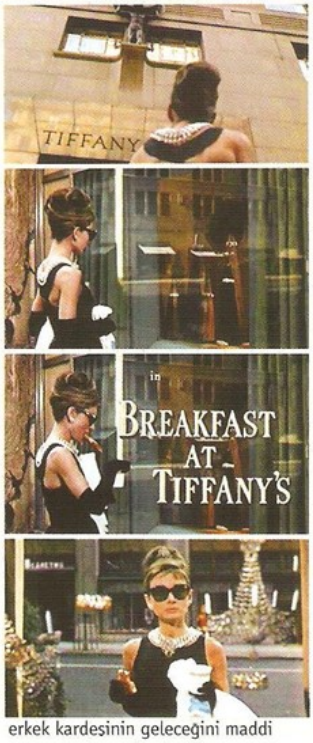

Holly'nin kendi isteğiyle içine hapsolduğu bu düzenden ara sıra uzaklaşmak adına kendini huzurlu ve mutlu hissettiği tek yer olan Tiffany adlı bir mücevherat mağazasına gitmeyi huy edindiği bilgisi ise "Tiffany'de Kahvaltı"nın açılış jeneriğiyle birlikte seyirciyi içine çeken "an"ım bütünlüyor. Filmin isminde de vurgulandığı gibi, Tiffany adındaki mücevherat mağazasının vitrinlerine göz gezdirilirken yapılan alçak gönüllü bir kahvaltı mizanseni çerçevesinde gelişen bu "an", hikayenin odağındaki Holly Golightly'nin karakteri ile ilgili kilit bir noktayı vurgulamasının yanısıra sinema tarihinin en albenili film açılışlarından biri olma özelliğini de taşıyor.

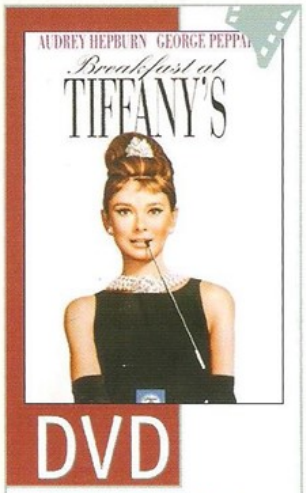

Breakfast At Tiffany's - 1961
Yönetmen: Blake Edwards
Senaryo: George Axelrod
Yapımcı: Martin Jurow, Richard Sheperd
Görüntü Yönetmeni: Franz Planer
Kurgu: Howard Smith
Müzik: Henry Mancini
Oyuncular: Audrey Hepburn, George Peppard, Martin Balsam, Patricia Neal, Buddy Ebsen
Süre: 109 dk.

Filmin ülkemizde yayınlanan 2. Bölge DVD'sini DVD satış noktalarından temin edebilirsiniz.

Hazırlayan: Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

Stanley Tucci

Onu "The Terminal"de, başroldeki Tom Hanks'ten rol çalarken izledik.

İtalyan kökenli Amerikalı bir ailenin oğlu olarak 11 Ocak 1960 tarihinde New York'ta dünyaya geldi. Babası Stanley Tucci Sr. oyuncu ve sanat öğretmeniydi. Kızkardesi aktris Christine Tucci ve kuzeni senarist Joseph Tropiano, ailenin diğer sanatçı üyeleri... New York-Katonah'ta, usta bir aşçı olan annesinin yemekleri ve babasının sanat tutkusuyla büyüyen Tucci, küçüklüğünden beri oyunculuğu düşlemekteydi. John Jay High School'dan sonra eğitim gördüğü New York Devlet Üniversitesi'nin oyunculuk programından 1982'de mezun oldu. Robert De Niro, Al Pacino ve Gene Hackman hayranı olan, yönetmen olarak da Renoir ve Tarkovski'yi beğenen Tucci, 1985'te bir klasikle sinemaya ilk adımını attı: John Huston'ın yönettiği "Prizzi's Honor". Bu filmdeki küçük rolün ardından adını Madonna'nın şarkısından alan "Who's That Girl?"de göründü. George A. Romero'nun yönettiği "Monkey Shines"da kendini beğenmiş bir doktoru canlandırdı. Miami Vice dizisinin birkaç bölümünde rol alan aktör, bir yandan da bağımsız filmlerin kadrolarında yer alırken bir yandan da stüdyo yapımlarında rol kapmaya çalıştı. Stüdyo yapımlarında hayat verdiği yardımcı karakterler onu kısa sürede "tanınan sima"lardan biri haline getirecekti. "In the Soup"da bir Fransızı, Jennifer Beals'in eski kocasını; "Prelude to a Kiss"de başroldeki Alec Baldwin'in en iyi arkadaşını canlandırdı. Televizyon kanallarımızın sık sık gösterdiği aile komedisi "Beethoven"da St Bernard cinsi köpeği kaçıran adamı canlandırdı. "The Pelican Brief"de Ortadoğulu bir suikastçiyi, "Kiss of Death"de üçkağıtçı bir avukatı canlandırdı. Kendisine büyük bir hayran kitlesi kazandıran ve En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Emmy adaylığı getiren ABC dizisi "Murder One" da 1995-1996 yılları arasında rol aldı. Woody Allen'ın yazıp yönettiği "Deconstructing Harry"de Allen'ın yani Harry Block'un kitabındaki kişiliklerden Paul Epstein'ı canlandırdı. "Life During Wartime"da, sattığı güvenlik sistemlerinin koruduğu evleri soyan üçkağıtçı patron rolündeydi. Danny Boyle'un yönettiği "A Life Less Ordinary"de Cameron Diaz'a kur yapan dişçiyi canlandırdı. Shakespeare'in oyunundan uyarlanan "A Midsummer Night's Dream"de Kral Oberon'un karısı için aşk büyüsü hazırlattığı Puck'a hayat verdi. "In Too Deep"de uyuşturucu çetesinin içine sızan bir polisin, onun için endişelenen amirini canlandırdı.

Aktörlükle yönetmenliği beraber yürütüyor.

Tucci, Akademi tarafından Oscar'a hiç aday gösterilmese de televizyon yapımlarında daha şanslı oldu. Beyazcamda hem başrollerde kendini gösterdi hem de ödüller kazandı. Ünlü köse yazarı Walter Winchell'ı canlandırdığı HBO yapımı "Winchell" ile 1999'da En İyi Aktör dalında Altın Küre ve Emmy kazandı. Kenneth Branagh ile başrolü paylaştığı ve Nazi subayı Adolf Eichmann'ı canlandırdığı "Conspiracy" adlı televizyon yapımı ile bir kez daha En İyi Aktör dalında Altın Küre'nin sahibi oldu.

Büyük bütçeli olsun olmasın rol aldığı çoğu sinema filminde yan rollerde beyazperdeye gelen ve performansı ile takdir toplayan Stanley Tucci, 1996'da kamera arkasına geçmeye karar verdi. İlk filmi, senaryosunu kuzeni Joseph Tropiano ile beraber yazdığı ve aktör arkadaşı Campbell Scott ile birlikte yönettiği "Big Night" oldu. Amerika'da işlettikleri İtalyan restoranlarını kurtarmak için bir gecede büyük bir mücadeleye girişen iki kardeşin öyküsünü anlatan filmde Tucci, İtalyan kardeşlerden birini canlandırmaktaydı. Pek çok festivalde gösterilen, birçok ödülle birlikte elestirmenlerin de övgüsünü kazanan bu bağımsız yapım, yönetmenlik konusunda Tucci'yi cesaretlendirdi. İki sene sonra 1998'de yapımcılığını da üstlendiği "The Impostors" ile bu sefer tek başına yönetmen koltuğuna oturdu. Filmde partneriyle birlikte Laurel-Hardy tarzı komediyi benimsemiş, issiz bir aktörü canlandırdı. Üçüncü yönetmenlik denemesini 2000'de gerceklestirdi ve filminin prömiyerini Sundance Film Festivali'nde yaptı. Joseph Mitchell'in New Yorker'da yayımlanmış yazılarından yola çıkılarak çekilen "Joe Gould's Secret"da aynı zamanda yazarın kendisine hayat verdi. Ancak Tucci'nin son iki yönetmenlik denemesi, ilk filmi olan "Big Night" kadar başarılı bulunmadı. 2000'lerin başından itibaren onu arka arkaya popüler yapımlarda, yıldız kadrolu filmlerde izledik. Romantik komedi "America's Sweethearts"da paragöz stüdyo patronunu canlandırdı. "The Road to Perdition"da gerçek bir karakteri, Chicago'nun efsenevi gangsteri Frank Nitti'ye hayat verdi. "Maid in Manhattan"da ise otel temizlikçisine aşık olan ünlü bir senatör adayının seçim kampanyasını yöneten stresli danışmanı canlandırdı. Bilimkurgu türündeki "The Core"da çekirdeği durmak üzere olan dünyayı kurtarmaya soyunmuş ünlü bir jeofizikçiye hayat verdi. "Spin"de anne-babasını kaybeden yeğenini yanına alıp yetiştiren pilot amcayı canlandırdı. "The Life and Death of Peter Sellers"da usta yönetmen Stanley Kubrick'i canlandırdı. Rolü kısa ama Kubrick'e benzerliği müthişti. Son dönemlerdeki en akılda kalan ve en "baskın" performansını ise Spielberg'in yönettiği "The Terminal"de sergiledi. Filmde, ülkesinde darbe olunca vatansız kalan Viktor Navorski'yi JFK Havaalanı'ndan geçirmeyen ve ona dünyayı dar eden güvenlik şefini canlandırdı. Ünlü Japon filminin Amerikan versiyonu "Shall We Dance"da Richard Gere'in, dans tutkusunu sır gibi saklayan iş arkadaşını canlandırdı ve Gere ile dans ettikleri sahnelerde seyirciyi oldukça güldürdü. "Robots" adlı animasyonun seslendirme kadrosunda görev aldı. Usta aktörü bu ay vizyona giren ve kadrosunda pek çok ünlüyü toplayan "Lucky Number Slevin" de New York çete savaşlarının ortasında görevlendirilmiş Dedektif Brikowski rolünde izliyoruz. Kate Tucci ile evli ve üç çocuk babası olan Stanley Tucci, doğup büyüdüğü New York'ta yaşıyor. First Cold Press Productions adlı bir yapım şirketi sahibi olan aktör aynı zamanda geleneksel İtalyan yemek tarifleri üzerine kitap yazmış bir gurme.

Kılıktan kılığa girmekte usta bir isim.

1985 PRIZZI'S HONOR *
1987 WHO'S THAT GIRL?
1988 MONKEY SHINES *
1989 THE FEUD
1989 SLAVES OF NEW YORK *
1989 FEAR, ANXIETY & DEPRESSION
1990 QUICK CHANGE
1991 MEN OF RESPECT *
1991 BILLY BATHGATE *
1992 IN THE SOUP *
1992 BEETHOVEN *
1992 PRELUDE TO A KISS *
1992 THE PUBLIC EYE
1993 UNDERCOVER BLUES *
1993 THE PELICAN BRIEF *
1994 IT COULD HAPPEN TO YOU *
1994 MRS. PARKER AND THE VICIOUS CIRCLE
1994 SOMEBODY TO LOVE
1995 JURY DUTY *
1995 KISS OF DEATH *
1995 SEX & THE OTHER MAN *
1995 A MODERN AFFAIR
1996 THE DAYTRIPPERS *
1996 BIG NIGHT *
1997 DECONSTRUCTING HARRY *
1997 LIFE DURING WARTIME *
1997 A LIFE LESS ORDINARY *
1998 THE EIGHTEENTH ANGEL *
1998 MONTANA *
1998 THE IMPOSTORS
1999 A MIDSUMMER NIGHT'S DREAM *
1999 IN TOO DEEP *
2000 JOE GOULD'S SECRET *
2001 SIDEWALKS OF NEW YORK *
2001 AMERICA'S SWEETHEARTS *
2001 THE WHOLE SHEBANG *
2002 BIG TROUBLE
2002 ROAD TO PERDITION *
2002 MAID IN MANHATTAN *
2003 THE CORE *
2003 SPIN *
2004 THE LIFE AND DEATH OF PETER SELLERS *
2004 THE TERMINAL *
2004 SHALL WE DANCE *
2006 LUCKY NUMBER SLEVIN

Yıldızla işaretlenmiş filmlerin DVD'lerini amazon.com'dan satın alabilirsiniz.

Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@merkezdergi.com.tr

Köstebek (Donnie Brasco)

Bazı filmler vardır, hak ettiğinden çok daha iyi bir yere konuslanır ve haddinden fazla önemsenirler. Bir de bazı filmler vardır bir sekilde hak ettigi ilgiyi ve kıymeti görememişlerdir. Ülkemizde "Köstebek" adıyla gösterime girmis olan "Donnie Brasco" bahsettigimiz bu ikinci kategorinin halis muhlis örneği. Hatırlanacağı gibi "Köstebek"in Oscar adaylığı kazanan senaryosu, eski bir FBI ajanı olan Joseph D. Pistone'nin yaşadıklarını anlattığı 1987 tarihli kitabından yola çıkılarak yazılmıştı. Joe Pistone'nin (Johhny Depp) Donnie Brasco takma adıyla mafyanın arasına sızısını ancak zamanla eski hayatından kopup onlardan biri gibi hissetmeye başlamasını anlatan filmde Lefty rolünde Al Pacino kusursuz bir performans sergiliyordu.

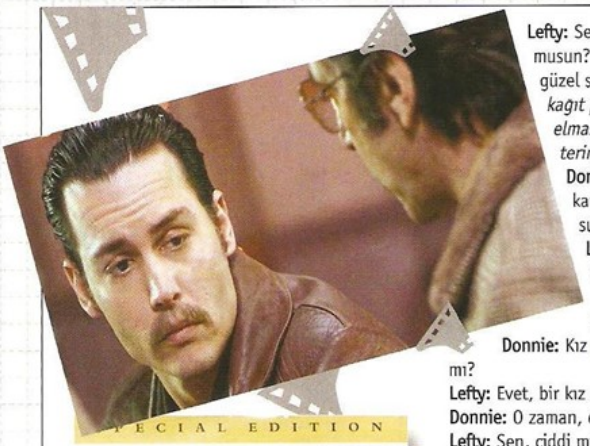

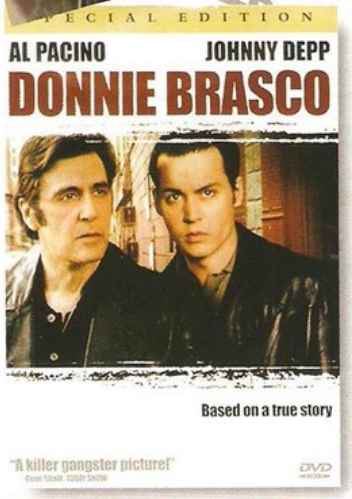

"Köstebek"in ne yazık ki ülkemizde sadece VCD'si basıldı. Filmin 1. bölge DVD'sini www.amazon.com adresinden temin edebilirsiniz. DVD'nin özel baskı sürümünde ekstra olarak yönetmenin yorumlarına ve 5 adet silinmis sahneye ulasmak mümkün.

Lefty: Sen kuyumcu Don musun? Burada, biraz güzel seyler var. *(Bir kağıt parçasına sarılı elmas bir yüzük gösterir)*

Donnie: Onu neden karına vermiyorsun?

Lefty: Onu karıma nasıl veririm? Evli değilim.

Donnie: Kız arkadaşın var mı?

Lefty: Evet, bir kız arkadaşım var.

Donnie: O zaman, evlen onunla.

Lefty: Sen, ciddi misin? Sana bu elmasa değer biçmeni söylüyorum. En son fiyat 8,000.

Donnie: Ve ben sana onu baskasına vermenin daha iyi olacağını söylüyorum. Çünkü o feyk. Tamam mı?

Lefty: O, feyk mi? Bunu nasıl bilebilirsin? Ona 2 dakika baktın.

Donnie: Bunlar sahte.

Lefty: Feykin ne demek olduğunu biliyorum.

Donnie: Hey, ahbap bir sey görmek ister misin? Sana bir sey göstereceğim. *(Cebinden elmas taslar çıkartır)* İyi taslar. Güzel görünüyorlar.

Lefty: Evet güzel fakat benim değil. Peki, bunlar nasıl?

Donnie: Çaba göster ve bir yerde sat onları. Budala olma. Bir dene.

Lefty: Bana budala mı dedin? Kim ile konustuğunun farkında mısın dostum?

Barmen: (*Ortam gerginleşmesin diye bir içki uzatarak*). Hey Left, bir spritzer iç.

Donnie: Bu seylerle kendini utandırmak mı istiyorsun?

Lefty: Kendimi utandırmak? Ailem, çocuklarım, annem ve bütün akrabalarım bu şehre başkanlık edebilir. Her 5 ilçede tanınıyorum. Unut bunu. Kahrolası dünyanın her tarafında tanınıyorum. Herkes Mulberry caddesindeki Lefty'i tanır. Yanlış ağacın altına işiyorsun.

Donnie: Saygısızlık etmek istemedim. Bu, sadece bir yanlış anlamaydı. *(Ayağa kalkar)*

Lefty: Nereye gidiyorsun? Otur oraya. Çekip gidiyor musun? Beni bırakıp çekip gidemezsin. Ben, çekip giderim. Araban var mı?

Donnie: Arabam var.

Lefty: Hadi, arabana gidelim. Hadi. *(Arabanın caddede ilerlediği plana geçiş yapılır. Arabanın içindeki kısa bir diyalogdan sonra bir barın içine geçilir. Mücevherleri Lefty'e veren adamın yanına otururlar)*

Lefty: Bana 8 bin dolar borçlusun.

Adam: Bekle, sana elması verdim. Left, bu adam da kim? (*Donnie'yi gösterir*)

Lefty: Onların feyk olduğunu söylüyor.

Adam: Ne feyk?

Lefty: Senin elmasların feyk.

Adam: Hayır, demek istediğim feyk de ne demek?

Donnie: Aaa hadi biliyorsun.

Adam: Sen, bana ne bildiğimi söyleme.

Donnie: Ne yaptığını biliyorsun ahbap.

Lefty: Biriniz yanlış yapıyor olmalı.

Adam: O bir Tiffany elması. Left o, kahrolası karımın elmas yüzüğü.

Donnie: O feyk.

Adam: Senin sorunun ne?

Lefty: (*Ayağa kalkıp adamın kafasına vurmaya başlar*) 8000 dolar.

Donnie: Bir dakika ben konusayım. Kendine bir içki al. Onunla konusmama izin ver. Hadi.

Adam: Benim siyah kusağım var. Eğer sen...

Donnie: (*Saçından tutup adamı sürükler ve hırpalamaya başlar*) Bu adam seni öldürecek. Anladın mı? Başka yöntemler denemek için 2 dakikamız var.

Adam: Üzgünüm.

Donnie: Üzgün müsün? Kahrolası çeneni kapat. Özür bu işi halletmez.

Adam: Ölmek istemiyorum.

Donnie: Öyle mi? Ne tür bir araba kullanıyorsun?

Adam: Porsche.

Donnie: Bana anahtarları ver.

Adam: Tamam.

Donnie: Bu araba şimdi kimin?

Adam: Lefty'nin.

Donnie: Lefty'nin esyası. Tamam, iyi. *(Adamın ağzına para sıkıştırır)* Bu, içki için, ahbap.

Donnie, Lefty'e dönüp anahtarları sallar. Blondie'nin "One Way or Another" şarkısı eşliğinde caddede ilerleyen bir Porsche görüntüsüne kesme yapılır.

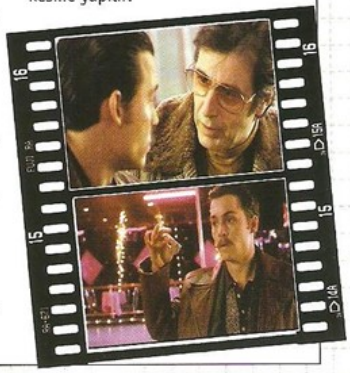

DVD kritik

Hazırlayan: Kerem Akça
keremakca@merkezdergi.com.tr

The Aviator / Göklerin Hakimi: İki Disk Koleksiyoncu Edisyonu (2004)

Y: Martin Scorsese
O: Leonardo DiCaprio, Cate Blanchett
Bölge: 2 (Türkiye) 169 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
3 Şubat Medyavizyon / Spotek
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

Ayın DVD'si

Howard Hughes, yirminci yüzyılın en ilginç kişiliklerinden biriydi. Hırslı bir öncü, yetenekli bir havacı ve pilot, dolar milyoneri bir iş adamı, film yapımcısı, yönetmen ve efsane bir kadın avcısı. Usta sinemacı Martin Scorsese, bu ilginç 'mit'in, hayat hikâyesini son derece görkemli bir yapımla beyazperdeye taşımış. Hughes'un yaşamının en yaratıcı, verimli ve ilginç dönemi olan 1920'lerin ortasından başlayıp 40'lı yıllara uzanan zaman aralığı "Göklerin Hakimi"nin öyküsünü oluşturuyor. Ergenlik döneminden yeni çıkmış ve babasından kalan serveti, I. Dünya Savaşı'nda savaşan uçakları konu alan 'Hell's Angels / Cehennem Melekleri' adında bir film çekmek için kullanmak gibi çılgın bir karar veren Howard Hughes'u, Hollywood'un yakışıklı yeteneği Leonardo DiCaprio canlandırıyor. Hughes'un büyük bir aşk yaşadığı ünlü yıldız 'Katherine Hepburn' rolünde Cate Blanchet yer alırken, Hughes'ün diğer ünlü aşkları 'Ava Gardner'i Kate Beckinsale, efsane sarışın 'Jean Harlow'u Gwen Stefani canlandırıyorlar. John C. Reilly, Jude Law, Alan Alda, Alec Baldwin, Willem Dafoe ve Ian Holm, filmin geniş oyuncu kadrosunu oluşturan diğer ünlü isimler. DiCaprio'nun büyük bir başarıyla canlandırdığı Howard Hughes, hastalık derecesinde saplantılı bir insan. Bu zengin, yakışıklı ve zeki adam, henüz 11 yaşındayken matematik, mekanik ve mühendislik konularında dâhilik derecesinde başarılı olduğunu, Houston'da bilinen ilk telsiz radyo ağını kurarak kanıtladı. Hayatı boyunca devam edecek olan uçuş tutkusu ise 14 yaşındayken ilk uçuş derslerini aldığında başladı. En büyük sevdalarından biri de sinemaydı. Bütün servetini "Hell's Angels" adlı projesinin çekimlerine harcadı. 1929'daki büyük ekonomik krize rağmen film, gişede hasılat rekorları kırdı. 1935'te tasarladığı uçakla saatte 352 mille uçarak hız rekoru kırdı. Los Angeles'tan New Jersey'e ise o zaman için rekor sayılabilecek bir sürede 9 saat 27 dakikada uçmayı başardı. 1938'de ise dünyanın çevresinde 3 gün 19 saat 17 dakika uçan Hughes, Manhattan'a döndüğünde artık bir Amerikan kahramanıydı. Sayısız aktris ve yıldız adayı ile birlikte olan kadın avcısı, en ciddi ilişkilerini kendi dönemlerinin büyük yıldızları Katherine Hepburn, Ava Gardner ve Jean Harlow ile yaşadı. Bette Davis, Ginger Rogers, Rita Hayworth gibi ünlü yıldızlarla da kısa süre birlikte olan Hughes, çapkınlığını yapımcılığı bıraktığı 50'li yılların sonuna dek sürdürdü. 1939'da hisselerinin çoğunluğunu satın aldığı ünlü havayolu şirketi TWA'nın başına geçti. 46'da özel tasarladığı uçağının deneme uçusunda büyük bir kaza geçirdi ve hayatı boyunca acı çekmesine sebep olacak ağır yaralar aldı. 61'de Hughes Uzay ve İletişim şirketini kuran dahi girişimci, dünyanın ilk senkronize iletişim uydusu olan Syncom'u tasarladı. 40'lı yılların başında geçirdiği sinir krizleri peşini bir türlü bırakmadı. Saplantıları sonucu paranoyak bir ruh haline büründü. Howard Hughes, 1976'da Meksika'dan ABD'ye dönerken uçakta öldü. Yaşamının sonunda, geçirdiği sinir krizlerinden ve münzevilikten dolayı tanınmaz hale gelen Hughes'un kimlik tespiti, parmak izleri sayesinde yapılabildi. 'En İyi Film' ve 'En İyi Yönetmen' Oscar'larını elde edemeyen fakat buna karşılık aday gösterildiği 11 adaylıktan 5'ini kazanan "The Aviator", 'En İyi Film' dahil 3 dalda da 'Altın Küre'nin sahibi olmuştu. Amerikan tarihinin bir dönemini mercek altına alan incelikli senaryosu, teknik görkemi, yıldızlarla dolu oyuncu kadrosu ve usta işi yönetimiyle önemli bir film "The Aviator". Sınır tanımayan bir öncünün, sinemadan bilime, pilotluktan iş adamlığına her alanda kendini ispatlamış bir dahinin, uslanmaz bir kadın avcısının, eksantrik ve takıntılı bir adamın, etten kemikten 'gerçek' bir insanın öyküsü. Kahramanlara ihtiyacı olan bir toplumun röntgeni. Bir yönüyle de sinema tarihine sunulmuş saygı dolu bir selam.

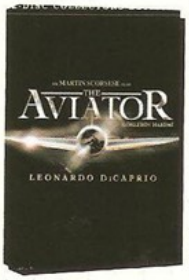

Kutu: Karton kutulu iki diskli özel koleksiyon kutusu
Menü: Türkçe. Filmden bir görüntü ile başlıyor ardından menünün tasarımı devreye giriyor. Sağda Howard Hughes'un karizmatik hali, gözlüklerinin içinden akan görüntülerle sunulurken, lacivert/siyah tonlarının hâkimiyetindeki resmin diğer tarafında filmin görüntüleri hareketsiz bir resmin üstünde akıyor.
Diğer Ekstralar: Dokuz özel ve kapsamlı Türkçe altyazılı eke ulaşabiliyoruz. 'Modern Dahiler: Howard Hughes' (42 dk), History Channel için hazırlanan bir Howard Hughes belgeseli. Gerçek hayattan arşiv görüntüleriyle başarılı bir olusuma imza atılıyor. 'DiCaprio ve Scorsese ile OKB Paneli' (15 dk), Hughes'un eşinin de bulunduğu filmin çekirdek kadrosunun katılımıyla gerçekleştiren paneli sunuyor. 'The Aviator'ı Giydirmek' (3 dk), filmin tasarımcı Sandy Powell'ın ağzından kostüm çalışmasıyla ilgili bilgi sunuyor. 'Havacılık Tarihinde Hughes'un Yeri' (14 dk), Hughes'un uçak dünyasındaki yükselişine uzanıyor. 'DiCaprio ve Alan Alda ile bir Akşam Yemeği' (28 dk), iki oyuncu ile ilginç ayrıntılar içeren bir söylesi sunuyor. 'Görkem Çağı: The Aviator'ın Makyajı' (8 dk), makyaj çalışmasının geçmişe uygunluk başarısını gözler önüne seriyor. 'Howard Hughes'un Acıları' (14 dk), Hughes'daki psikolojik bozuklukları uzman görüşleriyle anlatıyor. 'The Aviator'ı İnşa Etmek: Dante Feretti'nin Yarattığı Dünya' (6 dk), prodüksiyon aşamasındaki tasarımları sunuyor. 'The Aviator'ın Görsel Efektleri' (12 dk), filmin görsel efekt şefi ve ikinci yönetmeni Robert Legato'nun ağzından efektlerin nasıl ve neden kullanıldığına dair bilgi alıyoruz. Bunların dışında 2 dakika uzunluğunda bir çıkartılmış sahne (Howard, Ava'ya geçirdiği kazayı anlatıyor) izlenebilirken, filmografiler ve notlara da göz atılabiliyor.

Film: ✪✪✪✪
Kutu: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪✪

Murat ERSAHİN

Ekstra detayları

1- Uçak tasarımcısı Dick Palmer ile Howard Hughes'un gerçek hayattan 'eğitim' görüntüleri izleniyor.

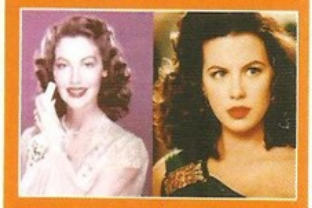

2- Ava Gardner karakteri için Kate Beckinsale üzerinde yapılan makyaj çalışması zamanıyla karşılaştırmalı görüntülerle sunuluyor.

3- Scorsese ve Dicaprio'nun setteki iletişimleri çeşitli karelerle karşımıza çıkıyor.

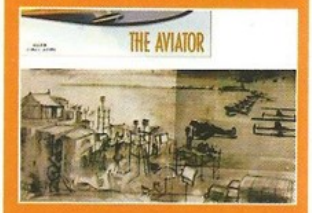

4- "The Aviator" projesinin ilk çizimlerini görebiliyoruz. Buradaki önemli fotoğraf, Feretti'nin ilk çalışmalarından biri.

5- Bir uçağın patlaması sahnesini, setin içinden çekilen görüntülerle izleyebiliyoruz. Bu da arka planı kavramamıza yardımcı oluyor.

I'll Sleep When I'm Dead / Öldüğümde Uyuyacağım (2004)

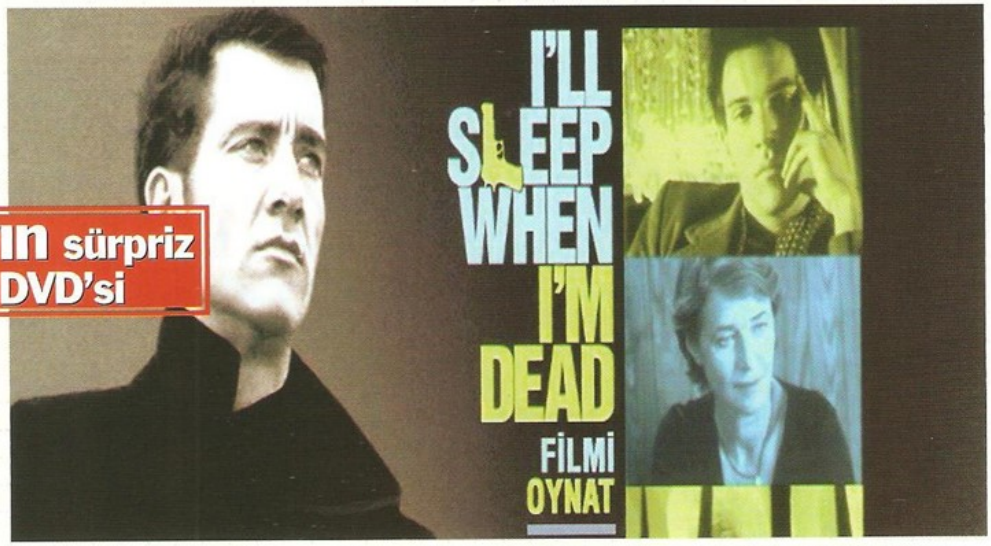

Ayın sürpriz DVD'si

Y: Mike Hodges
O: Clive Owen, Jonathan Rhys Meyers
Bölge: 2 (Türkiye) 109 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 2.0 DD, Türkçe 2.0 DD
Türkçe Altyazı
18 Ocak Pinema / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

Amerikan sineması'nda film-noir türü 1930'larla 'Büyük Depresyon' döneminin içinde devreye girmiş ve büyük önem arz etmiştir. Bu dönemde Almanya ve Fransa'da yükselişe geçmiş ve o ülkelerde çalışan yönetmenler 40'larda Amerikan noir'ına farklı bir stil getirmişlerdir. Almanya'dan gelen ekspresyonist yönetmenler özellikle önemli bir esin kaynağı olmuşlardır. Yıllar boyunca gelişim gösteren noir, 60'ların ortalarına kadar sürekli ilgi duyulan bir tür olarak kalmıştır. Asıl amacı politik atmosferi (2. Dünya Savaşı gibi olayların etkisiyle) sokağa yansıtarak gangster dünyasının içine yedirmesidir. Bu noktada devreye polisiye de girerek noir'la bir akrabalık kurar. Bütün dünya sinemasını etkileyen bu tarihi olay, Avrupalı yönetmenlerin Amerika'ya göçünün yanı sıra Amerikan toplumunda 'Büyük Bunalım' dönemi ile birleşerek bir buhran hali getirmiştir. Sokaklar, (özellikle 30'larda) tehlikeli yerler olarak görülmüş, içlerinde yetişen katil profilleri, öne çıkmıştır. Bunların içine her türlü mekânda yaşayabilen, zengin-fakir ayrımı olmayan insanlar girer. Yani bir 'dönem', çok önemli bir konuma oturmuş, film-noir kimliğinde kendine yer bulmuştur. ABD'nin bu döneminde Carol Reed, Alfred Hitchcock gibi İngiliz yönetmenler de bu yönelim içine girmişlerdir. 70'lere gelindiğinde kendini neo-noir'a bırakan tür, belirli değişimler göstermiştir. 71 yılında "Get Carter"ı çeken Mike Hodges ise suç sineması için önemli bir filme imza atmıştır. Kült mertebesine ulaşan filmin başrolünde Michael Caine oynamış, tipik bir intikam hikâyesinin içinde yer almıştır. Yönetmen, 2003'e gelindiğinde ise yine bir intikam öyküsüne film-noir nezdinde başvuruyor. Kaynağını ise eski dönem noir'lardan alıyor. Fona tipik bir intikam öyküsünü yerleştiren yönetmen, bir İngiliz kasabasını

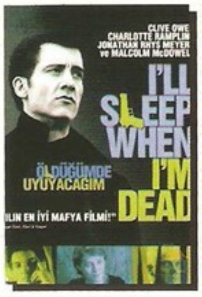

veya şehrini kullanışıyla dikkat çekiyor. Altına ise aile içi sorunlar, yaşam tarzlarında farklılaşmalar, sokakların yeraltı dünyası içinde konumlandırılışı gibi birçok kavramı yerleştiriyor. Gangster dünyasını resmetmeyi amaçlıyor. Bunun içine seks, uyuşturucu da modern tatmin aracı olarak girince ortaya bir modern zaman noir'ı çıkıyor. Ancak Hodges bunu postmodern bir yapının içine yediriyor. Minimalist bir sinema anlayışı benimserken özellikle 30'lar ve 40'lardan birçok filmi, yapısının içine yapıştırıyor. Minimalizmi, insanların yabancılaştırılması için kullanırken, 'İngiliz ailesi'ne de dil uzatıyor. Çünkü esas olaya baktığımızda üç çocuklu bir ailenin iki çocuğunun bir kız yüzünden kavga ettiğini görebiliyoruz. Bu nedenle biri (Clive Owen) kırsal alanda yalnız bir yaşam sürmeye başlarken, diğeri eski evinde kalıyor. Ancak kadın karakteri Helen (Charlotte Rampling) biraz da 'femme fatale' kisvesiyle iskeletin içine yerleştirilirken, bir fahişe gibi kullanılıyor ve ikisinin de malı olamıyor. Sadece prototipsel bir imge haline dönüşüyor. Üç kardeşten birinin tecavüz sonucu intihar etmesiyle birleşen bu iki kardeş bir anda cinayetin sebebini araştırmaya koyuluyorlar ve altından elbette yeraltı dünyasının en kayda değer ismi çıkıyor. Böylece tekinsiz sokaklarda saldırıya uğrayıp tecavüz edilen yakışıklı çapkın genç karakterinin (Jonathan Rhys Meyers), onun gibi gözükemediği için onu kıskanan dış görünüş derdindeki mafya babası (Malcolm McDowell) tarafından saldırıya uğradığı resmediliyor. Yani film bir hışımla gangster dünyasının diğer insanlar üzerindeki 'otorite' uygulama hissiyatını elestiriyor. Bunun için araya soktuğu intikam öyküsü, aile ile beraber bir anda toplumun da karamsar bir portresini çizmesini sağlarken, sokakların tehlikeli olduğu gerçeğini de vurguluyor. Bunların hepsini yapmak için ise özellikle geniş açıların hakim olduğu karanlık bir sinematografi, Mike Hodges'ın elinden bütün yaratıcılığı ve mesafesiyle dökülüyor. İngiltere'de yaygın kültürün 'tekinsiz'liği üzerine vurgu yapılmış oluyor.

Kutu: Karton kutu kaplı klasik siyah.
Menü: Türkçe. Clive Owen bir tarafa yerleştirirken filmin 3 önemli karakteri diğer tarafta kendilerine yer buluyorlar. Siyah rengin kara filmi temsil ettiği menüde yeşil ve mavi renkler de hâkimiyet göstererek filmi temsil ediyorlar. Tek eksik iste arka planda müzik olmayısı.
Diğer Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

ESİN KAYNAKLARI

1- The Third Man (1949)
(1.Bölge - Criterion Collection)

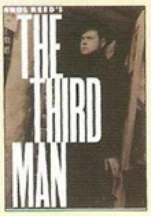

İngiliz yönetmen Carol Reed'in imzasını taşıyan bu 'film-noir' klasiği adını, Orson Welles'in oynadığı suçlu karakterinin isminden alıyor. Joseph Cotten'ın canlandırdığı baş karakterin Viyana sokaklarında iz sürdüğü sahnelerdeki 'tekinsiz sokak' imgesinin öne çıkarılışı, chiaruscuro tekniğinin (gölgeli ışık oyunu) kullanımıyla gerçekleştiriliyor.

2-Out of The Past (1959)
(1.Bölge)

Jacques Tourneur'ün bir Avrupalı sinemacı sağduyusuyla yönettiği film, film-noir nezdinde intikam öykülerinin en çarpıcı örneklerinden biri. Geçmişte kendisine kazık atan Whit'i arayan Jack karakterinin bir kasabaya gelmesi ile gelişen olayları anlatan film, Kirk Douglas ile Robert Mitchum arasındaki essiz çatışmayı izlemek için bile gerekli bir seyirlik.

3- M (1931)
(1.Bölge - Criterion Collection)

Fritz Lang'ın sessiz sinema döneminde kullandığı ekspresyonizm etkileri 1930'larda daha çok film-noir görselliği olarak vuku buldu. Bunun içinde tekinsiz sokakların Weimar döneminin ve 2. Dünya Savaşı'nın yaklaşmasıyla çok tehlikeli bir hal alması da giriyordu. Bu filminde de o sokaklarda hiç beklenmedik bir şekilde insan avına çıkan bir katil ve boş sokakların tedirgin ediciliği Lang'ın sinema dilini oluşturan belli başlı etkenlerdi. Sinema tarihinin ilk bebek suratlı katili ile tanışmamız için ise birebirdi!

Ingmar Bergman Koleksiyonu: Yedinci Mühür/Yaban Çilekleri/Persona/Bir Evlilikten Manzaralar (1957/1957/1966/1973)

Y: Ingmar Bergman
O: Max Von Sydow, Victor Sjöström, Liv Ullman, Bibi Andersson
Bölge: 2 (Türkiye) 92/88/79/164 dakika
1.33:1 Tam Ekran
İsveçce 2.0, Türkçe 2.0
Türkçe Altyazı
Ocak Saga / A.E. Film
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Yok

Piyasaya sürülen Ingmar Bergman koleksiyonu, ustanın dört önemli filmini bizlere sunuyor. Bunların içinde kariyerinin kilometre taşları olarak niteleyebileceğimiz "Yedinci Mühür", "Yaban Çilekleri", "Persona" yer alırken, alışılageldik temalarını bulabileceğimiz "Bir Evlilikten Manzaralar" da bulunuyor.

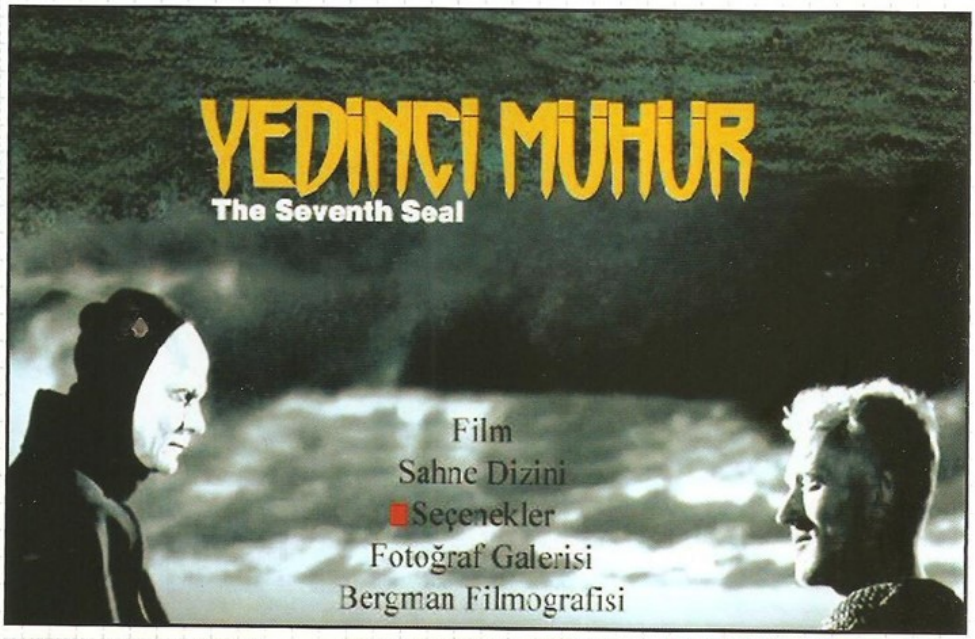

Yedinci Mühür

Bergman filmlerinin ana teması olarak görebileceğimiz ölüm, en ruhsal, en anlamlı ve en sinemasal haliyle bu filmde karşımıza çıkıyor. Orta Çağ'da veba salgınından kaçan bir şövalyenin ölüm meleği ile düelloya girişmesi, filmin ana iskeletini oluşturuyor. Sonrasında ise onun verdiği görevi yerine getirmek zorunda kalıyor. Bu da onunla oynadığı satrancı kazanması ve ölüm-yaşam arasındaki ince çizgide kalması ile ilintili olarak seyrediyor.. Bergman, bu en çok beğenilen ve en önemli filminde 'ölüm'ü, dönemin ruhsal atmosferinin, savaşların ortasındaki bunalım dünyasının metaforu olarak görüyor. Filminin içinde de bütün karakterlere aynı psikolojiyi yüklüyor. Bunların içine komedi oyuncuları dahi giriyor (zira baş şövalye karakterimiz bir kumpanyayı takip ediyor). Bu noktadan sonra resim sanatı, dinsel göndermeler, minimalist sinema anlayışı, karakterlerin psikolojileri yoluyla varoluşçuluk, hiçcilik gibi felsefelere girişler bir karakterin gözünden bütün bir karakter külliyatının portresini çıkarıyor. Böylece yönetmen ada veya yarım ada gibi resmedilen bir coğrafyada, distopik ve ama gerçek bir dünyayı ustalıkla betimlemesini beceriyor.

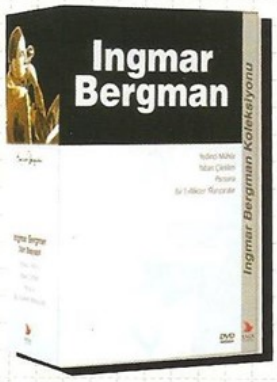

Yaban Çilekleri

Ingmar Bergman'ın sessiz sinemadaki ustası Victor Sjöström'ü merkeze yerleştirdiği filmi kimilerince "Yedinci Mühür" kadar değerli görülen, kimilerince onun üstüne çıkarılan bir başyapıt. Bu sefer ölüm temasını uyguladığı hikâye iskeleti ise yaşlı bir başkarakterin yaşamdan kopma sancılarını biraz rüyalarla biraz öznel bir bakış açısıyla yansıtması oluyor. Başrole yerleştirdiği karakter evinde yazarlık yapan ve yalnızlık çeken bir tip olarak öne çıkıyor. Ardından ise genç, evli, mutlu, aile sahibi karakterlerle karşılaşması onu karamsar bir psikolojiye sürüklüyor. Böyle yaşlılığın varolusssal sorunları masaya, Bergman'ın minimalist bakış açısıyla yatırılmış oluyor. Hayal ve gerçek iç içe geçse de filmin tamamında bir 'öznel bakış açısı' mantığı hakim, aynen diğer filmlerinin büyük çoğunluğunda da görebileceğimiz gibi. Bu, filmin lehine işlerken karakteri hatmetmemizi de sağlıyor. Sjöström'ün mesafeli oyunculuğu ve Bergman'ın onun tarafındaki kamerası filmin en göze batan yönlerinden ikisi olarak dikkat çekiyor. Yaşlı karakterimizin mutlu bir hayattan yabancılaştırılmak için sokulduğu mizansenler ise ustalıkla akıyor.

Persona

Yönetmenin en kişisel filmi olarak niteleyebileceğimiz "Persona", içinde her zamanki yüklü felsefesini, tiyatro etkisini, ölüm temasını bulundursa da biraz daha 'kendini hissettiren ben merkezli yönetmen' sinemasına yakın duruyor. Filmin başından itibaren hikâyenin dışında objeler, imgeler, görüntüler kullanan yönetmen, bir anda izleyicisini yabancılaştırmasını başarıyor. Bunu yaparken ise merkeze bir akıl hastanesinde yaşayan Liv Ullman veya Bibi Anderssen'in oynadığı karakteri yerleştiriyor. Bembeyaz bir sinematografi ile başlayan yapım, bir anda her tarafı insanlardan uzak, yabancılaştırılmış bir adaya konuk ediyor seyircisini. Burada Anderssen ve Ullman'ın birbirlerine özel hayatlarında yaşadıklarını anlattıklarını görüyoruz. Bergman'ın unutulmaz ışık oyunları devreye girerek o karakterlerin gerçekliğini sorgulamamızı sağlıyor. Film birçok okuma biçimine açık. Anahtar sözcükler olarak şizofreni ve lezbiyen aşktan yola çıkılabilir. Godard'ın alternatif arayışlarını andıran bu başyapıt kimilerine göre Bergman'ın en iyi filmi... En iyi olmadığını düşünenler de var. Ama onların da kabul ettiği nokta "Persona"nın Bergman'ın en deneysel filmi olusu gerçeği...

Bir Evlilikten Manzaralar

Liv Ullman ve Erland Josephson'ı başrole yerleştiren film Bergman'ın evlilik ve ilişkiler ile ilgili biriktirdiklerini dökmesini sağlayan bir film. Sorunları olan ama boşanmamakta direnen bir çiftin söylesileriyle girilen film, ardı ardına dizilmiş skeçlerle yol alıyor. Yani Bergman'ın tiyatro etkisini en çok hissettirdiği filmi ile karşı karşıyayız. Bir evliliğin nasıl bozulabileceğini aşamalarıyla anlatmayı da beceriyor.

Kutu: Üzerinde Ingmar Bergman yazan siyah-beyaz renklerin hakim olduğu karton koleksiyon kutusu. Yan tarafında ustanın resmi ve imzası bulunuyor. Önde ise 4 filmden resimler yerleştirilmiş. Kutuyu açınca, klasik siyah kutulu 4 DVD ile karşılaşıyoruz.

Menüler: Türkçe. 4 menüde de filmden bir resmin renkli hali resmediliyor.

Diğer Ekstralar: 4 DVD'de de fotoğraf galerisi ve Ingmar Bergman filmografisine rastlamak mümkün. Filmografi bölümü ustanın filmlerinin görülmesi zor afiş resimlerini de içeriyor. Bunların dışında her DVD'nin içinde, Bergman'ın biyografisini sunan üç sayfalık bir ek de bulunuyor.

Yedinci Mühür: ✪✪✪✪✪
Yaban Çilekleri: ✪✪✪✪✪
Persona: ✪✪✪✪✪
Bir Evlilikten Manzaralar: ✪✪✪✪
Kutu: ✪✪✪✪
Menüler: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Psycho / Sapık (1960)

Y: Alfred Hitchcock
O: Anthony Perkins, Janet Leigh
Bölge: 2 (Türkiye) 108 dakika
4:3 Letterbox
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
23 Subat Universal / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

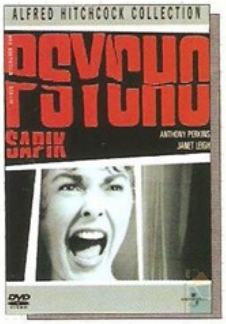

Korku-gerilim ustası Alfred Hitchcock'un en iyi filmi olarak nitelenmese de en önemli ve en çok bilinen filminin DVD'si nihayet raflardaki yerini aldı. Gerçek bir klasik ve zamanla külte dönüşen bu başyapıt, korku sineması açısından da kilometre taşı filmlerden biri. 'Slasher' alt türünün ilk örneği olarak görülen film, Hitchcock'ın psikolojiye yöneldiği en baskın yapımlardan biri aynı zamanda. Günümüze kadar etkisini, değerini, orijinalliğini yitirmemiş önemli bir yapıt var kasımızda. Slasher hikâye iskeletini ve anlayışını ilk kez sergiliyor olması ve aynı yıl çekilen Michael Powell'ın "Peeping Tom"uyla beraber kilit bir noktaya yerleşmesi de türün atası yapıveriyor bu yapıtı. Öncelikle Hitchcock, ıssız bir kasabada ve Amerika'nın tekinsiz yollarının birinin kenarında bir motelde kalmak zorunda kalan ahlaksız bir baş kadın karakter (Janet Leigh) yaratıyor. Ardından bu mekânı bomboş tutarak tedirgin edici bir havaya bürüyor. Bu mekânın bir diğer özelliği olan, arkasında simsiyah, sislerle örtülü, gizemli bir ev bulunması da yönetmenin en sevdiği kavramı, 'suspense'i hareket geçiriyor. Buradan sonrası ise o evde yaşayan Norman Bates ve annesinin bu motele gelenleri öldürdüklerine dair 'öngörü'yü sergileyen bir senaryo oluyor. Ancak soru işaretleri elbette filmin son dakikasına kadar sürüyor. Yapım, yönetmenin, "Spellbound" (1945) ile beraber psikolojik sorunları ya da dengesizlikleri en somut haliyle işleyen iki filminden biri olarak tarih sayfalarındaki yerini alıyor.
Kutu: Klasik siyah. Alfred Hitchcock imzalı!

Menü: İngilizce. Film, siyah-beyaz olmasına karşın mavi rengin etkin olduğu bir menü tasarımı hakim.
Diğer Ekstralar: Sadece İngilizce altyazıyla desteklenen eklerde kapsamlı yapım belgeseli öne çıkıyor. 'Making of Psycho' (94 dk), filmin yapım aşamasında, çekim aşamasında ve sonrasında yaşananları bütün detaylarıyla sunarken, usta ile ilgili ilginç detaylar da veriyor. Çekim ölçeği tercihleri, filmin sinema tarihindeki önemi, projenin ustaya kabul ettirilişi, Norman Bates karakterinin kilit noktaya oturusu gibi birçok önemli noktaya parmak basılıyor. Bunun dışında dört ek göze çarpıyor. Birincisi 2 dakika uzunluğundaki Banyo sahnesinin müzikli ve müziksiz izleme olanağı sunan bölüm. İkincisi, filmin vizyona girisiyle beraber yayınlanan haber görüntülerini (8 dk) sunuyor. Hitchcock'un filmi başından sonuna izlenmesi ve önemli anlarının izlemeyenlere anlatılmaması ile ilgili sinema girişlerine yerleştirdiği kartonlar da ilginç bir görünüme kavuşuyor. Diğer ikisinde ise prodüksiyon resimlerine ve storyboard'lara ulaşılıyor. Bunların dışında yeniden vizyon giriş fragmanı (2 dk) ve Hitchock filmleri için hazırlanan özel tanıtım fragmanı (1 dk) izlenebiliyor.
Film: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Open Range / Uzak Ülke (2003)

Y: Kevin Costner
O: Kevin Costner, Robert Duvall
Bölge: 2 (Türkiye) 105 dakika
1.85:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce DTS, Türkçe 2.0 S
Türkçe, İngilizce Altyazı
Ocak Pinema / Palermo
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

Vahşi Batı'dayız. Doğanın koyduğu kural ve kanunlara inanan, dürüst, sert ve eski değerleri ayakta tutmaya çalışan kovboylarla tanışınız. Erkeğin kendini sadece orada özgür hissedebildiği 'açık arazide' sürülerini otlatmaktalar. Birbirlerine büyük bir sadakatle bağlı bu iki adam, şiddetten kaçmaya çalışmakta ve Batı'nın gerektirdiği 'etik' değerleri savunmaktalar. Charley Waite (Costner), kirli geçmişinin kötü anılarından kurtulmaya çalışmakta. Ne de olsa, eski bir silahşör Charley. Gözünü kırpmadan birçok insan öldürmüş acımasız bir adam. Ondaki iyiliği ve pişmanlığı fark eden 'eski kurtlardan' Boss (Duvall), dostunu kollamakta. Bir sürüyü otlatırlarken başları istemeden belaya girer. Zorbalığın ve korkunun hüküm sürdüğü bir sınır kasabasında yaşayan zalim bir toprak sahibi karşılarına dikilmiş ve başlarına dert açmıştır. Batının sert adamları Charley ve Boss, yeniden eski hareketli günlerine istemeden de olsa geri dönmek zorunda kalırlar. Tüm bu kargaşanın içinde, Charley'nin hayatı, kalbini ve tüm ruhunu etkileyen cesur bir kadın olan Sue ile tanışınca, birden değişir. Verilmesi gereken birçok kavga vardır şimdi ortada. Kevin Costner'ın yönetmenliğini yaptığı ve başrolü usta aktör Robert Duvall'la paylaştığı "Open Range", oldukça iyi bir film. "Kurtlarla Dans / Dance with the Wolves" filminde kazandığı Oscar ve büyük başarının ardından, yönetmenliğini yaptığı ve rol aldığı tüm diğer projelerde 'cuvallayan' Costner, bu kez gerçekten çok etkili bir öyküyle beyazperdeye büyük bir 'geri dönüş' yapmış. Zorbalık ve adaletsizliğin kol gezdiği siddet dolu eski batıda, siddetten kaçmaya çalışmanın anlamsızlığından bahseden Costner, her türlü kötü sarta rağmen, yine de içindeki 'iyi seyin' sesini dinlemenin gerekliliğinin altını çiziyor. Onur, dostluk, sadakat ve sevgi gibi ciddi kavramları en açık biçimde gözler önüne seren Costner, dövüsülmeye değer seylerinde bu kavramlar olduğunu söylüyor. Eğer hatalı değilsen, hakkını sonuna dek aramanın ve sonunda bağışlayıcı olmanın öyküsü "Uzak Ülke". Hem de en önemli bağışlayıcılık üzerine: İnsanın kendi kendini affetmesi... Batının eski sert adamlarına yakışan bir ağıt. 'Adalet, intikam, inanç' kavramlarına gayet liberal bir bakış. Romantik ve yürek ısıtan bir aşk öyküsü.

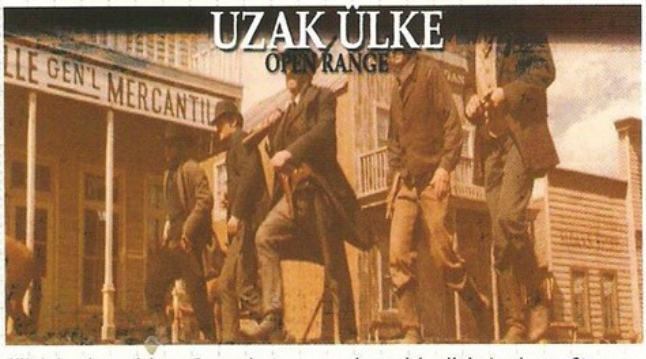

Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Alta ve üste yerleştirilen kahverengi bantlar, 'western'vari bir fontla destekleniyor. Ortadan ise filmin görüntüleri filmin ezgisi eşliğinde akıyor. Standart bir menü tasarımı. Western türünün içinde seyreden filmin anlayışını yansıtmayı başarıyor.
Diğer Ekstralar: En dikkat çeken bölüm olan 'Storyboard' (7 dk), filmden sahneler eşliğinde storyboard çizimlerini gösteriyor. Storyboard çizimcisinin hem sette, hem yalnız başına, hem Kevin Costner'la görüntülerini gösterirken, karşılaştırmalı görüntüler de sunuyor. 'Çıkartılmış sahneler' bölümünde 6 sahneye ayrı ayrı ulaşılıyor. Toplamı 11 dakikaya ulaşan bu görüntüler, renkleri işlenmiş sahnelerden oluşuyor. Eklerin tamamında Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Murat ERŞAHİN

Haute Tension / High Tension (2003)

Y: Alexandre Aja
O: Cécile de France, Philippe Nahon
Bölge: 1 (ABD) 90 dakika
2.35:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce / Fransızca 5.1 Dolby Digital
İngilizce Altyazı
11 Ekim Lions Gate
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

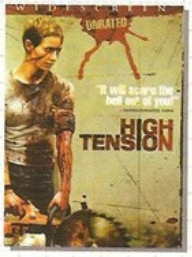

Amerikan sineması deyince aklımıza daha çok konvansiyonel sinemanın içindeki tür filmi örnekleri gelir. Avrupa sinemasında ise hakim olan anlayış 'sanat sineması'dır. Bunun içine psikoloji, felsefe, auteur'luk kavramı gibi birçok öge dahil olur. Merkez olarak da Fransız sineması görülür. Ancak karşımızdaki film, Fransa'dan çıkan bir korku filmi. Üstelik 'slasher' alt türünün bütün kalıplarını yapısının içine yerlestiriyor. Tekinsiz bir Fransız kasabasına aile ziyaretine gelen kadın karakterimiz, ailenin çoğu bireyinin bir katil tarafından öldürülmesiyle soka girer. Katil, ilgi duyduğu ailenin annesini kaçırır. Karakterimiz onun pesine düsecektir.. Böylece tipik bir lasher plotu hazırlanacaktır. Yine katilimiz, öldürülen karakterlerimiz, tekinsiz bir kasaba atmosferimiz olusur. Sadece coğrafya farklıdır. Katilimiz de elinden elektrikli testere, bıçak gibi birçok cinayet aletini eksik etmez. Genelde kaçma-kovalama seklinde ilerleyen film, yer yer adrenalini ve gerilimi yüksek noktaya tasımasıyla dikkat çeker. Sonuna kadar tipik bir slasher gibi 'çaktırmadan' ilerler. Ancak sonradan öğreniriz ki yönetmen Alexandre Aja, slasher kalıplarını tersyüz etmis ve ortaya orijinal bir korku filmi çıkarmıstır. Bunda Fransız sinemasının düsünsel zenginliğinin de katkısı vardır. Bu arada, Aja'nın serbest kamera kullanımı dikkat çekiyor ve filmde "Texas Chainsaw Massacre" havası kol geziyor. Ancak tehlikenin geldiği yerin filmin konformist kasaba yasamına getirdiği elestiri ile bağlantılı bir noktada seyretmesi bu

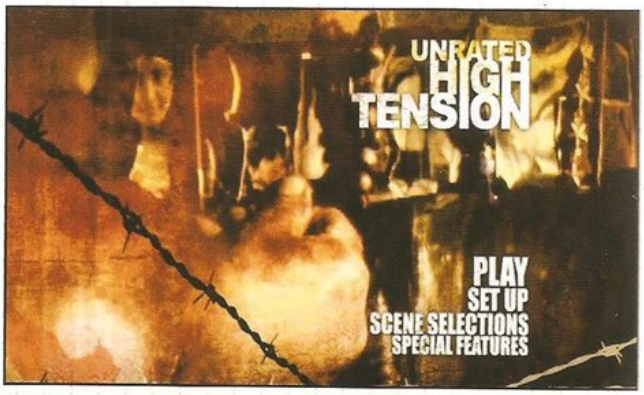

modern klasiği, korku sineması içinde kilit bir noktaya yerlestirir. DVD'yi alanlar için bir baska sürpriz ise sansürsüz versiyonu içermesi olur.
Kutu: Klasik siyah
Menü: İngilizce. Filmin dokusu tamamıyla hakim. Korkutucu bir ezgi, çığlıklar, araba sesleri ses bandına yerlestiriliyor. Öne çitler konulurken görüntü bindirme tekniğiyle filmden görüntüler akıyor. Hakim renk kırmızı ve kahverengi
Diğer Ekstralar: Alexandre Aja ve Gregory Lavasseur'un açılış konusması (25 sn) görülebiliyor. 'Standart yapım belgeseli' (24 dk) izlenebilirken, filmin öneminin odaklandığı noktalar öne çıkarılıyor. Lavasseur ve Aja'nın yorumları da kayda değer. 'Building Tension' (8 dk), tansiyonu yükseltmenin taktiklerini yönetmenin ağzından vurguluyor. 'Giannetto De Rossi: The Truth, The madness & The Magic' (8 dk), 64 yasındaki makyaj efektçisinin filme olan tutku ile bağlılığı vurguluyor. 5 silinmis sahne (43 dk), yorumlarla, izlenebiliyor. Eklerde, İngilizce altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Lady & The Tramp / Leydi ve Sokak Köpeği: Özel Versiyon (1955)

Y: Clyde Geronimi, Wilfred Jackson, Hamilton Luske
O: Barbara Luddy, Larry Roberts
Bölge: 2 (Türkiye) 73 dakika
2.35:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
9 Subat Buena Vista / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Var

Disney'in 1955'de programına aldığı ilk "Lady & The Tramp" filmi, ilgi çekmeyi becerince, sonraki filmler için de bir önem arz etti. Tasrada bir evde yasayan leydi ile kırma bir sokak köpeğinin arasındaki-iliski yapıma ilginç bir bütünlük getiriyor. Yönetmen, alt-üst sınıf ayrımlarını altına yerlestiren bir hikâyeye imza atıyor. Özellikle iki sınıf arasındaki farklılık filmin ana temasını olustururken, müzikal sahneler de ilgi çekici bir hava katıyor. Tek boyutlu animasyon tekniğinin ilk demlerini görebileceğimiz film, Walt Disney'in yasamındaki tasra hayranlığından da izler tasıyor. Karsımıza rahatlıkla izleyebileceğimiz duygusal ve eğlenceli bir animasyon çıkıyor. Özellikle kusursuza yakın görüntü transferinin içindeki antolojilere geçen spagetti yeme sahnesine de dikkat!
Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Leydi ve Sokak köpeğinin resminin bulunduğu çerçeveden açılan kamera genis planda leydi'nin evini alıyor. Sağ tarafta ise leydi'yi söminenin önünde görüyoruz. Alt menülerde ise filmin diğer mekânlarına geçmemiz mümkün. Özenli bir menü tasarımı.
Diğer Ekstralar: Dörde bölünüyor: 'Çıkarılmıs Sahneler', 'Müzik ve Fazlası', 'Oyunlar ve Aktiviteler', 'Disney'in Sahne Arkası'. 'Çıkarılmıs Sahneler', 'Rolleri Değismek' isimli bir başlığa sahip. 2 eke ayrılan bu başlığın, biri (5 dk) Eric Goldberg'in açıklamasıyla izlenebilirken, diğeri (3 dk) ayrı olarak izlenebiliyor. Bu ekte, hay-

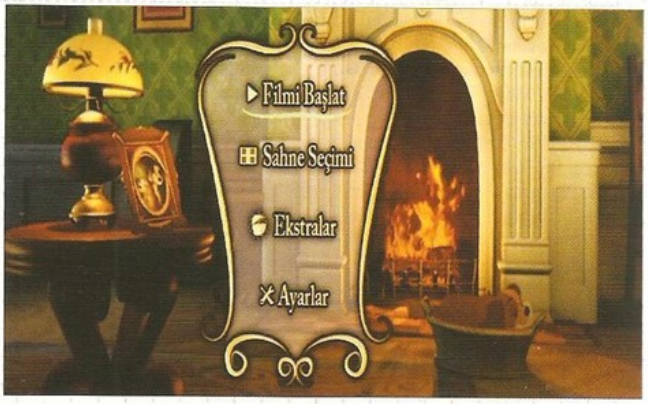

vanlarla insanların yerinin değistirildiği storyboard'lar arka arkaya diziliyor. 'Müzik ve Daha Fazlası', 'Siyam Kedilerinin Sarkısı' (4 dk) ekini sunuyor. Filmde sarkı söyleyen kedilerin nasıl canlandırıldıkları ve seslendirilmeleri, Eric Goldberg'in yorumlarıyla gözler önüne seriliyor. 'Disney'in Sahne Arkası', ikiye ayrılıyor. Bunlardan biri resim galerileri sunarken, diğeri 5 kısa yapım belgeseli gösteriyor. 'Marceline'e Dönüs' (5 dk), Walt Disney'in Marceline'e olan tutkusunu ve filmi o bölgenin üzerine kurusunu anlatıyor. 'Mükemmel bir Küçük Hanımefendi' (12 dk), leydi karakterinin gelistirilisine değiniyor. 'Animasyonun Kabataslağı' (12 dk), yapımın çizim asamasına giriyor. 'Bir Resim Gibi Güzel: Sanat ve Tasarım' (8 dk), filmde kullanılan sinemaskop formatını tartısıyor. 'Son Söz: Eve Dönüs' (2 dk), projeyle ilgili yorumlara yer veriyor. DVD'de 'Oyunlar ve Aktiviteler' bölümünde 2 oyuna da ulasmak mümkün. Bunlar 'Disney'in Sanal Köpek Yavrusu' ve 'Senin İçten Havlaman'. Eklerde Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

The Punisher / İnfazcı (2003)

Y: Jonathan Hensleigh
O: Thomas Jane, John Travolta
Bölge: 2 (Türkiye) 118 dakika
2.35:1 Genis Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 DD, İngilizce 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
9 Aralık Avsar / D Productions
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

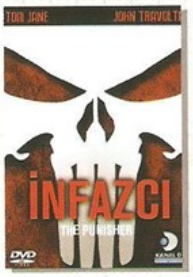

Bir alt sınıf bireyinin ailesi öldürülür. Öldürenler ise bir mafya çetesinin mensuplarıdır. Bu aile bireyi ise eşinin intikamını almak için çeşitli hazırlıklara başlar. Yani hem ruhsal hem de aktif bir savaş başlatır. Bu mücadelenin adı 'Thomas Jane, John Travolta'ya karşı'dır. Görüldüğü gibi çok basit, Shakespeare külliyatından kopma bir hikâye ile karşı karşıyayız. Ancak böyle temaların modernize edilme şansı da var. Bu ay tanıttığımız "Titus" gibi. "İnfazcı" ise bunu tercih etmiyor, saf hikâyenin üzerine gidiyor. Mitolojik öğelerle dolduruyor ve çizgi roman uyarlaması olmasının hakkını vermeye çalışıyor. Çeşitli detaylar ve karakterlerin yansıtılışları bu yönde seyredince görsel olarak izlenir bir film çıkıyor karşımıza. Hikâyenin eskiliği ise bir anda 'çizgi roman severler'ce boşlanabilir. Renk skalasındaki koyu renkler ve siyah tonları, filmin karamsar havasının altını çizer. Böylece aksiyon sahnelerini de, intikam ruh hali içerisinde izleme şansımız olur. Yan rollerde yer alan Rebecca Romijn ve Roy Schneider ise filmi izlemeniz için bir sebep olabilirler.

Kutu: Klasik seffaf.
Menü: Türkçe. "İnfazcı"nın sembolü olan kuru kafa siyah-beyaz menünün merkezine yerleştiriliyor. Yukarıdan ise çizgi roman havası (ki yan menülerde de hakim) estiren dumanlar akıyor. Böylece arka plandaki müzik de anlamlı hale geliyor.

Diğer Ekstralar: İki önemli belgesele ulaşılabiliniyor. 'Gerçek Gibi - "The Punisher"ın Dublörleri' (27 dk), dublör koordinatörü Mark Rhymes ve yönetmen Jonathan Hensleigh'ın yorumlarıyla sunuluyor. Filmin aksiyon dozunun efektlerden çok gerçeklik yoluyla yükseldiği konusunda aydınlatılıyoruz. 'Tek Kişilik Ordu - "The Punisher"ın Tarihçesi'(12 dk), hem kurban hem kahraman olarak nitelenen Marvel karakteri "İnfazcı"yla ilgili kısa bir bölüm. Karakterin çizgi romandan filme nasıl uyarladığı konusunda aydınlatıcı bilgiler sunuyor. 'Çıkartılmış Sahneler' bölümünde ise 2 silinmiş sahne, yönetmenin yorumu seçeneği ile izlenebiliyor. Bunlar: 'Saints and Sinner Kulüp Tanıtımı' (3 dk) ve 'Livia, Micky Duka'yı aşağılıyor'(30 sn). Bunların dışında 'Step Up' - Drowning Pool' (3 dk) klibi izlenebiliyor. Eklerde Türkçe altyazı bulunuyor.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

I Heart Huckabees / Tesadüfler (2004)

Y: David O.Russell
O: Jason Schwartzman, Mark Wahlberg
Bölge: 2 (Türkiye) 105 dakika
2.35:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
Ocak ANS / Palermo
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

'Kapitalizm içinde sıkışmış bireyler', son yıllarda sinema dünyasında çokça karşımıza çıkıyor. Bunlardan en önemlileri olarak "The Game"deki Michael Douglas karakterini veya "Abre Los Ojos"daki Eduardo Noriega karakterini gösterebiliriz. Ancak bu filmler, konuyu kara film nezdinde işleyen yapımlar olarak dikkat çekiyorlardı. "I Heart Huckabees", kavramı 'Amerikan Bağımsız Sineması'nın içine çekip, absürd bir yön katıp, farklı karakterlerle gelistirerek önümüze daha lezzetli bir şekilde sunuyor. Büyük bir şirket sahibi olan Brad Stand (Jude Law), Noriega ve Douglas'ın soyundukları yozlasmış bireyin portresini kendi içinde tasırken, Albert Markovski (Jason Schwartzman) onun karsısında ezilen ve Amerikan toplumundaki düzenin esiri olan karakter konumunda. Bu ikisinin çatısması filmin iskeletini olusturuyor. Tabi ülkenin beynindeki 'varolussal sorunlar' bu iki karakterin zıt kutuplar olması ile bir çıkış noktasına kavusuyor ve psikiyatr, psikolog, varolus doktoru diyebileceğimiz türden üç karakter film dünyasının içine dahil ediliyor. Girdikleri dünya ise tamamen moleküllerden olusan, tesadüflerin hayat belirlediği, iyilerin kaybettiği, geçmisten gelen etkilerin hayat belirlediği kapitalizmin içinde kaybedenlerin kol gezdiği bir Amerika distopyası. Bir tarafı "American Beauty"ye, bir tarafı "Royal Tenenbaums"a, bir tarafı "Fight Club"a giden bu distopya, filmimizin içinde orijinal bir bütünlüğe kavusuyor. Birçok karakterin ve yaşamın kesistiği, hepsinin de kimlik sorunu yaşadıkları, bu nedenle de karşılarına çıkan tesadüflerin ruhsal getirilerini bilemedikleri bir 'gerçeklik' ya da 'anti-gerçeklik'. Dustin Hoffman, Tippi Hedren, Isabelle Huppert olarak karşımıza çıkan felsefe doktorları ise

büründükleri renkler ile anlam ve zıtlık bütünlüğüne kavusan, kimi varolusu, kimi zalimliği inceleyen ama hepsi de birbirini tamamlayan üç piyon karakter. Bu essiz yapımı kusursuz görüntü transferi ve ona eşlik eden ses transferi ile dolgun renklerin baskın olduğu bir renk skalası ile izleyebilirsiniz.

Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Filmin ana temasını olusturan hayatın moleküllere bölünmüs olduğu düşüncesi menüde de kendine yer buluyor. Kare seklinde parçalara bölünen menünün arkasından filmin görüntüleri ve müthiş ezgisi akıyor. Düşünülmüş bir menü tasarımı.

Diğer Ekstralar: 'Filmden Notlar' (35 dk) eki, özellikle öne çıkıyor. Standart bir yapım belgeseli sunan bölümde, yönetmen ve oyuncuların yorumlarını izleyebiliyoruz. Bunun üzerine setten görüntüler de eklenince filmle ilgili detaylı bilgiye sahip olabiliyoruz. Ufak bir not olarak set görüntülerinin çekimlerinde Spike Jonze'un da katkısı olduğunu ekleyelim. Bunun dışında toplamı 19 dakikayı bulan 4 çıkartılmış sahne ve toplamı üç dakikayı bulan 4 çekim hatası izlenebiliyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Flightplan / Uçuş Planı (2005)

Y: Robert Schwentke
O: Jodie Foster, Peter Saarsgard
Bölge: 2 (Türkiye) 94 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
3 Mart Buena Vista / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Var

Robert Schwentke Hollywood'un son ithal ürünlerinden. Alman yönetmen, 2002'de ülkesinde çektiği "Tattoo / Dövme" ile gayet iyi bildiğine bize inandırdığı 'gerilim' serüvenini yeni dünyaya taşımış. "Apollo 13", "A Beautiful Mind / Akıl Oyunları", "8 Mile", "Cinderella Man" filmlerinin işini bilir yapımcısı Brian Grazer, Peter A. Dowling ve Billy Ray'in yazdıkları senaryoyu, genç Alman yönetmene teslim etmiş. "Uçuş Planı"nın başrolünde iki Oscar ödüllü aktris Jodie Foster yer alıyor. "Uçuş Planı"nı, Foster'ın 2002'de David Fincher yönetiminde çektiği kalburüstü gerilim "Panic Room / Panik Odası"nın yerden 37.000 feet (yaklaşık 11.300 kilometre) yüksekte geçen versiyonu olarak da düşünebilirsiniz. Usta aktrisin rol arkadaşları ise, "The Skeleton Key / İskelet Anahtar" filminde genç avukat rolüyle hatırlayacağınız Peter Sarsgaard , "Yüzüklerin Efendisi" serisinin 'Boromir'i İngiliz aktör Sean Bean, "Upside of Anger / Öfkeli Asıklar" filminin yıldızlarından Erika Christensen ve filmde Foster'ın yedi yaşındaki kızını canlandıran Marlene Lawston. Eşini yeni kaybetmiş olan Kyle Pratt, kızı Julia ile birlikte Berlin'den New York'a uçmak üzere, kıtalararası uçuşu gerçekleştirecek teknoloji harikası jumbo jete binerler. Uçak, Atlantik okyanusunu aştığı sırada, uyukladığı koltukta gözlerini açan Kyle, kızının yanında olmadığını görür. Julia, en küçük bir iz bırakmadan kaybolmuştur. Kyle'ın başına gelen bu olay, uçak yolcuları ve mürettebat tarafından benzer bir yorumla karşılanır: Kyle, kocasını yeni kaybetmiş olmanın acısını henüz üstünden atamamış ve aklını kaybetmek üzere olan bir yolcudur. Üstelik mürettebat dahil, uçağa kızıyla bindiğini gören kimse yoktur. Giderek kalınlaşan esrar perdesine bir de, Kyle'ın kızının isminin, yolcu listesinde bulunmaması eklenir. Uçağın pilotu kaptan Rich ve uçakta görevli olarak bulunan hava polisi Carson, her ne kadar Kyle'ın ısrarlı iddiasına inanmak isteseler de, eldeki kanıtlar, küçük kızın uçağa hiç binmediğini göstermektedir. Çıldırmanın eşiğine gelen Kyle, bir kişinin bile kendisine inanmadığı bir uçak dolusu yabancı arasında, yerden on binlerce kilometre yüksekte, kızını bulmak için elinden geleni yapacaktır. 'Herkese karşı tek başına olmanın' psikolojisiyle, çaresizlik içinde kaybolan kızını arayan annenin trajik durumu, Jodie Foster'ın dengeli ve kusursuz oyunculuğuyla büyük bir inandırıcılığa bürünüyor. Yaratılan etkileyici klostrofobik ortam ve renklerin başarılı kullanımı, görüntü yönetmeni Florian Ballhaus'un ne denli incelikli bir iş kotardığının en önemli kanıtını oluşturuyor. 11 Eylül saldırıları sonrası Amerikan toplumunun geldiği nokta filmde önemli bir yer işgal etmiş.

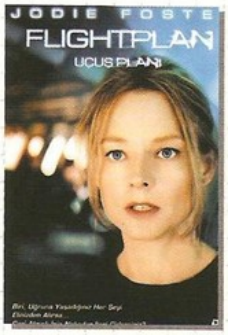

Kutu: Klasik şeffaf.
Menü: İngilizce. Uçağın koltuk arkalarındaki ekranlara yapılan yakın plan zoom out ile geniş plana açılıyor. Ardından uçağın içinin genel görüntüsünü görüyoruz. Bu sayede klostrofobik ve gerilim dolu bir mekân olarak mavinin tonları ile yansıtılmış oluyor.
Diğer Ekstralar: 2 kapsamlı bölüm öne çıkıyor. 'In-Flight Movie - Making of Flightplan', yine uçak sözlüğünden sözcüklerle yansıtılan beş eke ayrılıyor. 'Bir Gerilimin Hikayesi' (6 dk), projenin oluşturulus asamasını gözler önüne seriyor. 'Yönetmen ile Tanışma' (7 dk), Alman asıllı Robert Schwentke'nin yönetmenlikteki hakimiyetini vurguluyor. 'Filmdeki Oyuncular' (9 dk), oyuncu yönetimindeki ve casting aşamasındaki titizliği anlatıyor. 'Yapım Sonrası' (8 dk), post-production asamasındaki detaylı çalışmayı gözler önüne seriyor. 'Görsel Efektler' (7 dk), filmdeki efekt çalışmasını birinci ağızdan anlatıyor. 'Kabin Basıncı: Alto E-474'ü Tasarlamak' (15 dk) ise diğer kapsamlı bölüm. Filmin ana öğesi olan uçağın üzerine vurgu yapılırken, detaylı tasarım aşaması gözler önüne seriliyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Murat ERŞAHİN

KISA KISA KISA

Geçtiğimiz aylarda A.E. Film'den raflardaki yerini alan "Seven", 7000 satış rakamının üstüne çıkarak, merakla beklendiğini kanıtladı.

Önümüzdeki aylarda raflardaki yerini alacak olan bu sezonun Türk filmlerinin dağıtımcı firmaları belirlendi. Buna göre Palermo'nun programında "Banyo", "Babam ve Oğlum", "Beyza'nın Kadınları", "Keloğlan Karaprense Karşı", "Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü?", "Dabbe", "Meleğin Düşüşü" bulunurken Tiglon'un elinde Mart ayında çıktığı "Maskeli Besler" ve "Organize İşler" dışında, "Hababam Sınıfı 3,5" ve "Gen" bulunuyor.

Sezonun en iddialı yapımı "Chronicles of Narnia"nın çıkış tarihi Tiglon tarafından açıklandı. Buena Vista'dan çıkacak film, 2 disklik versiyonu ile mayıs ayında piyasaya sürülecek. Universal'dan çıkan diğer iddialı iki film olan "Serenity" ve "Jarhead" de aynı ay içinde raflardaki yerini alacak.

Palermo, önümüzdeki aylarda "Usual Suspects"i hayranları için 2 diskli bir DVD olarak piyasaya sürmeye hazırlanıyor.

A.E. Film, koleksiyonuna mart ayında bir box set daha ekledi. Bernardo Bertolucci için hazırlanan bu sette daha önceden çıkan "Little Buddha" yer alırken, yönetmenin iki filmi daha bulunuyor: "The Sheltering Sky" (1990) ve "The Last Emperor" (1987). Nisan ayı içinde ise dörtlü Wim Wenders box seti raflardaki yerini alacak. Onun içinde ise "American Friend" (1977), "Paris, Texas" (1984), "Wings of Desire" (1987) ve "Buena Vista Social Club" (1999) yer alıyor. Şirket, sezonu bir başka box set ile kapatacak. Pedro Almodovar'ın üç erken dönem filminin bulunduğu DVD seti, mayıs ayında raflardaki yerini alacak.

Goal! / Gol (2005)

Y: Danny Cannon
O: Kuno Becker, Alessandro Nivola
Bölge: 2 (Türkiye) 113 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 2.0 S
Türkçe, İngilizce Altyazı
10 Mart Buena Vista / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Var

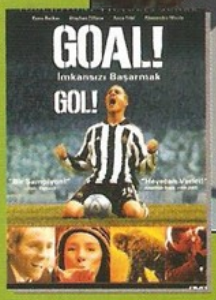

"Gol!", filminin afişinde yer alan tanıtım cümlesi 'her rüyanın bir başlangıcı vardır' şeklinde. Henüz 10 yaşındayken ailesiyle birlikte Meksika'dan ABD'ye kaçak olarak göç eden Santiago Munez'in tek hayali büyük bir futbol yıldızı olmak. Sahip olduğu iki şey var. Doğuştan gelen futbol yeteneği ve duvarına astığı yırtık pırtık bir dünya kupası resmi. Santiago'nun, ailesine daha iyi bir hayat sağlamak için göç ettikleri 'yeni dünya'da gecesini gündüzüne katarak çalışan emekçi babası, oğlunun futbolcu olmasını istemiyor. Onu karşısına alıyor ve 'bu dünyada iki tip insan vardır' diyor. 'Lüks villalarda yaşayanlar ve onların çimlerini biçip, otomobillerini yıkayan bizim gibi insanlar'. Cem Karaca'nın unutulmaz şarkısı 'tamirci çırağı'nı çağrıştıran bu 'doğru ve gerçekçi tespit', Santiago'nun düş kurmasını engellemiyor. En büyük tutkusu futbol olan genç adam, Los Angeles'ta oynadığı yerel bir futbol maçı sırasında tesadüfen keşfediliyor. Geçmişin ünlü futbolcusu Glen Foy, sahada gördüğü adamın tanrı vergisi yeteneğine hayran kalıyor ve Santiago için büyük bir hayalin kapısını aralıyor: Munez'in, İngiliz Premier liginin ünlü kulübü Newcastle United'ın deneme antrenmanlarına alınmasını sağlıyor. Futbolun adeta bir din gibi kabul edildiği ve stadyumların da birer katedral gibi görüldüğü ülkeye, İngiltere'ye ayak basan Santiago, Newcastle'ın yağmurlu havasında çamur ve dondurucu bir rüzgarla karşılaşıyor. Takım arkadaşlarından aldığı darbeler, 'A' takıma yükselebilmek için girilen büyük rekabet ve saha dışı faktörler, genç adamın aşması gereken pek çok engelden sadece bazıları olarak dikiliyor önüne. Ama Munez, rüyasını gerçekleştirmeye kararlı. En önemli şansı, kaybedecek hiçbir şeyi olmaması. Yönetmenliğini, kendisi de bir futbol fanatiği olan Danny Cannon'un üstlendiği "Gol", birer sene arayla gösterime girecek üç bölümden oluşan bir futbol serisi. Önceleri Michael Winterbottom tarafından yönetileceği söylenen serinin ikinci filmi bu yıl, üçüncüsü de 2007'de gösterime girecek. Serinin üçüncü ve son bölümünde kullanılacak görüntüler, dünya kupası finalleri sırasında oynanacak gerçek maçların çekimlerinden oluşacak. Başta FIFA olmak üzere uluslararası futbol arenasının en ünlü kulüpleri ve gerçek yıldız futbolcuların katkılarıyla çekilen filmin baş rolünde Meksikalı aktör Kuno Becker'ı izleyeceğiz. "Gol"de David Beckham, Zinedine Zidane, Raul Gonzalez, Patrick Kluivert, Alan Shearer ve Kieran Dyer gibi dünya futbolunun süper yıldızları, misafir oyuncu olarak yer alıyorlar.

Newcastle United ve FIFA'nın tam desteğiyle çekilen film, futboldan hoşlanmayanları bile etkileyecek keyifli bir seyirlik. Genel yapısı itibariyle "Rocky" tarzı bir öyküye sahip olan film, futbol endüstrisine ve futbolun ruhuna uygun gerçekçiliği ve futbolun saha içi görüntüleriyle oldukça ilginç.
Kutu: Klasik seffaf.
Menü: İngilizce. Newcastle'ın stadının geniş plan iç görüntülerinin ardından ana menü ekranına geçiliyor. Sol tarafa Munez'in resmi yerleştirilirken arkadan filmden görüntüler akıyor. Mavi filtre ile ise ana görüntüde stat görüntüleri devreye giriyor.
Diğer Ekstralar: 'Behind The Pitch' (11 dk), standart bir yapım belgeseli sunarken, spor filmi yapmanın ayrıcalıklarını ve projenin üçleme olarak gelişimini öne çıkarıyor. 'Beauty of The Game' (7 dk), futbol ile ilgili bir ek sunarken Newcastle'da spora olan ilgiyi ve stadyum çevresindeki oluşumları gözler önüne seriyor. Bunların dışında 4 de kısa bölüm bulunuyor. 'Happy Mondays - Playground Superstar' klibi (4 dk) izlenebiliyor. 'Munez artı 10' (3 dk) bölümü basrol oyuncusunun en iyi 11 futbolcu seçimini sunuyor. 'Golden Moments of Fifa World Cup' (3 dk) bölümü, Dünya Kupası'nda atılan en güzel golleri arka arkaya dizen bir seçki sunuyor. Son ek ise 'Fifa World Cup 2006'nın (2 dk) reklamını gösteriyor. Eklerde Türkçe altyazı bulunuyor.
Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Murat ERŞAHİN

Tim Burton's Corpse Bride / Ölü Gelin (2005)

Y: Tim Burton & Mike Johnson
O: Johnny Depp, Helena Bonham Carter
Bölge: 2 (Türkiye) 74 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD / Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
17 Mart Warner / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

Modern sinemada Tim Burton ve Terry Gilliam, kendilerine özgü masalcılar olarak öne çıkarlar. İkisi de hem toplumsal dertlerini anlattıkları, hem de masalsı ögeleri yerleştirerek önemli bir bütünlüğe kavuşturdukları projeleriyle dikkat çekerler. Tim Burton'ın dünyasının elbette kendine özgü özellikleri vardır. "Corpse Bride" da o özellikleri taşıyan filmlerden biri. Stop-motion animasyon tekniğiyle çekilmesi de bu özelliği değiştirmiyor. Özüne bakacak olursak Burton'ı ötekilerin sine-masal anlatıcısı, anti-kahramanların tarafında duran kendine özgü bir sinemacı olarak görebiliriz. "Edward Scissorhands", "Hayalet Süvari", "Beter Böcek", "Vincent" gibi masal kahramanlarının tarafını tutması onu özel bir yere yerleştiriyor. Bu filminde ise Viktoryen dönemin aristokrat ailelerindeki iletişimsizliği, basmakalıpları eleştiriyor. Evlerin içindeki yaşamları koyu mavi tonlarıyla resmederek bu dünyayı sıkıcı olarak gösteriyor. Tabiri caizse çerçeve tercihlerini de ona göre yapıyor. Baş karakter olarak kullandığı Victor'u ise bu dünyanın sistemine karşı çıkan bir muhalif olarak çiziyor ve biriyle görücü usulü evlenecekken kaçtığını gösteriyor. Ardından 'masalsı bir hareket'le onu ölüler (ötekiler) dünyasına sokuyor. Burada ise yukarıda içlerine bastırdıkları heyecanı, hızı, yaşam tutkusunu bir anda zirveye çıkaran ölülerle hasır neşir oluyor. 'Ölü Gelin' diye adlandırılan biriyle ise evlenmeye doğru gidiyor. Bu neşeli dünyanın Tim Burton tarafından tasviri ise yaratıcı karakterler, renk cümbüsü içinde bir sinematografi, eğlenceli vakit geçirmeler ile oluyor. Zira yukarıdakilerin çizimleri dümdüz ve fazlasıyla durgun, değişkenlik sansı tanımayacak derecede steril ve kaba. Bu nedenle bu yer değiştirme bir anlamda Burtonesk masalın tanımını yapıyor. DVD'nin kusursuz transferi de bu essiz masalı izlememize olanak sağlıyor.

Kutu: Klasik seffaf.
Menü: Türkçe. Filmin atmosferini ve

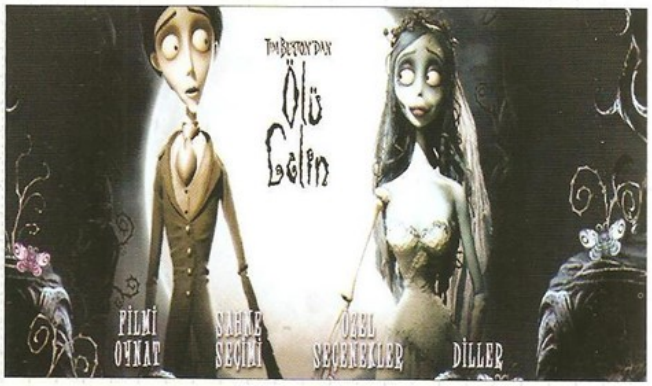

dünyasını yansıtan bir menü tasarımı mevcut. Ölü gelin ile baş karakterin yan yana iletişimsizlik içinde duruşlarına şahit olduğumuz Burtonesk bir resmin arkasında müzik ezgileri duyabiliyoruz.

Diğer Ekstralar: 8 kısa belgesel öne çıkıyor. 'İki Dünyaya Bakış' (4 dk), Viktorya dönemi insanları ile ölüler dünyasında yaşayanların karşılaştırıldığı bir bölüm sunuyor. 'Danny Elfman, İki Dünyayı yorumluyor' (5 dk), filmdeki müzik tercihlerinin iki dünyaya göre değişim gösterişini sorguluyor. 'Animatörler: Hayatın Nefesi' (6 dk), birinci ağızdan stop-motion animasyon tekniğinin avantajlarını vurguluyor. 'Tim Burton: Karanlık Aydınlığa Karşı' (4 dk), Burtonesk dünya ile ilgili oyuncuların yorumlarıyla dengelenen bir bölüm sunuyor. 'Yeraltından Sesler' (6 dk), filmin seslendirilis aşamalarını gösteriyor. 'Kuklaların Yapım Aşamaları' (7 dk), kuklaların animasyon için yapılış aşamalarını ve test görüntülerini sunuyor. 'Seslerin arkasındaki Sesler' (8 dk), seslendirme görüntüleri animasyondan görüntülerle yan yana yerleştirilerek gösteriliyor. 'Ölü Gelin Ön-yapım Galerisi' (13 dk), animasyon modellerinin ilk hallerini arka arkaya diziyor. Türkçe altyazı ile izlenebilen eklerde bunların dışında filmi, ses bandı silinmiş; sadece müzik kayıtlarıyla izleme şansına da erişiliyor.

Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Welcome To The Dollhouse / Bebekevine Hoşgeldiniz (1995)

Y: Todd Solondz
O: Heather Matarazzo, Victoria Davis
Bölge: 2 (Türkiye) 84 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 2.0, Türkçe 2.0
Türkçe Altyazı
13 Şubat Saga / A.E. Film
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

1996 yılında Sundance Film Festivali'nde 'Jüri Büyük Ödülü' alan film, Amerikan Bağımsız Sineması'nın içinde bir auteur'ün, bir muhalifin doğusunun sinyallerini veriyordu. Sonraki filminde de görüleceği üzere taşrada yaşayan konformist Amerikan ailesinin portresini çizen Solondz, bunun içine 10 yaşlarında bir kız karakteri yerleştiriyor. Onu, gençliğin ve çocukların yasadıkları gerçek sorunları yansıtmak için kullanan yönetmen, aslında aile içinde yaşananların gündelik hayata etkilerini yansıtıyor. Bunu yaparken minimalist bir görsellik kullanan Solondz, hayatın içindeki mesafelesmeyi, yabancılaşma adlandırması altında sunuyor. Renkler üzerinde de özellikle uğraşıp karakterlerin basmakalıplığının solgun renklerle anlatması onun dilini derinden etkiliyor. Böylece bize her anlamda solgun, durgun, hayattan zevk almayan karakterler sunuyor. Baş kız karakterimiz Dawn'un 10 yaşında cinsellik arayışına 18 yaşlarındaki yakışıklı bir erkekle girmek istemesi de bu aile hayatının bir etkisi olarak yansıyor. Zira, ailenin akşam yemeği bile mutsuz diyaloglarla ve can sıkıcı klasik bir müzikle geçiyor. Filmin absürd havadaki hızlı müziği ise, pembe dizi atmosferini doruk noktaya taşıyor. Adeta pembe dizi gibi akan hikâye iskeleti, gerçek hayattan görüntüler sunmasıyla anlamlı bir yapıya bürünüyor. Aile bireylerinin

ve özenli çerçevelerin rolü de büyük bir önem arz ediyor. Aile içi iletişimsizlik, okul hayatındaki kosullanmayla gelen sorunlar, 10 yaşındaki cinsel arayışlar gibi birçok temayı muhalif bir dille perdeye taşıyor. Adeta ABD'nin distopik bir portresini çiziyor. Sonrasında "Happiness / Mutluluk" (1998), "Storytelling / Öykü Anlatımı" (2001), "Palindromes" (2004) gibi üç başyapıt çıkaran Todd Solondz'dan ilk nağmeleri görmek için doğru adres burası.

Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Baş karakterimizin yatan hali ortaya beyaz zeminin üzerine yerleştiriliyor. Afise de hakim olan bu resim filmdeki karakter açılımını anlatmak için biçilmiş bir kaftan
Diğer Ekstralar: Fotoğraf galerisi bulunuyor.
Film: ✪✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Crash / Çarpışma (2004)

Y: Paul Haggis
O: Matt Dillon, Thandie Newton
Bölge: 2 (Türkiye) 108 dakika
1.85:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce 2.0 DD, Türkçe 2.0 DD
Türkce Altyazı
9 Subat PRA Films / Tiglon
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Yok
Diger fragmanlar: Var

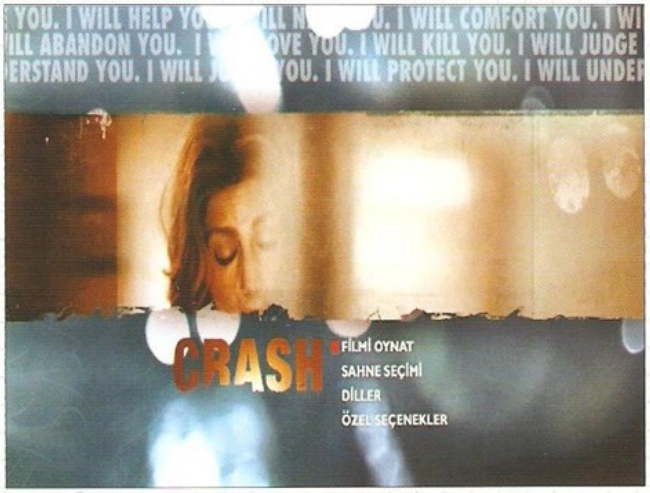

'Bu dokunma hissi... Bir sehirde yürürsün. İnsanlara sürtünürsün, insanlar sana carpar. Oysa Los Angeles'ta kimse sana dokunmaz. Her zaman metal ve camın arkasındayız... Bence bunu çok özlüyoruz. Yani birbirimize çarpmayı ve bir seyler hissetmeyi...' Afro-Amerikalı dedektif Graham Waters'ın sözleri bunlar. "Çarpışma"nın açılış sahnesindeki bu sözler, izlediğimiz dramın aslında 'dokunma' ve 'o hep aranan insan sıcaklığı' üzerine bir öykü olduğunu vurguluyor. Kapitalizmin gereği 'yabancılasmanın' tavana vurduğu bir metropolde, Los Angeles'ta geçen bir film izlediğimiz. Sarsıcı, akılda kalıcı ve olabildiğince gerçek. Farklı sosyal sınıflardan ve etnik gruplardan karakterlerle tanışıyoruz filmde. Siyah, beyaz, öfkeli, sakin, zengin, yoksul, Asyalı, Güney Amerikalı, kanun dışı, umutsuz, züppe, çaresiz bir çok karakter var karşımızda. Siyah ve beyaz, kurban ve saldırgan arasında 36 saat boyunca yer değistiren, çarpısan olaylar... Öyküleri birbirine dokunan, çarpan, birbirinden farklı kahramanlar, ne iyi ne de kötü. Amaç onları yargılamak da değil; acılarına, hayatlarına dokunmak. Ama bu kesinlikle bir tedavi değil, hastalığı teshis etmek yalnızca. Tedavi, yavas ilerleyen bir sey. Tıpkı uzun bir aradan sonra Los Angeles'a kar yağdığını görmek gibi... Büyük bir hızla yasanan, daha doğrusu hızla tüketilen günlerin gölgesinde kalan önemli gerçekleri gün ışığına çıkaran senaryosuyla, farklı hayatlara dokunmamızı sağlayan bir film "Crash". Her karaktere esit mesafede duran, yargılamayan, sadece gösteren bir film çekmis Paul Haggis. Karmasık bir yapı içinde çok güçlü 'anlar' yaratmayı basarmıs. Bütün olaylar düşündüğümüz gibi gelismiyor filmde. Kaza, en olmayacak yerde, güvenli evinde buluyor insanı. Bu arada, güven kavramı üzerine ciddi seyler söylüyor Haggis. Neyin güvenli olup olmadığı konusunu kasıyor. Sistem tarafından küçük insanlara pompalanan korkunun gerçek olup olmadığını, siddetin gündelik hayatın tam ortasına dek sokulabildiğini, ırkçılıktan, öfkeden, korkudan, yalnızlıktan, bütün bunlardan, yalnızca insan kalarak korunabileceğimizin altını çiziyor. Bunu da dokunarak yapabiliriz diyor. En yakınlarımıza ve başka hayatlara... Korkmadan, çekinmeden, içten bir güven ve sevgiyle. Yasanan kaos ve çılgınlık içinde kurtulus, hosgörüde, insan olmak ve insan kalabilmekte. Filmin parçalı anlatımı, kader ve değisim üzerine alt metinler de içeriyor. Karsısındakini tanımak yerine ondan korunmayı seçen, önyargılarıyla yaralanan insanın trajedisi izlediğimiz. Her sey yürekte baslayıp yine orada bitiyor aslında. Paul Haggis'ın yazıp yönettigi filmin oyuncu kadrosu oldukça zengin. 42 yasındaki 'sıkı karizma' Matt Dillon, aynı zamanda filmin yapımcıları arasında bulunan Don Cheadle, Thandie Newton, Sandra Bullock, Brendan Fraser, Ryan Philippe, Terrence Howard ve Jennifer Esposito filmin öne çıkan oyuncuları. Karakterlere dayanan katmanlı senaryo, yan rolleri üstlenen oyuncular dahil bütün kadroya çok sey borçlu. Filmin birinci sınıf görüntü yönetmenliği ve karakterlere eslik eden hüzünlü müzik, senaryonun matematiğine uygun, ölçülü kurgu ile birleserek "Crash"ı nadiren karşımıza çıkan nitelikli dramlardan biri kılıyor. En İyi Film, yönetmen ve senaryo da dahil olmak üzere 6 dalda Oscar için yarısan film, kuşkusuz bağımsız sinemanın en derin soluklu filmlerinden biri olarak tarihe geçmis durumda.

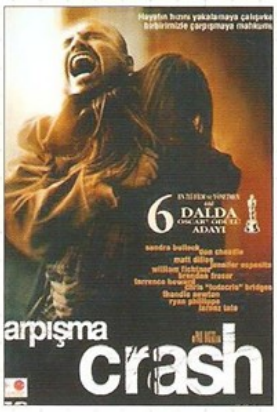

Kutu: Klasik seffaf.
Menü: İngilizce. Los Angeles'ın gece ısıkları altındaki mavi tonundaki görüntüyü yansıtan bir tasarım mevcut. Alt ve üste mavi renkli bant çekilirken, ortada kalan azıcık bir boşluktan filmin görüntüleri etkileyici ezgileriyle akıyor. "Crash" yazısının ısık rengi ile yazılması da dikkat çekici.
Diger Ekstralar: En detaylı bölüm olarak 'Röportajlar' (62 dk) dikkat çekiyor. Don Cheadle, Jennifer Esposito, Terence Howard, Thandie Newton, Ryan Philippe, Brendan Fraser, Matt Dillon, Sandra Bullock dahil 15 ismin söylesilerine yer veriyor. Bunlara ekip bireyleri de dahil oluyor. Bu ekin son 20 dakikasına gelindiğinde ise yaklasık 10 dakikayı bulan bir sahnenin çekim aşamasında görüntüleri ile karşılasıyoruz. Onun arkasına ise yine yaklasık 10 dakika uzunluğundaki çıkarılmış olup olmadığını bilmediğimiz 9 sahne yerlestiriliyor. Yani bölümün baslığı tam anlamıyla içeriğini yansıtmıyor. 'Kamera Arkası' (10 dk) bölümü ise adeta bu 60 dakikalık malzemenin önemli bölümlerinin sıkıstırıldığı bir yapım belgeseli gibi kurgulanıyor. Altyazısız eklerde 4 dakika uzunluğundaki müzik videosu da izlenebiliyor.
Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

BU AY ÇIKANLAR

42nd Street - Tiglon
Chicken Little - Tiglon
Desperate House Wives: 1.sezon - Tiglon
Devil's Advocate - Tiglon
Frighteners - Tiglon
Hababam Sınıfı 3,5 - Tiglon
Harry Potter and The Goblet of Fire - Tiglon
History of the World - Tiglon
A History of Violence - Tiglon
Just Like Heaven - Tiglon
King Kong - Tiglon
Payback - Tiglon
Sugarland Express - Tiglon
Training Day - Tiglon
Who's That Girl (1987) - Tiglon
3... Extremes - Palermo
Blue Steel - Palermo
Buongiorno Notte - Palermo
Camille Claudel - Palermo
Card Player - Palermo
Crying out Love in the Centre - Palermo
Diamond of Jeru - Palermo
Dorothy Dandridge - Palermo
Educators - Palermo
Elling - Palermo
Eve's Bayou - Palermo
Forever Lulu - Palermo
Hotel - Palermo
Jan Dara - Palermo
Karanlık Sırlar - Palermo
Leaving Las vegas - Palermo
The Limit - Palermo
Machuca - Palermo
Manhunter - Palermo
Mary Mother of Jesus - Palermo
Mindhunters - Palermo
Promised Land - Palermo
Return to the Cabin by the Lake - Palermo
Scissors - Palermo
Shot Through the Heart - Palermo
Suicide Kings - Palermo
The I Inside - Palermo
Tout pour Plaire - Palermo
We Don't Live Here Aymore - Palermo
American Friend - A.E. Film
Buena Vista Social Club - A.E. Film
Festival Express (2004) - A.E. Film
Naked Lunch - A.E. Film
Sliding Doors - A.E. Film
Paris Texas - A.E. Film
Wings of Desire - A.E. Film
Foolproof - D Productions
RRRrrr!!! - D Productions
Story of The Weeping Camel - D Productions
Türev - D Productions
Purgatory Flats - D Productions
Pursued - D Productions
Windfall - D Productions

The War of The Worlds / Dünyalar Savaşı: Koleksiyoner Versiyonu (1953)

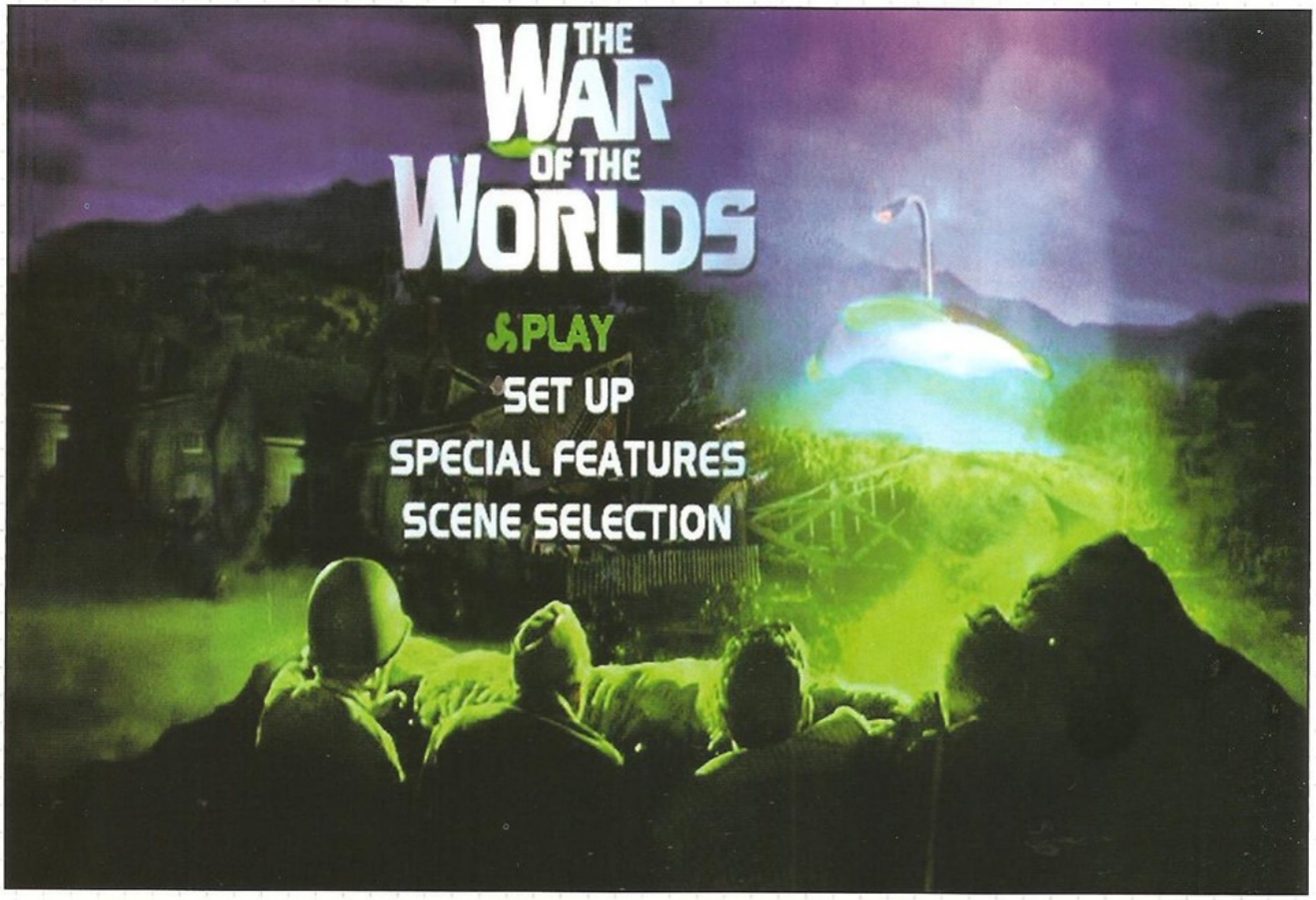

Y: Byron Haskin
O: Gene Barry, Ann Robinson
Bölge: 2 (Türkiye) **82 dakika**
1.37.1 Tam Ekran
İngilizce 2.0 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
Mart Paramount / Palermo
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Var (2 tane)
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

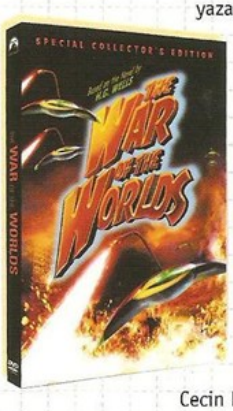

2. Dünya Savaşı'nın sona erdiği bir dönemde Amerikan toplumunda dışarıdan gelen yabancılara karşı bir paranoya duygusu hakimdi. Bu nedenle de 50'lerde 'Bilimkurgu-B' filmleri çokça karşımıza çıktı. Bu yapımlarda, uzaylılar genellikle yabancılar, kötüler ve daha da önemlisi başka ülke vatandaşları olarak konumlandırılırlar. Daha çok Naziler olarak devreye sokuldukları gerçeği de yadsınılmaz. Edebiyat tarihinin en önemli bilimkurgu yazarlarından H.G.Wells'in romanından uyarlanan yapım, tipik bir uzaylı istilası filmidir. Bir meteor, yeryüzüne düşer, krater açar. Sonrasında ise içinden uçan daireler çıkar. Dünyayı istila etmek isterler, kaos ortamı olusur, olağanüstü hal ilan edilir; insanlar kaçacak delik ararlar. Yani tipik bir felaket filmi ile aynı hikâye iskeleti kurulur. Bilinmeyen oyuncular, bilinmeyen bir yönetmenle çekilen yapım, George Pal ve Cecin B.De Mille'in yapımcılığıyla birçok ünlü talibinin arasından sıyrılarak 'adı bilinmeyen' Bryon Haskins'in elinde başarıya ulaşılır. Özellikle technicolor tekniğinde yeşil, mavi ve kırmızı renkleri öne çıkaran ham film malzemesiyle uçan dairelerin tehdidini birebir devreye sokusu, görsel olarak filmi önemli bir noktaya yerleştirir. Yarattığı buhran havasıyla ise Amerikan toplumunun birleşmesini sağlayıp toplumsal bir mesaj verme gayesi güder.

Kutu: Özel koleksiyon kutusu.

Menü: İngilizce. Ön planda Amerikan askerlerini görüyoruz. Arkada ise uçan daireler, hareket halinde bulunuyorlar. "War of The Worlds" yazısının dış sesle öne gelişiyle girilen menüde arka plandaki ezgiler de hakim bir konuma oturuyor. Yeşil renginin tonları da uçan dairelerin ışıklarını temsil ediyorlar.

Diğer Ekstralar: Üç ek öne çıkıyor. 'Standart yapım belgeseli' (30 dk), filmin yapım sürecinin bir özetini çıkarıyor. Bu bölümde Paramount'ın o dönemki durumundan H.G. Wells'in romanının önemine, projenin taliplerinden technicolor tekniğinin kullanımına, sanat yönetmeninin özenli çalışmasından oyuncuların bilinmeyen yüzler arasından seçilişine, görsel efekt çalışmasından bilimkurgu sinemasındaki önemine birçok önemli konuda aydınlatılıyoruz. Filmin ekibi dışında film tarihçilerinin de yorumları devreye giriyor. İkinci ek, H.G.Wells üzerine geniş bir yorum sunuyor. Yaklaşık 11 dakikayı bulan bu ek, ünlü bilimkurgu yazarının yaşam öyküsüne ve hayat tarzına yorumlar eşliğiyle değiniyor. Üçüncü ek ise, 1938 yılında Mercury Tiyatrosu'nda eserin uyarlamasını yapan Orson Welles'in radyo yayınını sunuyor. İddiaya göre, o dönemde insanların uzaylı istilası olduğuna dair telaslandığı belirtiliyor. 59 dakika uzunluğundaki bu bölüm de Welles'in dramatizasyonu dinlenebiliyor. Sadece ilk iki ekte Türkçe altyazı bulunuyor.

Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

The Evil Dead / Şeytanın Ölüsü (1981)

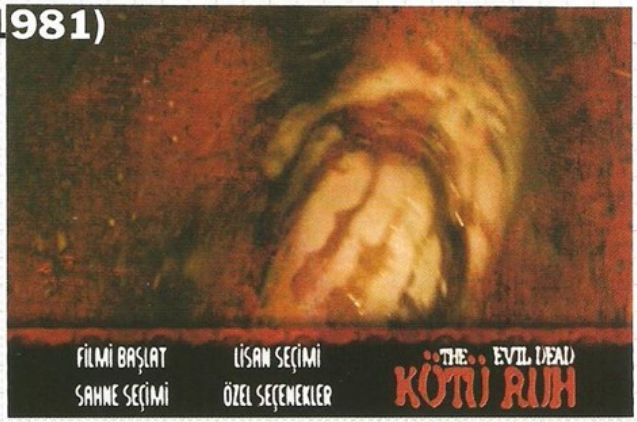

Y: Sam Raimi
O: Bruce Campbell, Betsy Baker
Bölge: 2 (Türkiye) 82 dakika
1.85:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce DTS, TR 2.0 S
Türkçe, İngilizce Altyazı
Subat Pinema / Palermo
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

1970'ler korku sinemasında değişim dönemi olarak anılır. Ancak bu değişim, daha çok slasher'ın ortaya çıkışıyla ilintilidir. 70'lerdeki slasherlar, gore kavramının kullanılışı ve splatter film mantığının devreye girişi ile tür sinemasının ileriki yıllarında daha önemli bir yere oturmuştur. Bir diğer taraftan ise 70'lerin sonu ve 80'lerin başında video endüstrisini kasıp kavuran 'Video Nasty' eğilimi, 'b filmi' ya da trash (çöp) diye adlandırabileceğimiz yapımları içinde bulunduruyordu. Bunların içine "Driller Killer", "Cannibal Holocaust" gibi biraz daha bilindik filmler de giriyordu. "Evil Dead" ise hem 70'ler korku sinemasının özelliklerini içinde bulundurmaya çalışan ancak daha çok splatter film olmasıyla öne çıkan bir yapım. "Texas Chainsaw Massacre" gibi tekinsiz bir kasabaya giden bir grup gencin kısılmışlıklarına değinse de, onların girdikleri evde karşılarına, bir slasher katilini değil de ruhani güçleri çıkarır. Ya da tam tanımıyla 'seytan' içlerine girip cinayetlere başlar. Bu noktada Sam Raimi'nin kendi olanaklarıyla 350.000 dolara mal ettiği filminde, kitsch efektler devreye girer. Daha çok kan banyosu seklinde gelisir ya da stop motion tekniği kullanılır. Yani inandırıcılıktan yoksun bir havaya bürünür, b filmi kalıpları içerisine oturtulurlar. Sam Raimi, slasher kalıplarıyla oynayarak zombie, seytan, hayalet, büyü gibi alt türler arasında gezinen bir yapı kurar, bunu filmin iki devam filminde de genisletir. Böylece basrole yerlestirdiği bir avcı insan karakter olur. Katil diye bir kavram ise islemez. Sadece ruhani kuvvetlerle devreye girmekle kalırlar. Son bir not olarak ise filmin 16 mm ile çekildiği için görüntü transferinde genel bir grenlenmeyle karsılastığımızı belirtelim. Ancak bu bir sorun değil elbette. Sadece Raimi'nin bağımsız bir ruhla çalışmasının ürünü.

Kutu: Klasik siyah.
Menü: Türkçe. Alta bir set çekilerek siyah üstüne filmin menü seçenekleri yazılıyor. Üste ise kırmızı bir branda çekilip filmin gore sahneleri üst üste bindiriliyor. Arka plandaki korkutucu ezgiler ise menüyü dahi tedirginlik verici hale getiriyor.
Diğer Ekstralar: 2 özel bölüm öne çıkıyor. 'Kamera Arkası' (18 dk), filmdeki çekim hatalarını, silinmis sahneleri ve setten görüntüleri arka arkaya diziyor. Böylece hem komik hem de ilginç anlar yakalama sansına erisebiliyoruz. 'Filmden Notlar' (13 dk), 'Discovering Evil Dead' başlığıyla sunuluyor. Yapımın öyküsüne ve önemine uzanıyor. Video Nasty döneminde ortaya çıkan yapımın yarattığı tepkiler, korku sinemasındaki yeri, trash filmler arasındaki öne çıkısı, 50.000 video satıs rakamına ulasısı gibi konular birinci ağızdan sorgulanıyor. Bunların dısında fotoğraf galerisine ulaşılabilinirken, eklerde Türkçe altyazı seçeneği bulunuyor.
Film: ✪✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Kinsey (2004)

Y: Bill Condon
O: Liam Neeson, Laura Linney
Bölge: 2 (Türkiye) 113 dakika
2.35:1 Genis Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
Ocak Umut Sanat / Palermo
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer fragmanlar: Var

1948 yılında yayınladığı 'İnsanoğlunun Cinsel Davranısı' adlı kitabıyla tanınan filozof, profesör doktor Alfred Kinsey'nin hayat hikayesi, geçtiğimiz yılın en çok ses getiren filmlerinden oldu. Daha çok ABD'de beğenilen bu film, 'bio-pic' türü içinde kendine yer bulan tipik bir hayat hikâyesi sablonu kuruyor. Özellikle aldığı oyuncu ödülleriyle dikkat çeken film, Altın Kürelerde 'Drama' kategorisindeki en iyi film adaylığıyla da öne çıktı. "Gods and Monsters"ın Oscar ödüllü senarist-yönetmeni Bill Condon'ın imzasını tasıyan yapım, içerdiği felsefi yoğunlukla ilgi odağı haline gelmeyi basarıyor. Kinsey ve esiyle yapılan arastırmacı röportajlar ile sahsın biyografisini paralel olarak kurgulayan bir sinema dili kuruyor. Bunu yaparken de hayat hikâyesinin içindeki karakterleri Kinsey'e soru soran kisiler olarak ele alıyor. Öncelikle Kinsey'nin çocukluğunu anlatırken, oradan profesörlük yıllarına ve cinsellikle ilgili sorguladığı mevzulara atlıyor. Yani asıl olarak karakterimizin hikâyesini anlatmayı değil, cinsellik kavramına getirdiği yenilikleri incelemeyi amaçlıyor. Bunu da başarılı bir sekilde ortaya koyduğu söylenebilir. Muhafazakâr bir aileden çıkmanın zorluğunu çekse de fikirsel olarak cinsellik konusuna rahat bakan Kinsey karakterinin sonradan komik tutucu kosullanmaları görmesi ve ülke çapında bir arastırmaya girmesi, filmin ana iskeletini olusturuyor. Birçok farklı görüsün ortaya çıkması, ilginç bir bütünlük olustururken, diğer profesörlerin konuya yaklasımı ironik bir yön belirliyor. Condon'ın sinema dilindeki bir başka eğilim de, bu arastırmadan sonra devreye girerek Kinsey'nin özel yaşamına da bir 'rahatlık' getirip cinsellik konusuyla ilgili kanıtlamaya çalıstığı seyleri kabullendiğini görmemizi saglaması oluyor. Cinsellikle ilgili birçok konu gündeme getiriliyor getirilmesine ama yüzeysel olarak geçiliyor. Filmin belki de tek negatif tarafı, konuyu biraz daha cüretkâr biçimde ele alamaması ve daha çok laf asamasında kalması. DVD'nin görüntü transferindeki kusursuzluk filmi izlemek için bir başka ana neden.

Kutu: Klasik seffaf.
Menü: Türkçe. Filmin kapağında ve içinde hakim olan seksle ilgili sorular menüye de yediriliyor. Ön plana yerlestirilen beyaz resmin üstünde onları görebiliyoruz. Onun altına bindirilen görüntüde ise filmden parçaları izliyoruz.
Diğer Ekstralar: Toplamı 23 dakikayı bulan 'Çıkartılmıs Sahneler', en kapsamlı özellik olarak dikkat çekiyor. 10'u aşkın silinmis sahneye ulaşılıyor. 'Çekim Hataları' (3 dk) ise bu ciddi yapıdaki filmin arka planındaki kahkahalara yelken açmamızı sağlıyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪
Menü: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Die Blechtrommel / Tin Drum (1979)

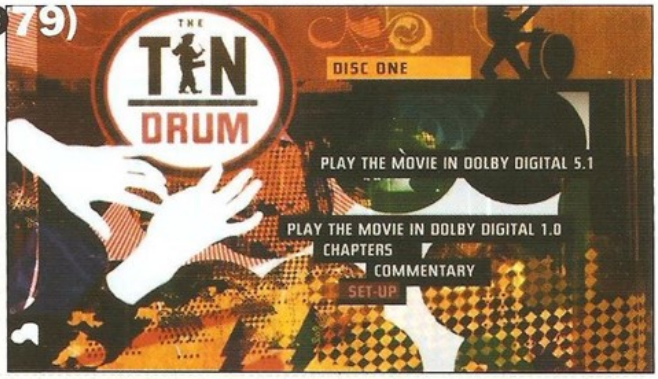

Y: Volker Schlöndorff
S: Jean-Calude Carriere, Volker Schlöndorff, Franz Seitz (Günter Grass'ın romanından)
O: Mario Adorf, Angela Winkler, David Bennent, Katharina Thalbach, Tina Engel, Berta Drews, Daniel Olbrychski, Roland Teubner
1.Bölge
Çıkış Tarihi: 18 Mayıs 2004
Kolleksiyon No: 234

Alman sinemasının tarihine baktığımız zaman, sessiz sinema döneminde ekspresyonizmin bası çektiğini görebiliriz. O dönemdeki korku ve bilimkurgu filmleri sinema tarihinin kilometre taşları olarak hatırlanabilir. Ancak 1930'lardaki film-noir'a yönelis sonrası, 2. Dünya Savası ve Nazi Partisi'nin basa gelisiyle beraber gerilemeye giren ülke sinemasının, toparlanması, oldukça uzun zaman aldı. Bunun nedeni Hitler'in sinemayı siyasi tanıtım aracı olarak görmesiydi. Sinemanın değişim dönemi olarak adlandırabileceğimiz 50'lerin sonunu boş geçen ülke sineması, 28 Şubat 1962'de yeni Alman yönetmenleri birlestiren Oberhausen Manifestosu ile yeniden dirilmeye çalıstı. Bu manifestonun sartları, yeni yönetmenleri, yeni tarzları, eskiden kurtularak ve yenilestirerek ortaya koymaktı. Alexander Kluege, Volker Schlöndorff, Jean-Marie Straub gibi isimlerin bası çektigi yönetmenler grubu 1960'larda ilk islerini verirlerken, onların yanına sonradan Rainer Werner Fassbinder, Wim Wenders, Werner Herzog gibi daha bilinen ve auteur olarak anılan isimler eklendi. Schlöndorff ve Kluege'nin daha arka planda kalmalarının sebebi ise politikayı filmlerinde öne yerlestirmeleri idi. Ancak sinemaları da gayet dikkat çekiciydi.

1966'da ilk filmi "Young Törless"i (Criterion Collection DVD'si bulunabilir) yöneten Schlöndorff, daha çok çektigi politik gerilimlerle tanındı. Bunların içinde ise en öne çıkanları "Lost Honor of Katharina Blum"(1975) ve "Coup de Grace" (1976) idi. "Lost Honor of Katharina Blum"u esi Margaret Von Trotta ile beraber çeken yönetmen, Alman Yeni Sineması'nın içinde oyuncu olarak öne çıkan hayat arkadasının, ilk yönetmenlik denemesinde arkasında olmus oldu. Bundan sonra politik kadın hikâyelerine devam etmesi sürpriz olmadı.

Criterion Collection

Volker Schlöndorff'un kariyerine baktığımızda ise Yeni Alman Sineması'nın Baader-Meinhoff olayı sonrası daha sert politik söyleme kavustuğu döneme denk gelen filmi "Tin Drum" en öne çıkan yapım. Cannes'da Altın Palmiye, Oscar'larda Yabancı Film ödülü alan film, günümüzde de birçok filmi etkileyen politik bir satir ya da alegoriydi. Film, Alman siyasi tarihini masalsı bir havaya büründürmesine rağmen ciddi olmayı becerebilen ilginç bir yapım olarak sinema tarihine geçti.

1899'dan başlayıp Nazilerin terk dönemine kadar uzanan film, bir çocuğun gelisim aşamasını reddedisini konu alır. Tamamen mitolojik, masalsı, ironik, absürd ama ciddi bir proje ile karsılasırız. Film, 1899'da kahramanımızın anneannesi ile dedesinin buhranlı bir atmosferde karsılasmasıyla açılır. Schlöndorff'un akılcı planları ile kızları meydana gelir. Onun oğlu Oskar'ın (David Bennett) dış sesi ise, annesinin olusumunu masalsı bir dille anlatır. Sonrasında ise Oskar'ın unutulmaz mitolojik doğum sahnesiyle bas basa kalırız. Burada rahmin içinde çocuğu izlerken onun bakış açısı planlarıyla dışarıyı da gözlemleriz. Dışarıya çıktığında ise ilk gördüğü ışık ile beraber doğusuna tanık oluruz. O sırada dışarıda yağmur yağmakta olduğunu da unutmamak lazım. Bu aşamada karşımıza Alman toplumundaki politik buhran halinin de etkisiyle yabancılaşma ve aile içi iletişimsizlik çıkar. Buraları geniş planlarla çekmeyi tercih eden yönetmen Oskar'ın o yastaki kimlik arayısını başarıyla yansıtır. Genelde onun bakış açısından çekilmiş planlar etkin bir rol oynar. Filmin geneline yayılan bu anlayış yan öğelerin ve dış etkenlerin 'ana malzeme' haline getirilmesiyle 'horation satire' alt türünün içine giren bir yapım olmasını sağlar. Burada din, ahlak, politika, eğlence gibi birçok yerel bazda seyreden kavram devreye girer. Çocuğun teneke trompet ile her mekânda dolaşması (Nazi partisindeki marslara eslik etmesi vs), Nazi partisinin tuna balığına dönüşmesi, çocuğun 'bu ortamda ben büyümem' deyip cüce olarak kalması ve hiç boy atmaması gibi öğeler bu "Alman politik masalı"nın motifleri haline gelir. Bir taraftan "Empire of The Sun" (1987), "Hope and Glory" (1987), "Life is Beautiful" (1997) gibi bir çocuğun gözünden savas portresini ince ve derinden çizen filmleri, bir yandan ise Wes Anderson, Alexander Payne, Aki Kaurismaki gibi absürd mizah anlayısları ve minimalist yapılarıyla öne çıkan yönetmenleri etkileyen bir yapım çıkar ortaya. Günter Grass'ın tartışmalı ve sert romanından uyarlanan film, senaryosunda Bunuel'in senaristi Jean-Claude Carriere'in adını da taşımasıyla dikkat çekiyor.

5 Kilit An

1- 1899 yılında bir tarlada açılan film, ana karakterimizin dedesinin askerlerden kaçarken anneannesinin altına saklanmasını gösteriyor. Bu sekans genelde genis planlarla yansıtılarak müzikle de etkileyici bir hal alıyor.

2- Oskar'ın dünyaya gelisi mitolojik bir sahne ile vuku buluyor. Annesinin rahminin içindeki hali, kırmızı filtreli görüntülerle gösterilirken bakış açısı planlarına da başvuruluyor. Doğumu da ilginç bir sekilde onun gözünden lambayı görmemizle gerçeklesiyor.

3- Oskar, annesi ile sevgilisinin cinsel iliskiye girislerine defalarca tanık oluyor. Bu sahnede de dolaba saklanan bas karakterimiz, onları oradan görüyor. Schlöndorff'un çerçevesi hem seksteki yabancılaşmayı yansıtıyor hem de bakış açısı olarak devreye giriyor.

4- Oskar için sirkte karşılaştığı cüce karakter önemli bir yere oturur. Filmde bir daha karşısına çıkması da bu anın önemini vurgular.

5- "Teneke Trampet" objesi birçok yerde bas karakterimizin yanında önemli bir konumlandırmaya kavusturuluyor. Bu sahnede Oskar, onu kilisede dua edilen mekânın üstündeki heykele asarak çalmaya çalısıyor.

Bu ay çıkan Criterion DVD'leri
Elevator to The Gallows (Louis Malle, 1958)
Fists in The Pocket (Marco Bellochio, 1965)
Mr. Arkadin Collection (Orson Welles, 1955)

Three Days of the Condor / Akbabanın Üç Günü (1975)

Yönetmen : Sydney Pollack
Senaryo : Lorenzo Semple Jr., David Rayfiel (James Grady'nin "Six Days of the Condor" adlı romanından)
Oyuncular : Robert Redford, Faye Dunaway, Cliff Robertson, Max von Sydow, John Houseman, Addison Powell, Walter McGinn, Tine Chen
1975 - ABD / 117 dk.
İngilizce / Türkçe altyazılı
2. Bölge (Türkiye)

'Akbaba', CIA için çalışan Joseph Turner isimli memurun kod adıdır. Turner'ın bürosunun görevi, dünya üzerinde hemen her dilden yayınlanan kitap, dergi ve gazeteleri incelemek, olup biteni izlemek ve CIA için gerekli bilgileri bulup ayıklamaktır. Turner, bir öğlen molası dönüşünde tüm büro personelinin acımasızca öldürülmüş olduğunu görür. Merkeze başvurarak, yetkililerden kendisini korumasını isteyen çaresiz adam, kısa zamanda kendisinin de ölüm listesinde olduğunu fark edecektir. Dehşete düşen Turner'ın yapabileceği tek şey saklanmaktır. Sydney Pollack imzalı 1974 yapımı politik gerilim "Three Days of the Condor / Akbabanın Üç Günü", James Grady'nin "Six Days of the Condor" isimli romanından beyazperdeye uyarlanmış, Hitchcock esintileri taşıyan özel bir klasiktir.

DVD klasik

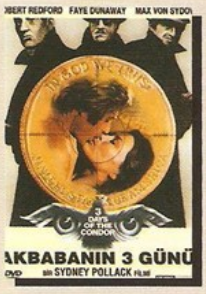

Filmin önemi, Hollywood'un CIA'yi eleştirel düzlemde ele almış olmasıdır. Joe Turner (Redford), bir CIA araştırmacısı olarak, bilmemesi gerektiği seyleri öğrendiği için, daha doğrusu, CIA içindeki gizli bir kolun ABD'ye petrol akışını korumak için Ortadoğu'yu işgal etme planlarını istemeden keşfetmesi yüzünden, katillerin avı haline gelir. Yetmişli yılların ortalarına ait belirsizliğe yapılan bir göndermeyle sona eren film, dönemin komplo ve siyasi sinema geleneği içinde yer alan yapımlar arasında en 'popülist / popüler' olanıdır. (David Miller'ın "Executive Action-73", Alan J. Pakula'nın "The Parallax View-74", "All the President's Men-76" "Klute-71" üçlemesi ve Robert Aldrich'in "Twilight's Last Gleaming-77" dönemin diğer önemli siyasi-komplo filmleri arasında yer alan daha radikal örnekleridir). Film, anlatıyı biçimlendirmek için belirsizlik ve tersine döndürmeye başvurur. Zamanın 'moda' tutumu olan güvensizlik, olay örgüsünü yöneten bir unsura dönüşür. Herkesin birbirini kazıkladığı, ihanete uğrattığı bir dünyada kimseye (New York Times'a bile) güvenmek mümkün değildir. Her şeyin bir anda kolayca tersine dönmesi her zaman olasıdır. Başrollerini dönemin yıldızlarından usta aktör Robert Redford ve 'özel çekiciliğinin' doruklarında olan Faye Dunaway'in paylaştıkları filmde Cliff Robertson ve usta İsveçli karakter oyuncusu Max von Sydow da güçlü performanslar sergilerler. Akademi Ödülleri'nde 'En İyi Kurgu' dalında (Fredric Steinkamp ve Don Guidice) Oscar adayı olan film, İtalyan Oscar'ı olarak anılan David Di Donatella ödüllerinde Sydney Pollack'a 'En İyi Yönetmen' ödülü kazandırmış, Faye Dunaway filmdeki performansıyla, 'En İyi Kadın Oyuncu' dalında 'Altın Küre' adayı olmuştur. Dave Grusin'in 'Grammy' adayı olduğu özgün müzik çalışmasıyla da dikkat çeken film, eleştirmenlerin olduğu kadar halkın da beğenisini kazanmış, gişede büyük başarı elde ederek, çekildiği sene gişe hâsılatında, birçok iddialı ve popüler örneği geride bırakarak 17. sırada yer almıştır. Hitchcock'un klasik casus gerilim örgüsüne Pollack'ın politik yaklaşımını katan film, Nixon döneminin yok edici, ölümcül paranoyasını yansıtan en başarılı filmlerden biridir. "Akbabanın Üç Günü", dönemin diğer politik filmlerine göre daha popülist bir finale ulaşır. En azından filmin kahramanı, neler döndüğünü anlama fırsatı bulur. Film, büyük kurumlara yönelik ön yargılara seslenmekle birlikte, daha umutlu bir liberal bakış açısıyla hareket eder ve başvurduğu temsil unsurları da (anlatı, karakter, vb.) bu tematiği yansıtır. 70'li yılların son döneminde ülkemizde vizyona girip oldukça beğenilen filmde, Redford ve Dunaway'in uyumlu kimyası da uzun süre konuşulmuş ve yapımın gişe başarısını iki yıldızın varlığı (Redford'un uzun sarı saçları ve Dunaway'in benzersiz elmacık kemikleri) büyük ölçüde etkilemişti.

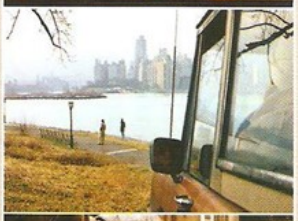

"Akbabanın Üç Günü", Sydney Pollack ve Robert Redford isbirliğinin dördüncü filmidir. Pollack, Redford'u altı kez yönetmiş ("This Property Is Condemned - 66", "Jeremiah Johnson - 72", The Way We Were - 73", "Three Days of the Condor - 75", "The Electric Horseman - 79", "Out of Africa - 85", "Havana - 90") ve ikilinin bütün filmleri kazandıkları ödüller yanında gişede de büyük başarılar elde etmişti. Sydney Pollack'ın 93'te yönettiği gerilim yüklü dram "The Firm / Şirket", "Akbabanın Üç Günü" ile yakın akrabalık taşır. Pollack'ın Watergate sonrası dönemin röntgeni sayılan 75 tarihli filmi, 18 yıl öncesinden "The Firm"ü besleyen ve referans oluşturan özel çalışmasıdır. Derin devlet söylemini açıkça ortaya koyan "Three Days of the Condor", kuşkusuz 20. yüzyılın en etkili ve akılda kalıcı politik filmlerinden biridir. **MURAT ERŞAHİN**

Dead End / Ölüm Çıkmazı (2003)

Sony HE - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

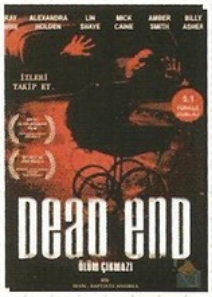

Bir aile, arabalarıyla girdikleri bir orman yolunda kaybolur. Vakit gecedir ve etrafta gerçekten tedirgin edici bir atmosfer vardır. Bir anda gizemli bir kadın karşılarına dikilir. Bundan sonrasında ise film, sürreel ögelerle bezenecek, bir korku filmi olmaya doğru gidecektir. Saf bir 'b filmi' olarak görebileceğimiz yapım, sadece türü sevenlere hitap ediyor. Ancak 85 dakikalık süresi, sıkmadan izlenmesini sağlayabilir.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

Little Caesar (1941)

Tiglon - 1.37:1
İNG 1.0 Mono - TR altyazı

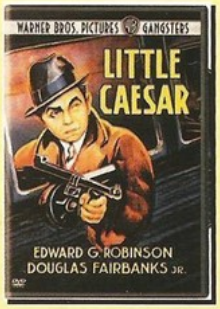

Film, Little Caesar lakabıyla bir mafya çetesinin başına gelen gangster Rico'nun yeraltı dünyasındaki çalkantılı hayat macerasına değiniyor. Mervyn LeRoy'un yönettiği filmde Edward G.Robinson ve Douglas Fairbanks Jr. gibi oyuncular rol alıyor. İlk 'film-noir' örneklerinden olan yapım daha çok gangster filmi olarak anılıyor ve "Public Enemy", "Scarface" gibi filmlerle birlikte, türün çıkış filmlerden olarak görülüyor. Karşımızda, görebileceğimiz en saf, pürüzsüz bir gangster filmi ya da 'erkek' filmi var.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Feeling Minnesota / Yasak Aşk (1996)

A.E. Film - 1.85:1
İNG/TR 2.0 - TR altyazı

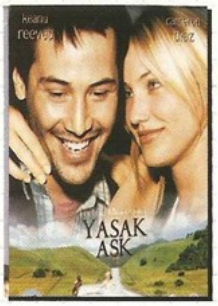

Amerikan Bağımsız Sineması'nda görmeye alışkın olduğumuz 'kasabaya gelen adam' filmlerinin erken dönem örneklerinden biri ile karşı karşıyayız. Ağabeyi Sam'in (Vincent D'Onofrio) düğünü için eski yaşadığı yere dönen Jacks (Keanu Reeves), ağabeyinin evleneceği kadına, Freddie'ye (Cameron Diaz) aşık olur. Bu noktadan sonra yol filmi, kara komedi, duygusal gibi alt türler devreye girer. İki kardes arasındaki çatışma da görülmeye değer bir hal alır.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Genesis / Yaradılış: Büyük Sır (2004)

Palermo - 1.85:1
FR 5.1 DD / TR 2.0 S - TR altyazı

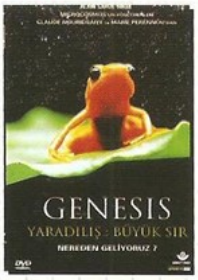

Claude Nuridsany ve Marie Perennou'nun yazıp yönettikleri dokümanter film, küçük, yalın ama çok güçlü bir yapım. Büyük emek ve birikim örneği, titiz görüntü çalışması ve etkili metniyle dikkat çekici. Aktör Sotigui Kouyate'nin anlatıcı olarak rol aldığı Fransa-İtalya ortak yapımı, belgesel ve deneysel sinemanın nadir izlenir örneklerinden biri. Yüzyıllardan beri süregelen tartışmaların, varsayımların bulustuğu ortak noktayı, yaradılışın asıl tanımını kurcalayan film, insanoğlunun hayatı kesfetme yolculuğunun küçük bir adımı olarak nitelenebilir. 96 tarihli sevilen belgesel "Microcosmos"u yaratan ekip tarafından 6 yıllık bir çalışma sonucu gerçeklestirilen yapım, tek kelime ile; arşivlik. M.E

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Wag The Dog / Başkanın Adamları (1997)

A.E. Film - 1.85:1
İNG/TR 5.1 DD - TR altyazı

Seçimlerden önce bir Beyaz Saray danışmanı ve bir Hollywood yapımcısı, Beyaz Saray'daki seks skandalı nedeniyle bir yalan haber hazırlarlar. Gündem değiştirmek için bir savaşta insanoğlunun acı çektiğini gösterirler. Ancak bu haber, yalandır. Bu nedenle de ünlü senarist David Mamet'in okları dönemin Amerikan başkanını gösterir. Medyayı ve politik ortamı elestiren bir taslama yaratır. Dustin Hoffman, Robert De Niro, Anne Heche gibi oyuncularıyla dikkat çeken yapım, deneyimli yönetmen Barry Levinson'ın imzasını taşıyor.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Poison Ivy / Zehirli Sarmaşık (2005)

A.E. Film - 1.85:1
İNG 2.0 / TR 2.0 - TR altyazı

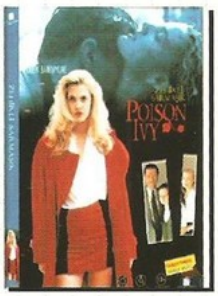

90'ların başında ortaya çıkan kadın katilli neo-noirlar, "Basic Instinct", "Jade" gibi filmlerle büyük sükse yaptı. Bunlardan biri de Sundance Film Festivali'nde de yarışan "Poison Ivy" idi. Sonradan iki devam filmi çekilen yapım, seksi kadın figürünü tam anlamıyla kullanan tipik bir 90'lar bası filmiydi. Yakın arkadasının babasını cazibesiyle ayartan Drew Barrymore'un canlandırdığı 'Ivy'nin hikayesine değinen yapım, cinselliği çok da fazla öne çıkarmamasıyla dikkat çekiyordu.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪

Strings / İpler (2004)

Palermo - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

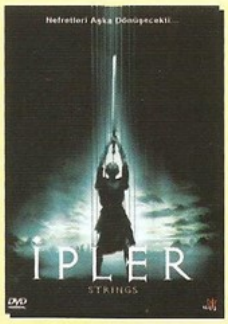

Danimarka'dan çıkan bu kukla animasyonu, geçtiğimiz sezonun en ilginç işlerinden biri olarak dikkat çekti. Anders Ronnow Klarlund'un yönetmenliğindeki yapım, tipik bir intikam hikâyesi anlatırken, Shakespeare'in formatlarını uygulamasıyla öne çıktı. Bu nedenle ağdalı bir dile sahip olsa da karamsar atmosferiyle ilgi çekti. En azından sinemada pek de görülmeyen yapısıyla izlenmeyi hak eden bir proje olarak öne çıktı.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Only Angels Have Wings / Melek Kanatları (1939)

Sony HE - 1.33:1
İNG Mono - TR altyazı

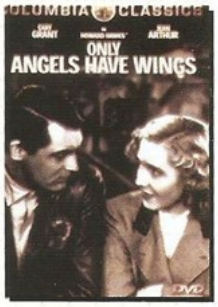

Güney Amerika'nın Andes Dağları'nda hava-nakliye uçaklarının başında bulunan Geoff, bir gün Bonnie ile sans eseri karşılaşır. Bu noktadan sonra macera, romantizm ve komedinin üst seviyeye çıktığı sisli dağların atmosfer yarattığı bir hikâye iskeletiyle karşı karşıya kalınız. Cary Grant ve Jean Arthur'un imzasını taşıyan, iki dalda Oscar adaylığı bulunan film, her türde çektiği filmlerle saygıdeğerlik kazanan Howard Hawks'un imzasını taşıyor.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Fei hap siu baak lung / Beyaz Ejder (2004)

Sony HE - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı

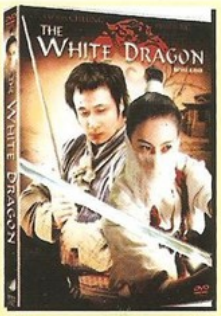

Genç bir kız, imparatorluktan bir prense aşık olur. Böylece onun güçlerini de elde etme sansına vakıf olur. Bu noktadan sonra karşımıza stilize dövüs sahneleri ve stilize bir yönetmenlik çıkar. Son dönemde Çin sinemasında gördüğümüz büyüleyici görselligin hakimiyetini görürüz. Zhang Yimou ile Wong Kar-Wai arası bir yapıya kavusan film, zaman zaman bilgisayar estetiğine de başvurur. Böylece adını festivallerde duymaya alıştığımız Wilson Jip, müthiş bir görsellikle kotanlmış ilgi çekici bir dövüs sanatı filmine imza atar.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Detective Story (1951)

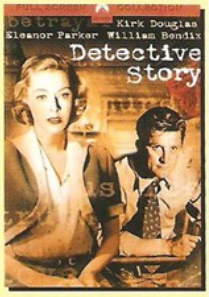

Palermo - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR altyazı
William Wyler imzalı film-noirlardan olan yapım, Sidney Kingsley'in romanından uyarlandı. Kirk Douglas'ın bir dedektifi canlandırdığı yapımda, onun bulunduğu karakola girip çıkan karakterlerin oluşturdukları dağınık bütünlük dikkat çekici bir hal alıyor. Bu tipik karakol filminde her türlü insanla, her çeşit sorunla ve en önemlisi detaylı bir 'toplum portresi' ile karşılaşınız. Bu yönüyle de sinema tarihinde önemli bir yere oturur.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Hamburger Hill / Hamburger Tepesi (1987)

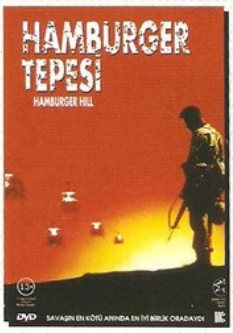

Palermo - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı
John Irvin'in yönettigi film, Don Cheadle, Dylan Mcdermott gibi oyuncuları içeren geniş oyuncu kadrosuyla, savaş atmosferinin buhran duygusunu yaratmakta başarılı oluyor. Tipik bir 'Vietnam'da acı çeken askerler filmi' olarak görebileceğimiz yapımda Hamburger Tepesi'ni ele geçirmeye çalışan askerlerin hikâyeleri anlatılıyor. Olabildiğince kanlı olan, şiddet dozunun yüksek tutulduğu bu yapım, anti-militarist söylemini liberal bir politikayla birleştirerek iyi bir 'savaşın olumsuz etkileri' filmi olmayı beceriyor.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Misery / Ölüm Kitabı (1990)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
Ormanın ortasında kaza geçiren yazar Paul Sheldon (James Caan), hayranı Annie Wilkes (Kathy Bates) tarafından kurtarılır. Ancak bu hiç de masumane bir hareket değildir. Zira, Paul için bu iyilik, bir kabusa dönüşecektir. Annie, romanında değişiklikler yapması için Paul'e karşı her türlü psikolojik baskıya başvuracaktır. Stephen King'in romanından uyarlanan film, korku sinemasında pek de tecrübeli olmayan Rob Reiner'ın imzasını taşırken karakter psikolojileri üzerinden ürkütme gayreti güden bir uyarlama olmaya çalışıyor.

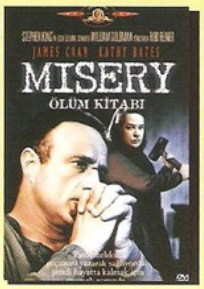

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Left Behind: World at War / Geride Kalanlar: Dünya Savaşta (2005)

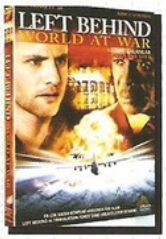

Sony HE - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
Yakın bir gelecekte geçen film, biyolojik güçleriyle dünyayı ele geçiren bir bilim adamının Amerikan başkanı ile mücadelesini anlatıyor. Daha çok televizyon filmlerinde oynayan oyuncuların rol aldığı, birçok ülkede de direkt video prömiyeri yapılan film, bir politik-gerilim. Ancak içine bilimkurgusal, duygusal öğeler de katılıyor ve daha izlenir hale gelebiliyor.
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Last Man Standing / Son Adam (1996)

A.E. Film - 2.35:1
İNG 5.1 DD / TR 2.0 S - TR altyazı
Yedinci sanatın büyük ustalarından Japon sinemacı Akira Kurosawa'nın 1961 tarihli "Yojimbo" filminden uyarlanan 96 yapımı aksiyon, Teksas'ın ıssız bir köşesinde geçen sürükleyici ve dramatik bir macera. ABD'de alkol yasağı sürerken İrlanda ve İtalyan asıllılardan oluşan iki çete, Meksika'dan ülkeye içki kaçırmaktadırlar. İki çete arasında kalan tetikçi John Smith, çift taraflı oynamayı uygun görür. Ancak işler tehlikeli boyuta ulaşıp sarpa sarınca, Smith kendi yasalarını kendi koymaya ve vahşet dolu savaşta ayakta kalan son adam olmaya karar verir. Türün usta ismi Walter Hill'in beyazperdeye uyarladığı ve yönettiği filmde Bruce Willis yer alıyor. Christopher Walken ve Bruce Dern gibi usta aktörlerin Willis'e eşlik ettiği yapım, western'e göz kırpan stiliyle soluksuz izlenecek bir seyirlik. M.E
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Cool Hand Luke / Parmaklıklar Arasında (1967)

Tiglon - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
Sinema tarihinin en önemli anti-kahramanlarından Luke (Paul Newman), bu filmde belirdi. İslediği bir suç yüzünden hapse atılan karakterimizin, hapistekilerle oluşturduğu bir güven anlaşmasıyla kaçma arayışları ve iletişimi biraz eğlenceli biraz dramatik bir tonla izleyiciye ulaştırılıyordu. Stuart Rosenberg'in görüntü yönetmeni Conrad Hall'un katkısıyla yakaladığı çerçeveler de bu essiz sinema yapıtını üste çıkaran ögelerin başında geliyordu.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Monsieur N. / Napolyon'un Sırrı (2003)

Palermo - 2.35:1
FR Dts - TR 2.0 - TR altyazı
Yönetmenliğini Antoine de Caunes'nin üstlendiği biyografik dram "Napolyon'un Sırrı / Monsieur N.", iyi çekilmiş ve iyi oynanmış usta işi bir film. Napolyon Bonaparte, 17 Ekim 1815'te 46 yasındayken sürgüne St. Helene adasına gönderilir. 3000 İngiliz askeri, denizden adayı koruyan 11 savaş gemisi, adanın üzerinden kuş bile uçurtmamaktadır. Metresi, etrafında kalan ona bağlı birkaç general ve eşleri, sadık yardımcıları ile adada hapis hayatı yasayan Napolyon, Heatcoat adlı İngiliz asker tarafından günde iki kez ziyaret edilmektedir. Böylelikle Napolyon'un sürekli adada olduğu kayda geçirilecektir. Bütün güvenlik önlemlerine rağmen Bonaparte, adadan kaçmak için bir plan yapar ancak fikri son anda değişir. Ünlü komutan son nefesini verdiğinde mezarda yatanın o olup olmadığı tartışılmaya başlanır. Mezarda yatan Napolyon'mudur, yoksa... Özellikle 'Napoleon Bonaparte' rolünde izlediğimiz Philippe Torreton'un nefis performansıyla dikkat çeken film, Fransız Oscar'ı olarak bilinen Cesar'a tam 4 dalda aday olmuştu.
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Dirty Rotten & Scoundrels / Kirli, Çürük ve Adi (1988)

Tiglon - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
İki çapkın, sectikleri bir kadını 'tavlamak' üzerine iddiaya girerler. Biri daha karizmatik takılarak, biri ise kendini acındırarak 'ilk' olmak için uğrasır. Yarışmacılar Michael Caine ve Steve Martin, av ise Glenne Headly'dir. Bu durum komedisinin yaratıcısı ise komedi filmlerinin aranan ismi Frank Oz'dur. Karşımıza çıkan hikâye iskeleti, bize sinema tarihinin en iyi yazılmış komedi senaryolarından birini sunar.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Comandante / Son Efsane Comandante (2003)

Palermo - 4:3
İNG/TR 2.0 S - TR altyazı
Usta yönetmen Oliver Stone, 2002 yılının Şubat ayında Fidel Castro ile birlikte üç gün geçirdi. Yaklaşık 30 saatlik kurgulanmamış film kaydından, çağın en önemli figürlerinden biri olan Küba liderinin, birçok arşiv çekimini de içeren ilginç bir belgesel ortaya çıktı. Adını Castro'nun lakabı ve askeri rütbesinden alan "Comandante", çoğu kişinin sakal, puro ve askeri kamuflaj üniformasıyla tanıdığı bir adamın son derece özel portresini sergiliyor. Castro, samimi sohbette, gençliğinden, iktidara gelişinden, ülkesinin şimdiki durumundan söz ediyor. Tarihin ünlü kişilikleri Che Guevera, Nixon, Kennedy ile olan ilişkisinden ayrıntılı olarak bahsederken, özel hayatı üzerine de açıklamalarda bulunuyor. İçten ve çok zeki olan bu ilginç kişilik, Küba'nın dünyanın süper gücünün sınırında, onun en ısrarlı düşmanlarından biri olarak kırk yılı aşkın bir süredir nasıl varlığını sürdürebildiğini de açıklığa kavuşturmuş oluyor. 2003 yapımı muhteşem belgesel izleyiciyi, özel bir tarihin yanı başında uzanan resmi tarihe tanıklığa davet ediyor. M.E
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Teknolojik bedenler

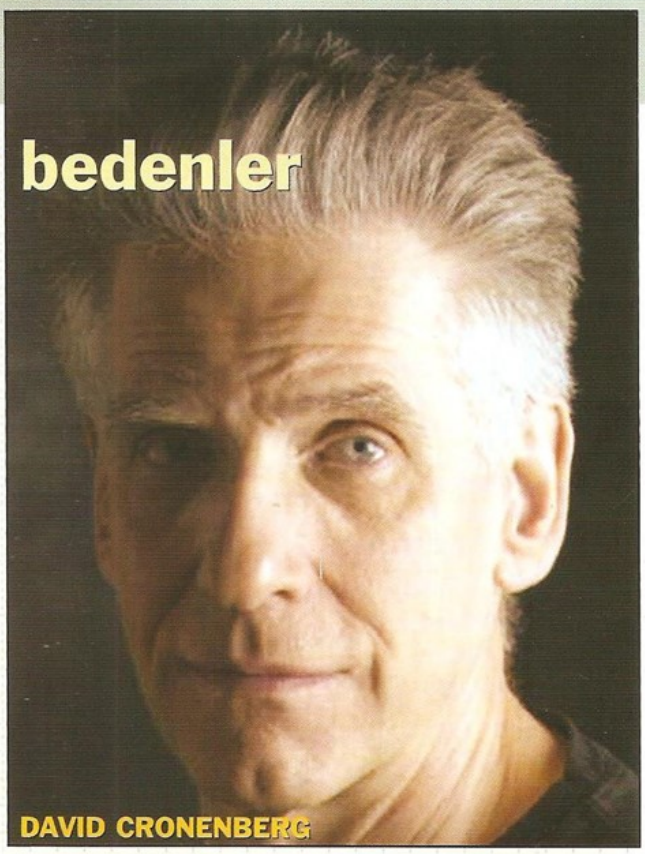

70'lerde sinema dünyasına ilk adımını atan David Cronenberg, kendine özgü sinema anlayışı ile dikkat çekti. Sinemasının içinde teknolojik objeleri ve insan bedenini yan yana getirerek korku türüne farklı bir soluk getirirken, bilimi karşısına alıp, mitolojiyi fazlasıyla kullandı. Her onluk yıl diliminde sinemasına modern yenilikler getirmesiyle dikkat çekti. Kanada sineması deyince ilk aklımıza gelen isim, hiç kuskusuz David Cronenberg olacaktır. Yönetmen, 1969 yılında ilk filmini çekse de, adını 75 yılında "Shivers" ile duyurdu. "Stereo" (69) ve "Crimes of The Future" (70) adlarını taşıyan ilk iki filmi deneysel siyah-beyaz çalışmalar olarak kaldı. Ancak yönetmenin filmografisindeki beden-teknoloji bağlantısının ilk sinyallerini de vermesini sağladı. Telepati konusu iki filme de hakimdi. Daha sonra 70'lerde çektiği üç korku filmi, yönetmeni biraz da Carpenter, Craven gibi korku filmi yönetmenlerinin yanına yerleştirdi. Amerikan kabusunun temsilcisi olarak görülmeye başlandı. Ancak sonradan, kendine özgü bir sinema anlayışı oturttuğunu kanıtladı. Bu üç film daha çok 'splatter' kavramının içine sokulabilecek yapımlardı. Olabildiğince gore ve zaman zaman da insan bedenine zarar verme düşüncesini güden yapımlardı. "Shivers", bir zombie/vampir filmi denemesi olarak dikkat çekerken, küçücük bir yaratığın (veya parazit) insanlara saldırısıyla olusan virüsü konu alıyor ve tek mekânda geciyordu. Roger Corman'ın desteği ile gerçekleştirdiği "Rabid" (77), vampir türünün kalıplarını tersyüz eden bir yapım idi. Vampirlik müessesesini burjuvaziden alıp, alt kültürün içine yerleştiriyor, ana vampir karakterini sokak kültürünün içinde büyümüs bir kadın olarak çiziyordu. "The Brood" ise Amerikan tasrasındaki korkuları, cüce katiller aracılığı ile devreye sokuyordu. 3 filme baktığımızda sonraki kariyerinde karsımıza çıkacak beden-obje (veya teknoloji) veya doğa-kültür denklemine dair noktalar yakalayabiliyorduk. Böylece cinsellik ve siddeti en özgün kullanan yönetmenlerden birinin ilk adımları da atılmış oluyordu. "Rabid"de kadın vampirin koltuk altında sürekli girip çıkan penis şeklinde bir cinayet aleti bulunurken, "The Brood"da cücelerin annesinin mide bölgesinde bir koza bulunması ve doğumu oradan gerçekleştirmesi de hic şaşkınlıkla karşılanmamalıydı. "Shivers"da bedensel değisim geçiren hastalıklı karakterimizi de unutursak hata yapmış oluruz... 80'lere gelindiğinde, yönetmen olgunluk eserlerini vermeye basladı. Daha çok ucukluk olarak görülen öğeler, bu dönemde inandırıcı, psikolojik ve varolussal sorunları anlatan hikâyelerin içine yediriliyordu. Öncelikle baş karakterin psikolojisi, teknolojiye, kapitalizmin insan hayatına etkisine ve modern toplumun gelisimine tepki yoluyla öne çıkarılıyordu. "Scanners / Tarayıcılar" (81), telepati ile insanların beynini kontrol eden bireyler yaratan bir fabrikayı konu alıyordu. "Videodrome", izleyen insanların beynine giren bir TV programını ya da snuff sovunu merkeze yerleştiriyordu. "Dead Zone" ise bir kaza sonrası geçmisi görebilen bir adamın ruhsal sorunlarına değiniyordu. En çok bilinen filmi "The Fly" ise kendini yanlışlıkla bir sineğe dönüstüren bir bilimcinin hikâyesini öne çıkarıyordu. Cronenberg, 4 filmde de psikolojik noktalara giderken, karakter dönüsümlerini, mesafeli sineması ile yansıtmayı basarıyordu. Böylece yönetmenin ana teması da olusuyordu: Kapitalizm ile gelisen teknolojinin insan beyni ile oynama gücüne sahip bir konuma gelerek doğayı esir alıp, robotlar yaratmasının insanın tarihsel gelisime zarar vermesi. Cronenberg, bunu anlatmak için somut teknoloji öğeleri ile insan bedeninin en doğal halini karsı karsıya getirerek bir zıtlasma yaratıp, önemli at metinler çıkartmasını biliyordu. Bu dönemdeki filmlerin çoğunluğunun günümüzde birçok filmin atası olduğunu görmemiz mümkün. 90'ların ikinci yarısında çektiği "Crash", bu konuda verdiği en önemli eser olarak dikkat çekti. Yönetmen, seks ile araba kazalarını yan yana yerleştiriyor, ikisinin de birbiri olmadan bir anlamı olmayacağına dair bir yapı kullanıyordu. Kapitalizmi yansıtmak için gri renk tonunu öne çıkarırken seks sahneleriyle tartışma yaratan bir filme imza atıyordu. Asıl 80'lerde olusan sineması, 90'larda iki kilit yapım daha verdi. Bunlardan biri Edward S.Burroughs'un romanından uyarladığı "Naked Lunch" (91), diğeri ise "Existenz" (99) idi. "Naked Lunch", tipik bir yaratıcılık dönemi sancısı filmi olmasına karşın yönetmenin kendine özgü tarzını tam anlamıyla tasıyordu. Filmde kullanılan yaratıklar, objelerin insan bedeniyle verdikleri sınav, daktilonun seks ile aym ortama sokulup yaratıcılık malzemesi haline getirilmesi gibi noktalar dikkat çekiyordu. Özellikle yaratıcı ama kitsch tasarımlar öne çıkıyordu. "Existenz" ise bir bilgisayar oyunun içinde geçer iken kapitalizme, karşıt mesajlarını yolluyordu. Oyuncuların arkasına bir delik açılıp 'pod' aracılığı ile oyuna bağlanmaları da gerçeklik ile hayal arasındaki gel-gitlere sebep oluyordu. Hem "Matrix" gibi alternatif dünya yaratma amacındaki filmlerin, hem de bilgisayar oyunu mantığının esin kaynaklarından biri oluveriyordu. Yönetmenin en kolay takip edebilen filmleri ise "Dead Ringers" (88), "Spider" (02) ve "A History of Violence" (05) oluyordu. Bunlar da 1980'lerde yakaladığı ruhu devam ettiren filmler olarak biraz bedene teknolojik müdahalenin uzağında durduğu durgun filmleri olarak dikkat çekiyorlardı. Araba yarslarına giren "Fast Company" (79) ve bir opera uyarlaması olan "M.Butterfly" (93) ise kendi temalarının ters tarafında duran sasırtıcı filmler izlenimini veriyorlardı.

En İyi 5 David Cronenberg Filmi:
Videodrome (1983) (Türkiye'de Çıkmadı)
The Fly / Sinek (1986) (Fox / Tiglon)
Naked Lunch (1991) (Saga / A.E. Film)
Crash (1996) (Türkiye'de Çıkmadı)
Existenz / Varolus (1999) (Sony Pictures HE)

Yeni Çıkan David Cronenberg DVD'leri

The Brood / Hastanede Dehset (1979)
Avsar / Palermo - 4:3
Ingilizce/Türkçe 2.0 Stereo
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: Cüce katiller, Cronenberg'vari mitolojik bir tanımlamayla yansıtılıyor.
Ekstralar: Diğer fragmanlar
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

The Dead Zone / Ölüm Bölgesi (1983)
ANS / Palermo - 1.85:1
Ingilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: Slasher, politik-gerilim, polisiye metafiziksel bir korkunun içinde vuku buluyor.
Ekstralar: Diğer fragmanlar
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Bu Ay Çıkacak David Cronenberg DVD'leri

Naked Lunch (1991) (Saga / A.E. Film)
A History of Violence / Siddetin Tarihçesi (2005) (PRA Films / Tiglon)

Tuvalet komedisi

ya da liseli genç şamatası...

1999 yılında "Amerikan Pastası" ile yükselişe geçen tuvalet komedisi, sektör içinde türe bakış açısını değiştirdi. Sonrasında gördüğümüz bütün örnekler seks kavramını daha rahatlıkla kullanmaya ve mizah malzemesi yapmaya başladılar. Böylece son yıllardaki komedi eğilimi de kendiliğinden oluşmuş oldu. Sinema tarihine baktığımız zaman 1970'lerde İtalyan sinemasında bir komedi yönelimi görebiliyoruz. Genelde 'romantik-komedi'den beslenen bu yapımlar, kimi zaman, içlerinde seks ögesini de bulundurarak 'seks komedisi' kavramına yakın düşen örnekler oluyorlardı. Özellikle Lina Wertmüller, bu kavramı kullanan filmleriyle ses getirmişti. Guy Ritchie'nin 2002 yılında yeniden çevrimini yaptığı "Swept Away" de kadın yönetmenin en bilindik işleri arasında yer alıyordu. 1980'lere gelindiğinde Amerikan sinemasında gençlik filmi, fazlasıyla moda olmaya başladı. Bunların bir kısmı gençlik komedisi olarak anılırken (geçen ay bahsettiğimiz John Hughes filmlerinin başı çektiği yapımlar), bir kısmı ise daha çok 'gençlik seks komedisi' olarak öne çıkıyorlar, ancak gençlik filmi olma özelliklerini de koruyorlardı. "Fast Times at Ridgemont High" (82), "Revenge of The Nerds" (84), "Private School" (83), "Party Camp" (87) gibi birçok örnekle çeşitlendirilebilecek bu formül, biraz kaba bulunarak 80'erin sonlarında kullanılmamaya başlandı. Ancak ergenlik dönemindeki gençlerin ilgisini çeken seks, eşek sakaları, dıskı gibi kavramları içine alan bu anlayışın ileride tutulacağı beklenebilir bir seydi. 1994 yılına gelindiğinde Farrelly kardeşler "Dumb and Dumber / Salak ile Avanak"ı çektiler. Film, en basitinden iki salağın hikâyesini anlatırken, içine iğrençlikler de sokarak, dıskı, tuvalet kokusu gibi kavramlarla güldürmeyi amaçlıyordu. Ancak slapstick komediye daha yakın duran bir iş çıkarıyordu. Biraderler, 98 yılında "There's Something About Mary" ile bu yeni jenerasyon komedinin ilk adımını attılar; aslında romantik-komedi gibi başlayan ancak tuvalet mizahı ile devam eden bir yapım kotardılar. Bir kızın peşinde koşan erkeklerin mücadelesini anlatan film, birçok seks ögesini espri objesi haline getiriyordu. Bu filmin, $175 milyon dolarlık gişe gelirine ulaşması kimilerince kaba, abartılı ve zevksiz bulunan bu mizah anlayışının önünü açtı. 99 yılında gelen "American Pie", kesin sınırları belirledi. O filmde de olduğu gibi tipler gerçek ama abartılı çiziliyor. Espri anlayışı sekse bağlantılı akıyor ve romantik-komedi ile gençlik filmi kalıplarıyla oynamış yeni bir alt tür ortaya çıkıyordu. Weitz kardeslerin imzasını taşıyan film, 101 milyon dolarlık gişe geliri elde edince, stüdyo sisteminin içindeki mizah yönelimi belirginleşiyordu. Filmin karakterlerinin kültleşmesiyle, seriye iki devam filmi çekilmesi kararının alınması uzun sürmedi. 2001 ve 2003'de iki devam filmi bu 'saga'ya ekleniyordu. Jason Biggs, Eddie Kaye Thomas, Sean William Scott, Thomas Ian Nicholas, Alysson Hannigan, Eugene Levy gibi oyuncuların karakterleriyle özdeşlesip, kendilerine 'screen persona'lar yaratmaları ise, kariyerleri için önemli bir avantaj oluşturuyordu. Bunların bazıları bu benliği sırtlarından taşımaktan çok, farklı projelere yönelmeyi seçseler de, her filmde gözüküşleri, oluşan karakterleriyle hatırlanmalarını sağlayacaktı. Bu dönemden sonraki zaman dilimi bu oyuncuların tiplerini kullanan tuvalet komedisi filmlerine, "American Pie"ın başarısını kullanan özenti filmlere ve diğer alt türlerde seks esprilerinin kullanımına olanak sağladı. Ancak bunların hiçbirinde Weitz kardeslerin veya Farrelly Kardesler'in imzaları bulunmuyordu. Özellikle Stifler karakteriyle parlayan Sean William Scott, "Dude, Where's My Car" (2000), "Road Trip" (2000) gibi filmlerle tipini benimsetmekte en başarılı isim oluyor, diğer oynadığı başka alt türden filmlerde de aynı karakteri oturtuyordu. Chris Klein, "Say It isn't So" ve "The Long Weekend"; Eddie Kaye Thomas, "Dirty Love" gibi projelerde kendi görünüşlerini tekrarladılar. Diğer isimler ise daha çok farklı komedi filmlerinde oynamayı tercih ettiler. Todd Phillips'in çektiği "Road Trip" ve Will Ferrell, Luke Wilson gibi isimleri bulunduran "Old School" (2003), "American Pie"ı çıkış noktası olarak kullanıp satmaya çalışan filmler olarak özenti karakter çizimleriyle dikkat çektiler.

Tuvalet komedisinin tutulması ile Mike Myers, 99'da ilki çekilen "Austin Powers"a iki devam filmi yazma olanağı buldu. "American Pie" ile aynı yılda çıkması ise bir tesadüftü. Zira film daha çok ajan filmleri parodisi idi ancak seks esprilerini bünyesinde taşıyordu. Rob Schneider'ın da seks anlayışıyla TV'den sinemaya geçişinin bu döneme rastlaması boşuna değildi ("The Animal", "Deuce Bigalow") 2004 yılında yine "American Pie"dan çıkma John Cho, (Stifler'ın annesini görüp MILF diye haykıran karakter) ile Kal Penn'in bezgin erkek karakterleri canlandırdıkları "Harold and Kumar go to White Castle", alt türe yeni bir soluk getirdi. Bu beş sene içindeki kendini tekrarlama, gittikçe daha da kabalaşan filmlere yol açtı.

En iyi 3 Tuvalet komedisi Filmi

There's Something About Mary / Ah Mary Vah Mary (1998) (Fox / Tiglon)

American Pie / Amerikan Pastası (1999) (Universal / Tiglon)

Harold & Kumar go to White Castle (2004) (Türkiye'de çıkmadı)

Yeni Çıkan Tuvalet Komedisi DVD'leri

40-Year Old Virgin / 40 Yıllık Bekar: Yönetmenin Kurgusu (2004)
Universal / Tiglon - 1.85:1
İngilizce 5.1
Türkçe/İngilizce Altyazı
1 cümlede film: 40 yasında bir zatın bekaret sorununun komikliğiyle ilgilenenlere...
Ekstralar: Sesli yorum, 'You know how I know you're gay' (6 dk), 'Andy's Fantasies' (2 dk), 'Cal and Paula' (3 dk), 'Çıkarılmış Sahneler' (6 tane) (13 dk), 'Advice from Mooj' (5 dk), 'Waxing Doc' (5 dk), 'Date-A Palooza' (9 dk), 'Line-O-Rama' (6 dk), 'My Dinner with Stormy (2 dk),'Gag Reel' (5 dk), diğer fragmanlar
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Deuce Bigalow: European Gigolo / Avrupalı Jigolo (2005)

Sony HE - 1.85:1
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe/İngilizce Altyazı
1 cümlede film: Özgür sehir Amsterdam'da jigololuk sanatına giris.
Ekstralar: 'Behind The Gigolo' (2 Bölüm) (52 dk), 'The Casting Lounge' (4 dk), 'Tj's Float Grib' (5 dk), 'So You Want to be A Man-Whore' (4 reklam) (3 dk), 'Comedy Central Special' (21 2k), 'Man-Ho 101' (4 dk), 'Silinmis Sahneler' (2 Tane) (5 dk), diğer fragmanlar
Film: ✪
Ekstralar: ✪✪✪

The Long Weekend / Çılgın Haftasonu (2005)

PRA Films / Tiglon - 1.78:1
Ingilizce DTS 5.1
Türkçe/İngilizce Altyazı
1 cümlede film: Çapkınlık mı? Duygusallık mı? Çözmek için buradan buyrun.
Ekstralar: Sinema fragmanı
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪

Sexy Boys / Ateşli Gençler (2001)

Palermo - 1.78:1
Fransızca/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: "Amerikan Pastası", Fransız spagettisine dönüşürse...
Ekstralar: Sinema fragmanı
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪

Söylesi: Senem Erdine
serdine@merkezdergi.com.tr

Ali Düşenkalkar

Reha Erdem'in geçen ay gösterime giren filmi "Kokuyorum Anne"deki performansıyla Ankara ve Nürnberg Film Festivalleri'nde ödül kazanan deneyimli tiyatro ve seslendirme sanatçısı, her yıl en az bir filmde rol almak istiyor.

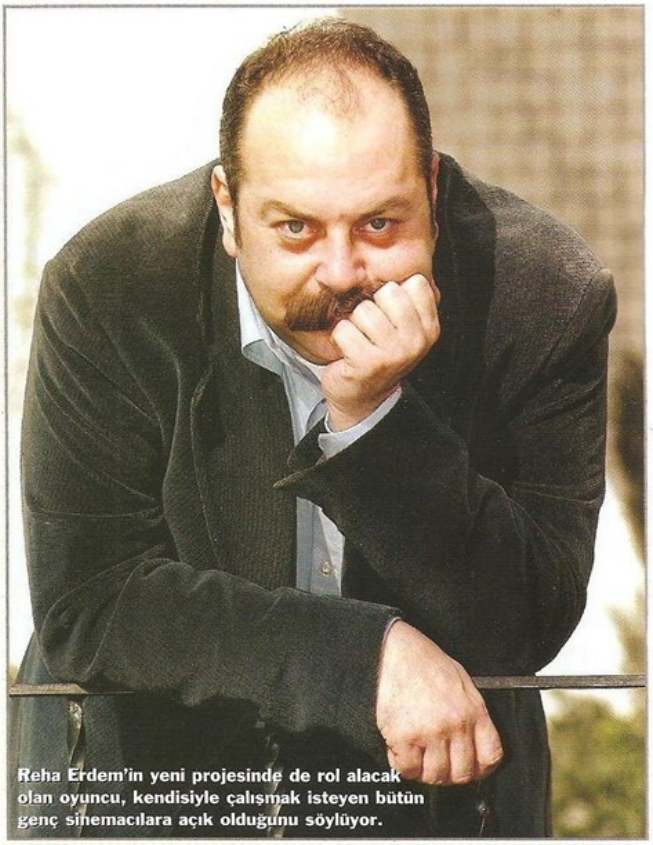

Reha Erdem'in yeni projesinde de rol alacak olan oyuncu, kendisiyle çalışmak isteyen bütün genç sinemacılara açık olduğunu söylüyor.

Unutamadığınız filmler
"Elephant", "Sur" ve Tarkovski'nin "Kurban"ı.

Hangi oyuncuları beğenirsiniz?
Charlie Chaplin. Türkiye'de çok iyi aktörler ve aktrisler var ama tek tek isim saymayayım.
Genç kuşaktan henüz sinemanın keşfetmediği yetenekli oyuncular var. Ankara Devlet Tiyatro'sundan Trabzon'da oyun sahneye koyarken çalıştığım Durukan Ordu diye bir oyuncu arkadaşım var; çok iyi bir aktör olacağını düşünüyorum. Bir de yine Trabzon Devlet Tiyatrosu'nda beraber çalıştığımız Songül Öden var, şimdi "Gümüş" dizisinde oynuyor, o da çok yetenekli.

Hangi yönetmenleri seversiniz?
Spielberg, Kubrick, Kurosawa, bir de Tarkovski. Türkiye'den Reha Erdem.

Bir filmden yarısında çıktığınız oldu mu?
Çok oldu. Ne sinemada ne de tiyatroda yarısında çıkmamak gibi bir prensibim yok. Zamanımı doğru kullanmayı tercih ediyorum çünkü.

Çocukluk kahramanınız var mıydı?
Babam var öncelikle. Onun okuma ve yazma dürtüsü beni çok yönlendirdi.

Yalnızlığı mı kalabalıkları mı tercih edersiniz?
Her ikisini de tercih ettiğim zamanlar oluyor, ama eğlenceli bir adamımdır. Temasayı severim diyeyim.

Küsüp somurtur musunuz yoksa bağırıp çağırır mısınız?
Öncellikle susmayı tercih ederim. Susma hakkımı fazlaca kullandığım söylenir hatta, fakat zamana bırakırım çoğu meseleyi.

Neden kırıldığınızı hiç söylemez misiniz peki?
Söylerim ama hemen değil. Zamanı gelir diye beklerim.

Çalışmadığınız akşamlarınız nasıl geçer?
Evde geçer. Oğlum, eşimle beraber en büyük yoldaşım. Zamanımın çoğunluğunu evde onlarla beraber geçiriyorum.

Sabah ilk iş ne yaparsınız?
Önce televizyondan haberleri alırım. NTV'yi seyrederim. Ondan sonra, kahvemi içerken de günün programında neler var kendi kendime bir gözden geçiririm. Hazırlanmam gereken bir şey varsa, bu bir seslendirme de olabilir prova da olabilir, ona hazırlanırım.

Hangi konuda zayıfsınız?
Zayıf bulduğum bir yanım var. Bir cırpıda söylenmesi gerekenleri hemen söylemediğim zamanlar oluyor. Böyle bir kabullenme alışkanlığım var ama bunu çok beğenmiyorum aslında.

Hangi konuda güçlüsünüz?
Özellikle anlık kararlar konusunda çok güçlü bulurum kendimi.

Ölümden sonra ne var?
Ayın arkasındaki karanlık. Bu filmden bir replik. Böyle bir soru var da filmde.

En çok neden korkarsınız?
Bilinmez karanlıktan, bilinmeyenden, bilinmez olan insandan, açık davranmayandan. Bunlardan korkarım.

Hayal kurar mısınız?
Çok, ama mesleğimle ilgili hayaller kurmuyorum artık çünkü özellikle tiyatroda çok umutlu ve mutlu yıllar yaşamıyoruz, genel adına konuşuyorum. Onun için tiyatroyla ilgili kişisel hayallerim de kurudu, geri çekildi galiba. Sinema için konuşacak olursam, her yıl mutlaka en azından bir sinema filminde oynamak güzel bir hayal olsa gerek.

Mutlu aşk var mı?
Mutsuzu olduğu gibi mutlusu da var mutlaka.

Hangi kent?
İstanbul.

Hayatınız filme çekilecek olsa adı ne olurdu?
"Ali" olurdu.

İçki ve sigarayla aranız nasıldır?
İçki konusunda çok keyifli bir sofra arkadaşı olduğumu söyleyebilirim. Hoş, keyifli bir bar arkadaşıyımdır. Müdavim değilimdir ama. Sohbetlerin içinde hoş bir çeşni olabilir içki. Sigara içen de hoş insandır ama son zamanlarda rahatsızlandım ve sigarayı bıraktım, geçici bir süre onunla küsüz. Bıraktım, bırakıyorum gibi kesin yargıları sevmediğim için, kendi boyumu da aşacağından öyle demiyorum. Bir süre için vedalaştım diyorum.

Yeni bir sinema projesi var mı?
Var. Yaklaşık altı yıl önce "Kaç Para Kaç"ın çekimlerinin son iş gününde Reha Erdem koluma girip bundan sonraki projede seninle çalışacağım demişti. O da "Korkuyorum Anne"ydi ve dört buçuk yıl beklemiştim o projeyi. "Korkuyorum Anne"nin çekimlerinin bitmek üzere olduğu günlerde Reha Erdem yine bir sinema filminde beraber çalışacağız kısmetse ve bambaşka bir proje olacak, bir Osmanlı projesi demişti. Şimdilik somut olarak bildiğim bir tek bu var. Senaryosu nasıl, ne oynuyorsunuz diye sorarsanız hiçbir şey söyleyemem, onu Reha'ya sorun derim. Üç dört yılı var gibi görünüyor, biraz uzak bir proje, çünkü büyük bir proje anladığım kadarıyla. Bu arada Reha Erdem'in yeni çektiği "5 Vakit" diye bir filmi var, orada da küçücük bir rolüm var.

Çalışmak istediğiniz yönetmenler var mı?
Var tabii. Çağan'ı ben "Baba Evi"nden tanıyorum. Onunla çalışmak çok keyifli olacaktır herhalde. Zeki Demirkubuz'la çalışılabilir. Zeki, zeki biri, onunla çalışmak isterim. "Çamur"da birlikte çalıştığımız Dervis Zaim'le yeniden çalışmak isterim. Onun dışında ben tüm gençlere açığım. Aslında kendimi de olgunluk sınıfında göremiyorum daha. 45'imdeyim ama daha gencim. Özellikle festivallerde filmlerden sonra kaldığımız sohbetlerde ve İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Sinema Televizyon Bölümü'nden öğrencilerle bir araya geldiğimizde karşılaştığımız gençlere bakınca daha ne yapacağını tam olarak bilmeyen, henüz olgunlaşmamış ama aslında yavaş yavaş zihinlerinde kareleri ve dekupajları oluşmaya başlamış bir genç birikim var gibi geliyor bana. Özellikle kısa filmlerden ve belgesellerden hoş pırıltılar yakalanıyor.

Şu anda doların kaç YTL olduğunu biliyor musunuz?
Evet biliyorum çünkü dediğim gibi her sabah bir haber kanalı seyrediyorum. Doların bugün 1300 YTL'nin altına ineceği konuşuluyor. Benim derdim dolar değil tabii ama ekonomiyi ve ülke siyasetini takip ediyorum. Şu anda da Türk parasının daha fazla değerlenmesi ihracatımız açısından endişe verici sonuçlar doğurabilir gibi görünüyor.

sinema KOLEKSİYON

VE TANRI KADINI YARATTI

(Et Dieu... Crea La Femme) Herkes böyle bir film olduğunu ve başrolünde Brigitte Bardot'nun oynadığını çok iyi bilir ama filmi seyredenlerin sayısı azdır. Tuhaf bir biçimde, 1956 yapımı bu filmin adı filmin kendisinden çok daha meşhurdur. Çok sevdiğimiz halde ismini hatırlayamadığımız filmlerin aksine burada ismini hiç unutamadığımız bir film sözkonusu. Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'de yayınlanan DVD'siyle birçok kişinin ilk kez tanıştığı "Ve Tanrı Kadını Yarattı" aslında sinemasal olarak çok fazla şey vaat etmez. Ama güzelliğinin doruğundaki sarışın bomba BB, gencecik Jean-Louis Trintignant ve bir sahil kasabasının ferah görüntüleri, bir sarışının etrafında dönen bu melodramı sıradan olmaktan kurtarır.

CURD JÜRGENS · BRIGITTE BARDOT
Und immer lockt das Weib
EIN COLUMBIA-FARBFILM IN
CINEMASCOPE
FARBE VON EASTMANCOLOR

2005 CANNES FİLM FESTİVALİ
ALTIN KAMERA
EN İYİ YÖNETMEN ÖDÜLÜ
2005 CANNES FİLM FESTİVALİ
ELEŞTİRMENLER HAFTASI
BÜYÜK JÜRİ ÖDÜLÜ
2005 CANNES FİLM FESTİVALİ
GENÇ ELEŞTİRMENLER
EN İYİ FİLM ÖDÜLÜ
2005 SUNDANCE FİLM FESTİVALİ
ÖZEL JÜRİ ÖDÜLÜ
BİR MIRANDA JULY FİLMİ
BEN VE SEN
VE DİĞERLERİ
IFC PRODUCTIONS VE FILMFOUR SUNAR BİR GINA KWON YAPIMI "ME AND YOU AND EVERYONE WE KNOW" JOHN HAWKES MIRANDA JULY MILES THOMPSON
BRANDON RATCLIFF ELLEN GEER BRAD WILLIAM HENKE JORDAN POTTER NAJMARA TOWNSEND SENARYO MIRANDA JULY GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ CHUY CHAVEZ
KURGU ANDREW DICKLER CHARLES IRELAND KAST MEG MORMAN SANAT YÖNETMENİ JOHN WYATT MÜZİK RYELAND ALLISON MICHAEL ANDREWS
YAPIM TASARIMI ARAN MANN KOSTÜM TASARIMI CHRISTE WITTENBORN SES MIKSAJI YEHUDA MAAYAN YAPIMCI GINE KNOW
ORTAK YAPIMCI MARY PRENDERGAST SUZI YOONESSI YÖNETMEN MIRANDA JULY
chantier FILMS
IFCProductions
www.chantierfilms.com www.meandyoumovie.com
FILMFOUR

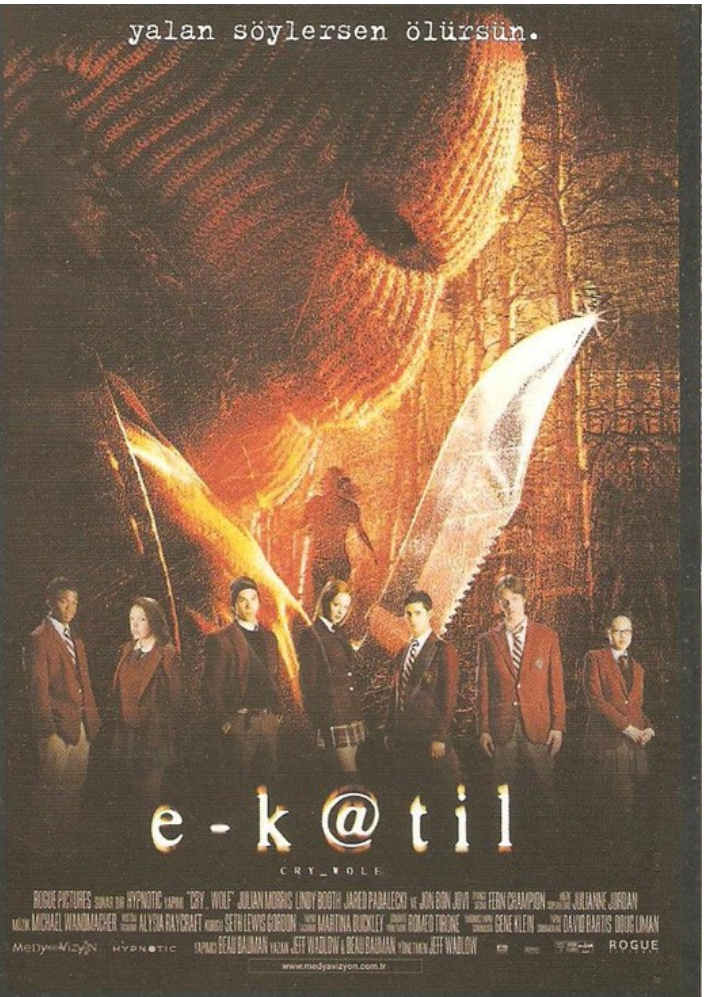
yalan söylersen ölürsün.
e-k@til
CRY_WOLF
ROGUE PICTURES SUNAR BİR HYPNOTIC YAPIMI "CRY_WOLF" JULIAN MORRIS LINDY BOOTH JARED PADALECKI VE JON BON JOVI
MEDYAVİZYON
HYPNOTIC
ROGUE
www.medyavizyon.com.tr

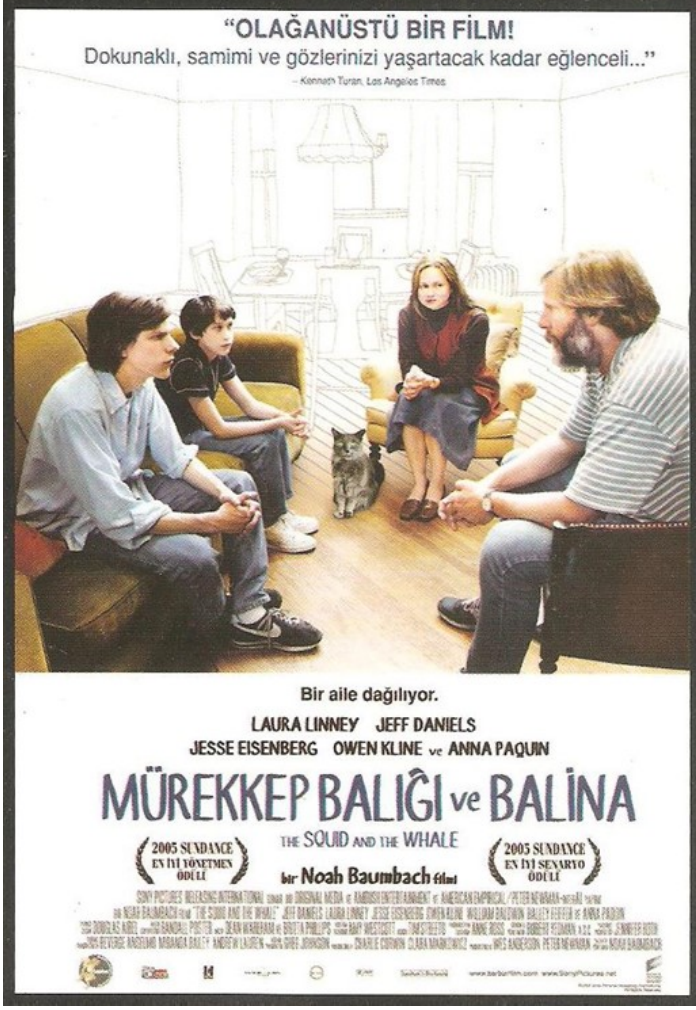
"OLAĞANÜSTÜ BİR FİLM!
Dokunaklı, samimi ve gözlerinizi yaşartacak kadar eğlenceli..."
– Kenneth Turan, Los Angeles Times
Bir aile dağılıyor.
LAURA LINNEY JEFF DANIELS
JESSE EISENBERG OWEN KLINE ve ANNA PAQUIN
MÜREKKEP BALIĞI ve BALİNA
THE SQUID AND THE WHALE
2005 SUNDANCE EN İYİ YÖNETMEN ÖDÜLÜ
bir Noah Baumbach filmi
2005 SUNDANCE EN İYİ SENARYO ÖDÜLÜ

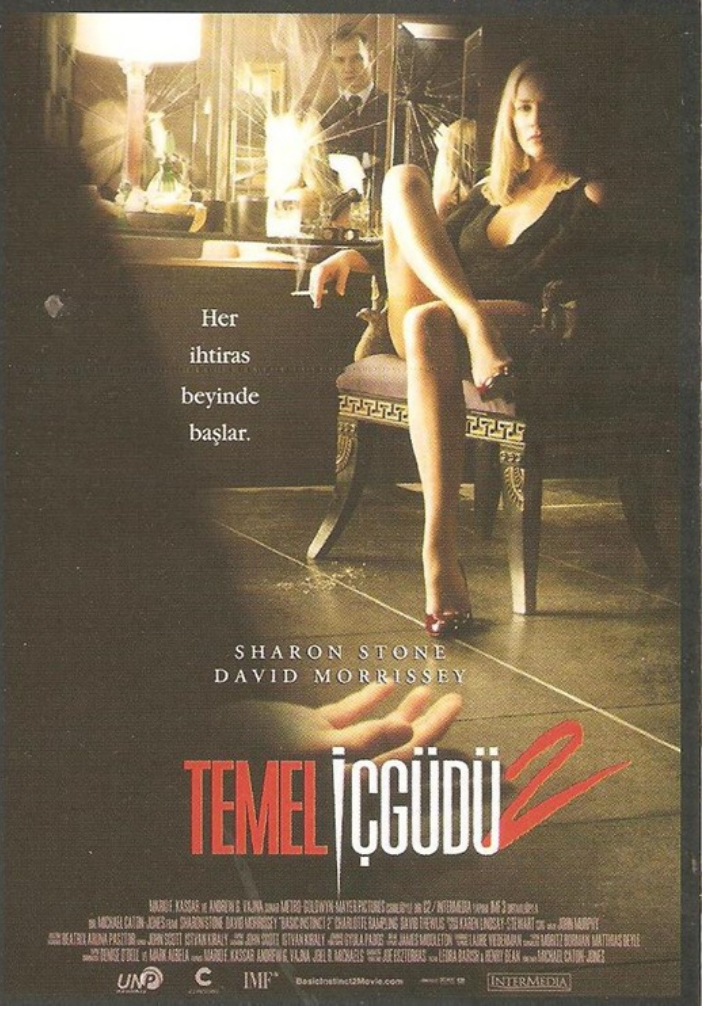
Her
ihtiras
beyinde
başlar.
SHARON STONE
DAVID MORRISSEY
TEMEL İÇGÜDÜ 2
UNP
IMF
BasicInstinct2Movie.com
INTERMEDIA

E-K@TİL
CRY WOLF

Yönetmen: Jeff Wadlow. **Oyuncular:** Julian Morris, Lindy Booth, Jared Padalecki, Jon Bon Jovi, Sandra McCoy, Kristy Wu, Jane Beard, Gary Cole, Jesse Janzen, Paul James. **Senaryo:** Beau Bauman, Jeff Wadlow. **Görüntü Yönetmeni:** Romeo Tirone. **Kurgu:** Seth Gordon. **Müzik:** Michael Wandmacher. **Yapım Tasarımcısı:** Martina Buckley. **Yapımcı:** Beau Bauman. **Süre:** 90 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 17 Mart

Konu: Owen Matthews, son okuduğu okulda kurallara karşı gelerek olay yarattığı için Westlake Prep'de eğitimine devam etmektedir. Owen, gayri resmi bir kulüp olan "yalancılar" kulübüne katılır. Owen ve yeni arkadaşları "Kurt" adında, yakın zamanda bir cinayet işlemiş ve bunu tekrarlamayı planlayan bir katil yaratırlar ve bu söylentiyi tüm okula yayarak kampüsün sınırlarını aşmasını sağlarlar. Kulüptekilere göre "Kurt" kurban olarak, birbirini çok iyi tanıyan kişileri seçmeye eğilimlidir. Ancak "Kurt" oyuncuları avlamaya başladığında, oyun korkutucu bir şekilde gerçeğe dönüşür.

Yönetmen: "Cry Wolf", Jeff Wadlow'ın üç kısa filmden sonra yönettiği ilk uzun metrajlı sinema filmi.

Oyuncular: Az sayıda televizyon yapımlarında görünen 23 yaşındaki Julian Morris, "Don't Go Breaking My Heart" adlı sinema filminde rol almıştı.

sinema

BEN ve SEN ve DİĞERLERİ
ME AND YOU AND EVERYONE WE KNOW

Yönetmen: Miranda July. **Oyuncular:** John Hawkes, Miranda July, Miles Thompson, Brandon Ratcliff, Carlie Westerman, Natasha Slayton, Najarra Townsend, Hector Elias, Tracy Wright, JoNell Kennedy. **Senaryo:** Miranda July. **Görüntü Yönetmeni:** Chuy Chávez. **Kurgu:** Andrew Dickler, Charles Ireland. **Müzik:** Michael Andrews. **Yapım Tasarımcısı:** Aran Mann. **Yapımcı:** Gina Kwon. **Süre:** 92 dk. **Yapım:** ABD, İngiltere. **Dağıtımcı:** Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 10 Mart

Konu: Richard Swersey, eşinden yeni boşanmış ve iki çocuğu ile beraber yaşayan bir ayakkabı satıcısıdır. Çekici ve anlık yaşayan Christine hayatına girince panikler. Christine bir sanatçıdır ama yaşlıların şoförlüğünü yaparak parasal kazancını sağlamaktadır. Richard'ın 7 yaşındaki oğlu tanımadığı bir kadınla müstehcen konularda chat yapmaktadır. 14 yaşındaki diğer oğlu ise mahallelerindeki iki genç kızın gelecekteki evlilikleri için deneme erkeğidir. Hepsi hayatlarında bir kez olsun biri ile bütünlük yaşama arzusundadır.

Yönetmen: "Ben ve Sen ve Diğerleri", Miranda July'nin ilk yönetmenlik denemesi.

Oyuncular: Filmin senaristi ve yönetmeni olan Miranda July, aynı zamanda başrolde de oynuyor. July daha önce "Jesus' Son" adlı filmde küçük bir rol almıştı.

sinema

TEMEL İÇGÜDÜ 2
BASIC INSTINCT 2

Yönetmen: Michael Caton-Jones. **Oyuncular:** Sharon Stone, David Morrissey, Charlotte Rampling, David Thewlis, Hugh Dancy, Anne Caillon, Iain Robertson, Stan Collymore, Kata Dobó, Flora Montgomery. **Senaryo:** Leora Barish, Henry Bean. **Görüntü Yönetmeni:** Gyula Pados. **Kurgu:** John Scott. **Müzik:** John Murphy, John Scott. **Yapım Tasarımcısı:** Norman Garwood. **Yapımcı:** Moritz Borman, Mario Kassar, Andrew G. Vajna. **Süre:** dk. **Yapım:** ABD, Almanya, İspanya, İngiltere. **Dağıtımcı:** UNP Film.

Gösterim Tarihi: 31 Mart

Konu: San Francisco polisiyle yaşadığı tehlikeli maceradan sonra yazar Catherine Tramell, Londra'ya taşınır. Tramell, burada da kanunlarla başını belaya sokmakta gecikmez. Scotland Yard, Dr. Michael Glass'ı, onun hakkında rapor hazırlamakla görevlendirir. Dr. Glass, Tramell'dan çok etkilenir ve seksi kadının cazibesine kapılıp işi ve duyguları arasında bocalamaya başlar.

Yönetmen: Michael Caton-Jones "Scandal", "Memphis Belle", "Doc Hollywood", "This Boy's Life", "Rob Roy", "The Jackal", "City by the Sea" ve "Shooting Dogs"ı yönetti.

Oyuncular: David Morrissey "The Suicide Club", "Some Voices", "Born Romantic", "Captain Corelli's Mandolin", "Butterfly World", "Stoned" ve "Derailed" adlı sinema filmlerinde rol aldı.

sinema

MÜREKKEP BALIĞI VE BALİNA
THE SQUID AND THE WHALE

Yönetmen: Noah Baumbach. **Oyuncular:** Jeff Daniels, Laura Linney, Owen Kline, Jesse Eisenberg, William Baldwin, Halley Feiffer, David Benger, Anna Paquin, Molly Barton, Bo Berkman. **Senaryo:** Noah Baumbach. **Görüntü Yönetmeni:** Robert D. Yeoman. **Kurgu:** Tim Streeto. **Müzik:** Britta Phillips, Dean Wareham. **Yapım Tasarımcısı:** Anne Ross. **Yapımcı:** Wes Anderson, Charlie Corwin, Clara Markowicz, Peter Newman. **Süre:** 80 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** Barbar Film.

Gösterim Tarihi: 3 Mart

Konu: 1986... Brooklyn... Bir akademisyen ve yazar olan Bernard ile yeniyetme bir yazar ve kıpır kıpır bir kadın olan karısı Joan evliliklerine son verirler. 16 yaşındaki oğulları Walt ve 12 yaşındaki Frank ise karmaşık ve birbirine zıt duyguları ile boğuşmaya terk edilir. Bu tecrübe, buluğ çağındaki Walt için hassas bir geçiş olduğu kadar eğlencelidir ama Frank için çok karmaşık ve erkendir.

Yönetmen: Noah Baumbach "Kicking and Screaming", "Highball" ve "Mr. Jealousy" adlı filmleri yönetti.

Oyuncular: Laura Linney "Lorenzo's Oil", "Dave", "Searching for Bobby Fischer", "A Simple Twist of Fate", "Congo", "Primal Fear", "Absolute Power", "The Truman Show", "Lush", "You Can Count on Me", "The House of Mirth", "Maze", "The Laramie Project", "The Mothman Prophecies", "The Life of David Gale", "Mystic River", "Love Actually", "P.S.", "Kinsey" ve "The Exorcism of Emily Rose"da rol aldı.

sinema

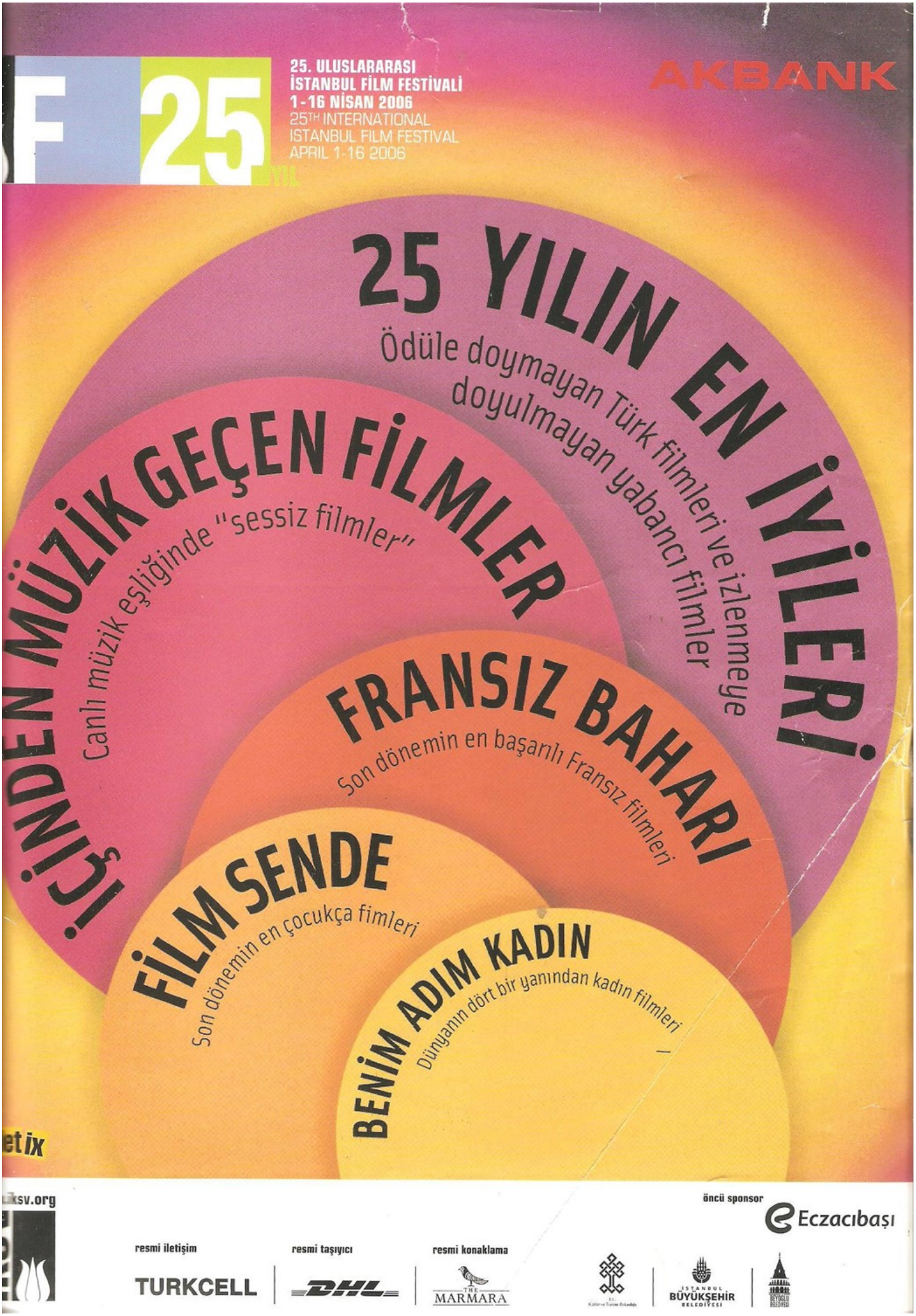
F 25 YIL
25. ULUSLARARASI
İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
1-16 NİSAN 2006
25TH INTERNATIONAL
ISTANBUL FILM FESTIVAL
APRIL 1-16 2006
AKBANK
25 YILIN EN İYİLERİ
Ödüle doymayan Türk filmleri ve izlenmeye doyulmayan yabancı filmler
İÇİNDEN MÜZİK GEÇEN FİLMLER
Canlı müzik eşliğinde "sessiz filmler"
FRANSIZ BAHARI
Son dönemin en başarılı Fransız filmleri
FİLM SENDE
Son dönemin en çocukça fimleri
BENİM ADIM KADIN
Dünyanın dört bir yanından kadın filmleri
etix
iksv.org
resmi iletişim
TURKCELL
resmi taşıyıcı
DHL
resmi konaklama
THE MARMARA
öncü sponsor
Eczacıbaşı
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Aşk, düşündüklerini her an,
her yerde söyleyebilmekti.
CLUB BEYM